कृषि, पशु, वन, पर्यटन विकासको आधार
स्वास्थ्य, शिक्षा, सडक समृद्ध मेलुङको पुर्वाधार

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट

स्थानीय सरकार

मेलुङ गाउँपालिका

མེ་ལུང་ ག་ཨུཾ་པ་ལི་ཀཱ།

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

भेडपु, दोलखा

बागमती प्रदेश

नेपालको नक्सा

नेपालको राष्ट्रिय गान

सयौं थुँगा फूलका हामी, एउटै माला नेपाली
सार्वभौम भई फैलिएका, मेची-महाकाली।

प्रकृतिका कोटि-कोटि सम्पदाको आँचल
वीरहरूका रगतले स्वतन्त्र र अटल।

ज्ञानभूमि, शान्तिभूमि, तराई, पहाड, हिमाल
अखण्ड यो प्यारो हाम्रो मातृभूमि नेपाल।

बहुल जाति, भाषा, धर्म, संस्कृति छन् विशाल
अग्रगामी राष्ट्र हाम्रो, जय जय नेपाल।।

कृषि, पशु, वन, पर्यटन विकासको आधार
स्वास्थ्य, शिक्षा, सडक समृद्ध मेलुङको पुर्वाधार

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट

स्थानीय सरकार

मेलुङ गाउँपालिका

མེ་ལུང་ ག་ཨུཾ་པ་ལི་ཀ།།

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

भेड्पु, दोलखा

बागमती प्रदेश

संरक्षक
हिरा कुमार तामाङ, अध्यक्ष
गायत्री आचार्य, उपाध्यक्ष

सम्पादनः
सन्जय शिवाकोटी, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
नविन बस्नेत, लेखा अधिकृत

प्रकाशक : मेलुङ गाउँपालिका
प्रकाशन प्रति : २५० थान
प्रकाशन मिति : २०८२ श्रावण
सर्वाधिकार : मेलुङ गाउँपालिका

भूमिका

लामो समयको एकात्मक शासन व्यवस्थाको अन्त्यसँगै नेपालले हाल संघीयताको कार्यान्वयन गरिरहेको छ । संविधानतः संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारहरुबीच स्रोत, कार्यजिम्मेवारी र अधिकार बाँडफाँड पनि भएका छन् । स्थानीय सरकारलाई नागरिकको नजिकको सरकारका रुपमा समेत चिनिन्छ । नागरिकका इच्छा र चाहना अनुरुप सहभागितामूलक शासन प्रक्रिया मार्फत जनअपेक्षा पूरा गर्नु स्थानीय सरकारको दायित्व समेत हो ।

यसै सन्दर्भमा स्थानीय तह निर्वाचन २०७९ मार्फत निर्वाचित भई हामीले जिम्मेवारी बहन गरेका छौं । अधिक जनअपेक्षा र सीमित स्रोत साधन बीच हामीले विकास, सुशासन र सेवा प्रवाहलाई जनमुखी र जनउत्तरदायी बनाउने प्रयास गरेका छौँ । कृषि, पर्यटन, स्वास्थ्य, शिक्षा, खेलकुद, पूर्वाधार, विपद् व्यवस्थापन, महामारी व्यवस्थापन र न्याय निरुपणको क्षेत्रमा उल्लेख्य बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी यस गाउँपालिकाले जनतालाई स्थानीय शासनको प्रत्याभूती दिलाउन सफल भएको महशुस गर्न सकिन्छ ।

यस्तै गाउँपालिकाले सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरुस्त बनाउन प्रशासन संयन्त्रको उचित व्यवस्थापन समेत गरेको छ । यस गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा व्यवस्था भए अनुरुप छिटो प्रतिफल प्राप्त हुने क्षेत्रलाई प्राथमिकीकरण गरी कार्यक्रम तथा योजना कार्यान्वयन गरिएको छ । उपर्युक्त योजना, नीति तथा बजेट कार्यान्वयनबाट बस्ती स्तरमा समेत स्थानीय सरकारको उपस्थिति देखिएको मैले विश्वास लिएको छु ।

आ.व. २०८२।०८३ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेटले मेलुङ गाउँपालिकामा कृषि र पशुपालनमा जोड दिने, आय आर्जनमा वृद्धि गर्ने, युवाहरुलाई विदेश पलायन हुनबाट रोक्न गाउँमा नै कृषि तथा पशुपालन व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्ने, सामुहिक खेती प्रणालीलाई जोड दिने, गैरसरकारी संघ संस्थासँगको साझेदारीलाई जोड दिँदै विकास व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखेको छ । यसैगरी खानेपानी तथा साना सिँचाई, ग्रामीण सडक जस्ता पूर्वाधार विकासलाई समेत यस वर्षको योजनामा प्राथमिकतामा राखिएको छ । शिक्षा, स्वास्थ्य, खेलकुद, पर्यटन तथा संस्कृति प्रवर्धन, सूचना तथ सञ्चार प्रविधि, सुशासन तथा सार्वजनिक सेवा व्यवस्थापनमा समेत यथोचित बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ । यस नीति तथा कार्यक्रम र बजेटको सफल कार्यान्वयन गर्न सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, नागरिक समाज, पत्रकार लगायत सम्पूर्ण मेलुङ गाउँबासीहरुको सहयोग र सहकार्य रहने विश्वास लिएको छु । यस गाउँपालिकाको विकास, समृद्धि र सुशासनको लागि साझेदारी गरी सहभागितामूलक र समावेशी विकासको लागि सहकार्य गर्न हार्दिक अपिल

हिरा कुमार तमाङ
अध्यक्ष

मन्तव्य

मेलुङ गाउँपालिकाको आ.व. २०८२।०८३ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट पुस्तिका प्रकाशन गर्न पाउँदा हामी अत्यन्तै हर्षित भएका छौं । सङ्घीय शासन प्रणालीको प्रतिफल स्वरुप जनताले प्रत्यक्ष रुपमा अनुभूति गर्न सक्ने स्थानीय सरकारको अभ्यासमा हामी मेलुङ गाउँपालिकामा निर्वाचित भएर आएपछि यो चौथो बजेट हो । आर्थिक बर्ष २०८२।०८३ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट गाउँ सभाको सत्रौं अधिवेशनबाट स्वीकृत भएको छ । नीति तथा कार्यक्रम, बजेट, आर्थिक ऐन, २०८२, विनियोजन ऐन, २०८२ का विभिन्न दस्तावेजहरु समावेश गरी यस गाउँपालिकाले बार्षिक योजना तथा बजेट पुस्तिका तयार गरेको छ ।

आ.व. २०८२।०८३ को बजेट तर्जमा गर्दा हामीले सकेसम्म सबै मेलुङबासी जनताको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने प्रयास गरेका छौं । यद्यपी सीमित स्रोत र असिमित आवश्यकता बीच कतिपय योजनाहरु बजेटमा समावेश गर्न सकिएन । यो बजेटमा छुट भएका योजना तथा कार्यक्रमहरु आगामी बर्षको बजेटमा समावेश गर्ने प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गर्न चाहन्छु । विकास जनप्रतिनिधि एक्लैले चाहेर मात्र सम्भव छैन । सबैको सिर्जनशील सोच, रचनात्मक सुझाव र सकारात्मक सहयोग भएर मात्रै समावेशी र दिगो विकास सम्भव छ । मेलुङ गाउँपालिकामा सम्म जति सकारात्मक उपलब्धीहरु भएका छन्, सबै मेलुङ गाउँपालिकाबासी आमाबुबा, दाजुभाई तथा दिदिबहिनीको सहयोग र सहकार्यको कारण सम्भव भएको हो । तसर्थ आ.व. २०८२।०८३ को बजेट कार्यान्वयनमा समेत यहाँहरुको सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।

प्रस्तुत बजेट गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवनलाई पूर्णता दिने देखि निर्माण हुन बाँकी वडा कार्यालय भवन निर्माण गर्ने साथै सडक, खानेपानी, कृषि, पशु, स्वास्थ्य, शिक्षा लगायत बहुपक्षीय क्षेत्रको विकासको लागि केन्द्रित रहेको छ । बजेटको अर्थपूर्ण कार्यान्वयनले मात्र बजेटका उद्धेश्यहरु प्राप्त गर्न सहयोग गर्दछ । त्यसैले योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वनमा गुणस्तरीयता र जवाफदेहिता कायम गर्न यहाँहरुको भूमिका महत्वपूर्ण हुनेछ ।

अन्त्यमा यो पुस्तक सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासी, सरोकारवाला साथै गाउँपालिकाले लिएको नीति र योजना जान्न चाहाने तपाईं सबैलाई उपयोगी सावित हुनेछ । मेलुङ गाउँपालिकाको सत्रौं गाउँसभा सफलताका साथ सम्पन्न गर्नका लागि सहयोग गर्नुहुने अध्यक्षज्यू, सम्पूर्ण गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरु, विभन्न अगुवा व्यक्तित्वहरू, आम गाउँपालिकाबासी महानुभावहरु सबै प्रति कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु । यो पुस्तक सबै सरोकालावालाको जानकारीका लागि तयार गर्न अहोरात्र खटेर चासोका साथ प्रकाशनमा लाग्नु हुने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै कर्मचारी लाई विशेष धन्यवाद ।

गायत्री आचार्य
उपाध्यक्ष

मन्तव्य

नेपालको संविधानले संघीय शासन व्यवस्थालाई आत्मसात गरेसँगै मुलुक संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको राज्य संरचनामा सञ्चालन भैरहेको छ । संविधानले नै एकल तथा साझा अधिकारका सूचीहरुको व्यवस्था गरी तीनै तहको सरकारलाई शासन सञ्चालनको अधिकार प्रदान गरेको छ । संविधानमा उल्लेखित एकल अधिकारहरु स्वशासनसँग सम्बन्धित छन् भने साझा अधिकारका सूचीहरु साझा शासनका विषयसँग सम्बन्धित छन् । अधिकारको यो दुई प्रकारको बाँडफाँडले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अन्तरसम्बन्ध सहकारीता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधरित छ भन्ने प्रष्ट हुन्छ। संवैधानिक व्यवस्था अनुसार संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको बहु सरकारको अवधारणा अनुरुप हुने र राज्य शक्तिको प्रयोग संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले संविधान र कानुन बमोजिम गर्न सक्ने व्यवस्था छ ।

संघीय शासन व्यवस्थाको मूल ध्येय अधिकारको प्रयोग बहु सरकारहरुबीच बाँडफाँड गरी शासकीय गतिविधिमा अधिकतम् जनसहभागिता गराउनु हो । तसर्थ स्थानीय सरकार जनताको नजिकको सरकारको रुपमा रहेको हुँदा धेरै जिम्मेवारीहरु स्थानीय सरकारसँग रहेको हुन्छ । कुशलतम् सार्वजनिक सेवा प्रवाह, उत्थानशील पूर्वाधार विकास, दिगो स्थानीय आर्थिक वृद्धि, तिब्र आर्थिक विकास लगायत विकासका हरेक आयामहरुमा स्थानीय तहको भुमिका उल्लेखनीय हुन्छ । समग्र विकास व्यवस्थापनका लागि स्रोत परिचालन महत्वपूर्ण पक्ष हो । न्यून आन्तरिक स्रोत, संघीय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरणको भरमा स्थानीय सरकारहरुले खर्चको आवश्यकता पूरा गरिरहेको अवस्था छ ।

गाउँपालिकाले प्रत्येक आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान गाउँ सभामा पेस गरी पारित गराउनु पर्ने संवैधानिक व्यवस्था रहेको छ । यसै सन्दर्भमा मेलुङ गाउँपालिकाले आ.व. २०८२।०८३ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट स्वीकृत गरेको छ । गाउँपालिकाबासीहरूका वास्तविक माग र आवश्यकताहरूलाई यथार्थ रुपमा सम्बोधन गर्नु नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तर्जुमाको एक महत्वपूर्ण पक्ष हो भने त्यसलाई सफल रुपमा कार्यान्वयन गर्नु अर्को महत्वपूर्ण पक्ष हो । तसर्थ गाउँ सभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रम र बजेटको आधिकतम् सदुपयोग गरी जनताको वास्तविक जीवनस्तर सुधार हुने गरी समुचित रुपमा यथासमयमै कार्यान्वयन गर्नु हाम्रो कर्तव्य हो । प्रस्तुत नीति, कार्यक्रम तथा बजेट राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रमहरू, बजेट तर्जुमाका मार्गदर्शक सिद्धान्त, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र सम्बद्ध नियम तथा कार्यविधिहरू एवं गाउँपालिकाको आवधिक योजना तथा गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिज्यूहरूबाट व्यक्त प्रतिवद्धताका आधारमा आम जनताको सहभागिता र समन्वयात्मक संयोजनबाट तर्जुमा गरिएको छ ।

अन्त्यमा, नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्न अमूल्य राय सुझाव तथा मार्गदर्शन गरी सहभागिता, समन्वय, सहकार्य मार्फत सौहार्दपूर्ण वातावरणमा सहभागितामूलक निर्णयमा पुग्नुहुने गाउँ सभा अध्यक्षज्यू लगायत गाउँ सभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू, आहोरात्र खट्नु हुने सबै कर्मचारी साथीहरू र प्रत्यक्ष र परोक्षरुपमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्णमा हार्दिक धन्यवाद तथा कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु । यस नीति तथा कार्यक्रम र बजेट प्रकाशनबाट गाउँपालिकाको पारदर्शिता, जवाफदेहिता, जिम्मेवारीपनमा अभिवृद्धि हुन गई सुशासन कायम गर्नमा थप सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छु । धन्यबाद ।

सन्जय शिवाकोटी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

गाउँ कार्यपालिका सदस्यहरूको विवरण

हिरा कुमार तमाङ
अध्यक्ष
९८५१०१३३०६

गायत्री आचार्य
उपाध्यक्ष
९८४४००२२७७

ईश्वर कोइराला
वडा अध्यक्ष (वडा नं. १)
९८४९४४५७८४

रामकृष्ण भण्डारी
वडा अध्यक्ष (वडा नं. २)
९८५११२३३२२

बसन्त लामा
वडा अध्यक्ष (वडा नं. ३)
९८६०८११४८४

सोम बहादुर बम्जन लामा
वडा अध्यक्ष (वडा नं.४)
९८५११९०८७८

ललित थापा मगर
वडा अध्यक्ष (वडा नं. ५)
९८४१५०३७१२

कुसुम लामा
वडा अध्यक्ष (वडा नं. ६)
९८५११५१४११

नवराज खड्का
वडा अध्यक्ष (वडा नं. ७)
९८५११०८१५३

विन्दा पाण्डे
कार्यपालिका सदस्य
९८०७६४३७६४

मल्लिका दर्नाल
कार्यपालिका सदस्य
९८४४६६८२६४

राममाया लामा
कार्यपालिका सदस्य
९८६६४००११९

शान्ता दाहाल कार्की
कार्यपालिका सदस्य
९८६१८७९०५७

यादव घतानी
कार्यपालिका सदस्य
९८४१५०३७१२

विमला नेपाली
कार्यपालिका सदस्य
९८६५४६८७७७

मेलुङ गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारी विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	श्रेणी/तह	कार्यरत शाखा	सम्पर्क नं.
१	सन्जय शिवाकोटी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	रा.प.तृतीय		९८५१२४९२०१
२	हरिराम चापागाई	सि.अ.हे.व.अ.	छैठौं	प्रशासन/स्वास्थ्य	९८५११४९२०१
३	नविन बस्नेत	लेखा अधिकृत	छैठौं	आर्थिक प्रशासन शाखा	९८५११२०३८९
४	रामकाजी के.सी.	रोजगार संयोजक	छैठौं	रोजगार सेवा केन्द्र/योजना/सहकारी	९८४३०८३७१०
५	सजु शिवाकोटी	ईन्जिनियर	छैठौं	भौतिक पूर्वाधार	९८४३७०४७५९
६	ममता दहाल	सूचना प्रविधि अधिकृत	छैठौं	प्रशासन/सूचना प्रविधि शाखा	९८६०९५४३०३
७	चिरञ्जिवी खनाल	लेखापाल	पाँचौं	आर्थिक प्रशासन शाखा	९८६७९५१८०८
८	नवीन के.सी.	प्राविधिक सहायक	पाँचौं	कृषि विकास शाखा	९८४३४६०९१५
९	पूजा थापा	प्राविधिक सहायक	पाँचौं	पशुपन्छी विकास शाखा	९८६५६००००६
१०	कृष्ण धामी	सब इन्जिनियर	पाँचौं	भौतिक पूर्वाधार	९८६८४५१५४६
११	आशमान बम्जन	प्रा.स.	पाँचौं	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा	९८६०५१३५३६
१२	योगेन्द्र कुलुङ	सब इन्जिनियर	पाँचौं	भौतिक पूर्वाधार	९८४९६५०५४६
१३	जित बहादुर बुढा	सब इन्जिनियर	पाँचौं	भौतिक पूर्वाधार	९८४८३६७८७५
१४	मिरा घिमिरे	न्यायिक सहजकर्ता	पाँचौं	न्यायिक समितिको सचिवालय	९८४४२२७८२१
१५	किरण के.सी.	कम्प्युटर अपरेटर	पाँचौं	राजश्व/प्रशासन	९८५११२०२८९
१६	कला ठकुरी	एम.आई.एस. अपरेटर	पाँचौं	राजश्व/पञ्जीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा	९८४३४१८३५७
१७	सिर्जना बुढाथोकी	स.म.वि.नि.	चौथो	राजश्व/महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक	९८४३४००१६५
१८	शंकर तिवारी	अमिन	चौथो	प्रशासन/भौतिक पुर्वाधार	९८६४८३८२०३
१९	नविन प्र. सुवेदी	फिल्ड सहायक	चौथो	पञ्जीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा	९८६४२७४७००
२०	गौतम रिमाल	असिस्टेन्ट सब इन्जिनियर	चौथो	भौतिक पूर्वाधार	९८४९१८४०२५
२१	दिनेश थापा	उद्यम विकास सहजकर्ता	चौथो	प्रशासन/उद्यम विकास	९८६८१६७२९७
२२	कविता श्रेष्ठ	अ.न.मी.	चौथो	स्वास्थ्य	९८४०४६३२५९

क्र.स.	नाम थर	पद	श्रेणी/तह	कार्यरत शाखा	सम्पर्क नं.
२३	सुमन श्रेष्ठ	कार्यालय सहायक	श्रेणी विहीन	प्रशासन	९८४४४६५९०९
२४	रेशम मोक्तान	कार्यालय सहायक	श्रेणी विहीन	योजना	९८६९१६६७२४
२५	उमेश थोकर	चौकीदार	श्रेणी विहीन		९८४३२४६०७५
२६	रविन गोले	चौकीदार	श्रेणी विहीन		९८६१०५७३४७
२७	बाबुराम थापा	ह.स.चा.	श्रेणी विहीन		९८६५५९९१७०
२८	दिपक श्रेष्ठ	ह.स.चा.	श्रेणी विहीन		९८६९७५९८३३
२९	भीम बहादुर पाण्डे	ब्याक हो लोडर अपरेटर	श्रेणी विहीन		९८४४२८०३६५
३०	मेनुका कार्की	का.स.	श्रेणी विहीन		९८४२७४६९४९
३१	उर्मीला राय	का.स.	श्रेणी विहीन		९८६१५६९६०३
३२	लक्ष्मी बुढाथोकी	का.स.	श्रेणी विहीन		९८६४११०६८५

मेलुङ गाउँपालिका अन्तर्गतका वडागत कर्मचारी विवरण

वडा नं. १

क.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	भावना नेम्वाङ	वडा सचिव	९८४०२६०३२९
२	दिनेश कार्की	अ.स.ई.	९८४४३०७७४३
३	दल बहादुर थापा	कार्यालय सहायक	९८४९३७०६९९
४	रमेश बस्नेत	कार्यालय सहयोगी	९८४८९१५२०५

वडा नं. २

क.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	शिव श्रेष्ठ	वडा सचिव/ अ.स.ई.	९८४३०८४२९६
२	पावन श्रेष्ठ	कम्प्युटर अपरेटर	९८४३२५५६०१
३	शान्ता भण्डारी	कार्यालय सहयोगी	९८१७६१५१५१

वडा नं. ३

क.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	किशोर प्रसाद आचार्य	वडा सचिव	९८६४१६२४०६
२	दिनेश भण्डारी	अ.स.ई.	९८४४३१९५०२
३	प्रियंका तमाङ	कार्यालय सहायक	९८४११७८६५५

वडा नं. ४

क.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	मानदाश श्रेष्ठ	वडा सचिव	९८४९९६५४९९
२	सुद्रशन रिमाल	अ.स.ई.	९८४०४६३२४९
३	उमा बुढाथोकी	कार्यालय सहायक	९८६०९७९६११
४	सुमिना गोले तमाङ	कार्यालय सहयोगी	९७४९३४१५७६

वडा नं. ५

क.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	योगेश श्रेष्ठ	वडा सचिव	९८४९९९७८३२
२	रोशन वि.क.	प्राविधिक सहायक/स.ई.	९८४४३४८४८३
३	अर्जुन बहादुर थापा	कार्यालय सहायक	९८४४१४५६७३
४	गोविन्द बहादुर मगर	कार्यालय सहयोगी	९८६४२२४११५

वडा नं. ६

क.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	गौरीशंकर चौधरी	वडा सचिव	९८६५९५८००४
२	दिपेन्द्र न्यौपाने	अ.स.ई.	९८६४००४७४९

३	सुरुची श्रेष्ठ	कार्यालय सहायक	९८६१२५४२७०
४	गुण बहादुर थापा	कार्यालय सहयोगी	९८६०५०४७६३

वडा नं. ७

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	राम बहादुर योगी	वडा सचिव	९८४४३९६००६
२	धर्मेन्द्र महतो	अ.स.ई.	९८४२११५९७०
३	दिनेश खड्का	कार्यालय सहायक	९८६१५२२२१५
४	भवानी भण्डारी	कार्यालय सहयोगी	९८४४७३२३७४

पवटी स्वास्थ्य चौकी

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	मन बहादुर श्रेष्ठ	हे.अ	९८६४१५६०९४
२	देवु वरुवाल न्यौपाने	अ.हे.व.	९८४४१९६२६९
३	मिनु श्रेष्ठ	अ.न.मी.	९८६९२५८७४७
४	रविना खड्का	अ.न.मी.	९८४५७४५८००
५	केशव ओली	का.स.	९८४४००११५०

आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, सुकाठोकर

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	मनिष पन्थी	अ.हे.व.	९८६९२०६६४९
२	आशा यादव	अ.न.मी.	९८०८६४३३१०
३	ज्ञान बहादुर तमाङ	का.स.	

घ्याङ सुकाठोकर स्वास्थ्य चौकी

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	राजन भण्डारी	सि.अ.हे.व.	९८४४००२४३९
२	इश्वरी लामा	सि.अ.न.मी.नि.	९८६२२२२३३०
३	समिक्षा कुमारी	हे.अ.	९८६६२२५०८७
४	असलमान तमाङ	का.स.	९८४४३०६५३०

सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ, माने

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	चन्चला मण्डल	अ.हे.व.	९८६६२५५५०८
२	कमला राय	अ.न.मी.	९८४१४४८१०२

आयुर्वेद औषधालय, भेड्पु

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	गंगा कुमारी तामाङ	कविराज निरीक्षक	९८५१२५३०१३

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
२	विमल राज बुढा	वैद्य	९८६४१४५७७९
३	लाल बहादुर श्रेष्ठ	का.स.	९८६१३१५१८३
४	विनोद रायमाझी	इलेक्ट्रिसियन	९८४८७७३५६७

भेड्पु स्वास्थ्य चौकी

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	मानदाश श्रेष्ठ	सि.अ.हे.व.अ.	९८४९९६५४९९
२	गोमा भण्डारी	सि.अ.न.मी.	९८६४११२१४४
३	लक्ष्मी शर्मा	हे.अ.	९८६८१५०४४३
४	रन्जना गोले	अ.न.मी.	९८६२३६७११८
५	हेम बहादुर थापा	का.स.	९८४४१८५८६०

सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ, सहरे

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	राम विनय कुमार प्रजापती	अ.हे.व.	९७४५८३९६६९

डाँडाखर्क स्वास्थ्य चौकी

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	गोपाल खत्री	ज.स्वा.नि.	९८६९७६७६०२
२	ओम प्रकाश प्रसाद यादव	हे.अ.	९८१५२८०४५८
३	अस्मिता भण्डारी	अ.न.मी.	९८४००३४१७५
४	सदिक्षा कार्की	अ.न.मी.	९८४४४२८४८१
५	निर्मला मगर	का.स.	९८६३३२३१२१

सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ, पाखेडाँडा

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	हेम चन्द्र यादव	अ.हे.व.	९८४४३४२०२
२	रन्जु तमाङ	अ.न.मी.	९८४३३२२३६४

आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, निगासी

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	हरेन्दर बैठा	अ.हे.व.	९८४००३४१९६
२	रुपा खुलाल	अ.न.मी.	९७६७९६९८४२

मेलुङ स्वास्थ्य चौकी

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	राम बहादुर योगी	सि.अ.हे.व.अ.	९८४४३९६००६
२	एकता ठकुरी	सि.अ.न.मी.	९८४४०६६९५३

३	सुस्मिता चापागाईं	ल्या.टे.	९८६३८४१५३३
४	रुपक ठकुरी	अ.हे.व.	९८६३३८४८९५
५	उमा पौडेल	अ.न.मी.	९८६०५९०४४२
६	पुर्ण बहादुर थामी	का.स.	९७६५५४५६०६

सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ, विरौटा

क.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	सुजन अधिकारी	हे.अ.	९८६१८८३४९१
२	दिपा भण्डारी	अ.न.मी.	९८४४३१९५०२

पशु सेवा केन्द्र, पवटी

क.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	टिका बहादुर बुढाथोकी	नायव प्राविधिक सहायक	९८६१८८३४९१
२	सुजता थापा	कार्यालय सहयोगी	९८४४३१९५०२

कृषि सेवा केन्द्र, पवटी

क.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	विष्णु जिरेल	नायव प्राविधिक सहायक	९८६१८८३४९१

पशु सेवा केन्द्र, सुकाठोकर

क.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	गिता चन्द्र अधिकारी	प्राविधिक सहायक	९८६१८८३४९१

पशु सेवा केन्द्र, घ्याङ

क.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	दिपक थपलिया	प्राविधिक सहायक	९८६१८८३४९१

पशु सेवा केन्द्र, मेलुङ

क.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	राष्ट्र कुमार श्रेष्ठ	नायव प्राविधिक सहायक	९८६०३८६११०

कृषि सेवा केन्द्र, मेलुङ

क.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	सविन सुवेदी	नायव प्राविधिक सहायक	९८४४२८३५९६

मेलुङ गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	प्रधानाध्यापक	सम्पर्क नं.	ठेगाना
१	सत्यश्वर मा.वि.	मुकुन्द प्रसाद उप्रेती	९८४४४६९०९०	मेलुङ १
२	भंगेरी मा.वि.	किरण प्रसाद उप्रेती	९८४४४६५५९७	मेलुङ १
३	कालिका मा.वि.	राम भरत तामाङ	९८४४०६०२७२	मेलुङ २
४	भूमेस्थान मा.वि.	शिव बहादुर कार्की	९८५१००५९५४	मेलुङ ३
५	लक्ष्मी मा.वि.	इन्द्र बहादुर लामा	९८६१०५७३३२	मेलुङ ३
६	भीम मा.वि., धनुके	शिखर भण्डारी	९८४२५७३६४२	मेलुङ ४
७	भीम मा.वि., बुद्धचोक	राजेश कुमार गोले	९८४४००१८७७	मेलुङ ४
८	जुके मा.वि.	लाल बहादुर थापा	९८४६३९३२९३	मेलुङ ४
९	डाडाँखर्क मा.वि.	शुदर्शन पोखरेल	९८६३३९६२५५	मेलुङ ५
१०	त्रिभुवन मा.वि.	सन्तोष श्रेष्ठ	९८५११६१३०१	मेलुङ ६
११	आजादी मा.वि.	मोहन श्रेष्ठ	९८६०९२७७७१	मेलुङ ७
१२	विन्धवासिनी आ.वि.	भीम बहादुर कोइराला	९८५१२२८८६२	मेलुङ १
१३	दियालेखर्क आ.वि.	हेम बहादुर भुजेल	९८४१८५५०३	मेलुङ १
१४	चरणवती आ.वि.	हरि बहादुर कार्की	९७६४०४२६५५	मेलुङ ३
१५	पाखेडाँडा आ.वि.	प्रदिप कुमार थापा	९८६६४५५७३३	मेलुङ ५
१६	भिमेन्द्र आ.वि.	विष्णु कुमार खड्का	९८५११८८२१७	मेलुङ ७
१७	जनता आ.वि.	अम्बिका विश्वकर्मा	९८४३०७२१२	मेलुङ १
१८	लोकतान्त्रिक आ.वि.	सुन्दर विक्रम कार्की	९८६३९३५८४३	मेलुङ २
१९	सेतीदेवी आ.वि.	शारदा कार्की	९८४९१३८६८९	मेलुङ २
२०	कालिदेवी आ.वि.	दान बहादुर श्रेष्ठ	९८६४२३३७१०	मेलुङ ४
२१	ढुङग्रे देवी आ.वि.	लेखनदास श्रेष्ठ	९८४४५००४३४	मेलुङ ४
२२	निगासे आ.वि.	गंगा बहादुर श्रेष्ठ	९८४१९५५०९९	मेलुङ ५
२३	दुदिले भञ्याङ आ.वि.	सर्मिला बुढाथोकी	९८६०३६११९२	मेलुङ ५
२४	सिम्टे आ.वि.	विपना अधिकारी	९८४४४६७५५५	मेलुङ १
२५	इन्द्रावती आ.वि.	दिनेश अधिकारी	९८४३३९०३७५	मेलुङ ६
२६	ज्यामिरबोटे आ.वि.	महेन्द्र उप्रेती	९८६४२७४४०७	मेलुङ १
२७	जनजागृती आ.वि.	कालिका चौलागाई	९८४९९४२३२८	मेलुङ २
२८	कर्णकाली आ.वि.	धिरेन्द्र खड्का	९८६४००३७५६	मेलुङ ७
२९	सेतीदेवी आ.वि.	शोभा भुजेल	९८४४३९३२८६	मेलुङ ७
३०	चित्रे आ.वि.	नानु खड्का	९८४०४७९८७४	मेलुङ ४
३१	सिद्धेश्वरी आ.वि.	कृष्ण बहादुर चर्मकार	९८६१५८५४०९	मेलुङ ४
३२	श्यामटार आ.वि.	सरिता दहाल	९८४४००२१३८	मेलुङ ७
३३	आहालडाँडा आ.वि.	अञ्जली थापा	९८६६६६६७२१	मेलुङ ४
३४	सरस्वती आ.वि.	प्रतिक्षा तामाङ	९८४१५१०९८३	मेलुङ २

विषय सूची

सि.नं.	विषय	पेज नम्बर
१.	आ.व. २०८२/०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम	१
२.	मेलुङ गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८२	२५
३.	विनियोजन विधेयक, २०८२ को सिद्धान्त र प्राथमिकताहरु	७१
४.	बजेट सिमा तथा मार्गदर्शन, २०८२	७८
५.	बजेट बक्तव्य, २०८२	१००
६.	मेलुङ गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन, २०८२	११६
७.	कार्यक्रम तथा परियोजना अनुसार बजेट विनियोजन	१२७
८.	साझेदार संस्थाहरुको बजेट विनियोजन	
	८.१ खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुधार परियोजनाको बजेट विनियोजन	१९३
	८.२ मेलुङ कृषि तथा पशु विकासमा आधारित साना किसान तथा युवा उद्यमशीलता परियोजनाको बजेट विनियोजन	२०४
	मुख्य क्रियाकलापगत बजेट विनियोजन	२०७
१०.	क्षेत्रगत बजेट विनियोजन	२१४

गाउँ सभाको सत्रौं अधिवेशनबाट स्वीकृत
आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम

गाउँ सभाका उपाध्यक्षज्यू,
गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू,

मेलुङ गाउँ सभाको सत्रौं अधिवेशनमा हार्दिक स्वागत गर्दछु।

मेलुङ गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय गाउँ सभाको बैठकमा प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ। यस गौरवपूर्ण अवसरमा नेपाली नागरिकहरूको स्वतन्त्रता, न्याय, राष्ट्रियताका पक्षमा भएका जनआन्दोलन र जनयुद्ध मार्फत सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञातअज्ञात शहीदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। वेपत्ता, घाइते, जेलबन्दी तथा राजनीतिक-सामाजिक परिवर्तनमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने सबै अग्रजहरू प्रति हृदयदेखि नै नमन गर्दछु। तीनका आश्रित परिवारजनमा सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु।

मेलुङ गाउँपालिकाको विकास, सुधार र समृद्धिका लागि नेपालको संविधान तथा सङ्घीय, प्रादेशिक र स्थानीय कानुनद्वारा प्रदत्त हक अधिकारको प्रचलन गर्न तथा कानुनतः निर्देशित काम, कर्तव्य र दायित्व निर्वाह गर्न हामी प्रतिबद्ध छौं। मेलुङ गाउँपालिकामा पूर्वाधारको विकास गरी जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउनु हाम्रो पहिलो कर्तव्य हुन आएको छ। कृषि क्षेत्रको विकास मेलुङको सम्भावनाको पहिलो क्षेत्र हो। पूर्वाधार विकास अन्तर्गत शिक्षा, स्वास्थ्य र सडक सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्रका रुपमा देखिएका छन्। मेलुङ गाउँपालिकाले सुरु गरेको कृषि तथा पशुपालनमा आधारित युवा उद्यमशीलता विकास कार्यक्रम कृषि क्षेत्रको विकासको प्रस्थान बिन्दु बनेको छ। सेवाग्राहीले सरल र सहज तरिकाले सेवा प्राप्त गर्ने हकलाई सुनिश्चित गर्न सूचना र प्रविधिको उच्चतम प्रयोग अनिवार्य छ। स्वच्छ, सफा, हरियालीयुक्त पर्यावरण विकास गर्नु पनि उत्तिकै आवश्यक छ। गाउँपालिकामा सुशासन, विकास र सेवा प्रवाहलाई केन्द्रबिन्दुमा राखी विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरूका लागि नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छु। आर्थिक समृद्धि, सुशासन र विकासको मार्गमा मेलुङ गाउँपालिका निरन्तर अघि बढिरहेको छ। यस गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउन कृषि, पशु, जलस्रोत, पर्यटन र उद्योग व्यवसाय लगायतका क्षेत्रको विकास, बिस्तार र सुदृढीकरण गरी ***"कृषि, पशु, वन, पर्यटन विकासको आधारः स्वास्थ्य, शिक्षा, सडक समृद्ध मेलुङको पूर्वाधार"*** भन्ने नारा साकार पार्न हामी सबै दृढ सङ्कल्पित छौं।

गाउँ सभा सदस्यज्यूहरू,

"समावेशी र सर्वाङ्गीण विकास, समृद्ध मेलुङको मूल आधार" भन्ने मूल नाराका साथ अब म आ.ब. २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम यस गाउँ सभाको बैठकमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

"कृषि, पशु, वन, पर्यटन विकासको आधारः स्वास्थ्य, शिक्षा, सडकक समृद्ध मेलुङको पूर्वाधार" भन्ने मूल नाराका साथ अब म आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम यस गाउँ सभाको बैठकमा प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहान्छु।

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति

१ बाल शिक्षा, आधारभूत शिक्षा र माध्यमिक शिक्षालाई निःशुल्क र जीवनोपयोगी र व्यवसायिक बनाउँदै लगिने छ।

२ सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न शिक्षकहरूलाई प्रविधिमैत्री सिप विकास, शिक्षण कला, क्षमता विकास र असल अभ्यास शिक्षण सिकाइ आदान प्रदानका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ।

३ आधारभूत शिक्षाको सुधारका लागि शिक्षण पद्धतिमा सुधार गरी बालमैत्री बनाउने, कक्षा ५,८ र १० को सिकाइ उपलब्धी परीक्षण गरिने छ। वार्षिक रुपमा उत्कृष्ट शैक्षिक उपलब्धि हासिल गर्ने विद्यार्थी, विषय शिक्षक र विद्यालयलाई प्रोत्साहन गरिने छ। विद्यालयको गुणस्तर परीक्षण गरी बर्गीकरण गर्ने र विद्यालयको कार्यसम्पादन स्तरका आधारमा विद्यालयमा अनुदान दिने प्रणाली स्थापित गरिने छ।

४ प्रारम्भिक बालविकास कक्षालाई थप व्यवस्थित र बालमैत्री र स्रोतसाधन सम्पन्न बनाइने छ। बालविकास कक्षामा किताबी पठनपाठनबाट बालबालिकालाई राखी सिकाइ हुने वातावरण तय गरिने छ।

५ फरक क्षमता भएका विद्यार्थीको तथ्याङ्क सङ्कलन गरी निजहरूको अध्ययनका लागि विशेष प्रोत्साहन दिइने छ।

६ विद्यालयहरूको नियमित अनुगमन तथा निरीक्षण गरिने छ।

७ शिक्षक, अभिभावक तथा विद्यार्थीबीच विज्ञहरूको उपस्थितिमा निरन्तर अन्तरक्रिया गरी शैक्षिक गुणस्तर उन्नयनका कार्यहरू थालनी गरिने छ।

८ बाबुआमा बिहिन बालबालिका र जेहेन्दार विद्यार्थी, शहीद, बेपत्ता तथा घाइते परिवारका छोराछोरीलाई उच्च शिक्षाका लागि छात्रवृत्तिको सुरुवात गरिने छ।

९ शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीको मनोबल उच्च राख्ने तालिम सञ्चालन गरी कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली लागु गरिने छ।

विद्यार्थीलाई सिर्जनशील, समालोचक, अनुसन्धानकर्ता बनाउन प्रभावकारी शिक्षण विधि र मूल्याङ्कन पद्धति अवलम्बन गर्न गुणस्तरीय शिक्षाका सूचक निर्माण गरी विद्यालयको स्तरीकरण र समुदायको शिक्षा क्षेत्रमा सक्रिय योगदानमा वृद्धि गरिने छ।

१० गाउँपालिकाको पहिचान सहितको विषयवस्तुलाई समावेश गरी कक्षा(१-५) को स्थानीय पाठ्यक्रम समयानुकूल परिमार्जन तथा (६-८) को नयाँ पाठ्यक्रम निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिने छ।

११ विद्यालय तहको पाठ्यक्रम तथा शिक्षक निर्देशिका हरेक विद्यालयमा उपलब्ध गराइने छ।

१२ विद्यार्थी भर्ना अभियान र टिकाउमा विशेष महत्व दिइने छ।

१३ *"गुणस्तरीय शिक्षामा आधुनिक प्रविधि र शैक्षिक पूर्वाधार, दक्ष तथा प्राविधिक जनशक्ति निर्माणको आधार"* भन्ने नाराका साथ शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि आवश्यक नीति अवलम्बन गरिने छ।

१४ विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागि विद्यार्थीहरूको प्रविधिसँग पहुँच सुनिश्चित गर्न ICT, पुस्तकालय, विज्ञान प्रयोगशालाको स्थापना तथा सञ्चालनलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

१५ विद्यालय व्यवस्थापन क्षमतालाई शैक्षिक वातावरण बनाउन क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ। योग्यता पुगेका सबै तहका शिक्षकहरूबीच प्रतिष्पर्धा गराई क्षमतावान् प्रधानाध्यापक छनौट गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ।

१६ विद्यालयका प्र.अ. र शिक्षकसँग कार्यसम्पादन सम्झौता गरी सिकाइ उपलब्धिको लक्ष्य प्रतिशत तोकिनेछ। उक्त लक्ष्य प्राप्त गर्ने विषयगत शिक्षकलाई पुरस्कारको व्यवस्था गरिने छ र लक्ष्य पूरा नगर्ने शिक्षकको सरुवा गरिने छ।

१७ दिवा खाजा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिकाभित्रै उत्पादन भएका खाद्य सामग्री प्रयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ।

१८ शिक्षकहरूको विषयगत समितिलाई थप क्रियाशील र रचनात्मक बनाइ नमूना पाठ प्रदर्शन र शिक्षकको पेशागत विकासका कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ।

१९ अनुगमन, मूल्याङ्कन, सुपरिवेक्षण, मेन्टरिङ्ग र पृष्ठपोषणका लागि विषय विज्ञहरूको रोष्टर बनाइ समूह निर्माण र परिचालन, विषयगत शिक्षकको सञ्जालीकरण गरी कार्यथलोमा आधारित शिक्षकको पेशागत विकासको थालनी गरिने छ।

२० विद्यालयमा रहेका विद्यार्थी सङ्ख्या र भौगोलिक अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै विद्यालय समायोजन तथा तह मिलानको नीति अवलम्बन गरिने छ। साथै विद्यार्थी सङ्ख्या न्यून भएका विद्यालयमा बहु कक्षा शिक्षणलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

२१ आन्तरिक रुपमा विद्यालयको प्रतिस्पर्धा बढाउनको लागि गाउँपालिकास्तरीय आन्तरिक अवलोकन र मूल्याङ्कन भ्रमण गराइने छ। सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न शिक्षकहरूलाई प्रविधिमैत्री सिप विकास, शिक्षण कला, क्षमता विकास र असल अभ्यास शिक्षण सिकाइ आदान प्रदानका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ।

२२ शिक्षकको समयपालनाको अभिलेख राख्नका लागि विद्यार्थीद्वारा शिक्षक लगबुक भर्ने प्रणालीको स्थापना तथा सबै सामुदायिक विद्यालयमा विद्युतीय हाजिरी जडान गरी नियमितरुपमा अनुगमन गर्दै शिक्षकको जवाफदेहिता अभिवृद्धि गरिने छ।

२३ विद्यार्थीमा अन्तर्निहित प्रतिभा पहिचानका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। विद्यालयमा खेलकुद र अतिरिक्त सह क्रियाकलापलाई अनिवार्य बनाउने, विद्यालयहरूमा पूर्वीय र परम्परागत शिक्षाका साथै योग अभ्यासमा अध्ययन, अनुसन्धान र अभ्यास गराइने छ।

२४ सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत विद्यालय कर्मचारी तथा बाल विकास सहजकर्ताहरूको न्यूनतम पारिश्रमिकको लागि गाउँपालिकाले आवश्यक व्यवस्था मिलाउनेछ। विद्यार्थी सङ्ख्याको आधारमा सामुदायिक विद्यालयहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।

२५ गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व (Corporate Social Responsibility) अवधारणा अन्तर्गत खेलकुद तथा अन्य कार्यक्रमहरू समेत सञ्चालन गर्न विशेष जोड दिइने छ।

२६ गाउँपालिका भित्रका राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय तथा क्षेत्रिय पदक विजेता खेलाडीहरूलाई सम्मान गरिने छ। खेलकुदमा युवा वर्गको सहभागिता अभिवृद्धि गर्न स्थानीय सङ्घ संस्था समेतको सहभागितामा गाउँपालिका तहमा विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिताहरू सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिने छ।

२७ **स्वस्थ जीवनका लागि खेलकुद** भन्ने नाराका साथ अध्यक्षकप खेलकुद, उपाध्यक्षकप महिला खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिने छ। जनप्रतिनिधि र कर्मचारी तथा शिक्षकहरूको सम्बन्धलाई थप प्रगाढ बनाउन मैत्रीपूर्ण खेल आयोजना गरिने छ।

२८ गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद विकास समिति गठन गरी खेलकुद क्षेत्रलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिने छ।

२९ युवाको उमेरलाई १६ देखि २४ र २५ देखि ४० वर्षमा वर्गीकरण गरी उमेरअनुसार आवश्यकता र प्राथमिकता निर्धारण गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। समाजमा विद्यमान विभेद, कुरीति, अन्धविश्वास विस्थापनका लागि युवामा नैतिक चेतना विकास गर्ने प्रकृतिका योजना र कार्यक्रम निर्माण गरी लागु गरिने छ।

३० युवालाई समाज निर्माणको सैद्धान्तिक स्रोत र समाज विकासको ऐतिहासिक तथ्य बोध गराई गतिशील समाज निर्माणका लागि सामाजिक न्याय, मानवअधिकार, राष्ट्र, राष्ट्रिय एकता र सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रप्रति प्रतिवद्ध बनाउँदै दीर्घकालीन विकासको संवाहक शक्तिका रूपमा विकास गरिने छ।

३१ युवाको जनसाङ्ख्यिक लाभको अधिकतम उपयोग गर्दै समृद्ध गाउँपालिका निर्माणमा युवाको भूमिका बिस्तार तथा व्यापक बनाइने छ। युवामा उद्यमशीलता विकास गर्ने, उत्पादनशील काममा अभिप्रेरित गर्ने तथा रोजगारीको उचित वातावरण सिर्जना गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। युवाको नेतृत्व क्षमता विकासका लागि प्रदेश एवम् सङ्घीय सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गरी युवा उद्यमशीलता प्रवर्धन गरिने छ।

३२ युवामा नैतिकता, अनुशासन, चारित्रिक तथा व्यावसायिक गुण विकास गरी देश र समाजप्रति जवाफदेही र उत्तरदायित्व वहन गर्ने, श्रमप्रति सम्मान गर्ने, सकारात्मक सोचयुक्त युवाशक्ति निर्माण गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। युवालाई नैतिक आचरण, योग, ध्यान, शारीरिक व्यायाम, प्राकृतिक चिकित्सा, आत्मसुरक्षा तालिम र खेलकुदका माध्यमबाट कूलत, हिंसा, दुर्व्यसन र गैरसामाजिक आचरण तथा क्रियाकलापबाट मुक्त गर्दै उपलब्धिमूलक र उत्पादनमूलक कार्यमा संलग्न हुने अवसर प्रदान गरिने छ।

३३ युवामा सामाजिक दायित्वबोध तथा चरित्र निर्माण गर्न र राष्ट्रियताको भावना विकास गर्न वातावरण संरक्षण, सरसफाइ, शिक्षा, स्वास्थ्य र सामाजिक जागरण तथा विपद् व्यवस्थापनमा व्यापक रूपमा युवा स्वयंसेवक परिचालन गरिने छ।

स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति

३४ हालसम्म स्वास्थ्य बिमा गर्न बाँकी जनताहरूको बिमा गर्नका लागि समन्वय र सहकार्य गरिने छ।

३५ नसर्ने रोगहरूलाई लक्षित गरी **मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारी** भन्ने नारालाई साकार पार्न नागरिक आरोग्य कार्यक्रम तथा योग शिक्षा लाई प्राथमिकता दिई गुणस्तरीय आयुर्वेद कार्यक्रम सञ्चालनमा विशेष जोड दिइने छ।

३६ आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सबैको सहज पहुँच बढाउनका लागि गाउँपालिका, निजी तथा गैरसरकारी निकायहरूबाट एकीकृत रुपमा विशेषज्ञ डाक्टर सहितको स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिने छ।

३७ गाउँपालिकाका नागरिक दुर्घटनामा परी शव पोष्टमार्टम गर्न अस्पताल लैजाँदा र शवदाहस्थल सम्म पुऱ्याउन लाग्ने यातायात खर्च, स्वास्थ्य चौकीबाट रेफर गरिएका

गर्भवती महिलाहरूलाई नजिकको अस्पताल पुऱ्याउन लाग्ने यातायात खर्चमा निश्चित रकम प्रदान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।

३८ **मेलुङ गाउँपालिकाको शान स्वस्थ, सबल र समृद्ध नागरिक हाम्रो पहिचान** भन्ने नाराका साथ स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्दै प्रभावकारी रुपमा सबै जनताको स्वास्थ्यमा पहुँच पुऱ्याउन निःशुल्क औषधि वितरण कार्यक्रमको सूचीमा नपरेका केही अत्यावश्यक औषधि निःशुल्क वितरण गरिने छ। स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन योग शिविर र आयुर्वेद सेवाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ। स्वास्थ्य संस्थामा गर्भवती जाँच नगर्ने महिलाहरूको स्वास्थ्य संस्थामा पहुँच पुऱ्याउन घरदैलो कार्यक्रम थप प्रभावकारी बनाइ No More Home Delivery अर्थात् घरमा हुने सुत्केरीलाई शून्यमा झार्न प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

३९ कुपोषणमुक्त गाउँपालिकाको आधार तयार गरिने छ।

४० उत्कृष्ट स्वास्थ्यकर्मीलाई पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ। कर्मचारी तथा महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयमसेविकालाई प्रोत्साहन गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। बर्थिङ सेन्टरमा कार्यरत नर्सिङ कर्मचारीहरूलाई कामको आधारमा प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिने छ।

४१ मेलुङ स्वास्थ्य चौकीमा सञ्चालित ल्याव सेवालाई निरन्तरता दिइने छ।

४२ ५ शैयाको आधारभूत अस्पताल निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिने छ।

४३ ६० वर्ष उमेर पूरा भएका र राज्यकोषबाट दोहोरो सुविधा लिइरहेका स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई सम्मानजनक रुपमा विदाइ गरिने छ।

४४ एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रमलाई आवश्यकतानुसार बिस्तार गर्न आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिने छ।

४५ सुनौला हजार दिनका आमाहरूलाई लक्षित गरी पोषण बगैंचा, पोषण चौतारी र पोषण सहकारी कार्यक्रम अघि बढाइने छ। हाल बढ्दो नसर्ने तथा जटिल रोगहरूको पहिचान गरी उक्त रोगरुको न्यूनीकरणका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिने छ। ज्येष्ठ नागरिक घरदैलो स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। मानसिक स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम लागु गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ।

पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति

४६ मुख्य सडकको स्तरोन्नती गर्ने कार्य सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा अघि बढाइने छ। गाउँपालिकाको लाइफलाइन सडकको रुपमा रहेका मुडे मेलुङ सडक अन्तर्गत सित्तली-मेलुङ-बुद्धचोक-ढाँडेखोला खण्ड र नयाँपुल डाँडाखर्क सडक अन्तर्गत

बुद्धचोक-डाँडाखर्क खण्ड सडक पूर्ण रुपमा कालोपत्रे गर्न सङ्घीय र प्रदेश सरकारसँग समन्वय एवम् पहल गरिने छ।

४७ गाउँपालिकास्तरीय, वडास्तरीय र टोलस्तरीय सडकको क्षेत्राधिकार कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ। बिस्तार भएका सडकमा अनिवार्य रुपमा सडक नालाको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ। बाह्रै महिना यातायात सुचारु गर्ने विषयलाई प्राथमिकता दिइने छ।

४८ गाउँपालिका, प्रदेश सरकार, एवम् सङ्घीय सरकारको लगानीबाट निर्माण गरिने खानेपानी योजना अन्तर्गतका संरचनाहरूको दिगोपन एवम् उपभोक्ताहरूलाई अपनत्व महसुस गराउने, खानेपानी योजनाको संरक्षण एवम् मर्मत सम्भारका लागि खानेपानी उपभोग सेवा शुल्क निर्धारण गर्ने नीति लिईने छ। WASH Plan को निर्माण गरी सोही बमोजिम खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धमा एकीकृत कार्यक्रम बनाइ दिर्घकालीन रुपमा कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ। एक आयोजना एक प्लम्बर तालिम सञ्चालन गरिने छ।

४९ पर्यटकलाई मेलुङ हुदै शैलुङ भ्रमण गर्नको निमित्त आवश्यक व्यवस्था गरिने छ।

५० गाउँपालिकाबाट हुने सेवा प्रवाहलाई सहज बनाउन गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गरी सेवा सञ्चालन गरिने छ।साथै ३ नम्बर वडा कार्यलय भवनको निर्माण कार्य अघि बढाइने छ।

५१ गाउँपालिकाको दोस्रो पञ्चवर्षीय आवधिक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ।

५२ मेलुङ आयोजना बैङ्क स्थापना गरी कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ। लगानी बोर्ड, मर्मत सम्भार कोष, रोजगार कोष, विपद् व्यवस्थापन कोष, आकस्मिक कोष स्थापना गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ।गाउँपालिका भित्र रहेका झोलुङ्गे तथा ट्रसपुलको मर्मत सम्भार तथा रेखदेखका लागि पुल हेरालुको व्यवस्था गरिने छ।

५३ मेलुङ सडक गुरुयोजना मापदण्डलाई समय सापेक्ष बनाउदै कार्यान्वयन गरिने छ र भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ। घर नक्सापास गर्ने कार्यको सुरुवात गरिने छ।

५४ उपभोक्ता समितिद्वारा कार्यान्वयन हुने योजनामा लागत सहभागिता (श्रमदान) लाइ व्यवहारिक र अनिवार्य बनाइने छ। उपभोक्ता समितिहरूले आफूले गरेका कामको अपनत्व वोध गराइ योजनाको संरक्षण सम्बर्द्धनमा जिम्मेवार बनाउन निर्माण सम्पन्न भएका योजनाहरू हस्तान्तरण गरिने छ। योजना अनुगमनको ढाँचा परिमार्जन गरिने छ। एउटै योजनामा पटक पटक रकम माग गर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गरिने छ। थप टोल विकास समितिहरू गठन गरी विकास निर्माणमा टोल विकास समितिहरू क्रियाशिल गर्दै लगिने छ।

५५ **उपभोक्ता समितिलाइ सम्मान, टोल टोल बीचको उपभोक्ता समितिको प्रतिस्पर्धा अभियान** भन्ने मूल नाराका साथ टोल-टोल बस्ती-बस्तीका उपभोक्ता समितिले गुणस्तरीय र उत्कृष्ट कार्य

सम्पादन गर्न प्रतिस्पर्धा गर्ने र सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ। साथै उपभोक्ता समितिले गरेका एजेण्डा र राम्रो अभ्यासहरू गाउँपालिकामा अभिलेखीकरण गरी राखिने व्यवस्था मिलाइने छ।

५६ आयोजना तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन र गुणस्तर सुनिश्चित गर्न अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइने छ। अपेक्षित नतिजा सुनिश्चित गर्न मापनयोग्य नतिजामा आधारित सूचकहरूको विकास गरी कार्यान्वयन गरिने छ। अनुगमनका लागि जिम्मेवार पदाधिकारी एवम् कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ। घुम्ती शिविर मार्फत योजना सम्झौता तथा भुक्तानी प्रणालीलाई प्रोत्साहन गरिने छ।

५७ खानेपानी तथा सिँचाईका मुहानहरूको पहिचान, यकिन र संरक्षण कार्यलाई जोड दिन खानेपानी तथा सिँचाई मुहान दर्ता तथा खानेपानी, सिँचाई तथा सरसफाइ उपभोक्ता समितिहरू गठन तथा अभिलेख व्यवस्थापन गर्न उचित प्रबन्ध गरिने छ।

५८ गाउँपालिका गौरवका आयोजनाहरू छनौट गरी सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार, अन्तरपालिका सहकार्य, निजी क्षेत्र, सहकारी तथा विभिन्न गैरसरकारी सङ्घ संस्था तथा दातृ निकाय समेतको सह-लगानीमा क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ। गौरवका आयोजना छनोट गर्दा अन्तरपालिका तथा सदरमुकाम जोड्ने, पर्यटन एवम् कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धनमा सहयोग पुग्ने किसिमको आयोजना छनौट गर्ने नीति लिइनेछ।

५९ प्राविधिक ज्ञान सिपलाई समयअनुकूल परिष्कृत गर्दै लैजान नयाँ-नयाँ प्रविधि भित्र्याउने किसिमको प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। गाउँपालिका भित्र निर्माण हुने सार्वजनिक महत्त्वको भौतिक निर्माणलाई गुणस्तरीय बनाउनेतर्फ ध्यान दिइने छ। साथै सुविधायुक्त Civil Material Lab सेवा प्रारम्भ गरिने छ। निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामाग्रीहरूको प्रयोगशाला परीक्षण अनिवार्य गरिने छ।

६० निर्माण कार्यमा प्रयोग गरिने विभिन्न प्रकारका निर्माण सामाग्रीहरूको न्यूनतम गुणस्तर एवम् मापदण्ड, आकार तथा प्रकार, र Dimension को निश्चित सिमा निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ। गाउँपालिका भित्र निर्माण हुने संरचनाहरूको निर्माणको सम्बन्धमा गाउँपालिकाको आफ्नो छुट्टै निर्माण मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ।

६१ सार्वजनिक निर्माणलाई खुल्ला बोलपत्र मार्फत कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ। गाउँपालिकाबाट कार्यान्वयन हुने आयोजनाहरू मध्ये १० लाख भन्दा माथिको लागत अनुमान बजेट भएको योजनाहरूलाई आवश्यकतानुसार बोलपत्र मार्फत पनि कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ। निर्माण कार्यमा हुने ढिलासुस्तीलाई न्यूनीकरण गरिने छ।

६२ छिमेकी स्थानीय सरकार तथा सङ्घ/सँस्थाहरूको समन्वय र सहकार्यमा साझा लाभ हुने योजनाहरूलाई साझेदारीमा सञ्चालनको लागि पहल गरिने छ।

६३ उपभोक्ता समितिहरूलाई निर्माण पूर्व तथा निर्माण पश्चातको व्यवस्थापनमा अभिमुखीकरण तथा क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ।

संस्कृति, सम्पदा तथा पर्यटन सम्बन्धी नीति

६४ निजी क्षेत्र, व्यवसायी र स्थानीय समुदायसँग सहकार्य गरी गाउँपालिका क्षेत्रमा होमस्टे सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिने छ। होमस्टेमा संलग्न जनशक्तिलाई आवश्यक तालिमको व्यवस्था गर्दै लगिने छ।

६५ गाउँपालिका भित्र रहेका ऐतिहासिक, धार्मिक, प्राकृतिक तथा सांस्कृतिक पर्यटकीय क्षेत्रमा पूर्वाधार निर्माण गर्दै आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक भित्र्याउने नीति अवलम्बन गरिने छ। गाउँपालिका भित्र अवस्थित प्राकृतिक सम्पदा, ऐतिहासिक धरोहर, निर्माण गरिएका पूर्वाधार, सडक, विद्यालय, बजार, स्थानीय घर टहरा लगायतका सम्पूर्ण विवरणहरू समावेस भएको बृहत स्रोत नक्सा निर्माण गरिने छ।

६६ सातवटै वडाहरूमा **एक वडा एक होमस्टे बस्ती र एक वडा एक पर्यटकीय क्षेत्र** प्रवर्द्धन गर्दै लगिने छ।

६७ तामाकोशी नदीमा र्‍याफ्टिङको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदनलाई कार्यान्वयनमा प्राथमिकता दिईने छ।

फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रदूषण नियन्त्रण सम्बन्धी नीति

६८ फोहरलाई पुनः प्रयोग र प्रशोधन गर्न स्रोतमा नै बर्गीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ। कुहिने फोहोरलाई घरमै मल बनाउने प्रबन्ध मिलाइने छ।

६९ फोहोरको स्रोतअनुसार पृथकीकरण गरी व्यवस्थापन गर्न तीन प्रकारका भाँडा (वेस्टबिन) मुख्य स्थानहरूमा राख्ने व्यवस्था गरिने छ।

७० सिसा र प्लाष्टिकजन्य फोहोरहरू सङ्कलन गरी उचित स्थानमा व्यवस्थापन गरिने छ। यस कार्यमा सम्बन्धित बस्तीका समुदाय तथा व्यापारीसँग समन्वय तथा सहकार्य गरी फोहोर उत्पादकलाई नै फोहोर व्यवस्थापनमा जिम्मेवार बनाइने छ।

संस्थागत विकास तथा सुशासन सम्बन्धी नीति

७१ मेलुङ गाउँपालिकाको सङ्गठन संरचना, स्वीकृत दरवन्दी अनुसार पदाधिकारी तथा प्रशासनिक इकाइहरूको कार्य विवरण तयार गरी प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्दै लगिने

छ। कर्मचारीबाट वाञ्छित लक्ष्य हासिल गर्न नतिजामा आधारित कार्य सम्पादन एवम् प्रोत्साहन प्रणाली अवलम्वन गरिने छ।

७२ गाउँपालिकामा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिको कार्यव्यवहारलाई पारदर्शी, जनमैत्री र सुशासनयुक्त बनाउन आवश्यक कानूनी प्रबन्ध गरी कार्यान्वयन गरिने छ। गाउँसभाको अवसरमा उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गर्ने जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूलाई पदक, सम्मान र पुरस्कार प्रदान गरिने छ।

७३ गाउँपालिकाका सबै कार्यालयमा सिसिटिभी जडान गरी सेवा प्रवाहलाई प्रत्यक्ष निगरानीमा राखिने छ। गाउँपालिका र वडा तहमा सार्वजनिक सुनुवाई गरी सेवाग्राहीबाट प्राप्त हुने सुझाब तथा गुनासोको व्यवस्थापन गरिने छ। प्रत्येक कार्यालयमा सबैले देख्ने गरी नागरिक वडापत्र राखिने छ। सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी र मितव्ययी बनाइ नागरिक मैत्री बनाउँदै लगिने छ। कार्यालयबाट सम्पादित कार्यहरू सूचना पाटी, वेबसाइट, फेसबुक पेज, सञ्चार माध्याम, सार्वजनिक सुनुवाई, आवधिक समीक्षा आदि मार्फत सार्वजनिक गर्ने र सोको प्रकाशन प्रशारण गरिने छ।

७४ हरेक महिनाको पहिलो शनिबार **जनतासँग अध्यक्ष** कार्यक्रम मार्फत प्रत्यक्ष सम्वाद कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ।

७५ अघिल्लो आर्थिक वर्षको नीति तथ कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनको समीक्षा गरी आवश्यकता अनुसार कार्यान्वयमा समन्वय तथा सहयोग जुटाउँदै कार्यसम्पादनमा सुधार गर्दै लगिने छ। आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को स्वीकृत नीति, बजेट तथा कार्यक्रम अनुरूप वार्षिक कार्ययोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ। स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन LISA (Local Institutional self Assessment) तथा स्थानीय तह वित्तीय सुशासन तथा जोखिम मूल्याङ्कन (FRA), वित्त आयोगको प्रतिवेदन लाई सेवा प्रवाहसँग जोडिनेछ।

७६ निर्माण गर्न बाँकी स्थानीय ऐन, कानुन, नियमावली तथा कार्यविधिहरू निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ। गाउँपालिकाबाट हालसम्म सम्पादित महत्वपूर्ण कार्यक्रमहरूको समीक्षा गरी दस्तावेजीकरण गर्नका लागि विभिन्न प्रकाशन/प्रसारण सामाग्रीहरूको निर्माण गरिने छ।

७७ गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवाको गुणस्तर वृद्धि गर्नका लागि जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरूबाट मुस्कानसहितको सेवा प्रदान गरिने छ। गाउँपालिकाबाट भए गरेका गतिविधिहरूका सम्बन्धमा त्रैमासिक सार्वजनिक सुनुवाई गरिनेछ। भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरिने छ।

७८ जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरूका लागि असल अभ्यासको आदानप्रदान गर्ने उद्देश्यले अवलोकन भ्रमण लगायतका पुनर्ताजगी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ। गाउँपालिकामा

कार्यरत थप जिम्मेवारी वहन गर्ने कर्मचारीहरूलाई थप सेवा सुविधाको व्यवस्था गरिने छ। करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूको तलब भत्ता समयानुकूल समायोजन गरिने छ।

७९ न्यायिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि गरी न्यायिक समितिबाट प्रवाह गरिने कार्यलाई थप प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिने छ। वडाहरूमा रहेका मेलमिलाप केन्द्र थप व्यवस्थित गर्दै लगिने छ।

८० गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूको वृत्ति विकासका लागि आवश्यकताका आधारमा क्षमता विकास, नेतृत्व विकास तालिमहरू सञ्चालन गरिने छ। साथै कर्मचारीका लागि विशेष प्रोत्साहन तथा आवश्यकताका आधारमा थप सुविधाको व्यवस्था गरिने छ।

८१ गाउँपालिकाबाट उपलब्ध हुने सेवाहरू असहाय, अपाङ्ग, ज्येष्ठ नागरिक लगाएत फरक क्षमता भएका नागरिकले प्राप्त गर्ने गरी नागरिकमैत्री वातावरणको व्यवस्था मिलाइने छ।

८२ गाउँपालिकामा करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीलाई सामाजिक सुरक्षाकोषमा आवद्ध गरिने छ।

उद्योग तथा वाणिज्य सम्बन्धी नीति

८३ गाउँपालिकामा एक नमूना **औद्योगिक ग्राम** स्थापना गर्न थप समन्वय र सहकार्य गरिने छ। विशेष गरी स्थानीय स्तरमा पाइने कच्चा पदार्थमा आधारित रोजगारमूलक उद्यम विकास गर्ने नीति अख्तियार गरिने छ। यसका निम्ति आगामी आर्थिक वर्षमा सम्भाव्यता अध्ययन र लगानीकर्ताहरूको पहिचान गरी आवश्यक पूर्वाधार विकासको कार्य थालनी गरिने छ।

८४ उद्योग वाणिज्य सङ्घ, लगानी बोर्ड, ठूला व्यापारी तथा व्यवसायिक कम्पनीहरूसँगको सहकार्यमा गाउँपालिकाभित्र सञ्चालन गर्न सकिने विभिन्न सम्भावित उद्यमहरू पहिचान र उद्योग स्थापना गर्न लगानीकर्ताहरूलाई प्रोत्साहन गरिने छ। लगानी गर्न चाहने उद्यमीहरूलाई उद्योग स्थलसम्मको पहुँच मार्ग, बिजुली पानी जस्ता आधारभूत भौतिक पूर्वाधार विकास गरी लगानीमैत्री वातावरण निर्माण गर्दै लगिने छ।

८५ स्थानीय बजारलाई व्यवस्थित, स्वच्छ र प्रतिस्पर्धी बनाउन तथा उपभोक्ताहरूलाई ठगिनबाट जोगाउनको लागि व्यापारीहरूको सहभागितामा व्यापार व्यवसाय आचारसंहिता तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ। साथै मूल्यसूची तयार गरी सबैले देख्ने गरी राख्ने व्यवस्था सुरु गरिने छ।

८६ गाउँपालिका भित्र नियमित बजार अनुगमन गरी काला बजारी नियन्त्रण तथा अखाद्य र म्याद नाघेको वस्तुको नियमन गरिने छ। बजारउन्मुख क्षेत्रमा हाट बजार व्यवस्थापनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ। मेलुङ गाउँपालिका क्षेत्रमा भित्रिने खाद्य वस्तुको गुणस्तर परीक्षणको व्यवस्था मिलाइने छ।

८७ मेलुङ गाउँपालिकामा सूचीकृत तथा थप अन्य बेरोजगार युवाहरूलाई सम्भाव्यताको आधारमा कुक, वेटर, ड्राइभिङ, मौसमी/बेमौसमी तरकारी खेती, प्लम्बिङ, कटाई सिलाई ब्युटिसियन, मेकानिकल(मिनि टिलर मर्मत), थान्का लेखन गलैंचा बुनाई लगायतका छोटो तथा लामो अवधिका तालिमहरू सञ्चालन गरी स्थानीय तहमा नै उद्यम सञ्चालन गरी रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गरिने छ।

८८ युवाहरूलाई उद्यमी र व्यवसायी बनाउन जोड दिइने छ। गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका उद्योग तथा नयाँ उद्यमीलाई प्रविधिमा सहयोग, छुट, मिनाहा तथा आवश्यक सहुलियत उपलब्ध गराईनेछ। उद्यमीलाई प्रोत्साहन गर्न स्टार्ट अपको नीति अवलम्बन गरिने छ। अध्यक्ष उद्यमशीलता विकास तथा युवा स्वरोजगार कार्यक्रम मार्फत स्थानीय तथा स्वदेशी कच्चा पदार्थको उपयोग गरी सञ्चालन हुने स्थानीय माग र आवश्यकतामा आधारित सिप विकास तालिमलाई प्राथमिकता दिइने छ।

८९ स्थानीय कच्चा पर्दाथमा आधारित उद्यम, व्यवसायको पहिचान गरी सिप विकास तालिम, क्षमता विकास र उत्पादन, लेभलिङ, प्याकेजिङमा सहयोग तथा सहजीकरण गरिने छ।

९० गाउँपालिकाभित्र सम्भाव्य खानी, मिनरल वाटर, जडिबुटी आदि उद्यम विकासको सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ। उद्यमशीलता विकास कार्यक्रम अन्तर्गत नयाँ उद्यमी सिर्जना कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। प्रारम्भिक सिप सिकेका उद्यमीहरूलाई स्तरवृद्धि तालिम सञ्चालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ। उद्यमीहरूलाई प्रोत्साहन गर्न अनुदान तथा प्राविधिक सहयोगको व्यवस्था मिलाइने छ। औद्योगिक गतिविधि प्रवर्द्धनको लागि औद्योगिक सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

९१ गाउँपालिका भित्र रहेका व्यापार व्यावसाय, उद्योग एवम् वाणिज्य फर्महरूलाई दर्ता सूचीकृत र आवद्धता अनिवार्य गराइने छ। साथै उद्योग वाणिज्य सङ्घसँगको सहकार्यमा स्थानीय व्यवसायीहरूलाई कर प्रणालीको बारेमा आवश्यक ज्ञान एवम् क्षमता विकासको कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

९२ उत्कृष्ट युवा उद्यमीलाई प्रोत्साहन तथा सम्मान गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ। उद्यमीहरूलाई अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था मिलाइने छ। उद्यमीहरूले उत्पादन गरेको वस्तु तथा सामानहरूलाई बिक्री वितरण गर्नेको लागि बिक्री कक्ष स्थापना गर्ने कार्यलाई जोड दिइने छ। काम गर्दा समस्या भएका उद्यमीहरूलाई स्थानीय उत्पादनलाई कोसेली गृह सञ्चालन, प्रदर्शनी, मेला, महोत्सव हाट बजार, मार्फत प्रचार प्रसार र बजारीकरणमा आवश्यक सहयोग र सहजीकरण गरिने छ।

राजस्व तथा वित्त व्यवस्था सम्बन्धी नीति

९३ संविधान तथा कानुन बमोजिम असुल गरिने राजस्व (कर तथा गैरकर) प्रशासनलाई न्यायोचित, पारदर्शी र वैज्ञानिक बनाउन आवश्यक प्रबन्ध मिलाइने छ। राजस्व प्रक्षेपण तथा खर्च व्यवस्थाको आँकलन गर्दा वैज्ञानिक र वस्तुपरक बनाइ बजेट र यथार्थ खर्चबीचको अन्तर न्यून गरिने छ।

९४ गाउँपालिकाको राजश्व क्षमतामा सुदृढीकरण गर्न करका सम्भाव्य क्षेत्रहरूको पहिचान गरी राजश्व सुधार कार्ययोजनालाई कार्यान्वयन गरिने छ। करका दरको पुनरावलोकन गरी दायरा बढाइने छ। कर सचेतना र करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

९५ वार्षिक बजेटलाई नतिजामूखी बनाउन विनियोजन कुशलता र कार्यान्वयन दक्षताको नीति अवलम्बन गरिने छ। गाउँपालिकाको गत आर्थिक वर्षको बेरुजु फर्स्योट गरी शून्य बेरुजु तर्फ उन्मुख गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ।

९६ वित्तीय सुशासनका लागि आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याइने छ। सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता कायम गरी उत्पादनमूलक क्षेत्रमा गाउँपालिकाको कोष परिचालन गरिने छ।

९७ बजेट तर्जुमा पूर्व नै अनुमान गर्न सकिने शीर्षकमा अबण्डामा ठूलो बजेट राख्ने र वर्षान्तमा रकमान्तर गर्ने एवम् खर्च गर्ने परिपाटी उपर नियन्त्रण गरी त्रैमासिक सन्तुलन कायम हुने गरी बजेट कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाइने छ। रकमान्तरको सीमा लागु नहुने अनुदान सङ्ख्यामा ठूलो रकम विनियोजन गरी सोबाट अन्य अनुदान सङ्ख्यामा सार्ने प्रवृतिलाई वाञ्छित सीमाभित्र राखिने छ।

९८ पूर्व तयारी नभएका आयोजनामा बजेट विनियोजन गरेर खरिद प्रक्रिया अघि बढाउने र सोको कार्यान्वयन नहुने अवस्थाको अन्त्य गरिने छ। भुक्तानी बाँकी राखी अर्को वर्षमा दायित्व सार्ने प्रवृतिलाई निरुत्साहित गरिने छ।

९९ दिर्घकालीन नीति, आवधिक योजना, मध्यकालीन खर्च संरचना र वार्षिक बजेटबीच सामञ्जस्यता कायम गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ। बढी प्रतिफल प्राप्त हुने वा तुलनात्मक लाभ बढी भएका योजना तथा कार्यक्रमको विश्लेषण गरी क्षेत्रगत समानताको आधारमा बजेट विनियोजन गरिने छ।

१०० तिनै तहका सरकार तथा अन्य सार्वजनिक निकायले प्रदान गर्ने अनुदानलाई पारदर्शी बनाउन अनुदान प्राप्त गर्ने व्यक्ति र अनुदानबाट गरिने कार्य सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ। अनुदान वितरण गर्दा नतिजामा आधारित अनुदान प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिने छ। अनुदान तथा सहायता लक्षित वर्गमा पुगेको सुनिश्चित गरिने छ। पुँजिगत प्रकृतिको अनुदान दिँदा लाभग्राहीले समेत निश्चित हिस्सा व्यहोर्ने सुनिश्चितता गरिने छ।

कानुन तथा मानव अधिकार सम्बन्धी नीति

१०१ गाउँपालिकाको कानुन निर्माण प्रक्रिया र जारी भएका कानुनको जानकारी तथा पृष्ठपोषणका लागि वडा स्तरमा न्यायिक सचेतीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। न्यायिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि गरी समितिबाट प्रावाह गरिने कार्यलाई थप प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरिने छ।

१०२ सबै वडा कार्यालयहरूमा स्थापना भइ सञ्चालनमा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरूलाई स्तरोन्नती गरी सबै विवादहरू दर्ता गर्ने, विपक्षी झिकाउने प्राविधिकहरूद्धारा स्थलगत निरीक्षण गरी प्रतिवेदन पेस गर्ने, मेलमिलाप प्रक्रिया सम्पादन गर्ने मेलमिलाप केन्द्रबाट गरी मेलमिलाप प्रक्रिया विवाद निरुपण गर्ने व्यवस्था गरिने छ। सूचना प्रविधिको प्रयोगबाट न्याय सम्पादनको कार्यलाई सरल, सहज र पहुँचयोग्य बनाइने छ।

१०३ कानुन इकाइको स्थापना गरी आवश्कतानुसार इजलास राखिने छ। इजलासबाट भएका निर्णय तथा मेलमिलाप केन्द्रबाट भएका मेलमिलाप कार्यान्वयनका लागि कार्यान्वयन अधिकारी तोकी कार्यान्वयन गराइने छ।

१०४ सबै वडा कार्यालयहरूमा स्थापना भइ सञ्चालनमा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरूलाई स्तरोन्नती गरी सबै विवादहरू दर्ता गर्ने, बिपक्षी झिकाउने, प्राविधिकद्वारा स्थलगत निरीक्षण गरी प्रतिवेदन पेस गर्ने, मेलमिलाप प्रक्रिया सम्पादन गर्ने आदि कार्य वडा तहबाट गरी मेलमिलापबाट विवाद निरुपण गर्न अधिकतम प्रयास गरिने छ।

१०५ स्थानीय तहको न्याय सम्पादनको अनुभव आदानप्रदान गर्न गाउँपालिकाको आयोजनामा **न्यायिक समिति समीक्षा गोष्ठी** तथा अवलोकन भ्रमणको प्रबन्ध गरिने छ। सङ्घीय तथा प्रदेश सरकारसँगको समन्वय र सहकार्यमा प्रदेशस्तरीय **न्यायिक सम्वाद** कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

१०६ स्थानीय तहमा महिला तथा बञ्चितीमा परेका वर्गहरूमाथी हुने हिंसा तथा विभेदको सुनुवाई गर्ने तथा न्यायको लागि पहल गरिने छ।

१०७ हिंसा तथा असहाय कोष स्थापन गर्न पहल गरिने छ।

१०८ विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय दिवसहरू मनाउन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ।

कृषि सम्बन्धी नीति

१०९ प्रत्येक वडामा एक जना कृषि प्राविधिकको व्यवस्था गर्दै लगिने छ। हाल सञ्चालनमा रहेका कृषि सेवा केन्द्रको संस्थागत क्षमता विकासमा जोड दिईने छ।

११० कृषि पेशालाई मर्यादित तथा सम्मानित पेशाको रुपमा विकास गरी किसान परिचयपत्रको व्यवस्था गरी सहुलियतपूर्ण दरमा कर्जाको व्यवस्था गर्न सङ्घ तथा प्रदेश सरकारको ध्यानाकर्षण गराईनेछ। किसानलाई सस्तो व्याजदरमा कर्जा दिलाउन विभिन्न साझेदारहरूको पहिचान गरी सहुलियतपूर्ण कर्जा प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ।

१११ कृषिबालीमा देखा पर्ने किरा तथा किराजन्य रोग नियन्त्रण गर्न गाउँपालिकाबाट जैविक विषादी निर्माण सम्बन्धी तालिमको प्रवर्द्धन गरी जैविक औषधि उपलब्ध गराईनेछ। मेलुङ गाउँपालिकालाई जैविक गाउँपालिकाको रुपमा विकास गर्न आवश्यक पूर्वाधार तयार गरिने छ। जैविक विषादी/किटनाशक औषधि बनाउनका लागि किसानहरूलाई उत्प्रेरित गरिने छ भने रासायनिक मल र किटनाशक औषधिको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गर्दै लगिने छ। रासायनिक मल तथा विषादीको अज्ञानतापूर्ण प्रयोग र यसको जोखिमका विषयमा आम जनमानसमा सचेतीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै लगिने छ।

११२ एक वडा एक कृषि उत्पादनलाई जोड दिँदै सुन्तला, आलु र केरा खेतीको पकेट क्षेत्र घोषणा गरी सञ्चालन गरिने छ। साथै रैथाने तथा उन्नत जातका फलफूल मसलाजन्य खेतीलाई समेत प्रोत्साहन गरिने छ। सुन्तलामा लाग्ने रोग तथा किरालाई नियन्त्रण गर्न **सुन्तला बचाउ अभियान** सञ्चालन गरिने छ। मौरीपालन कार्यक्रम प्रवर्धन तथा फलफुल खेतीको बिस्तार गरिने छ।

११३ कृषिमा आत्मनिर्भर गाउँपालिका निर्माणका लागि स्थानीय खाद्यबालीहरू जस्तै धान, मकै, कोदो, गहुँ, फापर, आलु लगायतको खेतीमा युवाहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने खालका कार्यक्रम ल्याइने छ। किसानहरूलाई कृषि इन्पुट्स जस्तै विउविजन, मलखाद, औषधि, कृषि सामग्री, कृषि प्राविधिकहरूको सुनिश्चितता गर्न सरकारी, अर्धसरकारी, सहकारी तथा साझेदार गैर सरकारी सङ्घ संस्थासँग सहकार्य गर्ने नीति अवलम्वन गरिने छ।

११४ कृषि श्रम परिचालन गर्न कृषि कार्यको व्यवसायीकरण, यान्त्रिकरण, आधुनिकीकरण गर्दै सहकारी-सामुदायिक-निजी क्षेत्रको सहभागितामा सामुहिक खेती, सहकारी खेतीलाई प्रोत्साहन गरी करार खेती, चक्ला बन्दी खेती सुरु गर्नका लागि पहल गरिने छ। गाउँपालिकाबाट वितरण हुने फलामे हलो, हाते ट्याक्टर जस्ता यान्त्रिक साधनहरू वितरण गर्दा निश्चित मापदण्ड बनाइ वितरण गरिने छ।

११५ कृषकहरूबीच प्रतिस्पर्धा गराई उत्कृष्ट कृषकलाई उचित पुरस्कारको व्यवस्था गरिने छ। हरेक वर्ष **उत्कृष्ट कृषक घोषणा** गर्दै निजलाई थप सहयोग तथा अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइने छ। कृषि मेला तथा प्रदर्शनीहरू आयोजनामा समन्वय र सहकार्य गरिने छ।

११६ कृषियोग्य जमिनको अध्ययन गरी कृषि प्रोफाईल तयार गरिने छ। सहकारी, निजी क्षेत्र तथा कृषि समूह तथा उपहार समूहमार्फत उच्च मूल्यका कृषि बाली, नगदेबाली जस्तै किविफल, जापानिज हलुवावेद, नासपाती, लप्सी, सुन्तला, अलैंची, स्याउ, केरा, आँप, एभोकाडो जस्ता नगदेबाली र मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेती, फलफूल, चिया, कफी, व्यवसायिक पुष्प खेतीलाई प्रवर्द्धन गर्ने, बजारीकरणमा सघाउ पुऱ्याउने विभिन्न किसिमका कार्यक्रम सञ्चालनलाई प्राथमिकता दिईने छ।

११७ गाउँपालिकाको स्वामित्व रहने गरी टोल विकास संस्था, कृषि सहकारी, कृषक समूहको व्यवस्थापनमा निर्माण भएको रष्टिक स्टोरको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समुदायमा हस्तान्तरण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।

११८ गाउँपालिकाको आलु पकेट क्षेत्रमा सरोकारवालाहरूको समन्वयमा शीत भण्डार, आलु सङ्कलन तथा भण्डारण केन्द्रको स्थापना गरी आलुलाई ग्रेडिङ, लेबलिङ, प्याकेजिङ गरी गाउँपालिकाको पहिचान हुने गरी बजारीकरणमा प्रोत्साहन एवम् सघाउ पुऱ्याइनेछ।

११९ गाउँपालिकाभित्र बाँदर नियन्त्रण तथा व्यवस्थापनका लागि सबै निकायहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिने छ।

१२० नयाँ तथा उन्नत प्रविधिहरू सिक्नको लागि अन्तर जिल्ला कृषक अवलोकन तथा भ्रमणको व्यवस्था गरिने छ। कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न विभिन्न तालिमहरूको आयोजना गरिने छ।

पशुपन्छी विकास सम्बन्धी नीति

१२१ पशु स्वास्थ्यमा किसानको पहुँच सुनिश्चित गर्न हाल सञ्चालनमा रहेका सेवा केन्द्रबाट प्रवाह गरिने सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ। पशुपालनलाई आय आर्जन र जिविकोपार्जनको मुख्य आधारको रुपमा विकास गर्न उन्नत पशुपालनमा जोड दिँदै व्यावसायिक पशुपालन गरीरहेका किसानहरूलाई व्यवसाय सञ्चालन सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गरिने छ।

१२२ पशुपन्छीमा आकस्मिक रुपमा हुने महामारी तथा सङ्क्रमण रोकथामको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ। पशुपन्छीमा देखिने रोग निदानको लागि पशुपन्छी ल्याव सेवाको सुरुवात, औषधि वितरण तथा खोप सेवाको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइने छ।

१२३ पशुपन्छी पालनको लागि आवश्यक परामर्श र पशु उपचारको लागि विषेशज्ञ पशु चिकित्सक र पशु प्राविधिक सहितको पशु स्वास्थ्य शिविरलाई निरन्तरता दिइने छ।

१२४ पशुपालनलाई व्यवस्थित गर्न पशुजन्य व्यवसायको अभिलेखीकरण र पशुपन्छी दर्ता गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ। छाडा, सामुदायिक, घरपालुवा, रोगी, घाइते पशुपन्छीहरूलाई उपचार गर्ने तथा बन्ध्याकरण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।

१२५ मासुजन्य पदार्थको उत्पादन तथा बिक्रि वितरण गर्ने व्यवसायको मापदण्ड तयार गरी लागु गर्दै लगिने छ।

१२६ प्रशस्त मात्रामा दुध उत्पादन हुने क्षेत्रहरूमा दुग्ध सङ्कलन केन्द्र (दुध डेरी) को स्थापना गरिने छ। दूध उत्पादनका आधारमा अनुदानको व्यवस्था मिलाइने छ। पशु नश्ल सुधार मार्फत उन्नत पशुपालन गर्न कृतिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

१२७ पशुपालनमा हुने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्नको लागि पशुपन्छी विमा तर्फ किसानलाई प्रोत्साहन गरिने छ। व्यवसायिक बाखा पालन, कुखुरा पालन, गाई पालन, भैंसि पालन, वंगुर पालन जस्ता व्यवसायलाई प्रोत्साहन गर्दै लगिने छ।

१२८ मेलुङ कृषि तथा पशु विकासमा आधरित साना किसान तथा युवा उद्यमशीलता विकास परियोजना, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा आयोजनासँगको साझेदारीमा कृषि तथा पशुपन्छी विकाससँग सम्बन्धित कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।

<u>लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति</u>

१२९ महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव, कुरीति, हिंसा अन्त्य गर्न महिला जागरण, वित्तीय तथा कानुनी सारक्षता र शसक्तीकरणका कार्यक्रमहरू वडा तहबाटै सञ्चालन गरिने छ। विपन्न, दलित, आदिवासी र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि विशेष संरक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ।

१३० महिला माथि हुने सबैखाले हिंसा अन्त्यका लागि अभियानहरू सञ्चालन गरिने छ। महिला, किशोरी समूह/सङ्गठनहरूको संस्थागत तथा नेतृत्व क्षमता विकास तथा आयआर्जन सम्बन्धी कार्यक्रमहरू मार्फत अभियानहरू सञ्चालन गरिने छ। हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार, बेचबिखन जस्ता कुरीति न्यूनीकरणका लागि घर, परिवार विद्यालय तथा समुदायमा सचेतनामूलक अभियान सञ्चालन गरिने छ।

१३१ बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। बाबुआमा बिहिन बालबालिकाको संरक्षणका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

१३२ ज्येष्ठ नागरिक सम्मानका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। ज्येष्ठ नागरिकमा देखापर्ने विशेष रोगहरू (अल्जाइमर्स, पार्किन्सन्स आदि) को उपचार गर्ने अस्पतालहरूसँग सहकार्य गरी ज्येष्ठ नागरिक उपचार कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

१३३ महिला, दलित, आदिवासी जनजाति र विपन्न वर्गका नागरिकहरूको सामाजिक तथा आर्थिक उन्नतिका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा अभिभावकहरूका लागि सिप विकास तथा अपाङ्गता सिपको तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि आवश्यक सहायक सामग्री निःशुल्क वितरण गरिने छ।

१३४ महिला, दलित तथा आदिवासी जनजाती, लोपोन्मुख तथा पिछडीएका वर्ग तथा क्षेत्रका नागरिकको सशक्तिकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। परिवारबाट अपहेलित ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षण तथा पारिवारिक पुनःमिलन गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

१३५ महिलाहरूको क्षमता विकासका लागि मागमा आधारित कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। दलित समुदायको लागि जिविकोपार्जनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ। आदीवासी, जनजाती तथा सीमान्तकृत समुदायको मातृभाषा, संस्कृति र भेषभुषालाई संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गरिने छ।

१३६ सामाजिक विकृतिको रूपमा रहेको जातिय विभेदमुक्त समाज निर्माणका लागि कानुनी तथा संस्थागत सुधार गर्दै लगिने छ।

१३७ सेवा प्रवाहका लागि सबै क्षेत्रहरूमा आदिवासी जनजाती दलित र अपाङ्गता भएका वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सुनिश्चितता गर्दै लक्षित वर्गको सामाजिक तथा आर्थिक उन्नतीको लागि नीतिगत, कानुनी तथा संस्थागत संरचनाहरूको विकास गरिने छ।

१३८ जन्म दर्ता सम्बन्धी सचेतना अभियान सञ्चालन तथा ३५ दिनभित्र जन्मदर्ता गराउने अभिभावकलाई प्रशंसा तथा सम्मान गरिने छ। बाबुआमा बिहिन बालबालिकाको पहिचान गरी संरक्षणका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।

१३९ बाल श्रममा रहेका बालबालिको स्थिति विवरण सङ्कलन, अद्यावधिक गरी बाल श्रममा रहेका बालबालिकाको उद्दार र पुनर्स्थापना, पारिवारिक पुर्नमिलन तथा क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ। बाल विवाह रोकथाम तथा न्यूनीकरणका लागि सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। बालबालिका विरुद्ध हुने हिंसा, बेचबिखन, शोषण, दुव्यवहार जस्ता घरेलु हिंसा सम्बन्धी सूचना व्यवस्थापन गरिने छ।

१४० बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। गाउँपालिका भित्र व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण गर्दा गर्दा बालश्रम प्रयोग भए नभएको यकीन गरी बालश्रमलाई निरुत्साहित गर्दै लगिने छ। गाउँपालिकाभित्र विकास निर्माणका कार्यमा बालश्रम प्रयोगलाई निषेध गरिने छ।

१४१ सडक बालबालिका, अपाङ्गता भएका एवम् विषेश संरक्षणको आवश्यकता रहेका बालबालिकाको पहिचान, उद्दार, सामाजिकीकरण तथा पुर्नस्थापनाका लागि आवधिक तथा

आवश्यकता अनुसार दिर्घकालिन गृहको स्थापना, सञ्चालन एवम् पारिवारिक सहयोगका लागि सहकार्य र समन्वयका कार्यक्रम गरिने छ।

१४२ शिशु स्याहार केन्द्रको स्थापना तथा सञ्चालन गरिने छ। प्रत्येक कार्यालयमा स्तनपान कक्षको व्यवस्था गरिने छ। बालसंरक्षणका लागि बालकोषको स्थापना गरिने छ। लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषलाई क्रियाशील बनाइने छ।

१४३ समुदायमा आधारित संयन्त्रहरू बाल क्लब, बाल अधिकार समिति, आमा समूह आदिलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम, अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू गरिने छ। बालक्लव तथा बाल सञ्जाल गठन, दर्ता तथा परिचालन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। बालबालिकालाई लागुपदार्थ तथा कूलत बाट संरक्षण सम्बन्धी अभियान, दुर्व्यसनबाट पिडित बालबालिकाको उपचार परामर्श तथा पुर्नस्थापना कार्यक्रम गरिने छ।

१४४ गाउँपालिकाभित्रका स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी भएका महिलाहरूका लागि **उपाध्यक्षसँग सुत्केरी भेटघाट** कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइने छ साथै **किशोर किशोरीसँग उपाध्यक्ष कार्यक्रम**को थालनी गरिने छ।

सिप विकास तथा उद्यमशीलता प्रवर्धन सम्बन्धी नीति

१४५ गाउँपालिका क्षेत्रमा स्थापना भई सञ्चालनमा रहेका स्थानीय सिप, कला, स्थानीयलाई रोजगारी दिने र वातावरण प्रतिकूल असर नगर्ने प्रकृतीका उद्योगलाइ व्यवसाय करमा छुट दिने नीति लिइनेछ।

१४६ गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका उद्योग तथा नयाँ उद्यमीलाई प्रविधिमा सहयोग, छुट, मिनाहा तथा आवश्यक सहुलियत उपलब्ध गराइने छ। उद्यमीलाई प्रोत्साहन गर्न स्टार्ट अपको नीति अवलम्बन गरिने छ।

१४७ गाउँपालिकाभित्र स्थानीयस्तरमा उत्पादन हुने मदिरालाइ लेबलिङ र ब्राण्डिङ गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

सहकारी तथा गरिबी निवारण सम्बन्धी नीतिः

१४८ सङ्कटग्रस्त सहकारीलाई सङ्घ र प्रदेशको समन्वयमा प्रभावकारी व्यवस्थापनको लागि संस्थागत प्रबन्ध मिलाइ सुधारका आवश्यक कार्य गरिने छ। सहकारी संस्थाहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरी सेवा प्रवाहमा थप प्रभावकारिता ल्याउन सहकारी संस्थाहरूलाई यकीकरण गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिने छ। सहकारी सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड बनाइ लागु गरिने छ। साथै सहकारीहरूलाई एकीकृत सहकारी व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा आवद्ध गरिने छ।

१४९ सहकारी मार्फत लगानी वृद्धि गरी उद्योगमैत्री वातावरण सिर्जना गरिने छ। कृषि, पशुपालनको व्यवसायीकरणमा मूलतः कृषि सहकारीहरूलाई परिचालन गरिने छ।

१५० गाउँपालिकास्तरीय सहकारी सञ्जाल स्थापना गरिने छ। नयाँ दर्ता हुने सहकारी संस्था अनिवार्य रुपमा सहकारी सञ्जालमा आवद्ध हुनुपर्ने व्यवस्था गरिने छ। उत्कृष्ट व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह गर्ने सहकारी संस्थालाई सम्मान एवम् पुरस्कृत गरिने छ।

१५१ सहकारी संस्थाहरू सघन अनुगमन गरी सहकारी क्षेत्रको सुधार गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ। सहकारी क्षेत्र र गाउँपालिकाबीच साझेदारीमा विकासका कार्य गर्नका लागि आवश्यक प्रबन्ध मिलाइने छ।

१५२ गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका समूहबीच सहकार्य गरी गरिबी न्यूनीकरण र सामाजिक पुँजी निर्माणमा जोड दिने नीति लिइनेछ। गरिबी निवारणका लागि साझेदारी, सहकार्य र समन्वयमा लघु उद्यमशीलता विकास र सिप विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ।

१५३ गरिबी निवारण सम्बन्धी स्थानीय नीति र पहिचान मापदण्ड तयार गरी दिगो विकासका सत्र वटा लक्ष्य हासिल गर्न सक्ने कार्यक्रमहरू तयार गरिने छ। विपन्न परिवारको पहिचानका लागि सङ्कलन भएका तथ्याङ्कका आधारमा परिचयपत्रका आधारमा गरिबी निवारण कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइने छ।

विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

१५४ विपद् व्यवस्थापनका लागि जनस्तर तथा विद्यालयस्तरमा विपद् सचेतना, उद्दारको अभ्यासको कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ। आगोलागि हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्न विशेष सचेतनाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ।

१५५ गाउँपालिका आपतकालीन सञ्चालन केन्द्र (Emergency Operation Center) स्थापना गरी प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न राहत तथा उद्दारका आधारभूत सामग्रीको व्यवस्था मिलाइने छ। प्रकोपमा परेका व्यक्तिहरूको तत्काल उद्दार, राहत र पुनःस्थापना जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

१५६ मेलुङ गाउँपालिकाको विपद् जोखिम नक्साङ्कन (Hazard Mapping) गरिने छ। विपद् व्यवस्थापन पूर्व तयारी तथा **विपद् व्यवस्थापन योजना** तयार गरिने छ। समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन योजना योजना कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ।

१५७ विपद् व्यवस्थापन कोषलाई बदलिँदो परिस्थितिमा अझ व्यापक बनाउँदै लगिने छ। भू-क्षय तथा प्राकृतिक प्रकोपको दृष्टिकोणबाट संवेदनशील मानिएका क्षेत्रमा प्रकोपको जोखिमलाई

न्यूनीकरण गर्न गाउँपालिकामा स्थानीय **विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना** तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा जोड दिइने छ।

सहरी विकास तथा भवन मापदण्ड सम्बन्धी नीति

१५८ भवन निर्माण मापदण्ड कार्यान्वयन गरी भवन निर्माण नक्सा पास तथा भवन अभिलेखीकरणको थालनी गरिने छ। भवन निर्माण अनुगमन संयन्त्रलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिने छ।

१५९ नेपालको संविधानको मौलिक अधिकार अनुरुप निजी आवास तथा सम्पत्ति संरक्षणको हकलाई सुनिश्चित गर्न गाउँपालिका प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै यसै गाउँपालिकाको वडा नं. ४ (साविक भेड्पु गा.वि.स.) हालसम्म नापी नभएको हुँदा सङ्घ र प्रदेशसँगको समन्वयमा भोगचलनको आधारमा व्यक्तिको नाममा जग्गा नापी गर्ने अभियान सञ्चालन गर्न पहल गरिने छ।

सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धी नीति

१६० सार्वजनिक निजी साझेदारी ऐन बमोजिम सार्वजनिक निजी साझेदारी प्रारुपमा सञ्चालन गर्न सकिने सम्भावित परियोजनाको पहिचान गरी कार्यान्वयन गरिने छ। पहिचान भएका परियोजनामा सार्वजनिक-निजी साझेदारी नीतिलाई विशेष जोड दिइने छ।

१६१ पूर्वाधार विकास कार्यलाई गति प्रदान गर्न सार्वजनिक-निजी-सहकारी साझेदारी (PPCP) ढाँचा अवलम्बन गरिने छ। सार्वजनिक, गैर सरकारी संस्था एवम् सहकारीसँगको लागत साझेदारीमा पूर्वाधार निर्माणको निमित्त आवश्यक पहल गरिने छ।

१६२ गाउँपालिका क्षेत्रको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, मानवीय पक्ष, पूर्वाधार विकास लगायतका विभिन्न प्रकारका विकासका गतिविधिमा काम गर्न इच्छुक सङ्घ/संस्था, विकास साझेदार, दातृ निकायहरूलाई गाउँपालिकाको उद्देश्य बमोजिम हुने गरी लागत सहभागिता तथा एकल लागतमा कार्य सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको लागि आवश्यक नीति अवलम्बन गरिने छ।

सूचना प्रविधि सम्बन्धी नीति

१६४ गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सार्वजनिक सेवामा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उच्चतम उपयोग गरी विद्युतीय सुशासन प्रवर्द्धन गरिने छ। गाउँपालिकाका गतिविधि सम्बन्धी वृत्तचित्र, स्मारिका र ब्रोसियर तयार गरी प्रकाशन गरिने छ।

१६५ जनप्रतिनिधी, कर्मचारी, शिक्षकहरूलाई सूचना तथा सञ्चार प्रविधि सम्बन्धी क्षमता विकास तालिमको व्यवस्था मिलाइने छ। साथै सबै प्रकारका सूचना उपलब्धताको लागि गाउँपालिका भित्र हुने एक मेलुङ सूचना केन्द्र (Melung Information Center) को स्थापना गरिने छ।

१६६ इन्टरनेटको माध्मबाट वडा कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवालाई गाउँपालिकाकाको सूचना प्रणालीसँग आवद्ध गरी विद्युतीय अनुगमको सुरुवात गरिने छ। मेलुङ गाउँपालिकाको कार्यालय तथा मातहतका कार्यालय तथा सेवा केन्द्रहरूमा **E-attendance** अनिवार्य गर्दै लगिने छ। मोबाइल एप र कार्यालयको वेबसाइटबाट प्रवाह हुने सेवासँग आबद्ध गरी गाउँपालिकाको सबै सूचना तथा सेवाहरूमा सहज पहुँच स्थापना गरिने छ।

१६७ सूचना प्रविधि प्रणालीको सुरक्षा गर्न क्षमता अभिवृद्धि गर्दै उपलब्ध विधि, प्रविधि र जनशक्तिको संयोजनबाट सूचना प्रविधि प्रणालीमा हुन सक्ने सम्भावित क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न र विद्युतीय माध्यमबाट सरकारी कार्य सञ्चालन तथा सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक सूचना प्रविधि प्रणालीको संरचनामा रहेका सुरक्षा जोखिमहरू पहिचान, जोखिम न्यूनीकरण गर्न र भविष्यमा त्यस्ता सूचना प्रविधि प्रणालीहरूको सुरक्षा व्यवस्था गर्न सूचना प्रविधि विभागसँग आवश्यक समन्वय गरिने छ।

सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण सम्बन्धी नीति

१६८ व्यक्तिगत घटना दर्ता अभिलेखलाई व्यवस्थित गरिने छ। सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको विवरण निरन्तर अद्यावधिक गरिने छ। सामाजिक सुरक्षा तथा घटना दर्ता सम्बन्धी गुनासोको प्रभावकारी सुनुवाईको व्यवस्था मिलाइने छ।

१६९ सामाजिक सुरक्षा भत्ता दर्ता तथा नवीकरणलाई थप प्रभावकारी बनाउन राष्ट्रिय परिचयपत्रसँग बायोमेट्रिक भेरीफिकेशन प्रणालीलाई प्रयोगमा ल्याइने छ। सामाजिक सुरक्षा भत्ता भुक्तानी EFT प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन बैङ्कहरूसँग सहकार्य गरिने छ।

१७० प्रत्येक त्रैमासिकको अन्तमा बैङ्क, वडा सचिव तथा जनप्रतिनिधिहरूसँग सामाजिक सुरक्षा तथा घटना दर्ता सम्बन्धी अन्तर्क्रिया, समीक्षा तथा अनुगमन र मूल्याङ्कन गरिने छ।

१७१ स्थानीय पञ्जीकाधिकारीलाई सामाजिक सुरक्षा र घटना दर्ता सम्बन्धी क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी जनस्तरमा जनचेतना जगाउन र सूचना सम्प्रेषणको लागि घटना दर्ता सप्ताह अभियान सञ्चालन गरिने छ। विद्यालय स्तरमा घटना दर्ताको महत्व तथा आवश्यकता बारे विद्यालय शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

१७२ सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूले नयाँ नाम दर्ता तथा नवीकरण गर्नका लागि वडास्तरबाट घरदैलो अभियान सञ्चालन गरिने छ। सामाजिक सुरक्षासँग स्वास्थ्य परीक्षण, ज्येष्ठ नागरिकका अनुभव तथा ज्ञान र सिप पुस्तान्तरण, कला, सँस्कृतीको संरक्षण एवम् हस्तान्तरणलाई अभियानको रुपमा प्रवर्धन गरिने छ।

१७३ आर्थिक, सामाजिक, जातिय, धार्मिक, लैङ्गिक, अल्पसङ्ख्यक तथा लोपोन्मुख समुदायका नागरिकहरूलाई सामाजिक बचाउ, क्षमता विकास, सकारात्मक विभेद, विकास तथा सेवा प्रवाहमा प्राथमिकता र सहुलियत लगायतका माध्यमबाट सशक्तिकरण र मुल प्रवाहीकरण गरिने छ।

श्रम तथा रोजगार सम्बन्धी नीति

१७४ बेरोजगार व्यक्तिको तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्दै सूचीकृत बेरोजगारलाई न्यूनतम रोजगारी प्रदान गर्न गाउँपालिकाभित्र कार्यान्वयन हुने श्रममुलक विकास निर्माणका आयोजनाहरूमा न्यूनतम रोजगारी सूनिश्चित गर्ने प्रबन्ध मिलाइने छ। आन्तरिक रोजगार प्रवर्द्धन गर्न सरोकारवाला तथा निजि क्षेत्रसँग सहकार्य र समन्वय गरिने छ।

१७५ श्रम तथा रोजगार प्रवर्द्धन शाखालाई सङ्गठनात्मक संरचना अनुरूप व्यवस्थित गरी एकीकृत श्रम तथा रोजगार सेवा प्रवाह गरिने छ। वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, मर्यादित, व्यवस्थित र दक्षतायुक्त बनाउन आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने प्रबन्ध मिलाइने छ।

१७६ वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका तथा रोजगारी गुमाएका युवाहरूलाई स्वरोजगारमूलक, व्यवसायिक तथा उद्यमशील बनाउन सिप तथा क्षमता अभिवृद्धि, प्राविधिक तथा वित्तीय सहायताका लागि सहुलियत कर्जा प्रवाह गर्न आवश्यक पहल तथा सहजीकरण गरिने छ।

१७७ रोजगारी सिर्जना तथा स्वरोजगार बनाउन गैर सरकारी सङ्घ संस्था, सहकारी, निजीक्षेत्रसँग साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। श्रम बजारमा तुलनात्मक लाभ हुने रोजगारका अवसरहरूको पहिचान र प्रवर्धन गरी माग अनुसार सिपमूलक तालिम सञ्चालन गरी रोजगार तथा स्वरोजगारका सम्भावनाहरू वृद्धि गरिने छ।

१७८ सुमधुर श्रम सम्बन्धको स्थापना साथै व्यवसायजन्य स्वास्थ र सुरक्षा प्रदान गर्न आवश्यक कानुनी एवम् संस्थागत व्यवस्था गरिने छ। गाउँपालकाभित्रको अनौपचारिक क्षेत्रको रोजगारीको तथ्याङ्क सङ्कलन तथा अभिलेखीकरण गरी औपचारिक क्षेत्रको रोजगारीमा रुपान्तरण गर्न पहल गरिने छ। रोजगारीमा महिला तथा सिमान्तकृत वर्गको सहभागीता र समान पहुँच हुने अवस्थाको सिर्जना गरिने छ।

<u>धन्यवाद</u>

मेलुङ गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८२

प्रस्तावना : मेलुङ गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क सङ्कलन गर्ने, छुट दिने तथा आय सङ्कलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम मेलुङ गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ।

१ **<u>सङ्क्षिप्त नाम र प्रारम्भ</u>** :

१ यस ऐनको नाम "मेलुङ गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८२" रहेको छ।

२ यो ऐन सम्वत् २०८२ साल साउन १ गते देखि मेलुङ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र लागु हुनेछ।

२ **<u>सम्पत्ती कर</u>** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची-१ बमोजिम सम्पत्ती कर लगाइने र असूल उपर गरिने छ।

३ **<u>भूमि कर (मालपोत)</u>** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची-२ बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिने छ।

४ **<u>घर बहाल कर</u>** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक तवरले बहालमा दिएकोमा बहाल लिनेदिने बीचको सम्झौतामा उल्लेख भएको अवधि र रकममा अनुसूची-३ बमोजिम घर जग्गा बहाल कर लगाइने र असूल गरिने छ।

५ **<u>व्यवसाय कर</u>** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा अनुसूची-४ बमोजिम पुँजीका आधारमा व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिने छ।

६ **<u>जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु शुल्क</u>** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानुनले निषेध गरिएको जीवजन्तु बाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता वस्तुको व्यवसायिक कारोबार गरेबापत अनुसूची-५ बमोजिमको शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिने छ।

७ **<u>सवारी साधन कर</u>** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूची- ६ बमोजिम सवारी साधन कर लगाईने र असुल उपर गरिने छ। तर, प्रदेश कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा सोही बमोजिम हुनेछ।

८ **<u>विज्ञापन कर</u>** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूची-७ बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिने छ। तर, प्रदेश कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ।

९ **<u>मनोरञ्जन कर</u>** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरञ्जन प्रदायक व्यवसाय सेवामा अनुसूची-८ बमोजिम मनोरञ्जन कर लगाइने र असुल उपर गरिने छ। तर, प्रदेश कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ।

१० **<u>बहाल बिटौरी शुल्क</u>** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आफूले निर्माण, रेखदेख वा सञ्चालन गरेका अनुसूची-९ मा उल्लेख भए अनुसार हाट बजार वा पसलमा सोही अनुसूचीमा भएको व्यस्था अनुसार बहाल बिटौरी शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिने छ।

११ **<u>पार्किङ शुल्क</u>** : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए बापत अनुसूची -१० बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिने छ।

१२ **<u>सेवा शुल्क र दस्तुर</u>** :

१ गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र ट्रेकिङ्ग, बन्जी जम्पिङ्ग, जिपफ्लायर र ऱ्याफ्टीङ्ग लगायतका स्थानीय पर्यटन, मनोरञ्जन तथा साहसिक खेलकुदसम्बन्धी सेवा वा व्यवसाय सञ्चालनमा अनुसूची - ११ बमोजिमको शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिने छ।

२ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण, सञ्चालन वा व्यवस्थापन गरिएका अनुसूची -१२ मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचीमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिने छ।

१३ **<u>पर्यटन शुल्क</u>** : गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र प्रवेश गर्ने पर्यटकहरूबाट अनुसूची-१३ मा उल्लिखित दरमा पर्यटन शुल्क लगाईने र असुल उपर गरिने छ। तर, प्रदेश कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ।

१४ **<u>प्राकृतिक स्रोतको उत्खनन्, उपयोग तथा विक्री शुल्क</u>** :

१ गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको खोलानाला वा अन्य सार्वजनिक स्थलबाट वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन वा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गरी त्यसमा तोकिएको परिमाणमा स्लेट, ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा एवम् माटोजन्य वस्तुहरूको उत्खनन् तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक एवम् ऐलानी जग्गामा रहेको काठ, दाउरा, जराजुरी आदीको उपयोग र विक्री गरे बापत अनुसूची - १४ मा उल्लेख भए बमोजिमको कर लगाईने र असुल गरिने छ।

२ उपदफा (१) बमोजिम स्लेट, ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा एवम् माटोजन्य वस्तुहरूको विक्री गर्दा विक्रीको दर तथा उपलब्ध परिमाणका आधारमा कायम भएको न्यूनतम विक्री मूल्यमा ठेक्का बढाबढ गरी गर्न सक्नेछ।

३ उपदफा (२) बमोजिम ठेक्का निर्धारण नभएमा कार्यपालिकाको निर्णयानुसार अमानत विधिबाट विक्री गरी प्राकृतिक स्रोतको उत्खनन्, उपयोग तथा विक्री शुल्क सङ्कलन गर्न सकिनेछ।

१५ <u>सामुदायिक वनबाट प्राप्त गर्ने आय</u> :

१ सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिले वन पैदावार विक्री तथा उपयोग सम्बन्धी आफ्नो वार्षिक कार्ययोजना बनाइ गाउँपालिकाबाट स्वीकृत गराउनुपर्ने छ।

२ उपदफा (१) बमोजिम वार्षिक कार्ययोजना स्वीकृत शुल्क र वन पैदावारको विक्री बापत प्राप्त हुने रकम अनुसूची - १५ मा उल्लिखित भए बमोजिम गाउँपालिकाको आन्तरिक राजश्व खातामा जम्मा गर्नु पर्नेछ।

१६ <u>दण्ड तथा जरिवाना</u> : गाउँपालिकाले निर्धारण गरेको कर, शुल्क तथा महसुल तोकिएको समयमा भुक्तानी नगरेमा वा प्रचलित कानुन पालना नगरेको कसूरमा अनुसूची- १६ बमोजिम दण्ड तथा जरिवाना लाग्नेछ।

१७ <u>कर छुट</u> : कर छुटसम्बन्धी व्यवस्था अनूसूची-१७ बमोजिम हुनेछ।

१८ <u>जग्गाको न्यूनतम मूल्याङ्कन</u> : गाउँपालिका भित्रका जग्गाको मूल्याङ्कन अनुसूची – १८ बमोजिम हुनेछ।

१९ <u>कर तथा शुल्क सङ्कलन सम्बन्धी कार्यविधि</u> :

१ यस ऐनमा भएको व्यवस्थाअनुसार कर तथा शुल्क सङ्कलन सम्बन्धी कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ।

२ यस ऐनमा समावेश नभएको तर गाउँपालिकाले जारी गरेको कानुनमा उल्लेख भएका करका दरहरूका सम्बन्धमा सोही बमोजिम कर तथा शुल्क सङ्कलन गरिने छ।

३ यस ऐनमा समावेश नभएको विषयमा गाउँ सभाको निर्णयानुसार कर तथा शुल्क सङ्कलन गरिने छ।

अनुसूची –१

(दफा २ सँग सम्बन्धित)

१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने सम्पत्ती करको दर :		
क्र.सं.	घरको प्रकार	दस्तुर रु	कैफियत
१.१	कच्ची घर	५०	
१.२	पक्की घर १ तला सम्म	१००	
१.३	पक्की घर २ तला सम्म	२००	
१.४	पक्की घर ३ तला वा सो भन्दा बढी	३००	

अनुसूची –२

(दफा ३ सँग सम्बन्धित)

२	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने भूमि (मालपोत) कर को दरः			
क्र.सं.	जग्गाको प्रकार	एकाई	भूमिकर रु.	कैफियत
२.१	कृषि	प्रति रोपनी	१०	
२.२	आवास	प्रति रोपनी	१२	
२.३	व्यवसायिक	प्रति रोपनी	१५	
२.४	औधोगिक	प्रति रोपनी	२०	
२.५	खानी तथा खनिज	प्रति रोपनी	११	
२.६	साँस्कृतिक	प्रति रोपनी	५	

माथि उल्लेखित आधारमा भूमिकर निर्धारण तथा असुल गर्न नसकिने कारण भएमा देहाय वमोजिम भूमिकर निर्धारण तथा असुल गर्न बाधा पर्ने छैन।

	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने भूमि (मालपोत) कर को दरः			
क्र.सं.	जग्गाको प्रकार	एकाई	भूमिकर रु.	कैफियत
२.७	अब्बल	प्रति रोपनी	११	
२.८	दोयम	प्रति रोपनी	१०	
२.९	सिम	प्रति रोपनी	९	
२.१०	चाहार	प्रति रोपनी	८	

अनुसूची –३

(दफा ४ सँग सम्बन्धित)

३	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र घर, जग्गा, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, कारखाना, पोखरी आदिमा लगाउन सक्ने घर जग्गा बहाल करको दर :			
क्र.सं.	**करको प्रकार**	**करको दर**	**पुष्ट्याईं**	**कैफियत**
३.१	घर बहाल कर	१० प्रतिशत	जम्मा बहाल रकम तथा समयावधि	
३.२	**जग्गा बहाल कर**			
३.२.१	कृषि प्रयोजनका लागि	५ प्रतिशत	जम्मा बहाल रकम तथा समयावधि	
३.२.२	व्यवसायिक प्रयोजनका लागि	१२ प्रतिशत	जम्मा बहाल रकम तथा समयावधि	

अनुसूची –४

(दफा ५ सँग सम्बन्धित)

४.१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रिभित्र लगाउने व्यवसाय दर्ता, नवीकरण, नामसारी, स्थानान्तरण, वार्षिक कर तथा वातावरण संरक्षण शुल्कका दरहरू :							
क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु (राजश्वका क्षेत्रहरू)		लागत पुँजी	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.१.१	रक्सी तथा चुरोट	४.१.१.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	१००
		४.१.१.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	१५००	७५०	३७५	३७५	२००
		४.१.१.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	२०००	१०००	५००	५००	३००
४.१.२	ज्वेलरी	४.१.२.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.२.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	२००
		४.१.२.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	१५००	७५०	३७५	३७५	३००
४.१.३	चामल, तेल तथा मसला मिल	४.१.३.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	३००	१५०	७५	७५	१००
		४.१.३.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	४००	२००	१००	१००	२००
		४.१.३.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	५००	२५०	१२५	१२५	३००
४.१.४	तरकारी, फलफूल, पेय पदार्थ/जुस पसल	४.१.४.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	४००	२००	१००	१००	१००
		४.१.४.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	६००	३००	१५०	१५०	२००
		४.१.४.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	८००	४००	२००	२००	३००

४.१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रिभित्र लगाउने व्यवसाय दर्ता, नवीकरण, नामसारी, स्थानान्तरण, वार्षिक कर तथा वातावरण संरक्षण शुल्कका दरहरू :							
क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु (राजश्वका क्षेत्रहरू)		लागत पुँजी	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.१.५	भाडाकुँडा पसल	४.१.५.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	७००	३५०	१७५	१७५	१००
		४.१.५.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	८००	४००	२००	२००	२००
		४.१.५.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	९००	४५०	२२५	२२५	३००
४.१.६	ब्युटी पार्लर	४.१.६.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	३००	१५०	७५	७५	१००
		४.१.६.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	४००	२००	१००	१००	२००
		४.१.६.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	५००	२५०	१२५	१२५	३००
४.१.७	कपडा, फेन्सी पसल	४.१.७.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.७.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	२००
		४.१.७.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	१५००	७५०	३७५	३७५	३००
४.१.८	चस्मा/घडी पसल	४.१.८.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.८.२	रु. ५लाख १ देखि १० लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	२००
		४.१.८.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	१५००	७५०	३७५	३७५	३००
४.१.९	सिलाई(टेलर्स)	४.१.९.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	३००	१५०	७५	७५	१००
		४.१.९.२	रु.५ लाख १ देखि १०	४००	२००	१००	१००	२००

४.१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रिभित्र लगाउने व्यवसाय दर्ता, नवीकरण, नामसारी, स्थानान्तरण, वार्षिक कर तथा वातावरण संरक्षण शुल्कका दरहरू :							
क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु (राजश्वका क्षेत्रहरू)		लागत पुँजी	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
			लाखसम्म					
		४.१.९.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	५००	२५०	१२५	१२५	३००
४.१.१०	स्टेशनरी, पुस्तक तथा स्पोर्ट पसल	४.१.१०.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.१०.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	६००	३००	१५०	१५०	२००
		४.१.१०.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	७००	३५०	१७५	१७५	३००
४.१.११	रेडियो, क्यासेट, मोबाइल पसल	४.१.११.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	६००	३००	१२५	१२५	१००
		४.१.११.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	७००	३५०	१५०	१५०	२००
		४.१.११.३	रु.१० लाखभन्दा माथि	८००	४००	१७५	१७५	३००
४.१.१२	दैनिक उपभोग्य वस्तु र किराना पसल	४.१.१२.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	४००	२००	१००	१००	१००
		४.१.१२.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	२००
		४.१.१२.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	६००	३००	१५०	१५०	३००
४.१.१३	हार्डवेयर पसल	४.१.१३.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	२०००	१०००	५००	५००	१००
		४.१.१३.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	४०००	२०००	१०००	१०००	२००
		४.१.१३.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	६०००	३०००	१५००	१५००	३००

४.१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रिभित्र लगाउने व्यवसाय दर्ता, नवीकरण, नामसारी, स्थानान्तरण, वार्षिक कर तथा वातावरण संरक्षण शुल्कका दरहरू :							
क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु (राजश्वका क्षेत्रहरू)		लागत पुँजी	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.१.१४	रङरोगन पसल	४.१.१४.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	१००
		४.१.१४.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	२०००	१०००	५००	५००	२००
		४.१.१४.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	३०००	१५००	७५०	७५०	३००
४.१.१५	इलेक्ट्रोनिक्स	४.१.१५.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	१५००	७५०	३७५	३७५	१००
		४.१.१५.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	२०००	१०००	५००	५००	२००
		४.१.१५.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	२५००	१२५०	७५०	७५०	३००
४.१.१६	इलेक्ट्रिकल्स	४.१.१६.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	४००	२००	१००	१००	१००
		४.१.१६.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	८००	४००	२००	२००	२००
		४.१.१६.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	१२००	६००	३००	३००	३००
४.१.१७	ग्यास डिपो	४.१.१७.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.१७.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	२००
		४.१.१७.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	१५००	७५०	३७५	३७५	३००
४.१.१८	पोल्ट्री फर्म	४.१.१८.१	रु. १ देखि २० लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००

४.१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रिभित्र लगाउने व्यवसाय दर्ता, नवीकरण, नामसारी, स्थानान्तरण, वार्षिक कर तथा वातावरण संरक्षण शुल्कका दरहरू :							
क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु (राजश्वका क्षेत्रहरू)		लागत पुँजी	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
		४.१.१८.२	रु. २० लाख १ देखि ५० लाखसम्म	२०००	१०००	५००	५००	५००
		४.१.१८.३	रु. ५० लाख भन्दा माथि	४०००	२०००	१०००	१०००	१०००
४.१.१९	ह्याचरी, र दाना उद्योग	४.१.१९.१	रु. १ देखि २० लाखसम्म	२०००	१०००	५००	५००	३००
		४.१.१९.२	रु. २० लाख १ देखि ५० लाखसम्म	४०००	२०००	१०००	१०००	१०००
		४.१.१९.३	रु. ५० लाख भन्दा माथि	६०००	३०००	१५००	१५००	२०००
४.१.२०	ग्रिल उद्योग	४.१.२०.१	रु. १ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.२०.२	रु. ५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	२००
		४.१.२०.३	रु. १० लाख भन्दा माथि	१५००	७५०	३७५	३७५	३००
४.१.२१	आल्मुनियम, स्टील, काठ फर्निचर उद्योग	४.१.२१.१	रु. १ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.२१.२	रु. ५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	२००
		४.१.२१.३	रु. १० लाख भन्दा माथि	१५००	७५०	३७५	३७५	३००
४.१.२२	हस्तकलाका सामान	४.१.२२.१	रु. १ देखि ५ लाखसम्म	२००	१००	१००	१००	१००
		४.१.२२.२	रु. ५ लाख १ देखि १०	४००	२००	१००	१००	२००

४.१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रिभित्र लगाउने व्यवसाय दर्ता, नवीकरण, नामसारी, स्थानान्तरण, वार्षिक कर तथा वातावरण संरक्षण शुल्कका दरहरू :							
क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु (राजश्वका क्षेत्रहरू)		लागत पुँजी	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
			लाखसम्म					
		४.१.२२.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	६००	३००	१५०	१५०	३००
४.१.२३	डेरी उद्योग	४.१.२३.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	२००	१००	१००	१००	१००
		४.१.२३.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	४००	२००	१००	१००	२००
		४.१.२३.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	६००	३००	१५०	१५०	३००
४.१.२४	औषधि पसल	४.१.२४.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.२४.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	२००
		४.१.२४.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	१५००	७५०	३७५	३७५	३००
४.१.२५	भेटेरिनरी पसल	४.१.२५.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.२५.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	२००
		४.१.२५.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	१५००	७५०	३७५	३७५	३००
४.१.२६	कृषि फर्म	४.१.२६.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	३००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.२६.२	रु. ५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	६००	५००	२५०	२५०	२००
		४.१.२६.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	९००	७५०	३७५	३७५	३००

४.१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउने व्यवसाय दर्ता, नवीकरण, नामसारी, स्थानान्तरण, वार्षिक कर तथा वातावरण संरक्षण शुल्कका दरहरू :							
क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु (राजश्वका क्षेत्रहरू)		लागत पुँजी	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.१.२७	पशुपन्छी फर्म	४.१.२७.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	३००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.२७.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	६००	५००	२५०	२५०	२००
		४.१.२७.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	९००	७५०	३७५	३७५	३००
४.१.२८	कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	४.१.२८.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	१००
		४.१.२८.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	२०००	१०००	५००	५००	२००
		४.१.२८.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	३०००	१५००	७५०	७५०	३००
४.१.२९	वन पैदावारमा आधारित व्यवसाय	४.१.२९.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.२९.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	२००
		४.१.२९.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	१५००	७५०	३७५	३७५	३००
४.१.३०	काठ गोदाम तथा काठमिल	-		२००००	१००००	५०००	५०००	१००००
४.१.३१	खनिज उत्खनन् वा प्रशोधन गर्ने उद्योग	-		३००००	१५०००	७५००	७५००	१५०००
४.१.३२	कृषिमा आधारित	४.१.३२.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	४००	२००	१००	१००	१००

४.१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रिभित्र लगाउने व्यवसाय दर्ता, नवीकरण, नामसारी, स्थानान्तरण, वार्षिक कर तथा वातावरण संरक्षण शुल्कका दरहरू :							
क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु (राजश्वका क्षेत्रहरू)		लागत पुँजी	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
	व्यवसाय	४.१.३२.२	रु. ५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	८००	४००	२००	२००	२००
		४.१.३२.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	१२००	६००	३००	३००	३००
४.१.३३	खाजा घर	४.१.३३.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.३३.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	२००
		४.१.३३.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	१५००	७५०	३७५	३७५	३००
४.१.३४	मौरीपालन तथा रेशम खेती व्यवसाय	४.१.३४.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.३४.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	२००
		४.१.३४.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	१५००	७५०	३७५	३७५	३००
४.१.३५	नदिजन्य पदार्थ विक्री वितरण गर्ने डिपो	४.१.३५.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.३५.२	रु.५लाख१ देखि १० लाखसम्म	१५००	७५०	३७५	३७५	२००
		४.१.३५.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	२५००	१२५०	६२५	६२५	३००
४.१.३६	ह्युमपाईप	४.१.३६.१	रु.१ देखि १० लाखसम्म	१००००	५०००	२५००	२५००	५०००
		४.१.३६.२	रु.१० लाख १ देखि	१५०००	७५००	३७५०	३७५०	७५००

४.१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रिभित्र लगाउने व्यवसाय दर्ता, नवीकरण, नामसारी, स्थानान्तरण, वार्षिक कर तथा वातावरण संरक्षण शुल्कका दरहरू :							
क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु (राजश्वका क्षेत्रहरू)		लागत पुँजी	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
			२० लाखसम्म					
		४.१.३६.३	रु.२० लाख भन्दा माथि	२००००	१००००	५०००	५०००	१००००
४.१.३७	क्रसर उद्योग	४.१.३७.१	रु.१ देखि ५० लाखसम्म	५००००	२५०००	१२५००	०	२५०००
		४.१.३७.२	रु.५० लाख १ देखि १०० लाखसम्म	७५०००	३७५००	१८७५०	०	३७५००
		४.१.३७.३	रु.१०० लाख भन्दामाथि	१०००००	५००००	२५०००	०	५००००
४.१.३८	चलचित्र, डकुमेन्ट्री व्यवसाय	४.१.३८.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	५००	२५०	१२५	१२५	१००
		४.१.३८.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	१५००	७५०	३७५	३७५	२००
		४.१.३८.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	२५००	१२५०	६२५	६२५	३००
४.१.३९	व्लक, टाईल, ईट्टा	४.१.३९.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	१००
		४.१.३९.२	रु.५लाख १ देखि १० लाखसम्म	२०००	१०००	५००	५००	२००
		४.१.३९.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	३०००	१५००	७५०	७५०	३००
४.१.४०	शाखा बिस्तार			३०००				मूल व्यवसायको आधारमा

४.१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रिभित्र लगाउने व्यवसाय दर्ता, नवीकरण, नामसारी, स्थानान्तरण, वार्षिक कर तथा वातावरण संरक्षण शुल्कका दरहरू :							
क्र.सं.	व्यापारिक वस्तु (राजश्वका क्षेत्रहरू)		लागत पुँजी	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.१.४१	वर्गीकरणमा नपरेका अन्य व्यापार व्यवसाय	४.१.४१.१	रु.१ देखि ५ लाखसम्म	१०००	५००	२५०	२५०	१००
		४.१.४१.२	रु.५ लाख १ देखि १० लाखसम्म	२०००	१०००	५००	५००	२००
		४.१.४१.३	रु.१० लाख भन्दा माथि	३०००	१५००	७५०	७५०	३००

४.२	उत्खनन, उत्पादन, तयारी र विक्री वितरणमा आधारित कर		
क.सं.	**राजश्वका क्षेत्रहरू**	**रकम रु**	**एकाई**
४.२.१	वालुवा, रोडा, ढुङ्गा, चोकर, गिटी, चिप्स, खरिढुङ्गा	३६०	प्रति घन मिटर
४.२.२	मार्वल/स्लेट ढुङ्गा	५	प्रति वर्ग मिटर
४.२.३	ह्युमपाईप १२ ईन्च सम्मको गोलाई	१००	प्रति गोटा
४.२.४	ह्युमपाईप १८ ईन्च सम्मको गोलाई	२००	प्रति गोटा
४.२.५	ह्युमपाईप १८ ईन्च भन्दा माथि गोलाई	४००	प्रति गोटा
४.२.६	व्लक, टाईल, ईट्टा	०.२५	प्रति गोटा

४.३	विशेषज्ञ परामर्श तथा अन्य व्यवसायिक सेवा		
क.सं.	**राजश्वका क्षेत्रहरू**	**दर्ता दस्तुर रु.**	**नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर रु.**
४.३.१	चिकित्सक	१२००	५००
४.३.२	कविराज	५००	५००
४.३.३	ईन्जिनियर	१२००	५००
४.३.४	कानुन व्यवसायी	१०००	५००
४.३.५	लेखापरीक्षक	१०००	५००
४.३.६	दन्त चिकित्सक/नेत्र चिकित्सक	१२००	५००
४.३.७	अनुसन्धानकर्ता तथा परामर्शदाता	१०००	५००
४.३.८	कम्प्युटर एनालिष्ट तथा प्रोगामर	१०००	५००
४.३.९	बीमा एजेन्ट	८००	५००
४.३.१०	सर्भेयर	९००	५००
४.३.११	अनुवादक	५००	५००
४.३.१२	पशु चिकित्सक	५००	५००
४.३.१३	शेयर दलाल	१२००	५००
४.३.१४	सामान ढुवानीकर्ता तथा विविभ सप्लायर्स कम्पनी	१०००	५००
४.३.१५	संस्थागत पेन्टर	१०००	५००
४.३.१६	वैदेशीक रोजगार परामर्श दाता	१२००	५००
४.३.१७	सवारी साधन भाडामा लगाउने व्ययसाय	१०००	५००
४.३.१८	अन्य सेवा प्रदायक	१०००	५००

४.४	निर्माण व्यवसाय					
क्र.सं.	राजश्वका क्षेत्रहरू	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.४.१	गाउँपालिकामा प्रधान कार्यालय भएको निर्माण व्यवसाय (क र ख वर्ग)	१००००	५०००	५०००	५००००	१०००
४.४.२	गाउँपालिकामा प्रधान कार्यालय भएको निर्माण व्यवसाय (ग वर्ग)	८०००	४०००	४०००	४०००	५००
४.४.३	घ वर्गको निर्माण व्यवसाय दर्ता	५०००		२५००	२५००	५००
४.४.३.१	घ वर्गको निर्माण व्यवसाय नवीकरण – आ.व. समाप्त भएको ३ महिना भित्र		३०००			
४.४.३.२	घ वर्गको निर्माण व्यवसाय नवीकरण – ३ महिना देखि ६ महिना सम्म		४०००			
४.४.३.३	घ वर्गको निर्माण व्यवसाय नवीकरण – ६ महिना पछि २ वर्ष सम्म		४.४.३.२ को दरमा रु १०० प्रति महिना थप			
४.४.३.४	ईजाजत पत्रको प्रतिलिपी		१००० प्रति पटक			
४.४.४	विभिन्न प्रकारका सामानहरूको ठेक्कापट्टा गर्ने व्यवसाय	१००००	५०००	५०००	५०००	१०००

४.५	उत्पादनमूलक उद्योग							
क्र.सं.	राजश्वका क्षेत्रहरू	लागत पुंजी		दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.५.१	कोरा माल वा अर्ध प्रशोधित माल वा खेर गईरहेको मालसामान (कवाडी) को वा अन्य मालसामान प्रयोग वा प्रशोधन गरी मालसामान उत्पादन गर्ने व्यवसाय	४.५.१.१	रु. १ देखी ५ लाखसम्म	५००	२५०	२५०	२५०	१००
		४.५.१.२	रु. ५ लाख १ देखी रु. १० लाख सम्म	१०००	५००	५००	५००	२००
		४.५.१.२	रु. १० लाख भन्दा माथी	२०००	१०००	५००	५००	३००
४.५.२	टेक्सटायल (गार्मेन्ट)	४.५.२.१	रु. १ देखी ५ लाख सम्म	५००	२५०	२५०	२५०	१००
		४.५.२.२	रु. ५ लाख १ देखी रु. १० लाख सम्म	१०००	५००	५००	५००	२००
		४.५.२.३	रु. १० लाख भन्दा माथी	२०००	१०००	५००	५००	३००
४.५.३	टेक्सटायल (बुनाइ, साइजिङ तथा प्रिन्टिङ)	४.५.३.१	रु.१ देखी ५ लाख सम्म	५००	२५०	२५०	२५०	१००
		४.५.३.२	रु. ५ लाख १ देखी रु. १० लाख सम्म	१०००	५००	५००	५००	२००
		४.५.३.३	रु. १० लाख भन्दा माथी	२०००	१०००	५००	५००	३००
४.५.४	घरेलु उत्पादन उद्योग			५००	२५०	२५०	२५०	१००

४.६	उर्जामूलक उद्योग					
क्र.सं.	व्यवसायको विवरण	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.६.१	जलस्रोत, वायु, सौर्यशक्ति, कोइला, प्राकृतिक तेल, ग्याँस, बायोग्याँस	५०००	२५००	५००	५००	५००
४.६.२	अन्य स्रोतहरूबाट उर्जा पैदा गर्ने उद्योग व्यवसायमा	१०००	५००	५००	५००	१००

४.७	पर्यटन उद्योग तथा होटल व्यवसाय					
क्र.सं.	व्यवसायको विवरण	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.७.१	रिसोर्ट	१००००	५०००	५०००	५०००	१०००
४.७.२	होटल एण्ड लज	५०००	२५००	२५००	२५००	५००
४.७.३	रेष्टुरेन्ट एण्ड बार	२०००	१०००	१०००	१०००	४००
४.७.४	ट्रेकिङ व्यवसाय	१५००	७५०	७५०	७५०	३००
४.७.५	ट्राभल्स व्यवसाय	२५००	१२५०	१२५०	१२५०	४००
४.७.६	मिठाई पसल	८००	४००	४००	४००	१००
४.७.७	क्याफे	१०००	५००	५००	५००	१००
४.७.८	चिया कफि तथा बेकरी पसल	५००	२५०	२५०	२५०	१००
४.७.९	होमस्टे	५००	२५०	२५०	२५०	१००
४.७.१०	पानीपुरी तथा चटपटे व्यवसाय	१०००	५००	५००	५००	२००

४.८	सेवा उद्योग					
क्र.सं.	व्यवसायको विवरण	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.८.१	छापाखाना, परामर्श सेवा, जिनिङ तथा वेलिङ, चलचित्र व्यवसाय, सार्वजनिक परिवहन व्यवसाय, फोटोग्राफी, प्रयोगशाला, स्थल मार्ग यातायात टिकट काउण्टर, विज्ञापन एजेन्सी, मिडिया, शीतभण्डार आदी उद्योग व्यवसाय	२०००	१०००	५००	५००	२००
४.८.२	ड्राईक्लिनर्स	१५००	७५०	७५०	७५०	२००
४.८.३	शैलुन	१०००	५००	५००	५००	१००
४.८.३	साउण्ड सिस्टम	१५००	७५०	७५०	७५०	२००

४.९	निर्माण उद्योग					
क्र.सं.	व्यवसायको विवरण	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
१	सडक, पुल, रोपवे, रेलवे, ट्रलिवस, टनेल, फ्लाइङ ब्रिज तथा औद्योगिक, व्यापारिक एवम् आवास कम्प्लेक्स आदि निर्माण गरी सञ्चालन गर्ने उद्योग व्यवसायमा	५००००	२५०००	२५०००	२५०००	१००००
२	तार जाली उद्योग	५०००	२५००	२५००	२५००	१०००

४.१०	सञ्चार सेवा					
क्र.सं.	व्यवसायको विवरण	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.१०.१	निजी क्षेत्रको हुलाक सेवा	१०००	५००	२५०	२५०	१००
४.१०.२	निजी क्षेत्रका टेलिफोन, फ्याक्स, फोटोकपी, मोवाइल फोन(STD/ISTD), इमेल, इन्टरनेट, रेडियो पेजिङ आदि	१५००	७५०	७५०	३७५	१००
४.१०.३	कुरियर सेवा	१०००	५००	५००	२५०	१००
४.१०.४	छपाई तथा प्रकाशन/प्रिन्टिङ प्रेस	५०००	२५००	५००	५००	२००
४.१०.५	मोबाईल टावर शुल्क	१०००० प्रतिवर्ष				

४.११	वित्तीय सेवा/सहकारी					
क्र.सं.	व्यवसायको विवरण	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.११.१	नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्व रहेको बाहेक आर्थिक कारोबार गर्ने वाणिज्य बैक	१००००	५०००			१००
४.११.२	आर्थिक कारोबार समेत गर्ने वित्तीय कम्पनीको मुख्य कार्यालय	८०००	४०००			१००
४.११.३	वित्तीय कम्पनीको शाखा कार्यालय	४०००	२०००			१००
४.११.४	वीमा कम्पनी	३०००	१५००			१००
४.११.५	विदेशी मुद्रा सटही	१५००	७५०			१००
४.११.६	धितोपत्र कारोबार	१०००	५००			१००
४.११.७	सहकारी बैङ्कक	१०००	५००			१००

४.११.८	मनि ट्रान्सफर	१०००	५००			१००
४.११.९	बचत तथा ऋण /बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था ५ करोड देखी माथि	४०००	२०००			३००
४.११.१०	बचत तथा ऋण /बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था ५ करोड सम्म	२०००	१०००			३००
४.११.११	महिला, कृषि तथा दुग्ध सहकारी	१०००	५००			१००
४.११.१२	रासायनिक मल बिक्रेता दर्ता/नवीकरण शुल्क	२०००	१०००			१००

४.१२	समूह/सङ्घसंस्था/क्लब					
क.सं.	**राजश्वका क्षेत्रहरू**	**दर्ता दस्तुर (रु.मा)**	**नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर**	**नामसारी दस्तुर**	**स्थानान्तरण दस्तुर**	**वातावरण संरक्षण शुल्क**
४.१२.१	खानेपानी तथा सिँचाई मुहान	३०००	१५००			१००
४.१२.२	टोल विकास संस्था	१५००	७५०			१००
४.१२.३	कृषक समूह दर्ता	१०००	५००			१००
४.१२.४	क्लब तथा संस्था दर्ता	२०००	१०००			१००
४.१२.५	समूह दर्ता	१०००	५००			१००

४.१३	स्वास्थ्य सेवा					
क.सं.	**राजश्वका क्षेत्रहरू**	**दर्ता दस्तुर (रु.मा)**	**नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर**	**नामसारी दस्तुर**	**स्थानान्तरण दस्तुर**	**वातावरण संरक्षण शुल्क**
४.१३.१	गैर सरकारी अस्पताल	१५०००	७५००	३७५०	३७५०	५००
४.१३.२	नर्सिङ होम	१००००	५०००	२५००	२५००	५००
४.१३.३	निजी अस्पताल	२००००	१००००	५०००	५०००	५००
४.१३.४	क्लिनिक तथा ल्याव	५०००	२५००	१२५०	१२५०	३००

४.१३.५	आयुर्वेदिक औषधालय तथा उपचार केन्द्र	२०००	१०००	५००	५००	२००
४.१३.६	पोलिक्लिनिक	८०००	४०००	२०००	२०००	२००
४.१३.७	औषधि तथा फार्मेसी	१०००	५००	२५०	२५०	१००
४.१३.८	सुधार गृह	१०००	५००	२५०	२५०	१००

४.१४	शिक्षा सेवा					
क्र.सं.	राजश्वका क्षेत्रहरू	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.१४.१	कलेज (संस्थागत)	१००००	५०००			
४.१४.२	विद्यालय (संस्थागत)	७०००	३५००			
४.१४.३	तालिम तथा अनुसन्धान केन्द्र (संस्थागत)	५०००	२५००			
४.१४.४	टाइपिङ, कम्प्युटर,साईबर तथा भाषा प्रशिक्षण संस्था	२५००	१२५०			

४.१५	मर्मत तथा संभार सेवा					
क्र.सं.	व्यवसायको विवरण	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.१५.१	हेवी इक्यूपमेन्टस् बस, ट्रक, टिपर, कार आदि चार पाङग्रे सवारी साधन मर्मत कारखाना	२०००	१०००	५००	५००	१००
४.१५.२	अटो, मोटरसाईकल र साइकल वर्कशप	१०००	५००	२५०	२५०	१००
४.१५.३	रेडियो, टि.भि., घडी, प्रेसर कुकर, हिटर, टेलिफोन सेट, विद्युत सामग्री मर्मत केन्द्र	१०००	५००	२५०	२५०	१००

४.१६	अन्य सेवा					
क्र.सं.	व्यवसायको विवरण	दर्ता दस्तुर (रु.मा)	नवीकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर	नामसारी दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वातावरण संरक्षण शुल्क
४.१६.१	पार्टी प्यालेस	१००००	५०००	२५००	२५००	५००
४.१६.२	क्याटरिङ तथा टेन्ट हाउस	१५००	७५०	३७५	३७५	५००
४.१६.३	विज्ञापन सेवा	१२००	६००	३००	३००	१००
४.१६.४	वैदेशिक रोजगार सेवा	१५०००	७५००	३७५०	३७५०	१००
४.१६.५	स्वदेशी रोजगार सेवा	१०००	५००	२५०	१०००	१००
४.१६.६	सेक्रेटेरीयल सेवा	१२००	६००	३००	३००	१००
४.१६.७	साइन बोर्ड बनाउने पेन्टिङ्ग सेवा	१५००	७५०	३७५	३७०	१००
४.१६.८	पशु वधशाला	४०००	२०००	१०००	१०००	५००
४.१६.९	मासु विक्रेता	२०००	१०००	५००	५००	४००
४.१६.१०	फुल र विरुवा विक्रेता	२००	१००	५०	५०	१००
४.१६.११	पुल हाउस	१०००	५००	२५०	२५०	१००
४.१६.१२	खोटो व्यवसायी	२०००	१०००	५००	५००	३००
४.१६.१३	सिसा प्लाइउड विक्रेता	१५००	७५०	७३७५	३७५	२००
४.१६.१४	भाँडाकुँडा बिक्रेता	१०००	५००	२५०	२५०	१००
४.१६.१५	स्टिल, काठ, फर्निचर विक्रेता	२०००	१०००	५००	५००	२००
४.१६.१६	खेलौना, उपहार (गिफ्ट) विक्रेता	१०००	५००	२५०	२५०	१००
४.१६.१७	केबुल नेटवर्किङ	४०००	२०००	१०००	१०००	१००
४.१६.१८	ईन्टरनेट नेटवर्किङ	१००००	५०००	२५००	२५००	२००

१ कुनै एक व्यवसायको इजाजत लिई अन्य व्यवसाय समेत थप गरी व्यवसाय सञ्चालन गरेको हकमा माथि उल्लिखित दरका अतिरिक्त प्रत्येक व्यवसायमा रु ५०० रकम थप गरी व्यवसाय कर सङ्कलन गरिने छ। चालु आ.व. भित्र कर, दस्तुर तथा शुल्क आदी असुल नभई पछिल्लो आर्थिक वर्षमा असुल गर्दा १० प्रतिशत थप विलम्व शुल्क सहित असुल गरिने छ।

अनुसूची –५

(दफा ६ सँग सम्बन्धित)

५.१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र जडीबुटी, कवाडी र जीवजन्तुमा लिने निकासी शुल्क :

क्र.सं	विवरण	एकाई	प्रति एकाई दर रु.	कैफियत
५.१.१	मजिठो	के.जी.	२	
५.१.२	ओखर फलको बोक्रा	के.जी.	२	
५.१.३	ओखर काण्डको बोक्रा	के.जी.	१०	
५.१.४	चिराइतो	के.जी.	२.५०	
५.१.५	चुत्रोको जरा, काण्ड र बोक्रा	के.जी.	१.२५	
५.१.६	कुरिलोको जरा	के.जी.	१.५०	
५.१.७	सुगन्धबाल	के.जी.	४	
५.१.८	अल्लो	के.जी.	२	
५.१.९	झ्याउ	के.जी.	२	
५.१.१०	अर्गेली	के.जी.	४	
५.१.११	पाखनवेत	के.जी.	१.५०	
५.१.१२	लोकता	के.जी.	६	
५.१.१३	ठिंगुरे सल्लाको सिम्टा	के.जी.	३	
५.१.१४	धसिंगरे तेल	लि.	५०	
५.१.१५	अम्रिसो	के.जी.	०.५०	
५.१.१६	जटामसी	के.जी.	५	
५.१.१७	तेजपात	के.जी.	५	
५.१.१८	गोब्रे सल्लाको सिम्टा	के.जी.	१	
५.१.१९	खोल्मे	के.जी.	१	
५.१.२०	नागवेली पाउडर	के.जी.	१६	
५.१.२१	सल्लाको खोटो	के.जी.	५	
५.१.२२	गोब्रे सल्लाको पातको तेल	लि.	५०	
५.१.२३	भिर मह	के.जी.	५०	
५.१.२४	सतुवा	के.जी.	५०	
५.१.२५	धुपीपात	के.जी.	०.५०	
५.१.२६	नागबेली	के.जी.	५	
५.१.२७	काउलोको बोक्रा	के.जी.	२	
५.१.२८	अन्य सुगन्धित तेल	लि.	५०	
५.१.२९	साधारण च्याउ	के.जी.	१	

क्र.सं	विवरण	एकाई	प्रति एकाई दर रु.	कैफियत
५.१.३०	इन्द्रेयिनीको वियाँ	के.जी.	२	
५.१.३१	नेपाली कागज	कोरी	१०	
५.१.३२	सल्लो (गोलिया)	क्यु.फिट	५	
५.१.३३	सल्लो (चिरान)	क्यु.फिट	६	
५.१.३४	उत्तिस (गोलिया)	क्यु.फिट	५	
५.१.३५	उत्तिस (चिरान)	क्यु.फिट	६	
५.१.३६	अन्य काठ (गोलिया)	क्यु.फिट	५	
५.१.३७	अन्य काठ (चिरान)	क्यु.फिट	६	
५.१.३८	भेनियर पत्ता (टयाक्टर)	ट्रिप	५००	
५.१.३९	भेनियर पत्ता (मिनी ट्रक)	ट्रिप	७००	
५.१.४०	भेनियर पत्ता (ट्रक)	ट्रिप	१०००	
५.१.४१	भेनियर पत्ता (भ्यान ट्रक)	ट्रिप	१२००	
५.१.४२	भेनियर पत्ता (अटो रिक्सा)	ट्रिप	२००	
५.१.४३	दाउरा (टयाक्टर)	ट्रिप	२५	
५.१.४४	दाउरा (मिनी ट्रक)	ट्रिप	५०	
५.१.४५	दाउरा (भ्यान ट्रक)	ट्रिप	१००	
५.१.४६	काठको भुस (टयाक्टर)	ट्रिप	२५	
५.१.४७	काठको भुस (मिनी ट्रक)	ट्रिप	५०	
५.१.४८	काठको भुस (भ्यान ट्रक)	ट्रिप	१००	
५.१.४९	बाँस	गोटा	१	
५.१.५०	वन लसुन	के.जी.	१००	
५.१.५१	हाडे लसुन	के.जी.	०.२५	
५.१.५२	कुरिलो	के.जी.	२	
५.१.५३	कोइला	के.जी.	५	
५.१.५४	बुकीफुल	के.जी.	०.२५	
५.१.५५	बुकीफुलको तेल	लि.	२००	
५.१.५६	अविजालो	के.जी.	५	
५.१.५७	निगालो	गोटा	०.१०	
५.१.५८	अलैंची	के.जी.	१०	
५.१.५९	लौठ सल्लाको पात	के.जी.	५	
५.१.६०	लप्सी	के.जी.	०.५०	
५.१.६१	पानी अमला	के.जी.	१	

क्र.सं	विवरण	एकाई	प्रति एकाई दर रु.	कैफियत
५.१.६२	खोटो	के.जी.	५	
५.१.६३	सिस्नो (तयारी पाउडर)	के.जी.	२	
५.१.६४	बुद्धचित्त	कारोबार रकमको आधारमा	५%	
५.१.६५	रुद्राक्ष	के.जी.	१०	
५.१.६६	कवाडी फलाम	के.जी.	१०	
५.१.६७	कवाडी तामा	के.जी.	१००	
५.१.६८	आल्मुनियम	के.जी.	७	
५.१.६९	सिसा तथा बोतल	गोटा	१	
५.१.७०	प्लास्टिक	के.जी.	०.५	
५.१.७१	कागज	के.जी.	०.५	
५.१.७२	पित्तल	के.जी.	२५	
५.१.७३	स्टिल	के.जी.	१५	
५.१.७४	जस्ता	के.जी.	५	
५.१.७५	अन्य	प्रति एकाई	२	
५.१.७६	अमला	के.जी.	२	

५.२	प्रचलित कानुनले निषेध गरे बाहेकका मरेका वा मारिएका पञ्छीको प्वाँख र पशुको हाड, छाला, सिङ र खुर निकासी शुल्क :			
क्र.सं.	विवरण	एकाई	प्रति एकाई दर रु.	कैफियत
५.२.१	प्वाँख	के.जी.	३	
५.२.२	हाड	के.जी.	२	
५.२.३	सिङ	के.जी.	३	
५.२.४	खुर	के.जी.	३	
५.२.५	छाला ठूलो	गोटा	५०	
५.२.६	छाला सानो	गोटा	२५	

५.३	कृषि, पशु तथा पशुजन्य वस्तुको निकासी करको दर: (व्यवसायिक प्रयोजनका लागि)			
क्र.सं.	विवरण	एकाई	प्रति एकाई दर रु.	कैफियत
५.३.१	भईसी जात (भईसी, राँगा आदी)	गोटा	५००	
५.३.२	गाई जात (गाई, गोरु आदी)	गोटा	५००	
५.३.३	भेडा, बाख्रा जात (भेडा, बाख्रा	गोटा	१००	

	आदी)			
५.३.४	बङ्गुर	गोटा	२००	
५.३.५	कुखुरा/कुखुराको जात	गोटा	२	
५.३.६	कुखुराको चल्ला निर्यात	प्रति गोटा	०.५०	
५.३.७	अण्डा (सात क्रेट बराबर एक बाकस)	बाकस	५	
५.३.८	अनाज (धान, मकै, कोदो, गहुँ)	मुरी	५०	
५.३.९	आलु	प्रति के.जी.	१	
५.३.१०	गोलभेडा	प्रति के.जी.	१	
५.३.११	काउली, बन्दा तथा मुला	प्रति के.जी.	०.२५	
५.३.१२	साग	प्रति के.जी.	०.१०	
५.३.१३	गाजर	प्रति के.जी.	०.५०	
५.३.१४	लसुन तथा प्याज	प्रति के.जी.	१	
५.३.१५	बेसार तथा अदुवा	प्रति के.जी.	१	
५.३.१६	सुन्तला	प्रति के.जी.	१	
५.३.१७	केरा	प्रति दर्जन	१	

अनुसूची –६

(दफा ७ सँग सम्बन्धित)

सवारी साधन कर प्रदेश कानुन बमोजिम लगाईने र असुल उपर गरिने छ।

अनुसूची –७

(दफा ८ सँग सम्बन्धित)

७	**गाउँपालिका क्षेत्र भित्र लाग्ने विज्ञापन करको दरः**		
क्र.सं.	**विवरण**	**दर**	**कैफियत**
७.१	कपडा र फ्लेक्सको सबै किसिमको प्रतिवर्ग फिट	२०	प्रति महिना
७.२	पटके होर्डिङ बोर्ड विज्ञापन बापत	५०	प्रति महिना
७.३	पसलका लागि स्थायी होर्डिङ बोर्डको विज्ञापन प्रतिवर्ग फिट	२५	प्रति महिना
७.४	बाल सटर पेन्टिङ प्रतिवर्ग फिट	२५	प्रति महिना
७.५	स्टल राखी विज्ञापन गरेबापत प्रति स्टल/प्रतिदिन	५०	प्रति महिना
७.६	पोल व्यानर प्रति गोटा	४०	प्रति महिना
७.७	डिजिटल बोर्ड ग्लोसाईन बोर्डमा गरिने विज्ञापनमा प्रचार सामाग्रीको प्रति वर्गफिट	५००	प्रति महिना

अनुसूची –८
(दफा ९ सँग सम्बन्धित)

८	गाउँपालिका क्षेत्र भित्र लाग्ने मनोरञ्जन करको दरः		
क्र.सं.	विवरण	दर	कैफियत
८.१	जादु, सर्कस, मेला, चटक	३००	प्रति दिन
८.२	भिडियो, वृत्तचित्र, चलचित्र लगायतका व्यवसायिक भिडियो छायाङ्कन	१०००	प्रति दिन

अनुसूची –९
(दफा १० सँग सम्बन्धित)

९	गाउँपालिका क्षेत्र भित्र लाग्ने बहाल विटौरी शुल्कको दरः			
क्र.सं.	संरचना	बहाल बिटौरी शुल्क	एकाई	कैफियत
९.१	गाउँपालिकाले निर्माण गरेको अस्थायी छाप्रा, टहरा, पसल तथा आवास	२०००	प्रति महिना	
९.२	गाउँपालिकाले निर्माण नगरेको अस्थायी छाप्रा, टहरा, पसल तथा आवास	३०००	प्रति महिना	

अनुसूची –१०
(दफा ११ सँग सम्बन्धित)

१०	गाउँपालिका क्षेत्रभित्र लाग्ने पार्किङ शुल्क			
क्र.सं.	सवारी साधनको प्रकार	पार्किङ शुल्क	एकाई	कैफियत
१०.१	ट्र्याक्टर	२०	प्रति घण्टा	
१०.२	हलुका सवारी साधन	२५		
१०.३	हेभि सवारी साधन	५०		
१०.४	मोटरसाईकल	१०		

अनुसूची –११
(दफा १२ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

क्र.सं.	व्यवसाय	दर्ता दस्तुर	नवीकरण दस्तुर	नामसारी तथा नाम परिवर्तन दस्तुर	स्थानान्तरण दस्तुर	वार्षिक सेवा शुल्क
११.१	ट्रेकिङ	१०००	५००	२५०	२५०	०
११.२	बन्जी जम्पिङ, जिपफ्लायर तथा ऱ्याफ्टिङ	२५००	१२५०	६७५	६७५	०

अनुसूची –१२

(दफा १२ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

सेवा शुल्क दस्तुर

१२.१	घर निर्माण नक्सापास, नामसारी तथा नवीकरण गर्दा लाग्ने शुल्क			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.१.१	व्यवसायिक भवनको नक्सा पास(३ हजार वर्ग फिट भन्दा कम)	५	प्रति वर्ग फिट	
१२.१.२	आवासीय भवनको नक्सा पास (३ हजार वर्ग फिट भन्दा कम)	४	प्रति वर्ग फिट	
१२.१.३	नक्सा पास (३ हजार देखी ५ हजार वर्ग फिट भन्दा माथी)	७	प्रति वर्ग फिट	
१२.१.४	नक्सा पास (५ हजार वर्ग फिट भन्दा माथी)	८	प्रति वर्ग फिट	
१२.१.५	नक्सा नवीकरण (म्याद थप)	२	प्रति वर्ग फिट	
१२.१.६	नक्सा नामसारी (तीन पुस्ता भित्र)	५००	प्रति नक्सा	
१२.१.७	घर नक्सा संशोधन	२०००	प्रति नक्सा	
१२.१.८	घर नक्सा प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी	१५००	प्रति नक्सा	
१२.१.९	अस्थायी स्वीकृति प्रमाण पत्र	५००	प्रति नक्सा	
१२.१.१०	स्थायी स्वीकृति प्रमाण पत्र	५००	प्रति नक्सा	
१२.१.११	आवासीय भवनको निर्माण सम्पन्न प्रमाण पत्र	१०००	प्रति नक्सा	
१२.१.१२	व्यवसायिक भवनको निर्माण सम्पन्न प्रमाण पत्र	१	प्रति वर्ग फुट	
१२.१.१३	व्यवसायिक भवनको अभिलेखिकरण प्रमाणपत्र	१	प्रति वर्ग फुट	
१२.१.१४	निर्मित भवनको अभिलेखिकरण फारम	१०००	प्रति गोटा	
१२.१.१५	नक्सा दरखास्त फारम	१०००	प्रति गोटा	

१२.२	जग्गा सम्बन्धी सिफारिस			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.२.१	जग्गा दर्ता सिफारिस	४००	प्रति सिफारिस	
१२.२.२	जग्गा नामसारी सिफारिस	२००	प्रति सिफारिस	
१२.२.३	मोही दर्ता सिफारिस	४००	प्रति सिफारिस	
१२.२.४	मोही नामसारी सिफारिस	२००	प्रति सिफारिस	
१२.२.५	मोही लगतकट्टा सिफारिस	२५०	प्रति सिफारिस	
१२.२.६	जग्गा धनी दर्ता प्रमाणपुर्जामा फोटो टाँस	३००	प्रति सिफारिस	

	गर्ने सिफारिस			
१२.२.७	जग्गा धनी दर्ता प्रमाणपुर्जामा घर कायम सिफारिस	४००	प्रति सिफारिस	
१२.२.८	जग्गा धनी प्रमाणपुर्जा हराएको सिफारिस	५००	प्रति सिफारिस	
१२.२.९	नक्सामा घर कायम सिफारिस	३००	प्रति सिफारिस	
१२.२.१०	हकवाला तथा हकदार प्रमाणित	२००	प्रति सिफारिस	
१२.२.११	नामसारी सिफारिस	२००	प्रति सिफारिस	
१२.२.१३	जग्गाको हक सम्बन्धी सिफारिस	२००	प्रति सिफारिस	
१२.२.१४	कित्ताकाट गर्ने सिफारिस	४००	प्रति सिफारिस	
१२.२.१५	व्यापार व्यवसाय बन्द भएको/सञ्चालनमा नरहेको/व्यापार व्यवसाय हुँदै नभएको सिफारिस	३५०	प्रति सिफारिस	
१२.२.१६	मञ्जुरीनामा प्रमाणित	३००	प्रति सिफारिस	
१२.२.१७	जग्गा मूल्याङ्कन/सम्पत्ती मूल्याङ्कन सिफारिस	३००	प्रति सिफारिस	
१२.२.१८	घरबाटो सिफारिस	३००	प्रति सिफारिस	
१२.२.१९	चारकिल्ला सिफारिस	३००	प्रति सिफारिस	
१२.२.२०	घर पातल प्रमाणित	२५०	प्रति सिफारिस	
१२.२.२१	जग्गा रेखाङ्कनको लागि रोहबर	२००	प्रतिदिन	
१२.२.२२	अमिन सेवा शुल्क	२५००	प्रतिदिन	
१२.२.२३	रासायनिक मलको लागि सिफारिस	५००	प्रति सिफारिस	
१२.२.२४	अन्य सिफारिस	२५०	प्रति सिफारिस	१२.२ मा वर्गीकरणमा नपरेको

१२.३	नागरिकता सिफारिस दस्तुर			
क्र.सं.	**विवरण**	**शुल्क तथा दस्तुर रु.**	**एकाई**	**कैफियत**
१२.३.१	नागरिकता सिफारिस	१००	प्रति सिफारिस	
१२.३.२	प्रतिलिपी नागरिकता सिफारिस	२००	प्रति सिफारिस	
१२.३.३	अङ्गिकृत नागरिकता सिफारिस	४००	प्रति सिफारिस	
१२.३.४	बैवाहिक अङ्गिकृत नागरिकता सिफारिस	४००	प्रति सिफारिस	
१२.३.५	नागरिकता त्याग सिफारिस	४००	प्रति सिफारिस	

१२.४	व्यक्तिगत विवरण सम्बन्धी प्रमाणित/सिफारिस			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.४.१	जन्म मिति प्रमाणित	२५०	प्रति सिफारिस	
१२.४.२	नाबालिग परिचयपत्र सिफारिस	२५०	प्रति सिफारिस	
१२.४.३	विवाह प्रमाणित/अविवाहित प्रमाणित	२५०	प्रति सिफारिस	
१२.४.४	व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित	२५०	प्रति सिफारिस	
१२.४.५	नाम, थर, जन्म मिति, वतन तथा अन्य विवरण फरक फरक भएकोमा एकै भएको सिफारिस	२००	प्रति सिफारिस	
१२.४.६	नाम, थर, जन्ममिति संशोधन सम्बन्धी सिफारिस	२००	प्रति सिफारिस	

१२.५	नाता प्रमाणित सिफारिस दस्तुर			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.५.१	व्यक्तिगत संरक्षक सिफारिस	२००	प्रति सिफारिस	
१२.५.२	संस्थागत संरक्षक सिफारिस	५००	प्रति सिफारिस	
१२.५.३	जीवितसँगको नाता प्रमाणित	२००	प्रति सिफारिस	
१२.५.४	मृतकसँगको नाता प्रमाणित	२५०	प्रति सिफारिस	
१२.५.५	मृतकसँगको नाता प्रमाणित तथा सर्जमिन सिफारिस	३००	प्रति सिफारिस	
१२.५.६	जीवित रहेको सिफारिस	२००	प्रति सिफारिस	

१२.६	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.६.१	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर (म्याद नाघेको हकमा)	२००		
१२.६.२	व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रतिलिपी	५००		
१२.६.३	व्यक्तिगत घटना दर्ता अभिलेख किताब भिडान शुल्क	१००		

१२.७	धारा विजुली जडान सिफारिस			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.७.१	धारा जडान सिफारिस	२००	प्रति सिफारिस	
१२.७.२	विद्युत जडान सिफारिस (घरायसी प्रयोजन)	३००	प्रति सिफारिस	
१२.७.३	विद्युत जडान सिफारिस (व्यवसायिक सिफारिस)	६००	प्रति सिफारिस	

१२.८	उद्योग दर्ता सिफारिस			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.८.१	उद्योग दर्ता सिफारिस	१०००	प्रति सिफारिस	
१२.८.२	उद्योग ठाउँसारी सिफारिस	८००	प्रति सिफारिस	
१२.८.३	डिलर लिने सिफारिस	२५००	प्रति सिफारिस	

१२.९	सङ्घ संस्था, समूह दर्ता/नवीकरण तथा सिफारिस			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.९.१	विद्यालयको कक्षा थप सिफारिस	२५००	प्रति सिफारिस	
१२.९.२	विद्यालय खोल्ने सिफारिस	५०००	प्रति सिफारिस	

१२.९.३	विद्यालय ठाउँसारी सिफारिस	२५००	प्रति सिफारिस	
१२.९.४	निजी विद्यालय खोल्ने सिफारिस	३०००	प्रति सिफारिस	
१२.९.५	निजी विद्यालय कक्षा थप सिफारिस	२५००	प्रति सिफारिस	
१२.९.६	निजी विद्यालय ठाउँसारी सिफारिस	४०००	प्रति सिफारिस	
१२.९.७	निजी तथा आवासिय विद्यालय दर्ता शुल्क	१००००		
१२.९.८	कृषक समूह दर्ता सिफारिस	१०००	प्रति सिफारिस	
१२.९.९	कृषक समूह नवीकरण सिफारिस	५००	प्रति सिफारिस	
१२.९.१०	संस्था दर्ता सिफारिस	१५००	प्रति सिफारिस	
१२.९.११	संस्था नवीकरण सिफारिस	७५०	प्रति सिफारिस	
१२.९.१२	गैर सरकारी संस्था दर्ता/नवीकरण सिफारिस	२५००	प्रति सिफारिस	
१२.९.१३	बाल क्लव	५००	प्रति सिफारिस	
१२.९.१४	युवा क्लव	१०००	प्रति सिफारिस	

१२.१०	**सरकारी सम्पत्तीको बहाल शुल्क**			
क्र.सं.	**विवरण**	**शुल्क तथा दस्तुर रु.**	**एकाई**	**कैफियत**
१२.१०.१	व्याक हो लोडर ईन्धन सहित	३०००	प्रतिघण्टा	
१२.१०.२	व्याक हो लोडर ईन्धन सहित	१८०००	प्रति सिफ्ट	१ सिफ्ट बराबर ६ घण्टा
१२.१०.३	व्याक हो लोडर ईन्धन बाहेक	१५००	प्रतिघण्टा	
१२.१०.४	व्याक हो लोडर ईन्धन बाहेक	९०००	प्रति सिफ्ट	१ सिफ्ट बराबर ६ घण्टा
१२.१०.५	मेलुङ-चरिकोट	४०००		**एम्बुलेन्स प्रयोग बापत सेवा शुल्क**
१२.१०.६	मेलुङ – चरिकोट - मेलुङ	५०००		
१२.१०.७	मेलुङ – काठमाडौं/बुद्धचोक	११०००		

	– काठमाण्डौ			
१२.१०.८	काठमाडौ – भञ्ज्याङ	१२०००		
१२.१०.९	मेलुङ-मन्थली	४०००		
१२.१०.१०	सित्तली-काठमाडौं	१००००		
१२.१०.११	पवटी-काठमाठौं	१००००		
१२.१०.१२	मेलुङ-कुने-काठमाडौं	१२०००		
१२.१०.१३	निकासी-काठमाडौं	११०००		
१२.१०.१४	भित्री-काठमाडौं	१२०००		
ईन्धन खर्च प्रतिलिटर ८ कि.मि. हुनेछ।				
बाटोमा लाग्ने करहरू एम्बुलेन्स प्रयोगकर्ताले व्यहोर्नुपर्नेछ।				

१२.११	आय तथा सम्पत्तीको लेखाजोखा			
क.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.११.१	आय प्रमाणिकरण	३०	प्रति एक लाख	
१२.११.२	आर्थिक लेनदेन लिखत प्रमाणिकरण	२००	प्रति सिफारिस	
१२.११.३	घरजग्गा कर लेखाजोखा सिफारिस	३००	प्रति सिफारिस	
१२.११.४	बहाल कर लेखाजोखा सिफारिस	३००	प्रति सिफारिस	
१२.११.५	सम्पत्ती मूल्याङ्कन	१५	प्रति एक लाख	

१२.१२	विविध			
क.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.१२.१	उत्तरपुस्तिका पुनर्योग निवेदन दस्तुर	२००	प्रति विषय	विद्यालयस्तरीय परीक्षा
१२.१२.२	उत्तरपुस्तिका पुनपरीक्षण	४००	प्रति विषय	

	निवेदन दस्तुर			
१२.१२.३	आर्थिक अवस्था सम्पन्न रहेको सिफारिस	१०००	प्रति सिफारिस	
१२.१२.४	जातिय पहिचान तथा जातिय सिफारिस	२५०	प्रति सिफारिस	
१२.१२.५	व्यवसायिक प्रयोजनको सिफारिस	५००	प्रति सिफारिस	
१२.१२.६	कन्सुलर प्रमाणिकरण दस्तुर	२००	प्रति पन्ना	
१२.१२.७	बन्द घर तथा कोठा खोल्ने रोहबर	२५०	प्रति पटक	
१२.१२.८	काठ कटान तथा निकासी गर्ने सिफारिस	१	प्रति क्युबिक फिट	
१२.१२.९	काठ कटान तथा निकासी	१००	प्रति गोटा	
१२.१२.१०	पीच सडक खन्ने सिफारिस	२०००	प्रति वर्ग मिटर	
१२.१२.११	मौजुदा सूची दर्ता शुल्क	२०००	प्रति वर्ष	
१२.१२.१२	योजना पुस्तिका	१०००	प्रति गोटा	
१२.१२.१३	रकम कलम उठाईदिएको शुल्क	२	प्रतिशत	
१२.१२.१४	कार्यक्रम सञ्चालन अनुमति (नाफामूलक)	२०००	प्रति पटक	
१२.१२.१५	कार्यक्रम सञ्चालन अनुमति (गैरनाफामूलक)	५००	प्रति पटक	
१२.१२.१६	व्यवसाय सूचीकृत	१०००		
१२.१२.१७	सर्जमिन मूचुल्का	५००		
१२.१२.१८	विलम्ब शुल्क	१०००		

१२.१३	**अन्य सिफारिस**			
क्र.सं.	**विवरण**	**शुल्क तथा दस्तुर रु.**	**एकाई**	**कैफियत**
१२.१३.१	साधारण सिफारिस	२००	प्रति सिफारिस	
१२.१३.२	अध्ययन अनुसन्धान अनुमती (प्रशिक्षार्थी)	१००	प्रति पटक	
१२.१३.३	अध्ययन अनुसन्धान अनुमती (व्यवसायिक)	१०००	प्रति पटक	

१२.१३.४	अस्थायी बसोबास सिफारिस	२००	प्रति सिफारिस	
१२.१३.५	स्थायी बसोबास सिफारिस	३००	प्रति सिफारिस	
१२.१३.६	पशु चौपाय सम्बन्धी सिफारिस	२५०	प्रति सिफारिस	
१२.१३.७	सशुल्क स्वास्थ्य उपचार सिफारिस	१००	प्रति सिफारिस	
१२.१३.८	अङ्ग्रेजीमा गरिने सिफारिस	५००	प्रति सिफारिस	
१२.१३.९	विभिन्न व्यक्ति, सङ्घ/संस्था वा समितिहरूलाई योजना/आयोजना/ कार्यक्रम मागको लागि सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूमा गर्ने सिफारिस	२५०	प्रति सिफारिस	
१२.१३.१०	विभिन्न व्यक्ति, सङ्घ/संस्था वा समितिहरूलाई योजना/आयोजना/ कार्यक्रम मागको लागि विदेशी तथा दातृ निकायहरूमा गर्ने सिफारिस	५००	प्रति सिफारिस	

१२.१४	प्रतिलिपी दस्तुर			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.१४.१	साधारण कागजात प्रतिलिपी	५	प्रति पन्ना	
१२.१४.२	व्यवसाय दर्ता प्रमाणपत्र प्रतिलिपी	६००	प्रति पन्ना	
१२.१४.३	अन्य प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी	१००	प्रति पन्ना	
१२.१४.४	विद्यालयस्तरीय परीक्षाको लब्धाङ्कपत्रको प्रतिलिपी	३००		

१२.१५	विविध दर्ता तथा नवीकरण			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.१५.१	खानेपानी धारा	५०		
१२.१५.२	सिँचाई तथा कूलो	२००		

१२.१५.३	धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थल	२००		
१२.१५.४	पानी घट्ट	२००		
१२.१५.५	खानेपानी मुहान दर्ता	२०००		
१२.१५.६	सिँचाई मुहान दर्ता सिफारिस	१०००		
१२.१५.७	खानेपानी तथा सिँचाई उपभोक्ता समिति दर्ता शुल्क	५००		
१२.१५.८	खानेपानी तथा सिँचाई उपभोक्ता समिति नवीकरण शुल्क	३००		

१२.१६	सरसफाइ सेवा शुल्क			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.१६.१	आवासीय घर २ दुई तल्ला सम्म	५०	प्रति महिना	
१२.१६.२	३ तल्ला वा सो भन्दा माथि	१००	प्रति महिना	
१२.१६.३	पसल थप भए प्रति पसल थप	१००	प्रति महिना	
१२.१६.४	सामान्य प्रकृतिका होटल, रेष्टुरेन्ट थप	२००	प्रति महिना	
१२.१६.५	ठुला प्रकृतिका होटल लज	१०००	प्रति महिना	
१२.१६.६	हस्पिटल	१०००	प्रति महिना	
१२.१६.७	अन्य सङ्घ सँस्था/समूह	५००	प्रति महिना	

१२.१७	पशुपन्छी दर्ता/बन्ध्याकरण तथा खोप सेवा शुल्क/माटो परीक्षण शुल्क			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.१७.१	गाई/गोरु, भईसी/राँगो दर्ता शुल्क	२०	प्रति गोटा	
१२.१७.२	खसी बोका, बङ्गुर दर्ता शुल्क	५	प्रति गोटा	
१२.१७.३	कुकुर दर्ता शुल्क	१०	प्रति गोटा	
१२.१७.४	हाँस, कुखुरा दर्ता शुल्क	२	प्रति गोटा	

१२.१७.५	राँगो/गोरु बन्ध्याकरण शुल्क	१००	प्रति गोटा	
१२.१७.६	बोका/कुकुर बन्ध्याकरण शुल्क	२५	प्रति गोटा	
१२.१७.७	बङ्गुर/बीर बन्ध्याकरण शुल्क	५०	प्रति गोटा	
१२.१७.८	गोबर परीक्षण शुल्क	२०	प्रति गोटा	
१२.१७.९	खोप शुल्क	५०	प्रति गोटा	
१२.१७.१०	माटो परीक्षण शुल्क	५०	प्रति पटक	
१२.१७.११	कुकुर बन्ध्याकरण	५०	प्रति गोटा	
१२.१७.१२	गोबर परीक्षण शुल्क-गाई/गोरु, भईसी/राँगो	२०	प्रति पटक	
१२.१७.१३	गोबर परीक्षण शुल्क-बाछाबाछी/पाडापाडी	१०	प्रति पटक	
१२.१७.१४	गोबर परीक्षण शुल्क-भेडा/बाखा/बङ्गुर	१०	प्रति पटक	
१२.१७.१५	खोप शुल्क - गाई/गोरु, भईसी/राँगो	५०	प्रति गोटा	
१२.१७.१६	खोप शुल्क-भेडा/बाखा/बङ्गुर	२५	प्रति गोटा	
१२.१७.१७	खोप शुल्क – कुकुर/बिरालो	५०	प्रति गोटा	
१२.१७.१८	दर्ता शुल्क - बाछाबाछी/पाडापाडी	१०	प्रति गोटा	

१२.१८	**न्यायिक समिति सम्बन्धी सेवा दस्तुर**			
क्र.सं.	**विवरण**	**शुल्क तथा दस्तुर रु.**	**एकाई**	**कैफियत**
१२.१८.१	न्यायिक समितिमा पेस हुने उजुरी र प्रतिउत्तर पत्र	१००		
१२.१८.२	न्यायिक समितिमा पेस हुने उजुरी र प्रतिउत्तर दस्तुर (अन्य)	२००		
१२.१८.३	न्यायिक समितिमा पेस हुने व्यवसायिक प्रकृतिका उजुरी र	५००		

	प्रतिउत्तर दस्तुर			
१२.१८.४	प्रतिलिपी निवेदन दर्ता दस्तुर	१००		निर्णय/फैसला
१२.१८.५	मिलापत्र दस्तुर	५००		
१२.१८.६	प्रतिलिपी दस्तुर	५	प्रति पन्ना	

१२.१९	स्वास्थ्य ल्याव सेवा शुल्क			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१२.१९.१	CBC	प्रति पटक	१५०	
१२.१९.२	WBC Count	प्रति पटक	७५	
१२.१९.३	RBC Count	प्रति पटक	७५	
१२.१९.४	Heamoglobin	प्रति पटक	५०	
१२.१९.५	ESR	प्रति पटक	५०	
१२.१९.६	Blood Grouping	प्रति पटक	५०	
१२.१९.७	RA Factor	प्रति पटक	२५०	
१२.१९.८	VDRL	प्रति पटक	२००	
१२.१९.९	Blood Sugar	प्रति पटक	७५	
१२.१९.१०	Blood Urea	प्रति पटक	१००	
१२.१९.११	Uric Acid	प्रति पटक	१००	
१२.१९.१२	Creatinine	प्रति पटक	१५०	
१२.१९.१३	Bilirubin	प्रति पटक	१५०	
१२.१९.१४	WIDAL Test	प्रति पटक	२००	
१२.१९.१५	Stool R/E	प्रति पटक	५०	
१२.१९.१६	Urine R/E	प्रति पटक	५०	
१२.१९.१७	Occult Blood	प्रति पटक	१५०	
१२.१९.१८	B.T/C.T	प्रति पटक	१००	
१२.१९.१९	Malaria	प्रति पटक	निःशुल्क	
१२.१९.२०	Sputum for AFB	प्रति पटक	निःशुल्क	
१२.१९.२१	ANC Package	प्रति पटक	निःशुल्क	
१२.१९.२२	CRP	प्रति पटक	२५०	
१२.१९.२३	Total cholesterol	प्रति पटक	२५०	
१२.१९.२४	TG	प्रति पटक	२५०	
१२.१९.२५	HDL Cholesterol	प्रति पटक	१५०	
१२.१९.२६	LDL Cholesterol	प्रति पटक	१५०	

१२.१९.२७	Albumin	प्रति पटक	१५०	
१२.१९.२८	ASO	प्रति पटक	२००	
१२.१९.२९	Potassium	प्रति पटक	१५०	
१२.१९.३०	HBSAG	प्रति पटक	२५०	
१२.१९.३१	HCV	प्रति पटक	२५०	
१२.१९.३२	Calcium	प्रति पटक	३००	
१२.१९.३३	Sodium	प्रति पटक	१५०	
१२.१९.३४	HIV	प्रति पटक	निःशुल्क	
१२.१९.३५	MP Serology	प्रति पटक	निःशुल्क	
१२.१९.३६	Total Protein	प्रति पटक	१५०	

अनुसूची –१३

(दफा १४ सँग सम्बन्धित)

पर्यटन शुल्क

विदेशी पर्यटकहरूलाई प्रति व्यक्ति रु. १०००।–(एक हजार रुपैयाँ) निर्धारण गरिएको छ।

अनुसूची – १४

दफा (१४) सँग सम्बन्धित

१४	**प्राकृतिक स्रोतको उत्खनन्, उपयोग तथा विक्री शुल्क**			
क्र.सं.	**विवरण**	**ईकाई**	**शुल्क**	**कैफियत**
१४.१	ढुङ्गा गिट्टी बालुवा सङ्कलन तथा विक्री (स्वीकृत खानी क्षेत्र बाहेकमा)	प्रति घन फिट	९	
१४.२	माटो (स्वीकृत खानी क्षेत्र बाहेकमा)	प्रति घन फिट	३.५	

अनुसूची – १५

दफा (१५) सँग सम्बन्धित

१५	**सामुदायिक वनबाट प्राप्त गर्ने आयको दर**			
क्र.सं.	**विवरण**	**ईकाई**	**शुल्क**	**कैफियत**
१५.१	सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिको वार्षिक कार्ययोजना स्वीकृति	प्रति कार्ययोजना	१०००	
१५.२	वन पैदावारको बिक्री बापत प्राप्त हुने रकम	कूल बिक्री रकमको	१० प्रतिशत	

अनुसूची – १६

दफा (१६) सँग सम्बन्धित

१६	दण्ड तथा जरिवाना शुल्क			
क्र.सं.	विवरण	शुल्क तथा दस्तुर रु.	एकाई	कैफियत
१६.१	सार्वजनिक सडक/सडकपेटी तथा निषेधित क्षेत्रमा निर्माण सामाग्री, काठका गोलिया लगायतका सामाग्री राखी सडकमा अवरोध सिर्जना गरेमा	५०००	प्रति पटक	
१६.२	सार्वजनिक सडक/सडकपेटी तथा निषेधित क्षेत्रमा जथाभावी सामान तथा ढक तराजु राखी व्यापार व्यवसाय गरेमा	२००	प्रति पटक	
१६.३	सार्वजनिक सडक तथा निषेधित क्षेत्रमा साईकल तथा गाडीमा जथाभावी सामान राखी व्यापार व्यवसाय गरेमा	५००	प्रति पटक	
१६.४	जथाभावी रुपमा खोला नदी लगायत सार्वजनिक स्थल तथा निषेधित क्षेत्रमा फोहोर फ्याँक्ने व्यक्ति तथा समूहलाई	१०००	प्रति पटक	
१६.५	सार्वजनिक स्थल लगायत बिजुलीका पोल तथा अन्य स्थलमा गाउँपालिकाको स्वीकृति बेगर पर्चा, पम्प्लेट साईनबोर्ड राखेमा तथा टाँसेमा	५००	प्रति पटक	
१६.६	स्वास्थ्यका लागि हानीकारक, सडेगलेका तथा म्याद नाघेका खाद्यपदार्थ बिक्री बितरण गरेमा	५००० देखी ५००००	प्रति पटक	
१६.७	रोगी तथा कानुनले निषेध गरेका पशुपन्छी तथा जीवजन्तुहरूको ओसारपसार, काटमार गरी त्यस्ता पशुपन्छी र जीवजन्तुहरूको मासु बिक्री वितरण गरेमा	५००० देखी ५००००	प्रति पटक	
१६.८	सार्वजनिक स्थल तथा सडकको क्षेत्राधिकार अतिक्रमण गरी क्षती	५००० देखी १०००००	प्रति पटक	

	पुऱ्याएमा क्षतीको मूल्याङ्कनका आधारमा	सम्म		
१६.९	सार्वजनिक निर्माण सम्बन्धी काम कारबाही तथा निरन्तर प्रयोग र सञ्चालनमा बाधा अवरोध गरेमा तथा क्षति पुऱ्याएमा	१०००० देखि १००००० सम्म	प्रति पटक	
१६.१०	अवैध रुपमा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा तथा माटो उत्खनन तथा निकासी गरेमा	२५००० देखि २५०००० सम्म	प्रति पटक	
१६.११	गाउँपालिका तथा मातहतका कार्यालयले निषेधित गरेका अन्य क्रियाकलाप गरेमा	१००० देखी ५०००० सम्म	प्रति पटक	
१६.१२	प्रचलित कानुन बमोजिम गाउँपालिकालाई बुझाउनुपर्ने प्रतिवेदन लगायतका विवरण पेस नगरेमा	२००० देखी १०००० सम्म	प्रति पटक	

अनुसूची –१७

(दफा १७ सँग सम्बन्धित)

१७	**कर छुट तथा निःशुल्क हुने सिफारिस तथा सेवाहरू**
१७.१	विपन्नलाई उपचार सहयोग सम्बन्धी सिफारिस
१७.२	अपाङ्गताको सिफारिस
१७.३	ज्येष्ठ नागरिक परिचय पत्र सम्बन्धी सिफारिस
१७.४	सामाजिक सुरक्षा भत्ता सम्बन्धी सिफारिस
१७.५	कडा रोग उपचार सम्बन्धी सिफारिस
१७.६	वैदेशिक रोजगारमा मृत्यु भएका व्यक्तिसँग सम्बन्धित सिफारिस
१७.७	विपद् तथा प्रकोपबाट क्षति भएको कागज सम्बन्धित सिफारिस
१७.८	छात्रवृत्ति सिफारिस
१७.९	सार्वजनिक स्थल नापजाँच
१७.१०	व्यक्तिगत घटना दर्ता (३५ दिन भित्र)

अनुसूची –१८

(दफा १८ सँग सम्बन्धित)

मेलुङ गाउँपालिका भित्रका जग्गाको न्यूनतम मूल्याङ्कन

आ.व. २०८२/०८३ को लागि मेलुङ गाउँपालिकाभित्र मालपोत रजिष्ट्रेशनमा थैली अङ्क कायम गर्ने प्रयोजनको लागि प्रति रोपनी न्यूनतम मूल्याङ्कन (१ रोपनी बरावर ५०९ व.मि.)

सि.नं.	साविक गाविस	वडा नं.	विरह	अबल	दोयम	सीम	चाहर	पाचौं
१	**मेलुङ**	१-९	खेत	रु ८०,०००	रु ७०,०००	रु ६५,०००	रु ५५,०००	०
		१-९	पाखा	रु ७५,०००	रु ६५,०००	रु ५५,०००	रु ४५,०००	रु ३०,०००
२	**डाँडाँखर्क**	१-९	खेत	रु ७५,०००	रु ६५,०००	रु ५५,०००	रु ४५,०००	०
		१-९	पाखा	रु ६०,०००	रु ५०,०००	रु ४५,०००	रु ३५,०००	रु २५,०००
३	**घ्याङ सुकाठोकर**	१-९	खेत	रु ७८,०००	रु ६५,०००	रु ६०,०००	रु ५०,०००	०
		१-९	पाखा	रु ६०,०००	रु ५०,०००	रु ४५,०००	रु ३५,०००	रु २५,०००
४	**पवटी**	१-९	खेत	रु ७८,०००	रु ६५,०००	रु ६०,०००	रु ५०,०००	०
		१-९	पाखा	रु ६५,०००	रु ५५,०००	रु ५०,०००	रु ४५,०००	रु ३०,०००

सडक आसपासको मूल्याङ्कन

१ नयाँपुल किर्ने सडकको दायाँ बायाँ साविक मेलुङ गाविस वडा नं. १ र ५ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रति रोपनी रु. १५०००००/- (पन्ध्र लाख)।

२ मुडे मेलुङ सडकले छोएका वडा नं. ३ का क्षेत्रमा सडकको दायाँ बायाँ साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. ५, ६ र ७ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी, रु ५,००,०००/- (पाँच लाख)।

३ मुडे मेलुङ सडकले छोएका वडा नं. ६ का क्षेत्रमा सडकको दायाँ बायाँ साविक मेलुङ गाविस वडा नं. ८ र साविक डाँडाखर्क गा.वि.स. वडा नं.१ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु ७,००,०००/- (सात लाख)।

४ मुडे मेलुङ सडकले छोएका वडा नं. ७ का क्षेत्रमा सडकको दायाँ बायाँ साविक मेलुङ गाविस वडा नं. १,२,३ र ७ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु १०,००,०००/- (दश लाख)।

५ मेलुङ डाँडाखर्क भित्री डाँडाकटेरी सडकको दायाँ बायाँ साविक डाँडाखर्क गा.वि.स. वडा नं. १,२,३,४,८ र ९ मा पर्ने जग्गाहरूको मूल्य प्रतिरोपनी रु ८०००००/- (रु आठ लाख)।

६ नयाँपुल डाँडाँखर्क सडक अन्तर्गत सिम्टे-लड्के खोला सडकको दायाँ बायाँ साविक पवटी गा.वि.स. वडा नं. १ र साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. २ र ३ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु १२०००००/-(रु बाह्र लाख)।

७ भ्याकुरेदेवी मार्ग अन्तर्गत लड्केखोला-अधेरीखोला सडकको दायाँ बायाँ पर्ने साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. २ र ३ तथा साविक पवटी गा.वि.स. वडा नं. ६ को जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु १५०००००/- (रु पन्ध्र लाख)।

८ सत्यश्वर मार्ग अन्तर्गत सिम्टे देखि सत्यश्वर विद्यालय सम्मको सडक सँग जोडिएको साविक पवटी गा.वि.स. वडा नं. ४,६ र ७ मा पर्ने जग्गाको प्रतिरोपनी रु ८०००००/- (रु आठ लाख)।

९ सत्यश्वर मार्ग अन्तर्गत सत्यश्वर देखी थालिडाँडा सम्मको सडकमा जोडिएको साविक पवटी गा.वि.स. वडा नं. ४ र ९ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु ६०००००/- (रु छ लाख)।

१० विरौटा मार्ग अन्तर्गत पौवा तीनपिप्ले सडकको दायाँ वायाँ साविक मेलुङ गा.वि.स. वडा नं. ४,५ र ७ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु १२०००००/- (रु बाह्र लाख)।

११ भुमेस्थान दुधिलेभञ्ज्याङ सडक अन्तर्गत भुमेस्थान देखि वडा नं. ४ को सिमाना फुर्केसल्ला सम्मको सडकको दायाँ बायाँ साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. ६ र ७ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु ७०००००/- (रु सात लाख)।

१२ भञ्ज्याङ कल्लेरी मालुखोला सडक अन्तर्गत कल्लेरी पिपलडाँडा सम्म सडकको दाँया बायाँ साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. १ र २ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु १२०००००/-(रु बाह्र लाख)।

१३ भञ्ज्याङ कल्लेरी मालुखोला सडक अन्तर्गत पिपलडाँडा देखी भञ्ज्याङ सम्मको सडकको दायाँ बायाँ साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. २, ४ र ५ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु ८०००००/- (रु आठ लाख)।

१४ मानेडाँडा निकासे मिल्ती पाखेडाँडा सडक अन्तर्गत मिल्ती देखी पाखेडाँडा सम्मको सडकको दायाँ बायाँ साविक डाँडाखर्क गा.वि.स. वडा नं. ६,७,८ र ९ को जग्गाको मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु १००००००/- (रु दश लाख)।

१५ मानेडाँडा निकासे मिल्ती पाखेडाँडा सडक अन्तर्गत पाखेडाँडा यरिया साविक डाँडाखर्क गा.वि.स. वडा नं. ६,७,८ र ९ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु ७०००००/-(रु सात लाख)।

१६ कात्तिके सत्यश्वर कर्कले सडकको दायाँ बायाँ साविक पवटी गा.वि.स. वडा नं. १,२,३,४,५ र ८ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु १५०००००/- (रु पन्ध्र लाख)।

१७ सत्यश्वर अधेरीखोला सडकको दायाँ बायाँ साविक पवटी गा.वि.स. वडा नं. ४,५ र ७ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु १२०००००/- (रु बाह्र लाख)।

१८ मानेडाँडा भंगेरी सडकको दायाँ बायाँ साविक पवटी गा.वि.स. वडा नं. ४ र ९ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु ६०००००/- (रु छ लाख)।

१९ गुहेखोला विसौना सडकको दायाँ बायाँ साविक पवटी गा.वि.स. वडा नं. ४ र ८ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु ८०००००/- (रु आठ लाख)।

२० च्याने डाँडाँगाउँ उपल्लागाउँ सडकको दायाँ बायाँ साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. २,३ र ४ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु १२०००००/- (रु बाह्र लाख)।

२१ कल्लेरी सडकको दायाँ बायाँ साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. १ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु १२०००००/- (रु बाह्र लाख)

२२ गाईखुरा ज्यामिरेटार सडकको दायाँ बायाँ साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. १ र २ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु १२०००००/- (रु बाह्र लाख)।

२३ खुन्द्रुके माझगाउँ सडकको दायाँ बायाँ साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. ८ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु ६०००००/- (रु छ लाख)।

२४ फलाटे भस्मे खुन्द्रुके सडकको दायाँ बायाँ साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. ७ र ८ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु ६०००००/- (रु छ लाख)।

२५ कागुने कुने सडकको दायाँ बायाँ साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. ७ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु ६०००००/- (रु छ लाख)।

२६ भुमेस्थान लक्ष्मी मावि नुनथला सडकको दायाँ बायाँ साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. ७ र ८ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु ६०००००/- (रु छ लाख)।

२७ मुकुने दोभान भुपालडाडाँ सडकको दायाँ बायाँ साविक घ्याङसुकाठोकर गा.वि.स. वडा नं. ६ मा पर्ने जग्गाको मूल्य प्रतिरोपनी रु ६०००००/- (रु छ लाख)।

विनियोजन विधेयक, २०८२ को सिद्धान्त र प्राथमिकताहरु

श्रद्धेय सभाअध्यक्ष महोदय,

नेपाली जनताको सार्वभौम नागरिक अधिकार प्राप्तिका लागि दशकौं लामो सङ्घर्ष र बलिदानबाट हासिल भएको सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको स्थापना पश्चात् गठन भएको यस गाउँपालिकाको दोस्रो उपाध्यक्षको हैसियतले विनियोजन विधेयक, २०८२ का सिद्धान्त र प्राथमिकता यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई खुसी लागेको छ।

यस महत्वपूर्ण अवसरमा मुलुकलाई सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको युगमा बदल्ने क्रममा जीवन उत्सर्ग गर्ने सम्पूर्ण महान् शहीदहरू तथा राष्ट्रप्रति समर्पित समस्त दिवङ्गत योद्धा राजनीतिज्ञ तथा आदरणीय नेतृत्व वर्गप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु।

यस गाउँपालिकाको वार्षिक बजेट यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्नुपूर्व बजेटले सम्बोधन गर्न खोजेको विषय र क्षेत्र स्पष्ट पार्न, यसको कार्यान्वयनशीलताको प्रत्याभूति दिन र कार्यान्वयन योग्य तथा नतिजा उन्मुख बनाउन यस गाउँ सभा समक्ष मेलुङ गाउँपालिकाको विनियोजन विधेयक, २०८२ का सिद्धान्त तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गरिएको छ।

१. यस सम्मानित सभाबाट यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम र चालु आर्थिक वर्षमा सुरु गरिएका नीति तथा कार्यक्रमहरूको निरन्तरतालाई पनि विनियोजन विधेयक, २०८२ को सिद्धान्त तथा प्राथमिकता तय गर्दा मुख्य आधारको रूपमा लिएको छु।

२. दोस्रो स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न भई नव निर्वाचित जनप्रतिनिधीहरूको पद बहाली भएको आज तेस्रो वर्ष पूरा भई चौथो वर्षमा प्रवेश गरेको छ। अघिल्लो कार्यकालको पाँच वर्ष र दोस्रो कार्यकालको तीन वर्षको समीक्षा गर्दै आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को लागि मेलुङ गाउँपालिकाले आफ्नो प्राथमिकताहरू पनि सोही अनुरुप निर्धारण गर्नुपर्ने देखिन्छ।

३. विगतका वर्षहरूमा झै विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको नोबेल कोरोना भाइरस (COVID-19) र चालु आर्थिक वर्षमा पशुवस्तुहरूमा फैलिएको लम्पीस्किन जस्तै महामारी तथा २०८१ असोज १०, ११ र १२ को अविरल वर्षात पछिको विपद् फेरी पनि नआउला भन्न सकिँदैन। त्यसैले हाम्रा प्राथमिकताहरू पनि सोही अनुसार निर्धारण गरिने छ।

४. आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेटले विद्यालय, वडा कार्यालय र स्वास्थ्य सँस्थाहरूका अधुरा भवनहरू तथा क्रमागत रुपमा सञ्चालन भएका सडक आयोजनाहरूलाई केन्द्र भागमा राख्नुपर्नेछ। यसका निमित्त भौतिक पूर्वाधार तथा शैक्षिक क्षेत्रको गुणस्तर

अभिवृद्धि हुने खालका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी समग्र शैक्षिक सुधारको क्षेत्रलाई विशेष ध्यान दिइने छ।

५. देशमा आर्थिक सङ्कट फैलिइरहेको यस सन्दर्भमा गाउँपालिकाभित्र रहेका बेरोजगार जनशक्तिहरूलाई रोजगार दिनका लागि कृषि तथा पशुपालन तर्फ आकर्षित हुने खालका कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्न आगामी वर्षको बजेट केन्द्रित गरिने छ।

६. स्वरोजगारका अवसरहरू सिर्जना गर्न कृषिको आधुनिकीकरण गरी परम्परागत निर्वाहमुखी खेती प्रणाली (Subsistence farming) को ठाउँमा कृषि पकेट तथा ब्लक निर्माण गरी कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनहरूको व्यवसायीकरण, कृषि उत्पादनहरूको सुरक्षित भण्डारण र उचित मूल्य निर्धारण र सहज बजार पहुँचको लागि पनि आगामी बजेटले उचित व्यवस्था गर्नेछ।

७. सङ्घीयताको कार्यान्वयनमा थप टेवा पुऱ्याउनु आगामी आर्थिक वर्षको बजेटको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ। दिगो विकास लक्ष्य, नेपाललाई सन् २०३० सम्म अल्पविकसित मुलुकबाट विकासशील मुलुकमा स्तरोन्नती गर्ने राष्ट्रिय लक्ष्य, सङ्घीय सरकार तथा बागमती प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, वाणिज्य तथा व्यापार एवम् प्रशासन व्यवस्थापन क्षेत्रमा प्रादुर्भाव भएका नवीन मान्यतालाइ समेत आत्मसात गरी स्थानीय आवश्यकता, विशिष्टता र गन्तव्यलाई सम्बोधन गरी **समृद्ध मेलुङ हाम्रो भविष्य** भन्ने मूल नारालाई सार्थक बनाउन यो बजेट केन्द्रित हुनेछ।

८. यस गाउँपालिकामा कार्यरत विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी सङ्घ सँस्थाहरूसँग सहकार्य र समन्वय गरी शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु, भौतिक पूर्वाधार, खानेपानी तथा सरसफाइ लगायतका क्षेत्रहरूमा लगानी अभिवृद्धि गर्नुपर्नेछ।

९. गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोत कम हुनु र सङ्घीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने बजेटको सीमा पनि घटेर आउनुले आगामी वर्षमा बजेट अपर्याप्त हुने निश्चित छ। यसका निमित्त बजेटले सक्दो रुपमा अनावश्यक खर्च कटौती गर्ने, गाउँपालिकालाई प्राप्त हुन सक्ने करका दायराहरू फराकिलो पार्ने र आयका वैकल्पिक मार्ग पहिचान गर्ने तर्फ पनि केन्द्रित हुनुपर्ने देखिएको छ। यसका लागि करदाता शिक्षा सञ्चालन गर्ने, नियमित र उच्च कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गर्ने साथै बजार अनुगमनलाई नियमित र प्रभावकारी बनाउने र सबै किसिमका व्यापार व्यवसायलाई करको दायरामा ल्याई आन्तरिक राजश्व वृद्धिमा सहयोग पुग्ने खालका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिने छ।

१०. विशेष गरी ठूला भौतिक पूर्वाधारहरूको निर्माणको लागि सङ्घ तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय तथा साझेदारी गर्ने र गाउँपालिकामा प्राप्त भएको स्रोतलाई साना अधुरा तथा क्रमागत योजनाहरू सम्पन्न गर्नुपर्ने छ।

११. राज्यका हरेक क्षेत्रमा सबै नागरिकको सहभागिता सुनिश्चित गराउन, सामाजिक समानता तथा समावेशीकरण, विश्व समुदाय तथा अन्य स्थानीय सरकारसँग प्रतिस्पर्धा गर्न आर्थिक उदारीकरण, मानवीय मर्यादा कायम गर्न गरिबी निवारण, राज्यको उपस्थितिलाई सार्थक बनाउन सामाजिक न्याय, वितरणात्मक न्याय समेतको सुनिश्चितता गर्न प्रथमतः प्राकृतिक तथा अन्य सार्वजनिक स्रोतको दिगो तथा कुशल व्यवस्थापन, समानता, समता र प्रतिस्पर्धाको प्रवर्द्धन गर्न महिला सशक्तिकरण तथा लैङ्गिक न्यायको विकास, वर्तमान र भावी पुस्ताबीच समन्याय कायम गर्न दिगो विकास र वातावरण संरक्षण, जनजाति, दलित तथा आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पिछडिएका वर्गको उत्थान तथा शक्ति, स्रोत र अवसरमा साझेदारी र वडाहरूबीचको क्षेत्रीय सन्तुलन एवम् समन्वयको प्राप्तिमा बजेट केन्द्रित रहने तथ्य सम्मानित सभा समक्ष राख्न चाहन्छु।

१२. वडाहरूको आन्तरिक स्रोतको परिचालन कमजोर भइरहेको अवस्थामा गाउँपालिकालाई आर्थिक विकास, पूर्वाधार विकास तथा मानव विकास सूचकाङ्कमा देखिने गरी सकारात्मक परिवर्तन गर्नु हाम्रा लागि अवसर र चुनौती दुबै रुपमा देखा परेको छ।

आदरणीय सभा अध्यक्षज्यू,

अब म यस गरिमामय सभा समक्ष मेलुङ गाउँपालिकाको बजेट, २०८२/०८३ का सिद्धान्तहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति माग्दछु।

१३. संविधान र प्रचलित कानुनको अधीनमा रही जनताको सार्वभौमिकता र लोककल्याणकारी राज्यको व्यवहारिक अनुभूति दिलाउन मानव विकास, आर्थिक तथा सामाजिक विकास र भौतिक पूर्वाधार विकासलाई प्राथमिकतामा राख्दै गाउँपालिकाको समृद्ध मेलुङ हाम्रो भविष्य भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन यो बजेटको भूमिका रहनेछ। साथै, विभिन्न विपद् जोखिममा परी ज्यान गुमाएका घरपरिवार र विपन्न तथा असहाय नागरिकहरूको राहत तथा उद्दारका लागि समेत यस बजेटमा उचित व्यवस्था मिलाइने छ।

१४. विगतका वर्षहरूको झै कोभिड-१९ जस्ता प्रकोपजन्य महामारी, गत आर्थिक वर्ष पशुवस्तुहरूमा फैलिएको लम्पीस्कीन जस्तो महामारी र भविष्यमा आउन सक्ने अन्य सङ्कट तथा विपद्को सामना गर्न आवश्यक न्यूनतम पूर्वाधार, पूर्वतयारी, व्यवस्थापन र जनशक्तिको प्राप्ती जस्ता विषयमा यो बजेटले पर्याप्त ध्यान दिनेछ।

१५. सङ्घ तथा प्रदेश कानुनसँग तादाम्यता कायम हुने गरी गाउँपालिकालाई आवश्यक पर्ने अधिकांश कानुन तथा नीति निर्माण भइसकेको छ भने आश्यकता अनुसार अन्य ऐन-कानुन, नियम तथा कार्यविधिहरू आगामी आर्थिक वर्ष भित्र निर्माण गरिने छ। गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन निर्माणको कार्य भईरहेको छ। केही वडा कार्यालयहरूका भवनहरू निर्माण

भइसकेको र केही वडा कार्यालयहरू अहिले पनि भाडामा सञ्चालन भइरहेको हुनाले आधारभूत संरचना तयार गर्नेतर्फ आगामी आर्थिक वर्षको बजेटले ध्यान पु¥याउनेछ।

१६. सन् २०२६ सम्म विकासशील राष्ट्रमा स्तरोन्नति हुने र सन् २०३० सम्म दिगो विकास लक्ष्य (Sustainable Development Goals- SDGs) हासिल गर्ने लक्ष्य पूरा गर्ने मार्गमा बाधकको रुपमा रहेको गरिबीको न्यूनीकरण गर्नका निमित्त उत्पादन तथा उत्पादकत्व अभिवृद्धि एवम् आन्तरिक स्रोतको अपेक्षित परिचालनमा कुशलता तथा स्रोतको न्यायोचित वितरण, राज्यको मूलप्रवाहमा समाहित हुन नसकिरहेका वर्गलाई विशेष समतामूलक नीति अवलम्बन गरी गरिबी न्यूनीकरण तथा सामाजिक न्यायको प्रवर्द्धन गर्ने बजेटको लक्ष्य रहेको छ।

१७. सडक, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, विद्युत र सञ्चार लगायतका भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा तीनको गुणस्तरीयता कायम गर्नेतर्फ विशेष जोड दिइने छ।

१८. गाउँपालिकाका सबै वडा कार्यालयहरू, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरू, स्वास्थ्य शाखाहरू र सबै शाखाहरूलाई पर्याप्त स्रोत साधन तथा सुविधा सम्पन्न भौतिक पूर्वाधार एवम् मानव संशाधन र यथोचित भूमिका प्रदान गरी सबल र उत्तरदायी बनाइने छ। साथै, शासकीय प्रणालीमा सूचना प्रविधि मैत्री र आधुनिक विद्युतीय शासन (E-governance) को अभ्यास गरिने छ। शासनलाइ पारदर्शी, जवाफदेही, सहभागितामूलक र उत्तरदायी बनाइ गाउँपालिकाभित्र सुशासन कायम गर्नेतर्फ बजेट केन्द्रित रहनेछ।

१९. यस गाउँपालिकाभित्र वर्गीय, जातिय, भाषिक तथा धार्मिक सहिष्णुतालाई बढावा दिन तथा लैङ्गिक विभेद र जातिय छुवाछुतलाई न्यूनीकरण गरी आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न बजेटले ध्यान दिनेछ।

२०. गाउँपालिकावासी लाई सूचनाको हकको प्रत्याभूति गर्न नागरिक स्वतन्त्रता, मौलिक अधिकार र मानव अधिकारसँग सम्बन्धित पक्षहरूको जानकारी लिन प्रेस स्वतन्त्रतालाई बढावा दिन बजेट केन्द्रित रहनेछ।

२१. स्वच्छ, स्वतन्त्र, निष्पक्ष, विश्वसनीय तथा सक्षम न्यायिक कार्यसम्पादन र कानुनी व्यवस्थाको प्रत्याभूत गर्न गाउँपालिका अन्तर्गतका न्यायिक संरचनाहरूलाई सबल र सक्षम बनाउँदै न्याय सम्पादनमा बढावा दिनु बजेटको प्राथमिकता हुनेछ।

२२. गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरिने भौतिक, सामाजिक पूर्वाधारका योजनाहरू कार्यान्वयनको लागि उपभोक्ता समितिको लागत साझेदारी, तेस्रो पक्ष अनुगमन लगायतका क्षेत्रमा अर्थपूर्ण जनसहभागिता प्रवर्द्धन गर्न र साझेदारीको अवधारणालाई विकास गर्न यस बजेटले जोड दिनेछ।

२३. गाउँपालिकामा हुन सक्ने कुपोषणलाई अन्त्य गरी सक्षम र असल नागरिक तयार गर्न बहुक्षेत्रीय पोषण सम्बन्धी कार्यक्रम मार्फत पोषण लक्षित, पोषण संवेदनशील कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न, नियमित खोप कार्यक्रम, बालमैत्री स्थानीय शासन वडा घोषणा गर्न र यस क्षेत्रमा क्रियाशील अन्य सङ्घ संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा पोषण कार्यक्रममा साझेदारीको लागि बजेट केन्द्रित रहनेछ।

२४. यस गाउँपालिका भित्र सञ्चालन हुने हरेक आयोजना, परियोजना तथा क्रियाकलापहरूलाई बालमैत्री, महिलामैत्री, अपाङ्गमैत्री तथा ज्येष्ठ नागरिक मैत्री बनाउन विशेष ध्यान दिइने छ र आगामी वर्ष भित्रमा यस गाउँपालिकालाई बालमैत्री स्थानीय शासन लागु भएको गाउँपालिकाका रुपमा घोषणा गर्न पहल गरिने छ। साथै हरेक वर्ष सत प्रतिशत बालबालिका विद्यालय भर्ना तथा निरन्तरता कार्यक्रमलाई पनि प्रभावकारिताका साथ कार्यान्वयन गरिने छ।

श्रद्धेय सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको बजेटका प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

२६. एक्काइसौं शताब्दिमा आएर विश्वको जनशक्तिसँग प्रतिष्पर्धा गर्न सक्ने जनशक्ति उत्पादन गर्नु आजको आवश्यकता हुँदाहुँदै पनि देश विकासको मियोको रुपमा रहेको शिक्षा क्षेत्रको गुणस्तर दिनानुदिन खस्किदो क्रममा छ। यसरी खस्किदै गइरहेको शैक्षिक क्षेत्रको गुणस्तर अभिवृद्धिको लागि दक्ष शिक्षक, सक्रिय अभिभावक, लगनशील र मेहनती विद्यार्थी, गुणस्तरीय र दिगो भौतिक पूर्वाधारहरू निर्माणलाई विशेष प्राथमिकतामा राखिने छ।

२७. आत्मनिर्भर र समुन्नत समाज निर्माणको लागि हरेक व्यक्तिको आयस्तर वृद्धि हुन अति आवश्यक छ। गाउँपालिकामा रहेका अदक्ष जनशक्तिलाई दक्ष जनशक्तिको रुपमा निर्माण गर्न विभिन्न सिपमूलक तालिमहरू, अवसर नपाएको दक्ष जनशक्तिलाई रोजगार दिलाउनको लागि विभिन्न आयआर्जन हुने खालका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नको लागि उद्यम विकास कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखिने छ।

२८. विगतको जस्तै कोरोना र लम्पि स्कीन जस्ता महामारीहरूको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका अलावा भविष्यमा आउन सक्ने यस प्रकारका महामारी र विपद्सँग लड्नको लागि गाउँपालिकामा स्वास्थ्यका पूर्वाधारमा लगानी, जनशक्तिको प्राप्ती तथा क्षमता विकास, स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर सुधार, नागरिक सचेतना, सरसफाइ र स्वस्थ तथा स्वच्छ बानी व्यहोराको विकास गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता राखिने छ। यसका लागि बेरोजगार युवाहरूलाई स्वयंसेवकको रुपमा परिचालनलाई समेत प्राथमिकतामा राखिने छ।

२९. गाउँपालिकाको भौगोलिक बनावट र विकटतालाई मध्यनजर गर्दै निर्माण भएका यातायात क्षेत्रको स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिने छ। स्थानीय सडक, कृषि सडक,

ग्रामीण सडक, पुल, झोलुङ्गे पुल लगायतका सडक निर्माण एवम् मर्मत तथा गाउँपालिकामा सञ्चालित यातायातलाइ व्यवस्थित बनाइ नागरिकलाइ सहज यातायात सुविधाको प्रत्याभूत गरिने छ।

३०. वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा कृषिको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिमार्फत् गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुग्ने, घट्दो रेमिट्यान्सको नकारात्मक प्रभाव न्यूनीकरण गर्न सकिने, युवा वर्गलाई रोजगारी दिने मात्र होइन नागरिकको हकको रुपमा रहेको खाद्य सम्प्रभूताको हक समेत सुनिश्चित हुने भएकाले भू उपयोग नीतिको कार्यान्वयन, कृषिको व्यवसायीकरण, आधुनिकीकरण र विविधीकरण, सिञ्चित भूमिको बिस्तार, कृषि प्रविधि, सामाग्रीहरूको आधुनिकीकरण, कृषि बजार व्यवस्थापन, पशुपन्छी पालनलाई व्यवसायीकरण गर्ने जस्ता क्षेत्रहरूमा विशेष ध्यान दिइने छ।

३१. शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाइ, सञ्चार लगायतका सामाजिक पूर्वाधारको विकास गरी विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थालाई स्रोतसाधन सम्पन्न बनाइने छ। वडा स्तरसम्मको सूचना सङ्कलनको लागि आगामी आर्थिक वर्षमा सबै वडाको वडा प्रोफाईल तयार गरिने छ।

३२. एक्काइसौं शताब्दिको युग भनेको सूचना प्रविधिको युग हो। तसर्थ अब हरेक क्षेत्र प्रविधि मैत्री हुन आवश्यक छ। सूचना प्रविधिलाई स्थानीय सरकारले आत्मासात गरी सबै वडा कार्यालय, विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई पनि सूचना प्रविधि मैत्री बनाउनु पर्ने भएको छ।

३३. समग्र गाउँपालिकाको विकासमा सङ्घ, प्रदेश, स्थानीय तह, निजी क्षेत्र, गैर सरकारी क्षेत्र र सामुदायिक संस्था लगायतको योगदान रहने हुनाले यी सबै तह र तप्काको नीति र निर्णय निर्माण, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनमा अर्थपूर्ण सहभागिता हुने वातावरण सिर्जना गर्ने कुरालाई प्राथमिकता दिइने छ।

३४. बाल्यकालमा शिक्षा, स्वास्थ्य र पोषण, युवावस्थामा सिप, उद्यमशीलता र रोजगारी तथा वृद्धावस्थामा सम्मान, संरक्षण र सुरक्षा प्रदान गर्ने नीति लिईने छ। राज्यको सहयोग आवश्यक पर्ने व्यक्ति, परिवार तथा समुदायलाई विशेष संरक्षण दिइने खालका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकतामा राखिने छ।

३५. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका पूराना झोलुङ्गे पुलहरू जिर्ण अवस्था हुन्जेल सम्म सञ्चालनमा रहेको र उक्त पुलहरूबाट हुन सक्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गरी सर्वसाधारणको सहज पहुँच पुऱ्याउनको लागि त्यस्ता खालका पुलहरूलाई मर्मत सम्भार गर्ने कार्यलाई विशेष प्राथमिकतामा राखिने छ।

३६. गाउँपालिकाले गर्ने खर्च प्रणालीलाई परिणाममुखी तुल्याउँदै उपलब्ध वित्तीय साधनको समुचित उपयोग गरिने छ। आयोजनाहरूको प्रतिफल र प्रभावकारिताको आधारमा मात्र

भुक्तानी गर्ने प्रणालीको विकास गरिने छ। आयोजना व्यवस्थापन क्षमतामा सुधार गरी पूर्वाधार विकासलाई तीव्रता दिइने छ। बजेट अनुशासन कायम गरी खर्चको गुणस्तर र नतिजा प्रति सम्बन्धित कार्यालय र पदाधिकारीहरू पूर्ण रूपमा जिम्मेवार र जवाफदेही हुने प्रणालीको विकास गरिने छ।

मैले प्रस्तुत गरेका बजेटका सिद्धान्त र प्राथमिकताहरू माथि यस गरिमामय सभामा व्यापक छलफल हुने र यसबाट आगामी वर्षको बजेट निर्माणमा महत्वपूर्ण सुझावको साथै मार्गदर्शन प्राप्त हुने अपेक्षा लिएको छु। त्यसरी प्राप्त हुने सुझाव र मार्गदर्शनले आगामी आर्थिक वर्षको बजेटलाई परिष्कृत र उच्चकोटीको बनाउन विशेष महत्व राख्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु।

अन्त्यमा,

मेलुङ गाउँपालिका र गाउँपालिकावासीहरूको समग्र विकास, उन्नयन र प्रगतिको लागि अहोरात्र खट्नुहुने र यस परिप्रेक्ष्यमा हामीलाई सहयोग, समर्थन र मार्गदर्शन प्रदान गर्नुहुने गाउँपालिकावासी सम्पूर्ण दाजुभाइ, दिदीबहिनी, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी सँस्थाहरूका प्रतिनिधिज्यूहरू तथा सञ्चार जगत सुरक्षाकर्मी सबैमा हार्दिक धन्यवाद तथा कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु।

धन्यवाद !

मेलुङ गाउँ सभाको सत्रौं अधिवेशनमा पेस भएको बजेट सीमा तथा मार्गदर्शन, २०८२

१) **पृष्ठभूमि**

क) **विकास र योजना तर्जुमाको सन्दर्भ :**

राज्य र नागरिक हित तथा मानवको जीवस्तरमा गुणात्मक परिवर्तनका लागि आर्थिक, सामाजिक, भौतिक, वातावरणीय आदि पक्षमा सकारात्मक परिवर्तन आउनु नै विकास भएको मानिन्छ। मानव विकास सूचकाङ्कमा उच्चतम् अवस्थामा पुग्न शिक्षा, स्वास्थ्य र समृद्धि सहितको दीर्घ जीवन सुनिश्चितता भएको अवस्था विकासको गन्तव्य हो। विकासको गन्तव्य सुनिश्चित गर्न योजनावद्ध विकासको अपरिहार्य हुन्छ।

विकासका लागि आवश्यकता धेरै हुने र साधन स्रोत सीमित हुने भएकाले यसको प्रभावकारी सन्तुलन मिलाइ प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा स्रोत साधनको उपयुक्त ढङ्गले उपयोग गर्नुपर्छ। मानव विकास सूचकाङ्कमा सुधार ल्याउन, दिगो विकास लक्ष्यहरू हासिल गर्न र विकासका अन्तरसम्बन्धित आयामहरूको सन्तुलित सम्बन्ध कायम गर्न व्यवस्थित योजना आवश्यक हुन्छ। योजनाबद्ध विकासको आधारमा रहेर समाजको विकास र समृद्धि हासिल गर्न विकासमा जनसहभागिता, सहकार्य, साझेदारी र अपनत्वको सुनिश्चित भएपछि मात्र विकास क्रियाकलापको दिगोपना अभिवृद्धि हुनुका साथै सरकार र जनता बीचको सम्बन्ध सुमधुर हुन्छ।

गरिबी न्यूनीकरण, समतामूलक विकास, मानव संशाधन विकास, वातावरण संरक्षण, जनसङ्ख्या व्यवस्थापन, विपद् व्यवस्थापन, सन्तुलित विकास आदि जस्ता विकासका आयामहरू सम्बोधन गर्दै साझेदारी र सहकार्यको माध्यमबाट नागरिकको आर्थिक तथा सामाजिक अवस्थामा उल्लेख्य सुधार गर्नुपर्ने आवश्यकता छ। विकासका लागि योजना निर्माण, प्राथमिकीकरण, विनियोजन कुशलता, कार्यान्वयन दक्षता, इमान्दारिता र साझेदारीताको भूमिका महत्वपूर्ण हुन्छ। छनौट र प्राथमिकीकरण उपयुक्त भयो भने विनियोजन र कार्यान्वयनमा सहज हुन्छ। कार्यान्वयनको आधार र मार्गदर्शन योजना निर्माण, छनौट र प्राथमिकीकरण भएकाले यो मार्गदर्शनको पूर्ण पालनाबाट गाउँपालिकाको विकास र योजना तर्जुमा थप वस्तुगत र समयसापेक्ष हुने अपेक्षा गरिएको छ।

ख) **स्थानीय तहको योजना तर्जुमा सम्बन्धी संवैधानिक र कानुनी व्यवस्था :**

नेपालको संविधानको धारा ५९ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको आर्थिक अधिकार सम्बन्धी विषयमा योजना तयार गर्ने व्यवस्था रहेको छ। संविधानको अनुसूची ८ र ९ ले निर्धारण गरेको अधिकार क्षेत्र सहित मौलिक हक, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्वमा समेटिएका विषयहरू स्थानीय तहका योजना तर्जुमाका आधारहरू हुन्। सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकाङ्क्षा पूरा गर्ने संवैधानिक अपेक्षा बमोजिम समाजवादउन्मुख स्वतन्त्र र समृद्ध अर्थतन्त्रको विकास गर्ने संविधानमा उल्लिखित राज्यको आर्थिक उद्देश्यले समेत स्थानीय आवधिक योजना तर्जुमालाई दिशानिर्देश गर्दछ। तसर्थ स्थानीय तहले विकास योजना तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधानमा उल्लिखित मौलिक हक, नीति र निर्देशक सिद्धान्त र संविधानको अनुसूचीमा रहेका व्यवस्थाहरूको कार्यान्वयनमा पनि ध्यान दिनुपर्छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकारभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक विषय क्षेत्रगत मध्यमकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाइ लागु गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्था गरेको छ।

अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहले सार्वजनिक खर्चको अनुमानित विवरण तयार गर्ने, मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्ने, खर्चको आवश्यकताको प्रक्षेपण गर्ने, राजस्वको प्रक्षेपण तयार गर्ने र वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ मा व्यवस्था भए बमोजिम स्थानीय तहले योजना तर्जुमा गर्दा प्राकृतिक स्रोतको परिचालनका आधार, राजस्व बाँडफाँडका आधार, अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरणका आधार लगायतका प्रावधान अनुरुप आयोगले समय-समयमा गरेका सिफारिसलाई ध्यानमा राखी स्रोत साधनको अनुमान र प्रक्षेपण गर्नुपर्दछ।

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ ले गाउँपालिकाले स्रोत अनुमान गर्दा राष्ट्रिय स्रोत अनुमान समितिले गरेको अनुमानकै आधारमा तीन आर्थिक वर्षको स्रोत अनुमान गरी मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ भने आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ अनुसार स्थानीय तहले मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्दा आर्थिक अनुशासन, कार्यान्वयन क्षमता, विनियोजन कुशलता र समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व

कायम हुने गरी समष्टिगत नतिजा खाका र बजेट खाका समेत समावेश गर्नुपर्ने र आयोजना बैङ्क स्थापना गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ।

सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको समन्वय र अन्तरसम्बन्ध सम्बन्धी ऐन, २०७७ ले स्थानीय तहले आयोजना तर्जुमा, बजेट व्यवस्था र कार्यान्वयन गर्दा सङ्घीय कानुनले निर्धारण गरेको मापदण्डको आधारमा गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले भौतिक संरचना निर्माण गर्दा राष्ट्रिय भवन संहिता लगायत स्वीकृत निर्देशिका र मापदण्ड पालना गराउने, बजेट विनियोजन गर्न लगाउने, सरकारी, गैरसरकारी, निजी, सामुदायिक संस्थाको समन्वय र संलग्नतामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने लगायतका कार्यहरू गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ।

स्थानीय तहले योजना तर्जुमा गर्दा राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय नीतिहरूलाई समेत ध्यान दिनुपर्छ। राष्ट्रिय भूउपयोग नीति, २०७२, विकास सहायता नीति २०७६, शिक्षा तथा स्वास्थ्य, शहरी विकास, कृषि, सिँचाई, वन तथा वातावरणसँग सम्बन्धित नीतिहरू समेत मध्यनजर गर्नुपर्छ।

स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७७ ले १० विषयगत क्षेत्रगत अन्तर्गत १०० वटासम्म समग्र अवस्था, प्रक्रियागत अवस्था र परिमाणात्मक अवस्था दर्शाउने सूचकहरू कार्यान्वयन हुने सुनिश्चित गर्नुपर्दछ।

प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट नमूना निर्देशिका, २०७७ ले प्रदेश तथा स्थानीय तहमा विनियोजन गरिएका कार्यक्रम अन्तर्गतका क्रियाकलापहरूको महिला सशक्तिकरण र लैङ्गिक समानतामा गर्ने योगदानको आधारमा वर्गीकरण गरी साङ्केतिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ।

ग) मार्गदर्शन तयारीका आधार तथा अवलम्बन गरिएको प्रक्रिया :

मेलुङ गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ सहित आगामी तीन आर्थिक वर्ष सहितको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम र मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारीका लागि सीमा निर्धारण तथा मार्गदर्शन तयारीका लागि मिति २०८२ ज्येष्ठ ७ गते बसेको बैठक बसी विषयगत शाखा/इकाई तथा वडा कार्यालयहरूको बजेट सीमा निर्धारणका साथै मार्गदर्शन तय गरेको छ। मार्गदर्शन तयारी गर्दा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन तथा नीति, स्थानीय योजना, नीति तथा कानुन, प्राथमिकता र आवश्यकतालाई प्रमुख आधार बनाइएको छ। योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा मेलुङ गाउँपालिकाको

योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०८१मा उल्लिखित सात चरणको सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई जोड दिइएको छ।

घ) **बजेट तथा योजना तर्जुमाका आधार :**

१) **दीर्घकालीन सोच, सोह्रौं योजना र विकासशील देशमा स्तरोन्नतिको रणनीतिः**

नेपाल सरकारको "समृद्ध नेपालः सुखी नेपाली" को परिकल्पना पूरा गर्न आगामी २५ वर्षको लागि "दीर्घकालीन सोच २१००" हालिल गर्ने योजनाका रुपमा तिनै तहको सरकारलाई मार्गदर्शन गर्ने सोह्रौं योजना कार्यान्वयनमा रहेको छ। सोह्रौं योजनाले तय गरेको दीर्घकालीन सौंचको परिदृष्य तथा सोह्रौं योजनाको लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, प्राथमिकता र भौतिक लक्ष्यसँग तादाम्यता कायम हुने गरी स्थानीय योजना तय गर्नुपर्दछ।

त्यसैगरी वि.सं. २०८७ सम्ममा अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता अनुरुप दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्न विकासका सबै आयाममा कसैलाई पनि नछोड्ने प्रतिबद्धतालाई योजनामा आन्तरिकीकरण गर्न आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तय गर्न आवश्यक छ।

२) **बागमती प्रदेश तथा मेलुङ गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच र आवधिक योजना :**

बागमती प्रदेशले "समृद्ध बागमती" आत्मनिर्भर प्रदेश को दीर्घकालीन सौंच तय गरेको छ। त्यसैगरी प्रदेशको प्रथम आवधिक योजनाले दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा कार्यक्रमहरू अघि सारेको छ।

त्यसैगरी मेलुङ गाउँपालिकाको "सफा र हरियालीः समृद्ध मेलुङ" को दीर्घकालीन सोच सहित प्रथम आवधिक योजनाले लक्ष्य, उद्देश्य तथा रणनीतिहरू तय गरेको छ। योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा राष्ट्रिय, प्रादेशिक तथा स्थानीय योजनाबीच तादाम्यता कायम गर्नुपर्नेछ।

३) **दिगो विकास लक्ष्यको स्थानीयकरण योजना :**

नेपालले संयुक्त राष्ट्र सङ्घमा सन् २०३० सम्म दिगो विकास लक्ष्य प्राप्त गर्ने प्रतिबद्धता जनाएको छ। दिगो विकासका १७ वटा लक्ष्य, १६९ वटा परिमाणात्मक लक्ष्य र विश्वव्यापीसहित नेपालले तय गरेका जम्मा ४७९ सूचकहरू छन्। दिगो विकास लक्ष्यलाई स्थानीयकरण गर्ने योजना बमोजिम वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा सोही बमोजिमको प्राथमिकता र केन्द्रिकरण सुनिश्चित गर्नुपर्नेछ।

४) **राष्ट्रिय अभियान तथा अन्य अन्तरसम्बन्धित विषयहरू :**

नेपाल पक्ष भई हस्ताक्षर गरेका अन्तर्राष्ट्रिय अभिसन्धी, सम्झौता र प्रतिबद्धतासँग सम्बन्धित विषयलाई समेत गाउँपालिकाको योजनामा समावेश गर्नु आवश्यक छ। यसैगरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक योजना (२०१८-२०३०), जलवायु परिवर्तन राष्ट्रिय अनुकूलन योजना, २०१८ लगायत विकास प्रक्रिया र उपलब्धिमा प्रत्यक्ष असर पार्ने नीतिहरू, मेलुङ गाउँपालिकाको विषयगत नीतिहरू, योजनाहरूलाई समेत ख्याल गर्नुपर्नेछ।

५) **नेपाल सरकार तथा बागमती प्रदेश सरकारको मार्गनिर्देश :**

आगामी आर्थिक वर्षको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमका लागि राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिसमा नेपाल सरकार र बागमती प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्व बाँडफाँडको बजेट सीमा तथा बजेट तर्जुमा सम्बन्धी सर्त तथा मार्गदर्शनको पालना गर्नुपर्नेछ। त्यसैगरी नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको सम्बन्धमा समय समयमा प्राप्त हुने मार्गदर्शनलाई समेत ख्याल गर्नुपर्नेछ।

६) **समपूरक तथा विशेष अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि :**

नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहको सहलगानीमा सञ्चालन हुने आयोजना तथा कार्यक्रमहरू पहिचान गरी आयोजना बैङ्कमा समावेश गर्नुका साथै कार्यविधिले तोके बमोजिमको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ।

७) **गाउँपालिकाको प्रमुख समस्या र सम्भावना :**

गाउँपालिकाको समग्र विकास र समृद्धिका लागि विकासका पूर्वाधारहरूको अभाव, दक्ष जनशक्तिको कमी, न्यून उत्पादकत्व, शिक्षा तथा स्वास्थ्य सेवामा गुणस्तरको अभाव, उत्पादित उपजको बजारीकरण अभाव, श्रम शक्तिको पलायन, गरिबी, बेरोजगारी, विपद् जोखिम जस्ता प्रमुख समस्याहरू रहेका छन्।

पूर्वाधार विकासका लागि तहगत सरकार तथा साझेदार निकायको चासो हुनु, राजनीतिक चेतनास्तरमा वृद्धि हुनु, निर्वाचित पदाधिकारी सहितको संस्थागत संयन्त्र हुनु, सूचना तथा प्रविधिको विकास र अवसर बढ्नु,

यूवाहरूमा उद्यमशीलता र व्यावसायिकता बढ्दै जानु, शुभचिन्तकहरूको चासो, साथ, सहयोग र समर्थन रहनु, कृषि तथा पर्यटन विकासमा नयाँ सम्भावना र अवसर हुनु, सेवा प्रवाह र सुशासन प्रवर्द्धनमा क्रमशः वृद्धि हुनु जस्ता कुराले गाउँपालिकाको समृद्धिका सम्भावना बढाएका छन्। आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा प्रमुख समस्याको न्यूनीकरण तथा सम्भावनाको भरपूर उपयोग हुने योजना ल्याउनु आवश्यक छ।

८) **स्थानीय सरकारमा सहभागी राजनीतिक दलहरूको घोषणापत्र :**
स्थानीय तहको निर्वाचन, २०७९ को क्रममा राजनीतिक दलले घोषणापत्र प्रस्तुत गरी जनताबाट अनुमोदित जनप्रतिनिधिहरूको घोषणापत्रमा समावेश प्रतिबद्धता, योजना तथा कार्यक्रममध्ये पूरा हुन सक्ने आयोजना तथा कार्यक्रमलाई ध्यानमा राखी विकास कार्यमा सहमतिको वातावरण स्थापना तथा विकासमैत्री वातावरण निर्माणमा ध्यान दिनुपर्छ।

चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा अघिल्लो आर्थिक वर्षमा झै गाउँपालिकाले सार्वजनिक सेवा प्रवाह, विकास निर्माण प्रक्रिया र स्थानीय शासन व्यवस्थापनका क्रममा स्वीकृत दरबन्दी बमोजिम पदपूर्ति नहुँदा वडा सचिव, प्राविधिक कर्मचारीको कमी हुनु, कतिपय बजेटको समयमै फुकुवा नहुनु, विद्यालयमा दरबन्दी बमोजिमका शिक्षक अभाव हुनु, आन्तरिक आय न्यून हुनु, सडक, बिजुली, सञ्चार जस्ता आधारभूत पूर्वाधारको अभाव हुनु, दक्ष जनशक्तिको अभाव हुनु, कृषि बाली तथा पशुपन्छीमा विभिन्न रोगका कारण उत्पादन न्यून हुनु, साधन स्रोतको कमी जस्ता समस्याहरू विद्यमान छन्।

त्यसैगरी नागरिक अपेक्षा पूरा गर्नु, प्रभावकारी सेवा प्रवाह गर्नु, संस्थागत र नेतृत्वगत दक्षता, क्षमता र सिपको विकास गर्नु, विकासमा जनसहभागिता सुनिश्चित गर्नु, स्थानीय साधन स्रोतको समुचित उपयोग र वितरण गर्नु, तहगत सरकारहरू बीच समन्वय र सहकार्य सुनिश्चित गर्नु, आन्तरिक राजस्व वृद्धि गर्नु, आवश्यक नीति तथा कानुन निर्माण गर्नु, पूराना जनप्रतिनिधि र नयाँ निर्वाचित जनप्रतिनिधिको कार्यक्रमलाई तालमेल मिलाउनु, समयमै विकास निर्माणका पूर्वाधारहरू निर्माण गर्नु, बस्तीस्तरको माग र गाउँपालिकाको रणनीतिक योजना बीच तालमेल मिलाउनु, आयोजनाको छनौट, प्राथमिकीकरण, विनियोजन कुशलता र कार्यान्वयन दक्षता बढाउनु, सुशासन प्रवर्द्धन गर्नु जस्ता चुनौतिहरू पनि सामना गर्नु पर्यो। त्यसैगरी आन्तरिक उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, सार्वजनिक निर्माणमा

गुणस्तरीयता र दिगो संरक्षणको सुनिश्चित गर्नु, विकास आयोजना कार्यान्वयन क्षमता अभिवृद्धि गर्नु, स्थानीयस्तरमा रोजगारी सिर्जनामार्फत यूवाहरूलाई गाउँमै फर्काउनु, आर्थिक तथा सामाजिक विकास गर्नु, बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको वृद्धि तथा वित्तीय साक्षरतामार्फत औपचारिक अर्थतन्त्रको विकास गर्नु, सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको विकास गर्नु जस्ता चुनौतिहरू रहेका छन्।

२) **योजना तथा बजेट तर्जुमाका आधार**

क) **संवैधानिक तथा कानुनी आधार :**

नेपालको संविधानको धारा ५९ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको आर्थिक अधिकार सम्बन्धी विषयमा योजना तयार गर्ने व्यवस्था रहेको छ। संविधानको अनुसूची ८ र ९ ले निर्धारण गरेको अधिकार क्षेत्र सहित मौलिक हक, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्वमा समेटिएका विषयहरू स्थानीय तहका योजना तर्जुमाका आधारहरू हुन्। सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकाङ्क्षा पूरा गर्ने संवैधानिक अपेक्षा बमोजिम समाजवादउन्मुख स्वतन्त्र र समृद्ध अर्थतन्त्रको विकास गर्ने संविधानमा उल्लिखित राज्यको आर्थिक उद्देश्यले समेत स्थानीय आवधिक योजना तर्जुमालाई दिशानिर्देश गर्दछ। तसर्थ स्थानीय तहले विकास योजना तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधानमा उल्लिखित मौलिक हक, नीति र निर्देशक सिद्धान्त र संविधानको अनुसूचीमा रहेका व्यवस्थाहरूको कार्यान्वयनमा पनि ध्यान दिनुपर्छ।

ख) **राष्ट्रिय लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा प्राथमिकता :**

दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्य

क) समृद्ध नेपाल

१. सर्वसुलभ आधुनिक पूर्वाधार एवम् सघन अन्तरआवद्धता
२. मानवपुँजी निर्माण तथा सम्भाबनाको पूर्ण उपयोग
३. उच्च र दिगो उत्पादन तथा उत्पादकत्व
४. उच्च र समतामूलक राष्ट्रिय आय

ख) सुखी नेपाली

१. परिष्कृत तथा मर्यादित जीवन
२. सुरक्षित, सभ्य र न्यायपूर्ण समाज
३. स्वस्थ र सन्तुलित पर्यावरण
४. सुशासन

५. सबल लोकतन्त्र

६. राष्ट्रिय एकता, सुरक्षा र सम्मान

राष्ट्रिय उद्देश्यहरू :

१) सर्वसुलभ गुणस्तरीय र आधुनिक पूर्वाधार निर्माण, उत्पादनशील र मर्यादित रोजगारी अभिवृद्धि, उच्च दिगो र समावेशी आर्थिक वृद्धि तथा गरिबी निवारण गर्दै समृद्धिको आधार निर्माण गर्नु।

२) गुणस्तरीय स्वास्थ्य तथा शिक्षा, स्वास्थ्य तथा सन्तुलित वातावरण, सामाजिक न्याय र गुणस्तरीय एवम् जवाफदेही सार्वजनिक सेवा कायम गरी सङ्घीय शासन व्यवस्थाको सुदृढीकरण गर्दै नागरिकलाई मर्यादित र परिष्कृत जीवनयापनको अनुभुति गराउनु।

३) सामाजिक आर्थिक रुपान्तरण तथा स्वाधिन राष्ट्रिय अर्थतन्त्र निर्माण गरी देशको स्वाभिमान स्वतन्त्रता र राष्ट्रिय हितको संरक्षण गर्नु।

राष्ट्रिय रणनीति :

१) तीव्र, दिगो र रोजगारमूलक आर्थिक वृद्धि गर्ने।

२) सुलभ तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा र शिक्षाको सुनिश्चितता गर्ने।

३) आन्तरिक तथा अन्तरदेशीय अन्तरआवद्धता एवम् दिगो शहर बस्ती विकास गर्ने।

४) उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने।

५) पूर्ण, दिगो र उत्पादनशील सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण प्रदान गर्ने।

६) गरिबी निवारण र आर्थिक सामाजिक समानता सहितको न्यायपूर्ण समाज निर्माण गर्ने।

७) प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र परिचालन तथा उत्थानशीलता विकास गर्ने।

८) सार्वजनिक सेवाको सुदृढीकरण, प्रादेशिक सन्तुलन र राष्ट्रिय एकता सम्बर्द्धन गर्ने।

ग) प्रादेशिक लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा प्राथमिकता :

प्रादेशिक लक्ष्य :

समाजवाद उन्मुख, सामाजिक न्यायमा आधारित, समावेशी, सन्तुलित र दिगो विकासको माध्यमबाट आर्थिक वृद्धि दरलाई उच्च पार्दै प्रदेशवासी जनताको जीवनमा गुणात्मक परिवर्तन ल्याउनु।

प्रादेशिक योजनाको उद्देश्य :

सामाजिक न्यायमा आधारित रही अवसरको सिर्जना, उत्पादन वृद्धि, रोजगारी प्रवर्द्धन र गरिबी निवारण गर्नु

प्रादेशिक योजनाको रणनीति :

१) कृषि उद्योग र पर्यटन क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी आर्थिक वृद्धि दर बढाउने।

२) आवश्यक भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा विकास गर्ने।

३) गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्य बिस्तार गरी मानवीय पुँजी निर्माण गर्ने।

४) सामाजिक समावेशिता र लैङ्गिक समता प्रवर्द्धन गर्ने।

५) प्रभावकारी विपद् व्यवस्थापन र जलवायु परिवर्तन अनुकुलित विकास गर्ने।

६) विधिको शासन कायम गर्दै सुशासन प्रत्याभूति गर्ने।

घ) गाउँपालिकाको दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, प्राथमिकता तथा कार्यक्रम

गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच : कृषि, पशु, वन, पर्यटन विकासको आधारः स्वास्थ्य, शिक्षा, सडक समृद्ध मेलुङको पूर्वाधार

ग्रामीण अर्थतन्त्रलाई बढावा दिँदै आर्थिक, राजनीतिक, सामाजिक सांस्कृतिक रुपान्तरणयुक्त समाजवादउन्मुख आत्मनिर्भर, स्वस्थ र गुणस्तरीय जीवन सुनिश्चित भएको सफा र हरियाली गाउँपालिका।

गाउँपालिकाको लक्ष्य :

स्थानीय उत्पादन, मानव पुँजी निर्माण र उपयोग सहितको स्वस्थ र सन्तुलित पर्यावरणयुक्त सामाजिक न्यायमा आधारित समाजवाद उन्मुख गाउँपालिका निर्माण गर्ने।

गाउँपालिकाको उद्देश्य :

१. व्यवसायिक कृषि एवम पशुपालनमार्फत कृषक, महिला एवम् युवाहरूलाई स्वरोजगारमुखी बनाइ कृषि र पशुपालनमा आत्मनिर्भर बनाउनु,

२. पर्यटन विकासमार्फत गाउँपालिकालाई राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा पहिचानमुखी बनाउनु,

३. स्वास्थ्य, शिक्षा र खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा गाउँपालिकावासीलाई आत्मसम्मानपूर्वक जिउन सक्ने बनाउनु,

४. ज्ञान, सिप, पुँजी तथा प्रविधि विकासमार्फत दक्ष मानव संशाधनको विकास र उपयोग गर्ने,

५. पूर्वाधार विकासका क्षेत्रमा वातावरणीय संरक्षण एवम् दिगो विकासको अवधारणालाई अङ्गिकार गर्नु
६. वन तथा वातावरण विकासमार्फत समुदाय लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नु,
७. संस्थागत विकास र सुशासनको सुनिश्चत गरी पारदर्शी एवम् गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु,
८. खानी तथा जलस्रोतको अधिकतम् उपयोगबाट आर्थिक विकासमा टेवा पुर्‍याउनु,
९. घरेलु तथा साना उद्योग विकास मार्फत आर्थिक समृद्धिमा जोड दिनु।

<u>गाउँपालिकाको रणनीति</u> :

१) आर्थिक विकासका क्षेत्रहरूको सवलीकरणमार्फत दिगो आर्थिक वृद्धि र विकास गर्ने।
२) गुणस्तरीय र सुलभ शिक्षा तथा स्वास्थ्य सेवा र अवसरको सुनिश्चित गरी मानव पुँजी विकास गर्ने।
३) पूर्वाधार विकास र अन्तरआवद्धता सहितको दिगो विकास कायम गर्ने।
४) सामाजिक समानतासहितको उत्थानशील समाज निर्माण गर्ने,
५) संस्थागत सक्षमता क्षमता विकासमार्फत सुशासन कायम गर्ने,
६) प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र परिचालन तथा विपद् उत्थानशीलता विकास गर्ने।

<u>गाउँपालिकाको प्राथमिकता तथा कार्यक्रमहरू</u> :

मेलुङ गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमम तर्जुमाका लागि देहाय बमोजिमका क्षेत्र तथा उपक्षेत्रलाई प्राथमिकता निर्धारण गरिएको छ।

१) सामाजिक विकास क्षेत्र
२) पूर्वाधार विकास क्षेत्र
३) आर्थिक विकास क्षेत्र
४) सुशासन तथा संस्थागत विकास क्षेत्र
५) वन, वातावरण र विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र

उल्लिखित प्राथमिकताका आधारमा रहेर देहाय बमोजिमका नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिइएको छ।

क) कृषि, पर्यटन, उद्योग तथा मानव संशाधनको क्षेत्रमा जोड,

ख) घरेलु तथा साना उद्योग प्रवर्द्धनबाट उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि र बजारीकरणमा जोड,

ग) गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी र सरसफाइ लगायतका क्षेत्रमा जोड

घ) पर्यटन पूर्वाधारको विकास तथा प्रवर्द्धन, जलविद्युत उत्पादन, उद्योग स्थापना लगायतका क्षेत्रमा सरकारी, निजी र सहकारी क्षेत्रको लगानी आकर्षण तथा रोजगारी प्रवर्द्धन

ङ) स्थानीय उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि, रोजगारी सिर्जना र गरिबी निवारण

च) अन्तरसम्बन्धित पूर्वाधार विकास र पुँजी निर्माण

छ) विपद् व्यवस्थापन, वन तथा भू- संरक्षण, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन

ज) संस्थागत विकास तथा शासकीय सुधारमार्फत विधिको शासन, सार्वजनिक सेवाको प्रभावकारिता, जवाफदेहिता र विकासमा नागरिकको जनसहभागिता सहितको सुशासनमा जोड.

झ) नवप्रवर्तन, वैज्ञानिक अनुसन्धान र विकास।

ङ) अन्तरसम्बन्धित विषयहरू :

वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा विकासका समसामयिक मामिलाहरू तथा अन्तरसम्बन्धित विषयहरूलाई सम्बोधन गर्नुपर्दछ। अन्तरसम्बन्धित विषयहरू एउटा पक्ष पछि पर्दा अर्को पक्ष समेत प्रभावित हुने भएकाले सबै क्षेत्रलाई सन्तुलित रुपमा सँगसँगै अघि लैजानुपर्ने हुन्छ। आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, वार्षिक बजेट तर्जुमा गर्दा देहायका अन्तरसम्बन्धित विषयहरूलाई छुटाउनुहुँदैन।

१. गरिबी न्युनीकरण,
२. दीगो विकासका लक्ष्य सम्बोधन,
३. मानव संसाधनको विकास,
४. वातावरण संरक्षण,
५. सामाजिक समावेशीकरण,
६. समतामूलक विकास,
७. जनसङ्ख्या व्यवस्थापन,
८. आयको न्यायोचित वितरण,
९. बस्ती व्यवस्थापन,
१०. बढ्दो उर्जा सङ्कटको व्यवस्थापन,
११. विपद् व्यवस्थापन,
१२. वातावरण संरक्षण,

१३. साझेदारी एवम् सहकार्य,
१४. लैङ्गिक समानता,
१५. सन्तुलित विकास

३) **बजेट सीमा :**

आगामी आ.व. २०८२/०८३ को लागि आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको क्रममा मेलुङ गाउँपालिका र विषयगत शाखा/इकाइ वडा कार्यालयहरूलाई चालु खर्चतर्फ रु. ३३,६९,९६,५९७।- तथा पुँजीगत खर्च तर्फ रु. २२,५४,६९,०००।- छुटयाइएको छ।

४) **प्राथमिकताका निर्धारणका आधार विधि तथा प्रक्रिया :**

- मेलुङ गाउँपालिकाको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०८१ मा उल्लिखित आधार तथा प्रक्रिया
- स्थानीय विषेशता र आवश्यकता बमोजिम कार्यपालिकाबाट स्वीकृत अन्य योजना
- कार्यपालिकाबाट स्वीकृत प्राथमिकता सम्बन्धी अन्य विधि तथा प्रक्रिया

५) **बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन :**

आगामी आर्थिक वर्ष र त्यसपछिका दुई आर्थिक वर्षको लागि उपलब्ध बजेट सीमा भित्र रही मेलुङ गाउँपालिकाको आवधिक योजना/एकीकृत विकास योजना, विषयगत क्षेत्र रणनीतिक तथा गुरु योजना, चालु मध्यमकालीन खर्च संरचना, आगामी वर्षको लागि प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको आधारमा देहायमा उल्लेखित विषयहरूलाई मध्यनजर गरी आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको छनौट, प्राथमिकता निर्धारण तथा बजेट अनुमान गरी मिति २०८२ जेठ १५ गतेभित्र पेस गर्नु हुन अनुरोध छः-

१) आयोजना तथा कार्यक्रम प्राथमिकताका आधार बिधि र प्रक्रियाको सम्बन्धमा मेलुङ गाउँपालिकाको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०८१बमोजिम गर्ने।

२) विषयगत शाखा तथा इकाई र वडास्तरमा छनौट हुने निर्माण आयोजनाको हकमा न्यूनतम् तीन लाख भन्दा तलको लागत अनुमान नहुने गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको सुनिश्चतता गर्ने।

३) अघिल्लो आर्थिक वर्षमा वडा कार्यालयले सङ्कलन गरेको राजस्व रकम आगामी आर्थिक वर्षको वडागत बजेट सीमामा थप गरी बजेट सीमा निर्धारण गर्ने।

४) दहत्तर बहत्तर ढुङ्गा गिट्टी बालुबा, स्लेट, सामुदायिक वन, प्राकृतिक तथा स्थानीय कर विज्ञापन कर र मनोरञ्जन कर लगायत बाँडफाँड हुने राजस्वमा गाउँपालिकाले प्राप्त गर्ने हिस्साको २० प्रतिशत रकम सम्बन्धित वडाको बजेट सीमामा थप गर्ने।

५) आयोजना छनौटपछि बजेट विनियोजनपूर्व जग्गा प्राप्ति, स्थानीय विवाद निरुपण संयन्त्र र आयोजना कार्यावयनमा स्थानीयवासीको सहयोगको सुनिश्चतता गरेर मात्र बजेट विनियोजन गर्ने।

६) गैरसरकारी सङ्घ संस्था तथा अन्य निकायबाट सञ्चालन हुने आयोजना तथा कार्यक्रमममा गाउँपालिका तथा वडास्तरबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रममा अन्य निकायको न्यूनतम् ३० प्रतिशत सुनिश्चित हुने गरी साझेदारीमा आधारित कार्यक्रम छनौट र कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाउने।

७) वडास्तरको बजेट सीमामा विषय क्षेत्रगत सीमा अनिवार्य नगर्ने तर बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा विषय क्षेत्रगत रुपमा छुट्याएर गर्नुका साथै आर्थिक पूर्वाधार उत्पादनमुखी तथा रोजगार सिर्जना हुने आयोजना तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिने।

८) वडास्तरमा न्यूनतम ३ लाखभन्दा माथिका निर्माण आयोजना गर्नुपर्ने र गाउँपालिका तथा वडाबाट कार्यान्वयन हुने ५० लाख सम्मका आयोजनाहरू सोही आर्थिक वाभित्रै सम्पन्न गर्न सुनिश्चित गर्ने

९) बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ का लागि निर्माण आयोजनाको हकमा मात्र परियोजना सूचीमा समावेश आयोजना छनौट गर्ने र आगामी आर्थिक वर्षदेखि हरेक बस्तीस्तरको एकीकृत योजना तर्जुमा गरी सबै आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई आयोजना सूची तथा परियोजना बैङ्कमा समावेश गरेर मात्र बजेट विनियोजनको व्यवस्था मिलाउने।

१०) गाउँपालिकाको आन्तरिक आय वृद्धि गर्न योगदान दिन सक्ने उद्यमशील, उत्पादनशील र रोजगारीमूलक कार्यक्रमहरूलाई जोड दिने।

११) स्थानीय स्रोत साधन, सिप, दक्षता, क्षमता कच्चा पदार्थमा आधारित उद्यम व्यवसाय विकास गर्ने आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिने।

१२) विषयगत शाखा तथा वडा समितिले बजेट तथा कार्यक्रमम तर्जुमा गर्दा गाउँपालिकाको विशेष प्राथमिकतामा परेका विषयक्षेत्र उपक्षेत्र र क्रमागत आयोजना कार्यक्रमलाई बजेट सुनिश्चित अनिवार्य गर्ने व्यवस्था मिलाउने।

१३) नियमित सालबसाली खर्च हुने छोटो अवधिको तालिम, जनचेतनामूलक कार्यक्रम, मर्मत सम्भार संरक्षण जस्ता कार्यक्रमलाई चालु बजेटबाट र दीर्घकालीन पुँजी निर्माण हुने खालका आयोजना, विकास आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई पुँजीगत बजेटबाट छनौट गर्ने।

१४) चालु बजेटको सीमाबाट पुँजीगत प्रकृतिका विकास आयोजना छनौट गर्ने सकिने तर पुँजीगत बजेटबाट चालु प्रकृतिका योजना कार्यक्रम छनौट नगर्ने।

१५) उल्लिखित मार्गदर्शन बमोजिम देहायका विषयहरूलाई मध्यनजर गर्नेः

क) संविधान र प्रचलित कानुन बमोजिम स्थानीय तहको कार्य जिम्मेवारी भित्र रहेका विषय, आयोजना तथा कार्यक्रम,

ख) आवधिक तथा विषयक्षेत्र रणनीतिक/गुरुयोजनाको सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा प्राथमिकता अनुसारका आयोजना तथा कार्यक्रम,

ग) चालु आर्थिक वर्षमा सञ्चालित क्रमागत, वहुवर्षीय र अधुरा आयोजना तथा कार्यक्रम,

घ) आयोजना बैङ्कमा समावेश भएको र सो नभएको भए वातावरणीय अध्ययन लगायत संभाव्यता अध्ययन भई डिजाइन, लागत अनुमानसहित विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएका आयोजना तथा कार्यक्रम,

ङ) अति विपन्न, सिमान्तकृत एवम् दलित, जनजाति, महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति ज्येष्ठ नागरिक जस्ता लक्षित वर्ग, समुदाय र परिवारलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने आयोजना तथा कार्यक्रम,

च) वातावरण संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन जस्ता विषयमा प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने आयोजना तथा कार्यक्रम,

छ) गाउँपालिकाको आन्तरिक आय वृद्धि गर्न योगदान दिनसक्ने खालका उद्यमशील, उत्पादनशील र रोजगारीमूलक कार्यक्रम,

ज) स्थानीय स्रोत, साधन, सिप, दक्षता, क्षमता कच्चा पदार्थमा आधारित उद्यम व्यवसाय सिर्जना र विकास गर्ने आयोजना तथा कार्यक्रम,

झ) सामाजिक न्याय, सुशासन, जवाफदेहीता र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम,

ञ) कृषि, खाद्यान्न तथा पशुपक्षी उपजको उत्त्पादन, व्यावसायीकरण, विविधकरण र औद्योगीकरणलाई सहयोग पुऱ्याउने आयोजना तथा कार्यक्रम,

ट) गाउँपालिकाको नीति तथा कानुनले निर्धारण गरेका दायित्वलाई सम्बोधन गर्ने आयोजना तथा कार्यक्रम,

ठ) योग, ज्ञान तथा सिप विकास, अध्ययन, खोज, अनुसन्धान र आविष्कारसँग सम्बन्धित आयोजना तथा कार्यक्रम,

ड) भूउपयोग योजना र क्षेत्र, बस्ती विकास तथा भौतिक विकास योजना तर्जुमा लगायत यस्ता योजनामा प्रस्तवित आयोजना तथा कार्यक्रम, बालबालिकालाई केन्द्रविन्दुमा राखी उनीहरूको बचाउ, संरक्षण, विकास र सहभागिता अभिवृद्धि गर्ने आयोजना तथा कार्यक्रम,

ढ) गाउँपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण (प्रोफाइल) ले लक्षित गरे अनुसारका क्षेत्र तथा सबाललाई सम्बोधन गर्ने आयोजना तथा कार्यक्रम,

ण) गाउँपालिकाको समग्र तथा सन्तुलित विकासमा योगदान पुग्ने आयोजना तथा कार्यक्रम

१६) गत विगत वर्षमा गाउँपालिकाबाट तयार भएका तपसिल बमोजिमका बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा मार्गदर्शनलाई पालना गर्ने।

क. समष्टिगत मार्गदर्शन :

१. सोह्रौं योजनाको लक्ष्य, उद्देश्य र रणनीतिहरूको कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने गरी वार्षिक विकास कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने।

२. दिगो विकासका लक्ष्यहरू (SDGs) का सम्बिन्धित लक्ष्यहरू हासिल गर्न सहयोग पुग्ने किसिमका कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिने।

३. वार्षिक विकास तथा बजेट तर्जुमा प्राथमिकिकरण सिफारिश गर्दा निम्नानुसारको विषयक्षेत्रगत रुपमा छुट्याउने। योजना सिफारिश गर्दा बजेट सीमा भन्दा बढी भएता पनि आवश्यक योजनाहरूलाई प्राथमिकता दिएर पठाउनुपर्नेछ।

(क) आर्थिक विकास (कृषि, उद्योग, पर्यटन, सहकारी, वित्तीय क्षेत्र)

(ख) सामाजिक विकास (शिक्षा, स्थास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाइ, संस्कृति प्रवर्द्धन, खेलकूद तथा मनोरञ्जन, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण।

(ग) पूर्वाधार विकास (सडक, पुल तथा झोलुङ्गे पुल, सिँचाई, उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत, सञ्चार।

(घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन (वन तथा भूसंरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहोरमैला तथा ढल व्यवस्थापन, जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण, विपद् व्यवस्थापन)

(ङ) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन (सामान्य सेवा, सुरक्षा व्यवस्थापन, सूचना प्रविधि, पञ्जीकरण व्यवस्थापन, स्थानीय तथ्याङ्क सङ्कलन र अभिलेख व्यवस्थापन)

४. गाउँपालिका र विषयगत शाखा/कार्यालयका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूलाई समेटी अनिवार्य रुपमा मागमा आधारित योजना निर्माणको लागि स्थानीय तहको ७

चरणको योजना तर्जुमाको प्रक्रियाबाट माग भई आएका योजनाहरूलाई वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गरिने भएकाले योजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्दा वस्तुगत र मागमा आधारित आयोजना तथा कार्यक्रम छनौटको सुनिश्चितता गर्ने।

५. नेपाल पक्ष भएका महिला, बालवालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र आदिवासी/जनजातिसँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौतामा उल्लेख भएका विषयमा राष्ट्रिय दायित्व पूरा गर्न सहयोग पुग्ने खालका कार्यक्रमलाई प्राथमिकता साथ समावेश गर्ने।

६. जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, विपद् व्यवस्थापन, विपद् जोखिम न्यूनीकरण संरचना र विपद्पछिको आवश्यकता आँकलन संरचना, अपांगमैत्री एवम् बालमैत्री स्थानीय शासन, पोषण सुधार, लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट विनियोजनजस्ता बहुपक्षीय जिम्मेवारीका विषयलाई गाउँपालिकाको अगुवाईमा तत्सम्बन्धी प्राथमिकताहरू प्रतिविम्बित हुने गरी वार्षिक कार्यक्रमका क्रियाकलापमा समावेश गर्ने।

७. विकाससँग सम्बन्धित आयोजना छनौटदेखि अनुगमन मूल्याङ्कन गर्नेसम्मका सबै चरणमा अनिवार्य रुपमा महिला, दलित, अपांगता भएका व्यक्ति एवम् विपन्न वर्ग समेतका सेवाग्राही एवम् लक्षित परिवारको सहभागिताको सुनिश्चितता कायम गरी तिनीहरूलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी वातावरणमैत्री, सिपमूलक एवम् रोजगारमूलक कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने।

८. विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धमा स्थानीयस्तरको बहुप्रकोप जोखिम लेखाजोखा, विपद् पूर्वतयारी, विपद् न्यूनीकरण/अल्पीकरण, विपद् प्रतिकार्य तथा विपद् पुनर्लाभ पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यहरू पहिचान, बहु प्रकोप जोखिम संवेदनशील योजना तथा विपद्/जलवायु जोखिम व्यवस्थापन योजना र यस्ता योजनाहरूले निर्दिष्ट गरेका प्राथमिकताहरू विकास कार्यक्रममा मूलप्रवाहीकरण गर्ने।

ख) आयोजनाको तर्जुमा छनौट सम्बन्धमा :

९. साविकमा स्थानीय स्तरमा वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तय गर्दा महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाती तथा पिछडिएका वर्ग क्षेत्र र दलित र अल्पसङ्ख्यकमा लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने गरिएकोमा आगामी दिनमा समेत त्यस्ता लक्षित क्षेत्रलाई समेत निरन्तरता दिने।

१०. आयोजना छनौट गर्दा उत्पादनशील, रोजगारी वृद्धि, गरिबी न्यूनीकरण, वातावरण संरक्षण, विपद् तथा जलवायु जोखिम न्यूनीकरण, समावेशी विकास जस्ता क्षेत्रमा सहयोग पुऱ्याउने छोटो समयमा सम्पन्न भई बढी प्रतिफल दिने, कम लगानीबाट

बढी जनसङ्ख्यालाई लाभ पुन्याउने तथा जनसहभागिता जुटाउन सकिने किसिमका आयोजनालाई प्राथमिकता दिने।

११. आयोजना छनौट तथा बजेट विनियोजन गर्दा भूगोल (क्षेत्रफल), गरिबी (मानव विकास सूचकाङ्क), जनसङ्ख्या, र सेवा प्रवाह लागत, आधार मानी सन्तुलन कायम हुने गरी गर्ने।

१२. नयाँ स्थापना भएका वडाहरूको भौतिक तथा अन्य पूर्वाधार विकास र व्यवस्थापनलाई प्राथमिकता दिने।

१३. भवन निर्माण सम्बन्धी कार्यक्रम बनाउँदा जग्गाको उपलब्धता नभई बजेट नछुटाउने।

१४. सम्पन्न भइसकेका भौतिक संरचनाहरूको दिगोपनालाई ध्यान दिई निरन्तर सञ्चालन हुन सक्ने अवस्थामा राख्नको लागि आवश्यक मर्मत सम्भार बजेटको व्यवस्था गर्ने।

१५. बस्ती तथा वडास्तरबाट बाट माग भई आउने आयोजना मध्ये वडा तहस्तरमा सम्बोधन गर्न नसकिने आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई पालिकास्तरमा समावेश गर्नुपर्ने वा प्रदेश तथा सङ्घ स्तरमा माग गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित वडा र विषयगत समिति मार्फत त्यस्ता मागहरूको व्यवस्थापन गर्ने।

१६. आयोजना तर्जुमा गर्दा आफ्नो क्षेत्रको विकास निर्माण एवम् सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित विषयमा विषयगत शाखा र गाउँपालिकाले अन्य सरकारी निकाय, अन्य स्थानीय तह, निजी क्षेत्र र नागरिक समाजसँग अन्तरकिया एवम् समन्वय गरी सूचना एकीकृत गराई सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया अपनाई अन्तिम रुप दिने।

१७. पूर्वाधारतर्फ निर्माणाधीन अधुरा आयोजनालाई सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याउने कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिने।

१८. विपद् जोखिम न्यूनीकरणसम्बन्धी आयोजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्दा विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी उक्त समितिले प्राथमिकिकरण गरेका कार्यक्रमहरूलाई समावेश गर्ने।

१९. क्रमागत आयोजना/कार्यक्रमहरू भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको आधारमा छिटो सम्पन्न हुने गरी प्रस्ताव गर्ने। लामो समयदेखि वार्षिक विकास कार्यक्रममा समावेश भएका तर सम्पन्न भइ कार्यक्रम/आयोजनाहरूको औचित्य हेरी आवश्यक देखिएमा मात्र कार्यक्रममा समावेश गर्ने।

ग. आयोजनाको कार्यान्वयन सम्बन्धमा :

२०. विनियोजित स्रोतलाई न्यायोचित रुपमा जनता समक्ष पुऱ्याउन सरकारी तथा गैर सरकारी निकायबाट लगानी हुने कार्यक्रम/आयोजनालाई स्रोतको कमी हुन नदिने र विभिन्न विकास प्रदायक निकायहरूबाट हुने विकास कार्यलाई दोहोरिन नदिने व्यवस्था गरी स्रोतको व्यवस्थापन गर्ने।

२१. कार्यक्रम/आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन लगायतका कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन मेलुङ गाउँपालिकाको कार्यालयले समग्र वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यतालिका र विषयगत शाखा तथा वडा कार्यालयहरूले सोही कार्यतालिका र कार्यान्वयन कार्ययोजना बमोजिम कियाकलापगत कार्यान्वयन कार्ययोजना बनाइ लागु गर्ने र आयोजनाका प्रत्येक चरणमा अत्याधिक मात्रामा जनसहभागिता जुटाउनेतर्फ जोड दिने।

२२. कार्यक्रम/आयोजनाको सञ्चालनमा सहभागिताको मापदण्ड तयार गर्दा आयोजनाको प्रकृति, आयोजना स्थल, उपभोक्ताको क्षमता र स्थानीय तहले अवलम्बन गरेको नीतिको अधीनमा रही नगद, श्रम वा स्थानीय सामग्री समेतको योगदानको अनुपात निर्धारण गर्ने। यसरी सहभागिताको अंश निर्धारण गर्दा अति विपन्न परिवार तथा समुदायलाई विशेष सहुलियत दिने उद्देश्य राखी लागत सहभागिता व्यहोर्न नसकेको कारणबाट दीक्षित समूहलाई बञ्चित नगरिने नीति अवलम्वन गर्ने

२३. स्थानीय स्तरबाटै सञ्चालन हुने पूर्वाधार विकास (सडक, खानेपानी, विद्युत, प्रकोप नियन्त्रण आदि) का कार्यक्रमहरू कार्यक्रम/आयोजना कार्यान्वयन गर्नुपूर्व अनिवार्य रुपमा सम्भाव्यता अध्ययन गरेको हुनुपर्ने र यस्ता कार्यक्रम/आयोजना सञ्चालन गर्दा श्रममूलक तथा वातावरणमैत्री प्रविधि अपनाउने तर श्रम जुट्न नसक्ने आयोजनामा मेसिनरी वा यन्त्रको प्रयोग गर्नु पर्दा लागत अनुमान पनि सोही अनुसारको बनाइ काम गराउने।

घ. अनुगमन मूल्याङ्कन सम्बन्धमा :

२४. गाउँपालिकाको एकीकृत योजना तर्जुमा गर्दा प्रभाव, असर तथा प्रतिफल तहका नतिजालाई समेत स्पष्ट रुपमा परिभाषित गरी नतिजाको खाका तयार गर्ने।

२५. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी खाका तयार गरी कार्यान्वयनका प्रत्येक चरणमा उक्त खाकालाई अनुसरण गरी कार्यान्वयनलाई सफल बनाउने गरी कार्यकम तर्जुमा गर्ने र सोही बमोजिम अनुगमन मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गरी प्रतिवेदनमाथि छलफल तथा निरन्तर सुधार र निरन्तरतालाई जोड दिने व्यवस्था मिलाउने।

ङ. **अन्तरसम्बन्धित विषयहरू (Cross cutting Issues) :**

२७. रोजगारी सिर्जना, गरिबी न्यूनीकरण, विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम न्यूनीकरण, विपद् व्यवस्थापन, सुशासन, जनताको नजिकमा सेवा सुविधा, दिगो, गुणस्तरीय र वातावरणमैत्री स्थानीय पूर्वाधारको विकास र स्थानीय शासन, आर्थिक अवसरमा वृद्धि एवम् त्यसमा जनताको सहज पहुंज, सामाजिक सुरक्षा, अपाङ्गमैत्री वा बालमैत्री स्थानीय शासन, पोषण सुधार, लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट विनियोजन, समावेशीकरण र सशक्तिकरण विषयलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने।

२८. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत राज्यले सुविधा उपलब्ध गराउने लक्षित समूहको लगत अद्यावधिक गरी राखे। यस्तो रकमको भुक्तानी बैङ्गिक प्रणालीमार्फत गर्ने व्यवस्थाका लागि आवश्यक तयारी गर्ने।

२९. पालिकाबाट सञ्चालन हुने विकास कार्यक्रममा विभिन्न किसिमका विपद्बाट हुनसक्ने क्षति कम गर्ने उपाय अवलम्बन गरी नयाँ विकास निर्माणले जोखिम थप हुने अवस्था सिर्जना गर्न नहुने।

३०. विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम न्यूनीकरण एवम् वातावरण संरक्षणका लागि निश्चित रकम विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाइ यस सम्बन्धी कार्यक्रमहरू समावेश गरेर विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम न्यूनीकरण एवम् वातावरण संरक्षणका लागि तपसिल बमोजिमका क्रियाकलापहरूलाई समेत आधार मानेर गाउँपालिका, वडाको कार्यक्रम तथा योजनामा समावेश गर्ने व्यवस्था मिलाउने।

गाउँपालिका र सबै वडाहरूको अगुवाई र सक्रियाताका साथै सरोकारवाला सङ्घ संस्था लगायत सबै निकायको साझेदारी, सहयोग आवश्यकता र स्थानीयको माग बमोजिम छनौट गरी समन्वयमा सञ्चालन गर्ने गरी निम्न सामाजिक अभियानमुखी कार्यक्रमहरूलाई समेत प्राथमिकतामा राख्ने।

१. पूर्ण सरसफाइ उन्मुख वडा/गाउँपालिका अभियान
२. वातावरणमैत्री वडा/गाउँपालिका अभियान
३. हरेक टोल पृथक विशेषता र पहिचान अभियान
४. घरभित्रको धुँवा रहित गाउँपालिका अभियान
५. मेरो गाउँमा मेरो योगदान अभियान
६. बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा/गाउँपालिका अभियान
७. बालबिबाह र लैङ्गिक हिंसा मुक्त वडा/गाउँपालिका अभियान
८. जातिय तथा सबै प्रकारका विभेदमुक्त वडा/गाउँपालिका अभियान
९. वातावरणमैत्री स्थानीय शासन अभियान

१०. पोषणमैत्री स्थानीय शासन अभियान
११. सामुदायिक विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि अभियान
१२. पूर्ण खोपयुक्त गाउँपालिका दिगोपना अभियान
१३. दक्ष प्रसुततिकर्मीबाट स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउने पूर्ण संस्थागत सुत्केरी अभियान
१४. "अर्गानिक उत्पादनः मेलुङको पहिचान" अभियान
१५. "एक गाउँ एक उत्पादनः मेलुङ गाउँपालिकाको पहिचान" जस्ता अभियानमुखी कार्यक्रम
१६. आर्थिक र मानवीय विकास सबलीकरणमा जोड
१७. विद्यालय तहमा जङ्क फुड न्यूनीकरण अभियान
१८. पालाष्टिक झोला प्रतिबन्ध अभियान

आगामी आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को योजनाका लागि योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा एवम् छनौटका आधारहरू

१ वडाको प्राथमिकताको आधारमा गरिबी न्यूनीकरण गर्न सकिने योजना तथा कार्यक्रममा प्राथमिकता दिने
२ कम लगानीबाट बढी जनताहरूलाई प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने योजना तथा कार्यक्रमहरू
३ छोटो समयमा बढी प्रतिफल दिने
४ महिला, दलित आदिवासी जनजाती, पिछडिएको वर्ग तथा क्षेत्रलाई फाईदा पुग्ने खालका आयोजनाहरू छनौट गर्ने
५ विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्न सघाउ पुग्ने क्रियाकलापहरूलाई प्राथमिकता दिनु पर्ने
६ आवधिक योजना, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना, विषयगत गुरुयोजना र क्षेत्रगत योजना र रणनीति योजनासँग मेल खानेगरी कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने
७ संयुक्त राष्ट्रसङ्घले पारित गरेका दिगो विकासका लक्ष्यहरूको अवधारणा बमोजिमका योजनामा उच्च प्राथमिकता दिई सञ्चालन गर्नुपर्ने आयोजना र कार्यक्रमहरू
८ स्थानीय स्रोत साधन तथा सिपबाट सञ्चालन हुने खालको योजनामा जोड दिनुपर्ने
९ उत्पादनमुलक, आायमुलक, सिपमुलक, स्वरोजगारमूलक, स्थानीय तहको आन्तरीक आय वृद्धि गर्ने खालका योजनाहरूलाई प्राथमिकतामा राख्ने
१० वातावरण संरक्षण तथा सहरी पूर्वाधारको सुविधा प्रवर्द्धन र सम्वर्धन गर्न सघाउ पुग्ने योजनाहरूलाई प्राथमिकता दिने
११ बालमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि सूचकहरू पूरा गर्ने किसिमका योजना तथा कार्यक्रम
१२ योजना छनौट गर्दा आवधिक योजना, गाउँपालिकाको पाश्वचित्र, आवधिक गाउँपालिका विकास योजना, स्थानीय जनताहरूबाट माग भई आएका तथा अन्य तथ्याङ्कहरूको आधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने

वडाबाट बजेट विनियोजन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुरा :

(१) वडा समितिले आफ्नो वडामा प्रतिनिधित्व गर्ने सदस्यहरूलाई विभिन्न बस्ती/टोलको योजना तर्जुमा गर्न सहजीकरण गर्ने गरी जिम्मेवारी प्रदान गर्ने।

(२) प्रत्येक वडाले वडाभित्रका बस्ती/टोलहरूमा योजना तर्जुमाको लागि बैठक हुने दिन, मिति र समय कम्तिमा तीन दिन अगावै सार्वजनिक सूचनामार्फत जानकारी गराउनु पर्ने।

(३) वडाअन्तर्गत रहेका बस्ती/टोलहरू भेलामार्फत बस्ती/टोलस्तरका आयोजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्ने र बस्ती तथा टोलस्तरमा आयोजना छनौट गर्दा समुदायको आवश्यकता पहिचान गरी आयोजना/कार्यक्रम छनौट गर्ने।

(४) बस्ती/टोल स्तरका योजना छनौट गर्दा सो बस्तीभित्रका सबै वर्ग समुदाय (महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, उत्पीडित वर्ग, पिछडा वर्ग, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, युवा, बालवालिका, ज्येष्ठ नागरिक, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, पिछडिएको वर्ग आदि) लगायत सबै समुदायको अर्थपुर्ण सहभागिताको सुनिश्चित गर्नुपर्ने।

(५) बस्ती/टोलभित्रका क्रियाशिल सामुदायिक सँस्थाहरू (टोल विकास संस्था, महिला/आमा समूह, बाल क्लब सञ्चाल, युवा क्लब, स्थानीय गैर सरकारी संस्थाहरू, नागरिक सचेतना केन्द्र, विभिन्न सरकारी कार्यालयबाट गठन भएका समूहजस्ता समूहहरू) लाई पनि सहभागी गराउनुपर्ने।

(६) माथि उल्लेख भए बमोजिमका सरोकारबालहरूको अधिकारिक सहभागिता हुने गरी वडा सदस्यको संयोजनमा निर्धारित समय, मिति र स्थानमा उपस्थित भई आयोजना छनौटको सम्बन्धमा अन्तरक्रिया, छलफल, विमर्श गरी आयोजनाहरूको छनौट गर्ने। यसरी बस्ती स्तरमा छनौट भएका आयोजना/कार्यक्रमहरूको सूची संयोजकले लिखित रुपमा तयार गरी वडा समितिमा पेस गर्ने।

(७) समितिमा पेस भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको सूचीलाई आयोजनाको प्राथमिकता क्रम निर्धारण फारममा भरी हरेक आयोजनालाई पूर्णाङ्क १०० मानी निर्देशिकाले तोके बमोजिम अङ्क प्रदान गर्ने।

(८) बजेट सिलिङ भित्र आयोजना छनौट गर्दा प्राथमिकता क्रम १ लाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्ने र बजेट पुगेमा २ र ३ लाई पनि समावेश गर्न सकिन्छ।

(९) बस्ती टोलबाट योजना माग गर्दा वडास्तरका महत्त्वपूर्ण योजनाहरू छुट भएको अवस्थामा वडा समितिले त्यस्ता योजनाहरू वडा समितिको बजेट सीमाभित्र रही औचित्यताको आधारमा समावेश गर्न सक्नेछ। वडाको बजेट सीमाभित्र कार्यान्वयन हुन् नसक्ने गाउँपालिका स्तरीय महत्त्वपूर्ण आयोजनाहरू भएमा वडा समितिले गाउँपालिका छुट्टै सूची पठाउन सक्नेछ।

वडा समितिले आयोजनाहरूको प्राथमिकीकरण गर्दा स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले तोकेको आधारहरू र दिगो विकास लक्ष्य प्राप्त गर्ने कार्यक्रमलाइ विशेष ध्यान दिनुपर्ने हुन्छ। यसरी छनौट भएका योजनाहरूको प्राथमिकीकरणका साथ गाउँपालिकामा पठाउने

- कूल बजेटलाई १०० प्रतिशत मानी ३० प्रतिशत सम्म लक्षित वर्गको लागि बजेट विनियोजन गरी बाँकी ७० प्रतिशत भौतिक विकासात्मकतर्फ बजेट विनियोजन गर्ने नीति लिने। आवश्यकतानुसार लक्षित वर्गको लागि ३० प्रतिशतभन्दा बढी बजेट विनियोजन गर्न सकिने
- भौतिक विकासात्मकतर्फ आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, पूर्वाधार विकास, वन तथा वातावरण, संस्थागत विकास तर्फ आवश्यकता, औचित्यताका आधारमा सन्तुलित ढङ्गले विनियोजन गर्ने। पूर्वाधारतर्फ ठूला आयोजना गाउँपालिकास्तरबाटै स्वीकृत हुने गरी वडाको सिलिङभन्दा बाहिर राखेर अनुमान गरी छुट्टै योजना समावेश गरी पठाउने। छुट्टै योजनाको सूची तयार गर्दा पनि तोकिएकै फारम प्रयोग गर्ने।
- लक्षित वर्गतर्फको लागि बजेट विनियोजन गर्दा कूल लक्षित वर्गको बजेटको न्यूनतम् ६० प्रतिशत प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने खालको बजेट विनियोजन गर्नुपर्नेछ। बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले वितरणमुखी आयोजना तथा कार्यक्रम र ६० प्रतिशत भन्दा कम प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने कार्यक्रम कटौती गर्न सक्नेछ।
- लक्षित बजेट विनियोजन गर्दा लक्षिततर्फको कूल बजेट अर्थात ३० प्रतिशतलाई १०० प्रतिशत मानी देहाय बमोजिम विनियोजन गर्ने तर कुनै लक्षित वर्गको सङ्ख्या नभए वा आनुपातिक न्यून सङ्ख्यामा भएमा प्रतिशत हेरफेर गर्न सकिने।

महिला लक्षित (महिला समूह, आमा समूह लगायतका समूह समुदाय समेत)	२५ प्रतिशत
बालबालिका लक्षित कार्यक्रम	२० प्रतिशत
दलित लक्षित	१५ प्रतिशत
अपाङ्ग लक्षित	१० प्रतिशत
ज्येष्ठ नागरिक लक्षित	१० प्रतिशत
जनजाति लक्षित	१० प्रतिशत
यूवा वर्ग लाभान्वित (यूवा तथा रोजगारी)	१० प्रतिशत

बजेट वक्तव्य, २०८२

गाउँ सभा अध्यक्षज्यू,

गाउँ सभा सदस्यज्यूहरु,

१. नेपालको संविधानको धारा २३० बमोजिम मेलुङ गाउँपालिकाको सम्मानित गाउँ सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

२. प्रस्तुत बजेटलाई स्थानीय उत्पादनमा जोड, स्थानीय स्रोत र साधनको उच्चतम प्रयोग, सिपमुलक तालिमद्वारा मानव संसाधनको विकास गरी उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि तर्फको बजेटको रुपमा प्रस्तुत गरेको छु।

३. गाउँपालिकाको विकास निर्माणलाई अघि बढाउने तथा गाउँपालिकाको अर्थव्यवस्थालाई गतिशील बनाउँदै गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच **कृषि, पशु, वन, पर्यटन विकासको आधार : स्वास्थ्य, शिक्षा, सडक समृद्ध मेलुङको पूर्वाधार** भन्ने मुल नारालाई सार्थक तुल्याउने अपेक्षा गरेको छु।

४. यस अवसरमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था स्थापनाका लागि विभिन्न समयमा भएका ऐतिहासिक क्रान्ति, सशस्त्र आन्दोलन लगायतका विभिन्न आन्दोलनमा आफ्नो प्राणको आहूति दिनु हुने ज्ञात-अज्ञात अमर शहिदहरूप्रति हार्दिक श्रद्धासुमन अर्पण गर्दछु। साथै घाइते तथा बेपत्ता नागरिकहरूप्रति उच्च सम्मान र परिवारप्रति गहिरो सहानुभूति प्रकट गर्दछु।

५. नेपालको संविधानमा व्यवस्था भए अनुरुप सङ्घीयताको प्रादुर्भावसँगै स्थानीय सरकार सदस्य निर्वाचन, २०७९ सम्पन्न भई स्थानीय सरकारमा दोस्रो कार्यकाल निर्वाचित भएको तीन वर्ष अवधि पूरा भएको छ। यसबाट जनतामा नयाँ उत्साहको सञ्चार हुनुका साथै संविधान कार्यान्वयन एवम् सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र संस्थागत गर्न महत्वपूर्ण योगदान पुगेको छ।

६. आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको सङ्घीय लोकतान्त्रिक राज्य प्रणाली, नेपाल सरकार, बागमती प्रदेश सरकार, मेलुङ गाउँपालिकाको कानुन, आवधिक योजना, दिगो विकासका लक्ष्य, मध्यमकालीन खर्च संरचना र गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रमलाई आधार मानेको छु।

७. आगामी आर्थिक वर्षको व्ययको अनुमान गर्दा आर्थिक मितव्ययिता, कार्यान्वयन क्षमता, विकासको आवश्यकता तथा नागरिकका अपेक्षालाई प्राथमिकता दिएको छु। मुलुकको

अर्थतन्त्रमा देखिएका समस्या एवम् चुनौतीलाई सम्बोधन गर्दै अर्थतन्त्रलाई गतिशील बनाउने, नीजि क्षेत्रको मनोबल उच्च पार्ने र मेलुङको सबल अर्थतन्त्र निर्माण गर्ने तर्फ आगामी आर्थिक वर्षको बजेट निर्देशित गरेको छु। बजेट तर्जुमा गर्दा स्थानीय स्रोत र साधनको परिचालन गरी सेवा, उत्पादन र रोजगारी अभिवृद्धि गर्ने योजना र कार्यक्रममा प्राथमिकता दिइएको छ।

८. आमजनताको विकास र समृद्धिको चाहनालाई सम्बोधन गर्ने तथा सीमान्तकृत तथा पछाडि परेका वर्ग, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गहरुलाई आर्थिक लाभको पहुँचमा पुऱ्याउने तर्फ बजेट तथा कार्यक्रम लक्षित गरेको छु।

९. बजेट निर्माणका क्रममा बुद्धिजीवी, समाजसेवी, राजनीतिक दल, विषयगत समिति तथा सरोकारवालाहरूसँग परामर्श तथा टोल बस्तीका योजना सङ्कलन गरी अर्थतन्त्रमा देखिएको विद्यमान चुनौतीको सामना तथा गाउँपालिकाको सीमित स्रोत साधनका बाबजुद जनताका असीमित अपेक्षाहरूलाई सम्बोधन गर्ने प्रयत्न गरेको छु।

१०. सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित शसर्त अनुदान कार्यक्रम, समपुरक अनुदान, विशेष अनुदान, समानीकरण अनुदान र सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा प्राप्त हुने अनुदानलाइ सम्बन्धित कार्यक्रममा खर्च हुने गरी व्यवस्था मिलाएको छु।

अध्यक्ष महोदय,

अब म चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को हालसम्मको संक्षिप्त वित्तीय प्रगति विवरण प्रस्तुत गर्दछु।

११. चालु आर्थिक वर्षको कुल बार्षिक बजेट रु. ५६४२५९००० (अक्षेरेपि रु. छपन्न करोड बयालिस लाख उनान्साठ्ठी हजार) रहेकोमा हालसम्म जम्मा आय ४९३२९८३०८.३८ (अक्षेरेपि रु. उनान्पचास करोड बत्तीस लाख अन्ठानब्बे हजार तीन सय आठ रुपैया पैसा अड्तिस) गरी ८७.४२ प्रतिशत गाउँपालिकाको सञ्चित कोषमा प्राप्त भएको छ।

१२. व्यय तर्फ रु ३६९९०४००० (अक्षेरेपि रु. छत्तीस करोड उनान्सय लाख चार हजार) चालु खर्च विनियोजन भएकोमा रु. २८७०२५७१२.६७ (अक्षेरेपि रु. अठ्ठाईस करोड सत्तरी लाख पच्चीस हजार सात सय बाह्र रुपैयाँ पैसा सतसठ्ठी) अर्थात ७७.५९ प्रतिशत र पुँजीगत खर्च रु १९४३५५००० (अक्षेरेपि रु. उन्नाईस करोड त्रिचालिस लाख पचपन्न हजार) बजेट विनियोजन भएकोमा ११०१७३०७६.०० (अक्षेरेपि रु. एघार करोड एक लाख त्रिहत्तर हजार छयहत्तर रुपैयाँ) अर्थात ५६.६९ प्रतिशत खर्च भएको छ। समग्रमा रु ७०.३९ प्रतिशत बजेट खर्च भएको छ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को कार्यक्रम तथा उपलब्धिको क्षेत्रगत संक्षिप्त समीक्षा प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु।

(क) आर्थिक विकास

क्षेत्र	प्रमुख उपलब्धी
कृषि तथा पशुपन्छी	➢ किसान सूचीकरण कार्यक्रमबाट ३३६ जना किसानको विवरण प्रविष्ट गरी परिचयपत्र पत्रको व्यवस्था गरिएको ➢ तामाकोसी करिडोरमा केरा उत्पादन कार्यक्रमबाट केरा खेती १० हेक्टर क्षेत्रफलमा विस्तार भएको ➢ १६ वटा मौरी सहितको घार वितरण कार्यक्रमबाट १० जना किसानले लाभ लिएको ➢ २ हेक्टर क्षेत्रफलमा खुर्सानी खेती प्रवर्द्धन भएको ➢ एकीकृत कृषि कार्यक्रमबाट मृदा कृषि तथा पशुपन्छी फर्म, जुके अर्गानिक किवी उत्पादक कृषक समूह, भिमसेन कालिदेवी कृषि तथा पशुपालन फर्म र सनराइज एकीकृत कृषि फर्म समेत गरी ४ वटा कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन भएको ➢ निःशुल्क पशु स्वास्थ्य शिविरबाट ४५८ जना कृषक लाभान्वित भएको ➢ रेबिज खोपबाट ७०४ पशुपन्छी, PPR खोपबाट २०,००० पशुपन्छीको सङ्क्रमण रोकथाम गरिएको ➢ उत्पादनमा आधरित दुधमा प्रोत्साहन अनुदान मार्फत वडा नं. २ का ५३ कृषकले अनुदान प्राप्त गरेको ➢ १०,५०० वटा पशुपन्छी दर्ता अभिलेखबाट देखिएको ➢ २५,००० वटा पशुपन्छीको उपचार र परामर्श उपलब्ध गराईएको ➢ १०७ वटा पशुको कृतिम गर्भाधारण मार्फत पशु नश्ल सुधार गरिएको ➢ सिरोही जातको २५ वटा बोका वितरण तथा उपहारको बोयर बोका वितरणबाट २५०० पाठापाठी उत्पादन भएको ➢ वडा नं. २ मा ३४ वटा होलिष्टन जातका जर्सी गाई वितरण गरी ५३,००० लिटर दुध उत्पादन गरी कृषकले ३० लाख भन्दा बढी आम्दानी गर्न सफल भएको ➢ ५१ वटा साना पशुको खोर तथा ४५ वटा ठुला पशुको खोर निर्माण तथा सुधार भएको
उद्योग वाणिज्य	➢ जम्मा वर्ष भरिमा १८६ वटा व्यवसाय दर्ता भएको र ६९ व्यवसाय नवीकरण भएको ➢ गरिबी निवारणको लागि लघु उद्यम कार्यक्रम मार्फत १५० जना नयाँ उद्यमी सर्जना भएको, १०० जना उद्यमीको स्तरोन्नती भएको

	➢ ७ जना उद्यमीले सीप विकास तालिम प्राप्त गरी व्यवसायी बनेको
पर्यटन	➢ पर्यटन क्षेत्रमा उल्लेखनीय उपलब्धी नभएको
सहकारी	➢ ४० वटा सहकारी अनुगमन गरी सुधारको लागि पृष्ठपोषण दिइएको ➢ सहकारी संस्थाहरुको वास्तविक विवरण सहितको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरिएको ➢ एउटा समस्याग्रस्त सहकारीको समस्या समाधानको लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराईएको ➢ सहकारी सञ्जाल गठन गरी सहकारी अभियानलाई क्रियाशील बनाइएको
वित्तीय क्षेत्र	➢ वित्तीय सुशासनको अवस्था सुदृढ हुँदै गएको (वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कनमा ८९.५ अङ्क प्राप्त भएको) ➢ बेरुजु शून्य बेरुजु तर्फ उन्मुख हुँदै गएको (आ.व.२०८०/०८१ मा ०.६० प्रतिशत मात्र बेरुजु रहेको) ➢ विद्युतीय भुक्तानी (E-payment) सुनिश्चित भएको।

(ख) सामाजिक विकास

क्षेत्र	प्रमुख उपलब्धी
शिक्षा	➢ कक्षा ८, SEE र कक्षा १२ को परीक्षामा उत्कृष्ट अङ्क प्राप्त गर्ने १० जना विद्यार्थीलाई सम्मान तथा प्रोत्साहन गरिएको ➢ जिल्ला स्तरीय शैक्षिक प्रर्दशनीमा तृतीय स्थान हासिल गर्न सफल भएको ➢ ६१ जना विद्यार्थीलाई विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति वितरण गरिएको ➢ शिक्षक मेन्टरिङ कार्यक्रम मार्फत २२ मेन्टर शिक्षक तयार गरिएको
स्वास्थ्य	➢ निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर मार्फत ७७७ जना बिरामीले स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गरेको ➢ निःशुल्क आँखा शिविर मार्फत २१३ जनाको स्क्रिनिङ तथा ९ जनाको शल्यक्रिया गरिएको ➢ ११७ जनाले खोप सेवा प्राप्त गरेको ➢ मेलुङ स्वास्थ्य चौकीबाट ९५ जनाले ल्याव सेवा प्राप्त गरेको ➢ भि.आइ.ए. स्क्रिनिङ शिविरबाट ३८२ जनाले लाभ लिएको ➢ ८ जनाले पोष्टमार्टम खर्चको लागि सहायता प्राप्त गरेको ➢ जटिल अवस्थाका ९ जना सुत्केरीले अस्पताल रेफर गर्दाको यातायात खर्च प्राप्त गरेको ➢ निःशुल्क औषधि वितरण मार्फत १५८६६ जनाले लाभ लिएको ➢ जम्मा ६३ जनालाई विभिन्न कडा रोग लागेका नागरिकहरुलाई मासिक रु ५००० सहायता उपलब्ध गराईएको ➢ असाध्य रोग लागेका विभिन्न ४१ जना नागरिकलाई विपन्न नागरिक उपचार सुविधाको लागि सिफारिस गरिएको

खानेपानी तथा सरसफाइ	➢ १३ वटा खानेपानी मुहान दर्ता भएको ➢ २१ वटा खानेपानी संरचना निर्माण भएको ➢ खानेपानी तथा सरसफाई योजना (WASH PLAN) तर्जुमा सुरु भएको
भाषा कला संस्कृति प्रवर्द्धन	➢ क्यानभासमा मेलुङ, गन्तव्य मेलुङ तथा विकासमा मेलुङ जस्ता कार्यक्रम मार्फत गाउँपालिकाको भाषा, कला, सँस्कृतिको प्रचारप्रसार भएको
खेलकुद तथा मनोरञ्जन	➢ खेलकुद विकास समिति गठन तथा सञ्चालन कार्यविधि जारी भई कार्यान्वयनको तयारीमा रहेको
लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	➢ १४ जना व्यवसायी महिलालाई सम्मान तथा प्रोत्साहन गरिएको ➢ लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धी अभियान भएको ➢ २७ जना अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई सहायक सामग्री वितरण गरिएको ➢ १६ जना आमाबाबु विहिन बालबालिकालाई मासिक भत्ता उपलब्ध गराइएको ➢ ३१९ जना ज्येष्ठ नागरिकलाई ब्ल्याङ्केट वितरण गरिएको

(ग) पूर्वाधार विकास

क्षेत्र	प्रमुख उपलब्धी
स्थानीय सडक पुल तथा झोलुङ्गे पुल RCC	➢ १२ कि.मि. सडक सोलिङ भएको ➢ ४ कि.मि. नयाँ सडकको ट्र्याक खोलिएको ➢ ३.५ कि.मि. पक्की नाला निर्माण भएको ➢ १.१ कि.मि. बक्स सोलिङ गरिएको ➢ १ कि.मि. सडक ढलान भएको ➢ ७ स्थानमा ह्युम पाइप राखिएको ➢ २.५ कि.मि. सिँढी निर्माण भएको
सिँचाई	➢ ६ वटा सिँचाई संरचना निर्माण भएको
भवन तथा सहरी विकास	➢ प्रशासकीय भवन निर्माणको ६० प्रतिशत काम सम्पन्न भएको ➢ भवन नक्सापास एवम् अभिलेखीकरण कार्यविधि तर्जुमा भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको
सञ्चार	➢ सबै वडा कार्यलय, स्वास्थ्य संस्था, विद्यालय तथा प्रहरी चौकीमा इन्टरनेट पहुँच सुनिश्चित भएको

(घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

क्षेत्र	प्रमुख उपलब्धी
वन तथा भु-संरक्षण	➢ गाउँपालिकाको समन्वय र सहकार्यमा सामुदायिक वनहरु क्रियाशिल हुँदै गएको
जलाधार संरक्षण	➢ प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा कार्यक्रम सञ्चालन भएको
वातावरण संरक्षण, जलवायु	➢ वातावरण व्यवस्थापन योजना तर्जुमा भएको

परिवर्तन	
फोहरमैला तथा ढल व्यवस्थापन	➢ यस क्षेत्रमा उल्लेखनीय काम नभएको
जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण	➢ नदी तटीय क्षेत्रमा जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणको कार्यक्रम सञ्चालन भएको
विपद् व्यवस्थापन	➢ विपद् प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरी आंशिक कार्यान्वयन गर्न सकिएको ➢ विपद् व्यवस्थापनको लागि ३२३ थान तारजाली वितरण गरिएको ➢ विपद्बाट क्षती भएको ७ वटा सडक मर्मत गरिएको ➢ २ जना आगलागि पीडितलाई सहायता प्रदान गरिएको
एम्बुलेन्स तथा वारुण यन्त्र	➢ २ वटा एम्बुलेन्स मार्फत सेवा उपलब्ध गराइएको

(ङ) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

क्षेत्र	प्रमुख उपलब्धी
सामान्य सेवा	➢ गाउँपालिका, सबै वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थामा नागरीक बडापत्र राखी सेवा प्रवाहलाई सरल र पारदर्शी बनाउन प्रयत्न गरिएको
सुरक्षा व्यवस्थापन	➢ वडा नं. १ मा नयाँ अस्थायी प्रहरी चौकी स्थापना सहित ५ वटा प्रहरी चौकी मार्फत सुरक्षा व्यवस्थापनमा सहकार्य गरिएको
सूचना प्रविधि	➢ गाउँपालिका मातहतका सबै कार्यालयमा ई-हाजिरीको व्यवस्था तथा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा CCTV जडान गरिएको
पञ्जीकरण व्यवस्थापन	➢ वडा कार्यालयको समन्वयमा घुम्ती शिविर मार्फत १००१ जना लाभग्राहीलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरिएको ➢ सामाजिक सुरक्षा भत्ता दर्ता तथा नवीकरणमा बायोमेट्रिक उपकरण प्रणाली लागु भएको तथा बैङ्किङ प्रणालीमार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता निकासा गरिएको ➢ ४०१ जन्म दर्ता, १७६ मृत्यु दर्ता, २४८ विवाह दर्ता, ११४ बसाइसराइ दर्ता र ३४ सम्बन्ध बिच्छेदको घटना दर्ता भएको
स्थानीय तथ्याङ्क सङ्कलन र अभिलेख व्यवस्थापन	➢ घटना दर्ता डिजिटाइजेसन शुरु गरिएको ➢ EMIS मार्फत ६७८ जना बेरोजगार नागरीक सूचीकृत गरिएको र १५२ जनालाई रोजगारी प्रदान गरिएको ➢ ५१ वटा सहकारी संस्था कोपोमिस प्रणालीमा आवद्ध भएको
सुशासन प्रवर्द्धन	➢ ई-हाजिरी, खर्च सार्वजनिकीकरण, योजनाको सार्वजनिक सुनुवाई/सार्वजनिक लेखापरीक्षण, विद्युतीय भुक्तानी लागु भएको ➢ क्षमता विकास तालिम मार्फत कर्मचारीको कार्यसम्पादनमा सुधार भएको

	➢ संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन (LISA) मा ८४.५ अङ्क प्राप्त भएको र साविकको भन्दा सुधारोन्मुख रहेको
अनुसन्धान तथा विकास	➢ **यस क्षेत्रमा उल्लेखनीय काम नभएको**

ख) चालु आ.व. को हालसम्मको प्रमुख समस्या तथा चुनौती

चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा क्षेत्रगत रुपमा देहायका प्रमुख समस्या तथा चुनौती रहेका छन्।

(क) आर्थिक विकास

क्षेत्र	प्रमुख समस्या तथा चुनौती
कृषि	➢ धेरैजसो विकास योजनाहरुको काम सम्झौता बमोजिम समयमै शुरु हुन नसकेको तथा सम्झौतामा तोकिएको म्यादभित्रै सम्पन्न नभएको हुँदा पटक पटक म्याद थप गरी कार्य सम्पन्न गराउनु परेको ➢ किसानको माग बमोजिम रासायनिक मल उपलब्ध गराउन नसकिएको ➢ किसानको माग बमोजिम जैविक विषादी, खाद्य तत्व, मौसमी तथा बेमौसमी खेती सम्बन्धी प्राविधिक परामर्श कृषक समूहमा पुगी उपलब्ध गराउन नसकिएको, ➢ माटो परीक्षण गर्न किसानबाट माग भए तापनि माटो परीक्षण गरी अम्लियपना न्यूनीकरण गर्न नसकिएको।
उद्योग वाणिज्य	➢ दर्ता भएका उद्योग तथा व्यवसायहरु निष्क्रिय अवस्थामा रहनु र सञ्चालनमा रहेका व्यवसाय नियमित रुपमा नवीकरण गर्न गराउन नसकिनु ➢ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका उद्योग तथा व्यवसायहरु करदाता सेवा कार्यालयको समन्वयमा गाउँपालिकाको दायराभित्र ल्याउन नसक्दा गाउँपालिकाको लक्ष्य बमोजिम राजश्व सङ्कलन हुन नसक्नु
पर्यटन	➢ पर्यटन प्रवर्द्धनमा पर्याप्त लगानी गर्न नसकिएको
वित्तीय क्षेत्र	➢ आन्तरिक आय न्यून हुनु। ➢ वित्तीय हस्तान्तरण र खर्चको आवश्यकता बिचको अन्तर (Fiscal gap) बढी भएको तथा तोकिएको सीमा बमोजिम अनुदान तथा राजश्व प्राप्त हुन नसक्नु ➢ अनुदान तथा वितरणमूखी कार्यक्रममा गाउँपालिकाको दायित्व दिन प्रतिदिन बढ्दै जानु ➢ चालु खर्चको अनुपातमा विकास निर्माण तथा पुँजीगत खर्च कम हुनु।
सहकारी	➢ २० वटा सहकारी संस्था निष्क्रिय अवस्थामा रहनु ➢ सहकारी संस्थाहरुको सञ्चालन तथा व्यवस्थापकीय पक्ष कमजोर हुनु ➢ प्रचलित नियम कानुन बमोजिम सहकारी संस्था सञ्चालन हुन नसक्नु ➢ सहकारीप्रति सदस्यहरुको नकारात्मक दृष्टिकोण निर्माण हुनु

(ख) सामाजिक विकास

क्षेत्र	प्रमुख समस्या तथा चुनौती
शिक्षा	विद्यालय स्तरीय परिक्षा सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित विषय शिक्षकलाई ग्रेड बमोजिम प्रश्नपत्र निर्माणमा जिम्मेवारी बनाउन नसकिएको विद्यालयबाट तलब, भत्ता तथा अन्य प्रशासनिक निकासा माग फारमहरू समयमै पेस हुन नसकेकोले अनुदान निकासालाई अनुमानयोग्य र भरपर्दो बनाउन नसकिएको, विद्यालयले समयमै EMIS विवरण अपडेट नगरेकोले समयमै प्रतिवेदन गर्न नसकिएको विद्यालयले जिन्सी विवरणको अभिलेख राम्रोसँग व्यवस्थापन नगरेको
स्वास्थ्य	दरबन्दी अनुसारको कर्मचारीहरु पदपूर्ति नहुनु। मापदण्ड अनुसार स्वास्थ्य संस्थाहरुको भवन नहुनु तथा सेवा प्रवाह स्तरोन्नती गर्न नसकिनु। नसर्ने रोग, दिर्घ रोग तथा मानसिक स्वास्थ्य समस्याका रोगीहरुको सङ्ख्यात्मक वृद्धि।
खानेपानी तथा सरसफाइ	खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिहरु निष्क्रिय रहनु खानेपानीको मिटर जडान नहुँदा खानेपानी संरचना निर्माण सम्पन पछि उपभोक्ताले अपनत्व नलिनु
संस्कृति प्रवर्द्धन	सँस्कृति प्रवर्द्धनमा कार्यक्रम केन्द्रित नहुनु
यूवा खेलकुद तथा मनोरञ्जन	यूवा गाउँमा बस्न प्रोत्साहन गर्न नसक्नु युवा केन्द्रित बजेट तथा कार्यक्रममा पर्याप्त बजेट विनियोजन हुन नसक्नु
लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	लै.स.सा.स. अन्तगर्त सिमित बजेट भएकोले सबै क्षेत्रलाई समेट्न नसकिएको

(ग) पूर्वाधार विकास

क्षेत्र	**प्रमुख समस्या तथा चुनौती**
स्थानीय सडक, पुल तथा झोलुङ्गे पुल	स्रोत अभावका कारण ठुला पूर्वाधार निर्माण गर्न नसकिनु दक्ष जनशक्तिको अभाव नागरीकले विकासमा अपनत्व महशुस गर्न नसक्नु आवधिक योजनाको पूर्ण पालना गर्न नसक्नु आयोजना बैङ्क तर्जुमा गर्न नसक्नाले विकास निर्माणमा दिगोपना कायम हुन नसक्नु
सिँचाई	भौगोलिक जटिलताले लागत बढ्न गई तुलनात्मक लाभ प्राप्त हुन नसक्नु
भवन तथा सहरी विकास	राष्ट्रिय भवन संहिताको कार्यान्वयन गर्न नसक्नु
उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत	नीतिगत व्यवस्था र लगानीको अभाव हुनु

सञ्चार	उच्च गुणस्तरको इन्टरनेमा पहुँच विस्तार गर्न नसकिएको

(घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

क्षेत्र	**प्रमुख समस्या तथा चुनौती**
वन तथा भु-संरक्षण	वन पैदावरको संरक्षणमा तीन तहको सरकारबीच समन्व नभएको
जलाधार संरक्षण	जलधार संरक्षण प्राथमिकतामा नपर्नु
वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन	विकास निर्माणलाई वातावरण संरक्षण र जलवायु अनुकुलनसँग तादाम्यता मिलाउन नसकिएको
फोहरमैला तथा ढल व्यवस्थापन	कानुनी व्यवस्था भए तापनि अन्य भौतिक प्रगती सुनिश्चित गर्न नसकिएको
जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण	यस क्षेत्रमा गाउँपालिकाको पर्याप्त ध्यान पुग्न नसकेको
विपद् व्यवस्थापन	विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको लागि आवश्यक पूर्वाधार र जनशक्ति नहुनु
एम्बुलेन्स तथा वारुण यन्त्र	गाउँपालिकको सबै भूगोल समेट्ने गरी एम्बुलेन्स सेवा सुचारु गर्न नसकिएको गउँपालिकाको आफ्नै वारुणयन्त्र नभएको तथा अन्य स्थानीय सरकारसँग समन्वय गरी वारुणयन्त्रको व्यवस्था गर्न नसकिएको

(ङ) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

क्षेत्र	**प्रमुख समस्या तथा चुनौती**
सामान्य सेवा	आवश्यक प्रक्रिया पुऱ्याउन सेवाग्राहीले झन्झट मान्ने गरेको/सेवा मापदण्डको पूर्ण पालना हुन नसकेको
सुरक्षा व्यवस्थापन	गाउँपालिकाको आफ्नै नगर प्रहरी सेवा सञ्चालन गर्न नसकिएको
सूचना प्रविधि	भरपर्दो र गुणस्तरीय ईन्टरनेटको अभाव रहेको सार्वजनिक स्थलहरुमा सि.सि. क्यामेरा जडान गरी सुरक्षा प्रभावकारी बनाउन नसकिएको सूचना प्रविधि साक्षरताका लागि पर्याप्त बजेट विनियोजन हुन नसक्दा ई हाजीरी, विद्युतीय कारोबार, प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाह गर्न नसकिएको
पञ्जीकरण व्यवस्थापन	प्रशासन सेवाका कर्मचारीहरु नहुँदा प्रभावकारी र दक्ष सेवा प्रवाहमा अभाव खड्किएको पूराना अभिलेखहरु केरमेट गरिँदा थप जटिलता देखिएको दोहोरो दर्ता, दर्ता छुट हुँदा सेवाग्राहीले झन्झट बेहोर्नुपरेको
स्थानीय तथ्याङ्क सङ्कलन र	सबै खाले तथ्याङ्क सङ्कलन तथा अद्यावधिक हुन नसकेको

अभिलेख व्यवस्थापन	
सुशासन प्रवर्द्धन	गाउँपालिका, सबै वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सामुदायिक विद्यालयहरुले नियमिति रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्न गराउन नसकिएको
अनुसन्धान तथा विकास	अनुसन्धान र विकासमा बजेट तथा कार्यक्रम केन्द्रित हुन नसकेको

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्दछु।

बजेटका उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन्ः

क. अर्थतन्त्रलाई गतिशील बनाउन स्थानीय उत्पादन र उत्पादकत्वमा जोड दिई उत्पादित वस्तुको विविधीकरण, बजारीकरण तथा औद्योगीकरण गर्ने।

ख. स्थानीय सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाई सङ्घीयता कार्यान्वयन र सुदृढीकरण गर्ने।

ग. सङ्घ तथा प्रदेश सरकारको बलियो आधारका रूपमा स्थानीय सरकारको भूमिका थप प्रभावकारी बनाउने।

घ. सुशासन, विकास र समृद्धि हासिल गर्न जोड दिँदै सार्वजनिक खर्चमा पारदर्शीता, मितव्ययीता र उत्तरदायित्व कायम गरी सरकारी खर्चको उपादेयता बढाउने।

ङ. उपलब्ध स्रोत र साधनको उचित परिचालन गर्दै प्राप्त प्रतिफलको न्यायोचित वितरण सुनिश्चित गर्ने।

च. आर्थिक-सामाजिक र भौतिक पूर्वाधारहरूको विकास तथा निर्माणलाई तिब्रता दिने।

छ. सङ्घ तथा प्रदेश सरकारहरूका बीचमा सुमधुर सम्बन्ध कायम गरी समन्वय र अन्तरसम्बन्धलाई सुदृढ तुल्याउने।

माथि उल्लिखित उद्देश्य हासिल गर्न देहायअनुसारका क्षेत्रगत प्राथमिकता निर्धारण गरेको छु।

क. भौतिक पूर्वाधार विकासमा जोड,

ख. कृषि, ऊर्जा र पर्यटन क्षेत्रको विकास,

ग. सामाजिक क्षेत्रको विकास र सामाजिक सुरक्षा

घ. स्वास्थ्य क्षेत्रको विकास तथा सुदृढीकरण,

ङ. डिजिटल तथा नवप्रर्वतनशील स्थानीय विकास,

च. वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन, मानव संसाधन विकास र रोजगारी सिर्जना,

छ. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाइ गुणस्तरीय, पारदर्शी, सर्वसुलभ, समावेशी र प्रविधिमैत्री बनाई नागरीकको पहुँच अभिवृद्धि।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को आय अनुमान प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

क्र.सं.	बजेटको स्रोत	रकम	कैफियत
१	समानीकरण अनुदान – सङ्घ	१११४०००००	एघार करोड चौध लाख
२	समानीकरण अनुदान – प्रदेश	११८८९०००	एक करोड अठार लाख उनान्नब्बे हजार
३	राजश्व बाँडफाँड – सङ्घ	७३४६०१७६	सात करोड चौतिस लाख साठी हजार एक सय छयहत्तर
४	राजश्व बाँडफाँड – प्रदेश	२८०४८०७०.६३	दुई करोड असी लाख अड्चालिस हजार सत्तरी रुपैयाँ पैसा त्रिसठ्ठी
५	राजश्व बाँडफाँड – स्थानीय	४८१७५३.३७	चार लाख एकासी हजार सात सय त्रिपन्न रुपैयाँ पैसा सैंतिस
६	आन्तरिक स्रोत	५७११०००	सन्ताउन्न लाख एघार हजार
७	सङ्घीय सरकार सशर्त अनुदान	२२४३०००००	बाईस करोड त्रिचालिस लाख
८	सङ्घीय सरकार समपुरक अनुदान	१४००००००	एक करोड चालिस लाख
९	सङ्घीय सरकार विशेष अनुदान	५००००००	पचास लाख
१०	प्रदेश सरकार सशर्त अनुदान	२२८७६०००	दुई करोड अठ्ठाईस लाख छयहत्तर हजार
११	प्रदेश सरकार समपुरक अनुदान	२६६०००००	दुई करोड छैसठ्ठी लाख
१२	प्रदेश सरकार विशेष अनुदान	७००००००	सत्तरी लाख
१३	गत वर्षको अ.ल्या.	३१६८९५९६	तीन करोड सोह्र लाख उनान्नब्बे हजार पाँच सय छ्यानब्बे
	जम्मा	**५६२४६५५९७**	**छपन्न करोड चौविस लाख पैसठ्ठी हजार पाँच सय सन्तानब्बे**

अध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको बजेटका मुख्य मुख्य क्षेत्रगत कार्यक्रम र विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

१४ जनस्वास्थ्य सुधारको लागि एम्बुलेन्स सञ्चालन अनुदान तथा मेलुङ स्वास्थ्य चौकीमा ल्याव सेवा निरन्तरताको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु। त्यसैगरी महामारी रोग नियन्त्रण कार्यक्रम, Zero Home Delivery घोषणा, आमा समूह परिचालन कार्यक्रम तथा उत्कृष्ट स्वास्थ्यकर्मी सम्मान कार्यक्रम तथा गर्भवती भिडियो एक्सरे सेवा, Tele ANC/PNC फलोअप लगायतका नयाँ कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छु।

१५ विद्यालय सहायक तथा बाल विकास सहजकर्ता र विद्यालय सहयोगीलाई राज्यले तोकेको न्यूनतम पारिश्रमिक उपलब्ध गराउन आवश्यक बजेटलाई निरन्तरता दिएको छु। उत्कृष्ट विद्यार्थी, शिक्षक, प्रधानाध्यापक तथा विद्यालयलाई प्रोत्साहन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु। राष्ट्रपती रनिङ शिल्ड तथा विभिन्न अवसरमा हुने खेल सहभागीताको लागि पर्याप्त बजेट छुट्याएको छु।

१६ कक्षा ८ को बार्षिक परीक्षा तथा गाउँपालिकास्तरीय त्रैमासिक परीक्षा, करार शिक्षक छनौटको लागि आवश्यक पर्ने बजेट प्रस्ताव गरेको छु। प्रधानाध्यापक तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको क्षमता तथा नेतृत्व विकासको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु। स्थानीय पाठ्यक्रम अनुसार पाठ्यपुस्तक विकास गरी शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्न पर्याप्त बजेट विनियोजन गरेको छु।

१७ शैक्षिक योजना निर्माण, नव प्रवेशी स्थायी शिक्षकको सेवा प्रवेश, बालबिकास सहजकर्ता तालिम, मन्टेश्वरी तालिम, बालमैत्री कक्षाकोठा व्यवस्थापन, पाठ्यक्रम कार्यान्वयन कार्यशाला, SIP निर्माण, लेखा परीक्षण तथा सामाजिक परीक्षण तालिम र ICT/EMIS/TPD लगायतका क्षमता विकास तालिमको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

१८ पशुपन्छीको औषधि तथा औजार व्यवस्थापन, खोप व्यवस्थापन, निःशुल्क पशु स्वास्थ्य शिविर, कृषि तथा पशुपन्छीजन्य आकस्मिक रोग नियन्त्रणको लागि आवश्यक पर्ने बजेटलाई निरन्तरता दिएको छु। हेफर परियोजनालाई निरन्तरता दिन आवश्यक बजेटको प्रबन्ध गरेको छु।

१९ पशुपन्छीमा लाग्ने रोग नियन्त्रण तथा निदानको लागि पशुपन्छी ल्याव स्थापना गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु। गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको कृषि तथा पशुपालनलाई थप रोजगारोन्मुख तथा आर्थिक विकासलाई टेवा पुऱ्याउन माटो परीक्षण शिविर, उत्कृष्ट कृषक तथा पशुपालक किसानलाई प्रोत्साहन, हानिकारक रोग किरा नियन्त्रण, गाउँपालिकास्तरीय कृषक तालिम, कृषि यन्त्र मर्मत तालिम, गँड्यौला मल उत्पादन तालिम, उत्कृष्ट कृषक तथा पशुपालक किसान सम्मान तथा पुरस्कार कार्यक्रम, कृषक सरोकारवाला निकायसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रमलाई बजेट विनियोजन गरेको छु।

अध्यक्ष महोदय,

२० स्थानीय आर्थिक सर्वेक्षण, आर्थिक विकास संवाद समिति गठन तथा परिचालन, स्थानीय उत्पादनको बजारीकरणको लागि सहजीकरण तथा सहायता, प्राङ्गारिक खेती विस्तार, स्थानीय उत्पादन प्रदर्शनी तथा मेला, कृषिजन्य उत्पादनको सङ्कलन तथा प्रशोधन सहायता शिर्षकमा बजेट प्रस्ताव गरेको छु।

२१ ज्येष्ठ नागरीक सम्मान, सामाजिक विभेद उन्मुलन कार्यक्रम, घरेलु हिंसा अन्त्य, अन्तरजातीय साँस्कृतिक प्रवर्धन, बालविवाह, अनमेल विवाह न्यूनीकरण जस्ता चेतनामुलक कार्यक्रमको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु। महिलाहरुको क्षमता विकास, लक्षित वर्गलाई सिपमुलक तालिमको लागि बजेट प्रस्ताव गरेको छु।

२२ लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध महिला सचेतना कार्यक्रम, लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष, गाउँपालिका भित्रका बाल क्लब, बाल अधिकार समितिको क्षमता अभिवृद्धि, बालमैत्री गाउँपालिका घोषणाका लागि आवश्यक कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरेको छु। लक्षित समूहलाई राज्यको प्रशासनिक निकायमा उपस्थितीको लागि लोक सेवा आयोग कक्षा सञ्चालनको लागि बजेट प्रस्ताव गरेको छु।

२३ सुत्केरी महिला तथा नवजात शिशुको पोषणस्तरमा सुधारको लागि उपाध्यक्षसँग प्रतिनिधीमुलक सुत्केरी भेटघाट कार्यक्रमको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु।

२४ ३५ दिनभित्र जन्मदर्ता गराउनेलाई सुत्केरी प्रोत्साहन भत्ता तथा ३५ दिनभित्र मृत्यु दर्ता गराउनेलाई किरिया खर्च सहायतको लागि आवश्यक बजेटलाई निरन्तरता दिएको छु।

२५ वडास्तरमा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरुको स्थापना तथा व्यवस्थापन र मेलमिलापकर्तालाई प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराउन आवश्यक बजेटलाई निरन्तरता दिएको छु। न्याय सम्पादनलाई थप प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउन नयाँ सफ्टवेयर सञ्चालन, कानुनी सचेतना अभिवृद्धि, उत्कृष्ट न्याय सम्पादन गर्ने स्थानीय सरकारको अध्ययन तथा अवलोकन भ्रमणको लागि आवश्यक बजेट छुट्याएको छु।

२६ बागमती प्रदेशस्तरीय स्थानीय सरकारका उपाध्यक्ष तथा उपप्रमुखहरुको न्यायिक सम्मेलन गरी न्याय सम्पादनमा रहेका असल अभ्यासको आदानप्रदान गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु। दोलखा जिल्लाका स्थानीय सरकारले गरेका नयाँ अभ्यास तथा अनुभव आदानप्रदानको लागि न्यायिक समिति तथा कर्मचारीको गोलमेच सम्मेलनको लागि बजेट प्रस्ताव गरेको छु।

अध्यक्ष महोदय,

२७ गाउँपालिकाभित्र उद्यम विकास मार्फत आर्थिक वृद्धि गर्न सिलाईकटाई तालिम, बेकरी सम्बन्धी तालिम, ढाका बुनाई तालिम, साबुन बनाउने, आलु चिप्स बनाउने, केराको थामबाट रेसा प्रशोधन गर्ने लगायतका कार्यक्रमको लागि पर्याप्त बजेट विनियोजन गरेको छु।

२८ सूचना प्रविधिको प्रयोगबाट सेवा प्रवाह तथा सुशासन प्रवर्धन गर्न रु ८५०००० आठ लाख पचास हजार बजेट विनियोजन गरेको छु।

२९ गाउँपालिकाभित्रका सहकारी संस्थाका सञ्चालक तथा व्यवस्थापक बीच छलफल तथा अन्तर्क्रिया, सहकारी एकीकरण तथा प्रोत्साहन, सहकारी क्षेत्रका नियामक निकाय तथा सरोकारवालाहरुबीच अन्तरक्रिया तथा गोष्ठी र सहकारी संस्थाको सघन अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि रु ८५०००० आठ लाख पचास हजार बजेट छुट्याएको छु।

३० गाउँपालिकाबाट सञ्चालन हुने विकास योजनाको सहजीकरणको लागि घुम्ती शिविर, योजना बैङ्क तर्जुमा, अनुगमन समितिका पदाधिकारीहरुको क्षमता विकासको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु। नियमित बजार अनुगमनको लागि आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरेको छु।

३१ नेपाल सरकार सँगको साझेदारीमा राष्ट्रिय रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनको लागि रु २९७२००० उनान्तीस लाख बहत्तर हजार बजेट विनियोजन गरेको छु। गाउँपालिकाबाट सञ्चालन हुने योजना तथा विकास निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितताको लागि सिभिल ल्याव स्थापना, सडकको क्षेत्राधिकार निर्धारण तथा अव्यवस्थित बस्ती व्यवस्थापन गर्न बजेट विनियोजनको लागि नयाँ कार्यक्रमको प्रस्ताव गरेको छु।

३२ गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवालाई छिटो, छरितो, मितव्ययी र गुणस्तरीय बनाई सुशासन कायम गर्न कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्चको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

३३ संस्थागत क्षमता विकास तथा सुशासनको क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न स्थानीय उद्योग बाणिज्य सङ्घ, स्थानीय लगानी प्रवर्धनको लागि लगानी संवाद सञ्चालन, उत्कृष्ट उद्यमी सम्मान, नयाँ उद्यमीलाई व्यवसाय सञ्चालनमा सहायता, औद्योगिक ग्राम स्थापना तथा सञ्चालन, एक घर एक रोजगार कार्यक्रम, सहकारी विक्री कक्ष निर्माणमा अनुदान, वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवा लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेट प्रस्ताव गरेको छु।

३४ लघु, घरेलु तथा साना उद्योग विस्तार, वित्तीय साक्षरता तथा आर्थिक सचेतना, परम्परागत हस्तकला उद्यम प्रवर्धन, साझा सुविधा केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन जस्ता प्रवर्धनात्मक शिर्षकमा नयाँ कार्यक्रमहरु प्रस्ताव गरेको छु।

अध्यक्ष महोदय,

३५ विपद् प्रतिकार्य तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी तालिम, विपद् व्यवस्थापन कोष, आकस्मिक कोष, उद्दार, राहत तथा पुनःस्थापना खर्चको लागि बजेट छुट्याएको छु। व्याक हो लोडर सञ्चालन कोषको लागि आवश्यक बजेटलाई निरन्तरता दिएको छु। विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान र नक्साङ्कन, दिगो विकासका लक्ष्यहरुको स्थानीयकरणको लागि आवश्यक

कार्ययोजना, भिलेज प्रोफाईल, दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना तर्जुमाको लागि आवश्यक स्रोत सुनिश्चित गरेको छ।

३६ वडा कार्यालय सञ्चालनको लागि प्रत्येक वडालाई रु ५००००० पाँच लाखका दरले चालु खर्च उपलब्ध गराउन ३५००००० पैंतिस लाख बजेट प्रस्ताव गरेको छ। त्यसैगरी वडा कार्यालयको पूँजीगत खर्चको लागि वडा नं. ४ र १ मा प्रति वडा रु १०००००० दश लाखका दरले रु २०००००० बीस लाख र बाँकी वडाहरुको लागि प्रति वडा रु ८००००० आठ लाखका दरले रु ४०००००० चालिस लाख बजेट प्रस्ताव गरेको छ।

३७ वडा नं. १ र ४ को लागि विकास योजना तथा सामाजिक विकासका क्षेत्रमा खर्च गर्ने गरी रु ६०००००० साठी लाखका दरले रु १२०००००० एक करोड बीस लाख र बाँकी वडाका लागि प्रति वडा रु ५०००००० पचास लाखका दरले रु २५०००००० दुई करोड पचास लाख बजेट प्रस्ताव गरेको छ।

३८ वडा नं. ३ को वडा कार्यालय भवन निर्माणको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ। वडा नं. ५ को वडा कार्यालय भवन, डाँडाखर्क स्वास्थ्य चौकी भवन तथा सहरे स्वास्थ्य ईकाईको भवन निर्माण सम्पन्न गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ। गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण सम्पन्न गर्न आवश्यक पर्ने बजेट विनियोजन गरेको छ।

३९ नेपाल सरकारको समपुरक अनुदानमा गाउँपालिकाको ३० प्रतिशत बजेट साझेदारी हुने गरी पिपलडाँडा-वडा कार्यालय-भञ्ज्याङ सडकको लागि रु २०००००००० दुई करोड बजेट विनियोजन गरेको छ।

४० प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदानमा गाउँपालिकाको ३० प्रतिशत बजेट साझेदारी हुने गरी पौवा तीनपिप्ले सडक र मेलुङ- मानेडाँडा- निकासी– मिल्तिखोला– रामेछाप सडकलाई रु १९०००००० एक करोड नब्बे लाखका दरले जम्मा रु ३८०००००० तीन करोड असी लाख बजेट प्रस्ताव गरेको छ।

४१ प्रदेश सरकारको विशेष अनुदानमा सञ्चालन हुनेगरी वडा नं. २ मा दुग्ध व्यवसाय प्रवर्धन गर्न गाईभैंसी पालनको लागि रु २५००००० पच्चीस लाख बजेट विनियोजन गरेको छ। त्यसैगरी वडा नं. १ मा झोरखोला खानेपानीको लागि रु ४५००००० पैतालिस लाख बजेट प्रस्ताव गरेको छ।

अध्यक्ष महोदय,

४२ नेपाल सरकारको विशेष अनुदानमा वडा नं. ३ सञ्चालन हुने नलिडाँडा– दोबाटे- काँडे– भिरमुनी- लामाटोल खानेपानीलाई रु ५०००००० पचास लाख बजेट छुट्याएको छ।

४२ नेपाल सरकारको सशर्त अनुदानमा सञ्चालन हुनेग मानेडाँडा– भूमेस्थान-मिल्तिखोला सडकको लागि रु ७०००००० सत्तरी लाख र तीन पिप्ले कोटामुनी सडक स्तरोन्नतीको लागि रु २५००००० पच्चीस लाख गरी रु ९५००००० पन्चानब्बे लाख बजेट छुट्याएको छु।

४३ प्रदेश सरकारको सशर्त अनुदानमा सञ्चालन हुनेगरी सिमपाखा– गहते– सिउँडीघारी सिँचाईलाई २५००००० पच्चीस लाख र कालिचौर खानेपानी तथा सरसफाई योजनाको लागि रु २५००००० पच्चीस लाख गरी रु ५०००००० पचास लाख रुपैंया बजेट विनियोजन गरेको छु।

४४ त्यसैगरी कोपिला-पाखर्क-गिरीगाउँ-लामाटोल-ऐरेलु-माने सडक स्तरोन्नतीको लागि रु ३५००००० पैंतिस लाख र लहरेमाने आँपबोटे देउराली सडक स्तरोन्नतीको लागि रु ४०००००० चालिस लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।

४५ गाउँपालिका र हेफर प्रोजेक्ट नेपाल, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना तथा अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाको साझेदारीमा कृषि तथा पशुपन्छी लगायतका अन्य क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

अध्यक्ष महोदय,

४६. आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को अनुमानित आय व्यय विवरण र विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा खर्च हुने गरी प्रस्तावित शिर्षकगत बजेट तथा कार्यक्रम यसैसाथ पेस गरेको छु।

४७. आगामी आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को विनियोजन विधेयक, २०८२ माथि यस गरीमामय सभामा छलफलको लागि निर्णयार्थ पेस गर्दछु ।

अन्त्यमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेट तथा कार्यक्रम मेलुङ गाउँपालिकाको सर्वपक्षीय विकासको लागि महत्वपूर्ण हुने विश्वास लिएको छु। यस बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहयोग गर्नुहुन सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारी लगायत गाउँपालिकाबासीमा हार्दिक अनुरोध गर्न चाहन्छु। साथै गाउँपालिकाको समग्र विकासमा महत्वपुर्ण योगदान पुर्‍याउनुहुने जनप्रतिनिधिज्यूहरु, विभिन्न् राजनैतिक दल, गाउँपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण कर्मचारी, सरकारी तथा गैह्र सरकारी सङ्घ संस्थाहरु, नागरीक समाज, आम सञ्चार माध्यमहरु तथा सम्पूर्ण मेलुङ गाउँपालिकाबासीहरु प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु। यहाँहरुले गाउँपालिकाको विकास र सेवा प्रवाहको लागि गर्नुभएको पहल र सहकार्यको उच्च कदर गर्दै बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समेत यहाँहरुको सहयोग हुने अपेक्षा सहित हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

धन्यवाद।

मेलुङ गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन, २०८२

प्रस्तावना : मेलुङ गाउँपालिकाको आ.व. २०८२/८३ को सेवा र कार्यहरूको लागि सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२९ (२) बमोजिम मेलुङ गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ।

१. <u>संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ</u> :

  १. यस ऐनको नाम "मेलुङ गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन, २०८२" रहेको छ।

  २. यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. <u>आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार</u> : आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को निमित्त गाउँ कार्यपालिका, वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूका निमित्त अनुसूची-१ मा उल्लिखित चालु खर्च, पुँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको रकम समेत गरी जम्मा रकम ५६,२४,६५,५९७.०० (अक्षेरुपी छपन्न करोड चौबिस लाख पैंसठ्ठी हजार पाँच सय सन्तान्नब्बे मात्र।) मा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिनेछ।

३ . <u>विनियोजन</u> :

  १. यस ऐनद्वारा सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को निमित्त मेलुङ गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूको निमित्त विनियोजन गरिने छ।

  २. उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूको निमित्त विनियोजन गरेको रकममध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा अपुग हुने देखिन आएमा गाउँ कार्यपालिकाले बचत हुने शीर्षकबाट नपुग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ। यसरी रकम सार्दा एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको १० प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूबाट अर्को एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूमा रकम सार्न तथा निकासा र खर्च जनाउन सकिनेछ। पुँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थातर्फ विनियोजित रकम साँवा भुक्तानी खर्च र व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालु खर्च शीर्षक तर्फ सार्न र वित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत साँवा भुक्तानी खर्च तर्फ विनियोजित रकम ब्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्यत्र सार्न सकिने छैन। तर चालु तथा पुँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको खर्च व्यहोर्न एक स्रोतबाट अर्को स्रोतमा रकम सार्न सकिनेछ।

३. उपदफा (२) मा जुन सुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको १० प्रतिशत भन्दा बढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूमा रकम सार्न परेमा गाउँ सभाको स्वीकृति लिनु पर्नेछ।

अनुसूची-१

दफा (२) सँग सम्बन्धित

नेपालको संविधानको धारा २२९ (२) बमोजिम

सञ्चित कोषबाट विनियोजन हुने रकम

आ.व. : २०८२/८३

शीर्षक	आ.व. २०८०/८१ को यथार्थ	आ.व. २०८१/८२ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८२/८३ को अनुमान
आय	४६,९४,३२,७०१.२७	५१,२१,०९,०००.००	५३,०७,७६,००१.००
राजस्व	८,६०,९४,१९३.७६	१०,८४,५३,०००.००	१०,७७,११,००१.००
आन्तरिक स्रोत	३५,३५,२५३.९७	५४,५०,१००.००	५७,११,०००.००
११३१३ सम्पती कर	३८,०००.००	८,००,०००.००	८,२०,०००.००
११३१४ भुमिकर/मालपोत	४,५९,४३७.३३	४,५०,०००.००	५,००,०००.००
११३१७ वहाल कर	८२,१३२.३७	१,००,०००.००	१,३०,०००.००
११६३१ कृषितथा पशुजन्य वस्तुको व्यावसायिक कारोबारमा लाग्ने कर	३५,६७८.००		
१४२१९ अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	१२,५८०.००		
१४२२१ न्यायिक दस्तूर	२,०००.००		
१४२२४ परीक्षा शुल्क		५०,०००.००	५०,०००.००
१४२४२ नक्सापास दस्तुर		०.००	५०,०००.००
१४२४३ सिफारिश दस्तुर	२२,५०,६७७.५०	१०,००,०००.००	१०,००,०००.००
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर		२,००,०००.००	२,५०,०००.००
१४२४५ नाता प्रमाणित दस्तुर		७,००,०००.००	७,५०,०००.००

शीर्षक	आ.व. २०८०/८१ को यथार्थ	आ.व. २०८१/८२ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८२/८३ को अनुमान
१४२४९ अन्य दस्तुर	४,९५,१२८.७७	२,२५,०००.००	२,५०,०००.००
१४२५३ व्यावसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	१,५९,६२०.००	५,००,०००.००	५,५०,०००.००
१४३१२ प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत		२,००,०००.००	२,५०,०००.००
१४६११ व्यवसाय कर		२,००,०००.००	२,५०,०००.००
राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	८,२५,५८,९३९.७९	१०,३०,०२,९००.००	१०,२०,००,००१.००
११३१५ घरजग्गा रजिष्टेशन दस्तुर	६,४९,०४३.९४		
११३१५ घरजग्गा रजिष्टेशन दस्तुर		२५,००,०००.००	४,८१,७५४.००
११४११ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर	५,३९,२२,५५४.४६	६,१३,९९,०१९.००	५,५१,०२,६३२.००
११४२१ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने अन्तःशुल्क	१,२९,२७,४४०.५७	२,२३,००,९८१.००	१,८३,६७,५४४.००
११४५६ बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर	१,५०,५१,६२८.९४	१,६८,०२,९००.००	२,८०,४८,०७१.००
१४१५३ बाँडफाँड भई प्राप्त वन रोयल्टी	८,२७१.८८		
अन्य आय		१०,२५,१००.००	८,६१,०००.००
१४५२९ अन्य राजस्व		१०,००,०००.००	८,००,०००.००
१५१११ बेरूजू		२५,१००.००	६१,०००.००
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण	३८,३३,३८,५०७.५१	४०,३६,५६,०००.००	४२,३०,६५,०००.००
सङ्घीय सरकार	३२,९३,६०,३५०.००	३३,९५,९९,०००.००	३५,४७,००,०००.००
१३३११ समानीकरण अनुदान	१०,८६,२४,०००.००	११,५१,००,०००.००	११,१४,००,०००.००
१३३१२ शसर्त अनुदान चालु	२०,६१,१९,०००.००	२१,०४,९९,०००.००	२१,४२,००,०००.००
१३३१३ शसर्त अनुदान पुँजीगत	६८,००,०००.००	६०,००,०००.००	१,०१,००,०००.००
१३३१५ विषेश अनुदान पुँजीगत	४९,८४,८१४.००	८०,००,०००.००	५०,००,०००.००
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजीगत	२८,३२,५३६.००	०.००	१,४०,००,०००.००

शीर्षक	आ.व. २०८०/८१ को यथार्थ	आ.व. २०८१/८२ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८२/८३ को अनुमान
प्रदेश सरकार	५,३९,७८,१५७.५१	६,४०,५७,०००.००	६,८३,६५,०००.००
१३३११ समानीकरण अनुदान	१,२२,११,०००.००	१,१९,२२,०००.००	१,१८,८९,०००.००
१३३१२ शसर्त अनुदान चालु	१,८३,४६,०००.००	१,११,३५,०००.००	१,७८,७६,०००.००
१३३१३ शसर्त अनुदान पुँजीगत	४५,००,०००.००	१,३०,००,०००.००	५०,००,०००.००
१३३१४ विषेश अनुदान चालु	६७,०१,४२४.००	०.००	७०,००,०००.००
१३३१५ विषेश अनुदान पुँजीगत		८०,००,०००.००	०.००
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजीगत	१,२२,१९,७३३.५१	२,००,००,०००.००	२,६६,००,०००.००
बैदेशिक			
जनसहभागिता			
वित्तीय व्यवस्था (प्राप्ति)			
व्यय	३२,८८,७७,९०५.३३	५६,४२,५९,०००.००	५६,२४,६५,५९७.००
चालु	१८,३१,८४,८६४.६४	३६,९६,५४,०००.००	३३,६९,९६,५९७.००
२११११ पारिश्रमिक कर्मचारी	७,०९,८७,३७५.२९	१८,८७,३९,०००.००	१९,५९,१८,५२६.००
२१११२ पारिश्रमिक पदाधिकारी	५५,८५,९००.००	६०,००,०००.००	६०,००,०००.००
२११२१ पोशाक	१,३०,०००.००	२,८५,०००.००	५,४०,०००.००
२११२२ खाद्यान्न	०.००	०.००	१०,००,०००.००
२११३१ स्थानीय भत्ता	६३,२७०.००	६,४२,०००.००	२,००,०००.००
२११३२ महंगी भत्ता	५६,०००.००	१,००,०००.००	२,००,०००.००
२११३४ कर्मचारीको बैठक भत्ता	८,४१,७३०.००	१०,००,०००.००	२,००,०००.००
२११३५ कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	८,००,५५२.००	२०,००,०००.००	७,००,०००.००
२११३९ अन्य भत्ता	२,२७,५०५.००	८,००,०००.००	३,००,०००.००

शीर्षक	आ.व. २०८०/८१ को यथार्थ	आ.व. २०८१/८२ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८२/८३ को अनुमान
२११४१ पदाधिकारी बैठक भत्ता	१८,००,०००.००	२४,४९,९००.००	१९,५०,०००.००
२१२११ कर्मचारीको सामाजिक सुरक्षा कोष खर्च	०.००	१००.००	०.००
२२१११ पानी तथा बिजुली	१,७६,९४८.००	६,००,०००.००	७,६०,०००.००
२२११२ सञ्चार महसुल	४,८४,७८३.४०	१२,००,०००.००	१६,००,०००.००
२२११३ सार्वजनिक उपयोगिताको सेवा खर्च	०.००	०.००	२,००,०००.००
२२२११ इन्धन (पदाधिकारी)	१४,६४,०७२.००	१९,००,०००.००	२०,००,०००.००
२२२१२ इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	२४,०८,७७६.००	१९,००,०००.००	११,२५,०००.००
२२२१३ सवारी साधन मर्मत खर्च	२६,३२,४६०.००	३०,००,०००.००	२०,७५,०००.००
२२२१४ बिमा तथा नवीकरण खर्च	३,००,३०१.००	४,००,०००.००	३,००,०००.००
२२२२१ मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	३,९६,६९२.००	७,००,०००.००	५,००,०००.००
२२२३१ निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	१,६५,५७९.००	७,००,०००.००	५,००,०००.००
२२२९१ अन्य सम्पत्तिहरूको सञ्चालन तथा सम्भार खर्च	२०,९९,९०४.४०	२४,००,०००.००	१२,००,०००.००
२२३११ मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	१६,२७,६६४.००	४८,६०,०००.००	२७,२०,०००.००
२२३१३ पुस्तक तथा सामग्री खर्च	१,९९,४९०.००	८,००,०००.००	१०,००,०००.००
२२३१४ इन्धन (अन्य प्रयोजन)	१,५२,२३२.००	४,००,०००.००	२,००,०००.००
२२३१५ पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	२३,२९,७६०.००	४८,००,०००.००	१४,००,०००.००
२२३१९ अन्य कार्यालय सञ्चालन खर्च	२८,८७,६८६.००	८९,५०,०००.००	४४,००,०००.००
२२४११ सेवा र परामर्श खर्च	०.००	३३,००,०००.००	३५,००,०००.००
२२४१२ सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर सञ्चालन खर्च	०.००	५,००,०००.००	५,००,०००.००
२२४१३ करार सेवा शुल्क	१,५२,००,५८०.००	१,८०,००,०००.००	२,०४,२२,०००.००
२२५११ कर्मचारी तालिम खर्च	३,८०,७००.००	८,००,०००.००	५,००,०००.००

शीर्षक	आ.व. २०८०/८१ को यथार्थ	आ.व. २०८१/८२ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८२/८३ को अनुमान
२२५१२ सिप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	०.००	१६,००,०००.००	९,३६,०००.००
२२५२२ कार्यक्रम खर्च	१,९३,४८,०१९.००	४,०१,७२,०००.००	३,४४,५२,०००.००
२२५२९ विविध कार्यक्रम खर्च	१,४२,९५,८२४.००	३८,२२,०००.००	५,००,०७१.००
२२६११ अनुगमन, मूल्याङ्कन खर्च	५,३८,१४०.००	८,४५,०००.००	९,४५,०००.००
२२६१२ भ्रमण खर्च	३१,९६,३७४.००	४०,००,०००.००	१५,८०,०००.००
२२६१३ विशिष्ट व्यक्ति तथा प्रतिनिधि मण्डलको भ्रमण खर्च	८५,३७०.००	३,००,०००.००	३,००,०००.००
२२६१९ अन्य भ्रमण खर्च	१,६७,३५०.००	१३,००,०००.००	४,००,०००.००
२२७११ विविध खर्च	१०,८६,२३०.००	१३,२४,०००.००	८,१०,०००.००
२२७२१ सभा सञ्चालन खर्च	७,००,४१२.००	५,००,०००.००	११,००,०००.००
२५१२१ वित्तीय संस्थानहरूलाई चालु सहायता	०.००	०.००	३,००,०००.००
२५२२१ वित्तीय व्यवसायहरूलाई चालु सहायता	०.००	०.००	५,००,०००.००
२५३११ शैक्षिक संस्थाहरूलाई सहायता	७४,५९,०६१.५५	१,८६,१९,०००.००	१,४०,१६,०००.००
२५३१२ स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई सहायता	६,९८,०२४.००	६,००,०००.००	५,००,०००.००
२५३१३ उपभोक्ता समिति तथा गैर सरकारी संस्था सहायता	१३,६२,६०९.००	१,५०,०००.००	०.००
२५३१५ अन्य सँस्था सहायता	१२,००,०००.००	१,३७,००,०००.००	५,००,०००.००
२६४१२ सरकारी निकाय, समिति, प्रतिष्ठान एवम् बोर्डहरूलाई सशर्त चालु अनुदान	१०,००,०००.००	१०,००,०००.००	५,००,०००.००
२६४१३ अन्य संस्थालाई सःशर्त चालु अनुदान	०.००	०.००	१,००,००,०००.००
२७१११ सामाजिक सुरक्षा	१७,०५,४८९.००	०.००	१२,००,०००.००
२७११२ अन्य सामाजिक सुरक्षा	५९,७८,३०४.००	२०,००,०००.००	२७,७२,०००.००

शीर्षक	आ.व. २०८०/८१ को यथार्थ	आ.व. २०८१/८२ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८२/८३ को अनुमान
२७२११ छात्रवृत्ति	०.००	०.००	८,५२,०००.००
२७२१२ उद्दार, राहत तथा पुनर्स्थापना खर्च	३४,१३,६२०.००	९९,७५,०००.००	४५,००,०००.००
२७२१३ औषधिखरिद खर्च	४७,२६,७४३.००	५५,७१,०००.००	४२,८३,०००.००
२७२१९ अन्य सामाजिक सहायता	९,७३,६६०.००	३०,५०,०००.००	२८,४०,०००.००
२८१४२ घरभाडा	१०,६८,२७५.००	७,००,०००.००	५,००,०००.००
२८१४३ सवारी साधन तथा मेशिनर औजार भाडा	५,५४,७००.००	८,००,०००.००	६,००,०००.००
२८१४९ अन्य भाडा	२,२६,७००.००	७,००,०००.००	२,००,०००.००
२८२१२ न्यायिक फिर्ता	०.००	१७,००,०००.००	०.००
पुँजीगत	१४,५६,९३,०४०.६९	१९,४६,०५,०००.००	२२,५४,६९,०००.००
३११११ आवासीय भवन निर्माण/खरिद	०.००	७,००,०००.००	४,००,०००.००
३१११२ गैर आवासीय भवन निर्माण/खरिद	२,८७,७५,६४१.००	५,५०,०५,०००.००	६,४८,००,०००.००
३११२१ सवारी साधन	३२,४९,६००.००	०.००	१,००,०००.००
३११२२ मेशिनरी तथा औजार	१६,७९,२५२.००	२,५०,०००.००	१७,००,०००.००
३११२३ फर्निचर तथा फिक्चर्स	५,९१,२२६.००	३३,००,०००.००	११,००,०००.००
३११३१ पशुधन तथा बागवानी विकास खर्च	०.००	०.००	२५,००,०००.००
३११३४ कम्प्युटर सफ्टवेयर निर्माण तथा खरीद खर्च	०.००	५,००,०००.००	०.००
३११५१ सडक तथा पुल निर्माण	५,६५,८८,२१५.५१	७,०३,५०,०००.००	९,८३,५०,०००.००
३११५५ सिँचाई संरचना निर्माण	५३,९९,९७७.००	१,५६,५०,०००.००	३१,००,०००.००
३११५६ खानेपानी संरचना निर्माण	२,७६,११,०१८.००	१,६४,००,०००.००	२,४९,००,०००.००
३११५९ अन्य सार्वजनिक निर्माण	२,१७,९८,१११.१८	३,२४,५०,०००.००	२,६५,१९,०००.००
३१५११ भईपरी आउने पुँजीगत	०.००	०.००	२०,००,०००.००

शीर्षक	आ.व. २०८०/८१ को यथार्थ	आ.व. २०८१/८२ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८२/८३ को अनुमान
बजेट बचत (+)/न्यून	१४,०५,५४,७९५.९४	(५,२१,५०,०००.००)	(३,१६,८९,५९६.००)
गत वर्षको नगद मौज्दात		५,२१,५०,०००.००	३,१६,८९,५९६.००

स्रोत मिलान

आ.व. २०८२/८३

क्र.सं.	स्रोत समूह	बजेटको स्रोत/तह	स्रोत	विधि	अनुमानित आय	अनुमानित व्यय	फरक
१	सङ्घीय सरकार,नेपाल सरकार ,१३३११ - समानीकरण अनुदान, नगद अनुदान				११,१४,००,०००.००	११,१४,००,०००.००	०
१.१	सङ्घीय सरकार	नेपाल सरकार	समानीकरण अनुदान	नगद अनुदान	११,१४,००,०००.००	११,१४,००,०००.००	०
२	सङ्घीय सरकार,नेपाल सरकार ,१३३१२ - शसर्त अनुदान चालु, नगद अनुदान				२१,४२,००,०००.००	२१,४२,००,०००.००	०
२.१	सङ्घीय सरकार	नेपाल सरकार	शसर्त अनुदान चालु	नगद अनुदान	२०,०२,००,०००.००	२०,०२,००,०००.००	०
२.२	बैदेशिक स्रोत	एस.इ.एस.पी.	बैदेशिक अनुदान	सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)	४२,००,०००.००	४२,००,०००.००	०
२.३	बैदेशिक स्रोत	एस.इ.एस.पी.	वैदेशिक ऋणको प्राप्ति	सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)	८४,००,०००.००	८४,००,०००.००	०
२.४	बैदेशिक स्रोत	युरोपियन युनियन	बैदेशिक अनुदान	नगद अनुदान (बैदेशिक)	१४,००,०००.००	१४,००,०००.००	०
३	सङ्घीय सरकार,नेपाल सरकार ,१३३१३ - शसर्त अनुदान पुँजीगत, नगद अनुदान				१,०१,००,०००.००	१,०१,००,०००.००	०
३.१	अन्तरिक स्रोत	आन्तरिक ऋण	आन्तरिक स्रोत	नगद (आन्तरिक ऋण)	१,०१,००,०००.००	१,०१,००,०००.००	०
४	सङ्घीय सरकार,नेपाल सरकार ,१३३१५ - विषेश अनुदान पुँजीगत, नगद अनुदान				५०,००,०००.००	५०,००,०००.००	०

क्र.सं.	स्रोत समूह	बजेटको स्रोत/तह	स्रोत	विधि	अनुमानित आय	अनुमानित व्यय	फरक
४.१	अन्तरिक स्रोत	आन्तरिक ऋण	आन्तरिक स्रोत	नगद (आन्तरिक ऋण)	५०,००,०००.००	५०,००,०००.००	०
५	सङ्घीय सरकार,नेपाल सरकार ,१३३१७ - समपुरक अनुदान पुँजीगत, नगद अनुदान				१,४०,००,०००.००	१,४०,००,०००.००	०
५.१	अन्तरिक स्रोत	आन्तरिक ऋण	आन्तरिक स्रोत	नगद (आन्तरिक ऋण)	१,४०,००,०००.००	१,४०,००,०००.००	०
६	प्रदेश सरकार,बागमती प्रदेश ,१३३११ - समानीकरण अनुदान, नगद अनुदान				१,१८,८९,०००.००	१,१८,८९,०००.००	०
६.१	प्रदेश सरकार	बागमती प्रदेश	समानीकरण अनुदान	नगद अनुदान	१,१८,८९,०००.००	१,१८,८९,०००.००	०
७	प्रदेश सरकार,बागमती प्रदेश ,१३३१२ - शसर्त अनुदान चालु, नगद अनुदान				१,७८,७६,०००.००	१,७८,७६,०००.००	०
७.१	प्रदेश सरकार	बागमती प्रदेश	शसर्त अनुदान चालु	नगद अनुदान	१,७८,७६,०००.००	१,७८,७६,०००.००	०
८	प्रदेश सरकार,बागमती प्रदेश ,१३३१३ - शसर्त अनुदान पुँजीगत, नगद अनुदान				५०,००,०००.००	५०,००,०००.००	०
८.१	प्रदेश सरकार	बागमती प्रदेश	शसर्त अनुदान पुँजीगत	नगद अनुदान	५०,००,०००.००	५०,००,०००.००	०
९	प्रदेश सरकार,बागमती प्रदेश ,१३३१४ - विषेश अनुदान चालु, नगद अनुदान				७०,००,०००.००	७०,००,०००.००	०
९.१	प्रदेश सरकार	बागमती प्रदेश	विषेश अनुदान चालु	नगद अनुदान	७०,००,०००.००	७०,००,०००.००	०
१०	प्रदेश सरकार,बागमती प्रदेश ,१३३१७ - समपुरक अनुदान पुँजीगत, नगद अनुदान				२,६६,००,०००.००	२,६६,००,०००.००	०
१०.१	प्रदेश सरकार	बागमती प्रदेश	समपुरक अनुदान पुँजीगत	नगद अनुदान	२,६६,००,०००.००	२,६६,००,०००.००	०
११	राजस्व बाडफाड,राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार ,१००२०-राजस्व बाँडफाँड,				२,८०,४८,०७१.००	२,८०,४८,०७१.००	०

क्र.सं.	स्रोत समूह	बजेटको स्रोत/तह	स्रोत	विधि	अनुमानित आय	अनुमानित व्यय	फरक
	नगद						
११.१	राजस्व बाडफाड	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार	राजस्व बाँडफाँड	नगद	२,८०,४८,०७१.००	२,८०,४८,०७१.००	०
१२	राजस्व बाडफाड,राजस्व बाँडफाँड – स्थानीय, १००२० - राजस्व बाँडफाँड, नगद				४,८१,७५४.००	४,८१,७५४.००	०
१२.१	राजस्व बाडफाड	राजस्व बाँडफाँड – स्थानीय	राजस्व बाँडफाँड	नगद	४,८१,७५४.००	४,८१,७५४.००	०
१३	राजस्व बाँडफाँड, राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार ,१००२० - राजस्व बाँडफाँड, नगद				७,३४,७०,१७६.००	७,३४,७०,१७६.००	०
१३.१	राजस्व बाडफाड	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार	राजस्व बाँडफाँड	नगद	७,३४,७०,१७६.००	७,३४,७०,१७६.००	०
१४	अन्तरिक स्रोत,आन्तरिक स्रोत ,१००१०-आन्तरिक स्रोत, नगद				३,७४,००,५९६.००	३,७४,००,५९६.००	०
१४.१	अन्तरिक स्रोत	आन्तरिक स्रोत	आन्तरिक स्रोत	नगद	३,७४,००,५९६.००	३,७४,००,५९६.००	०
जम्मा					५६,२४,६५,५९७.००	५६,२४,६५,५९७.००	०

मेलुङ गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, दोलखा

कार्यालयको कोड : ८०३२३५०४३००

कार्यक्रम तथा परियेजना अनुसार बजेट विनियोजन

आ.व. २०८२/०८३

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
८०३२३५०४१०१ मेलुङ गाउँपालिका							
१	पारिश्रमिक कर्मचारी	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११११	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	६०,०२,७७२.००
२	पारिश्रमिक कर्मचारी	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	३०,००,०००.००
३	पारिश्रमिक कर्मचारी	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११११	राजस्व बाँडफाँड – स्थानीय - नगद	१	पटक	४,८१,७५४.००
४	पारिश्रमिक कर्मचारी	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२५,१८,०००.००
५	पारिश्रमिक पदाधिकारी	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२१११२	आन्तरिक स्रोत - नगद	१०	पटक	२०,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
६	पारिश्रमिक पदाधिकारी	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२१११२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१०	पटक	२०,००,०००.००
७	पारिश्रमिक पदाधिकारी	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२१११२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१०	पटक	२०,००,०००.००
८	पोशाक भत्ता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११२१	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
९	स्थानीय भत्ता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११३१	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
१०	महंगी भत्ता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११३२	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
११	कर्मचारीको बैठक भत्ता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११३४	आन्तरिक स्रोत - नगद	१०	पटक	२,००,०००.००
१२	अतिरिक्त समय काम गरेको आधारमा प्रोत्साहन भत्ता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११३५	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
१३	कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	कार्यालय	२११३५	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	१,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		सञ्चालन तथा प्रशासनिक					
१४	अन्य भत्ता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११३९	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
१५	मेलमिलापकर्तालाई प्रोत्साहन भत्ता	कानुन तथा न्याय	२११३९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	५०	पटक	५०,०००.००
१६	कानुन बमोजिम गठन भएका समितिका पदाधिकारीको बैठक भत्ता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११४१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	३	पटक	३,००,०००.००
१७	पदाधिकारी बैठक भत्ता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११४१	आन्तरिक स्रोत - नगद	४	पटक	१६,००,०००.००
१८	पानी तथा बिजुली	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	आन्तरिक स्रोत - नगद	१०	पटक	५,००,०००.००
१९	सञ्चार महसुल	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२११२	आन्तरिक स्रोत - नगद	३	पटक	१५,००,०००.००
२०	सार्वजनिक उपयोगिताको सेवा खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२११३	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	२,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
२१	इन्धन (पदाधिकारी)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२११	आन्तरिक स्रोत - नगद	१०	पटक	२०,००,०००.००
२२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१२	आन्तरिक स्रोत - नगद	१०	पटक	१०,००,०००.००
२३	सवारी साधन मर्मत खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१३	आन्तरिक स्रोत - नगद	१०	पटक	२०,००,०००.००
२४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१४	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००
२५	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	४	पटक	४,००,०००.००
२६	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२३१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
२७	अन्य सम्पत्तिहरूको सञ्चालन तथा सम्भार खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२९१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२	पटक	२,००,०००.००
२८	ब्याक हो लोडर सञ्चालन तथा	कार्यालय	२२२९१	राजस्व बाँडफाँड -	१०	पटक	५,०२,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	व्यवस्थापन कोष	सञ्चालन तथा प्रशासनिक		सङ्घीय सरकार - नगद			
२९	व्याक हो लोडर सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कोष	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२९१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१०	पटक	४,९८,०००.००
३०	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१०,००,०००.००
३१	पुस्तक तथा सामग्री खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१३	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	१०,००,०००.००
३२	इन्धन - अन्य प्रयोजन	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१४	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
३३	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१५	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१३	पटक	१३,००,०००.००
३४	अन्य कार्यालय सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
३५	मसलन्द तथा कार्यालय व्यवस्थापन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		प्रशासनिक					
३६	आवधिक योजना निर्माण	योजना तर्जुमा र कार्यन्वयन	२२४११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
३७	दिगो विकासका लक्ष्यहरूको स्थानीयकरणका लागि नीति तथा कार्ययोजना निर्माण	शासन प्रणाली	२२४११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
३८	भिलेज प्रोफाईल अध्यावधिक कार्यक्रम	योजना तर्जुमा र कार्यन्वयन	२२४११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
३९	सेवा र परामर्श खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२४११	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	४	पटक	२०,००,०००.००
४०	सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२४१२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
४१	करार सेवा शुल्क	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२४१३	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१०	पटक	४५,००,०००.००
४२	करार सेवा शुल्क	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२४१३	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१०	पटक	३५,००,०००.००
४३	करार सेवा शुल्क	कार्यालय सञ्चालन तथा	२२४१३	आन्तरिक स्रोत - नगद	१०	पटक	९०,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		प्रशासनिक					
४४	कर्मचारी तालिम खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
४५	न्यायिक समितिको बैठक व्यवस्थापन खर्च	कानुन तथा न्याय	२२५१२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
४६	सिप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
४७	CBR साझेदारी कार्यक्रम	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
४८	अन्तर स्थानीय तह साझेदारी कार्यक्रम	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
४९	अन्तर सरकारी समन्वय तथा सहजीकरण कार्यक्रम	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
५०	आलु चिप्स बनाउने तालिम	उद्योग	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
५१	उपाध्यक्षसँग प्रतिनिधीमूलक सुत्केरी भेटघाट कार्यक्रम	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	२०	पटक	१,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		समावेशीकरण					
५२	केराको थामबाट रेसा निकाल्ने कार्यक्रम प्रवर्धन	उद्योग	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
५३	जिल्लाका स्थानीय तहले गरेका नयाँ अभ्यास तथा अनुभव आदान प्रदानका लागि न्यायिक समितिका पदाधिकारी तथा कर्मचारीको गोलमेच सम्मेलन तथा गाउँपालिका उपाध्यक्षहरूको बागमती प्रदेशस्तरीय सम्मेलन	कानुन तथा न्याय	२२५२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
५४	जिल्लाका स्थानीय तहले गरेका नयाँ अभ्यास तथा अनुभव आदान प्रदानका लागि न्यायिक समितिका पदाधिकारी तथा कर्मचारीको गोलमेच सम्मेलन तथा गाउँपालिका उपाध्यक्षहरूको बागमती प्रदेशस्तरीय सम्मेलन	कानुन तथा न्याय	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	४,००,०००.००
५५	डाँडाखर्क मा.वि. छात्रबास व्यवस्थापन	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
५६	तामाङ घेदुङको विभिन्न कार्यक्रम तथा दिवस मनाउने कार्यक्रम	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
५७	पञ्जीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा	सामाजिक सुरक्षा	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश	१	पटक	१,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	सम्बन्धी तालिम तथा अभिमुखीकरण	तथा संरक्षण		सरकार - नगद			
५८	पिपलडाँडा तामाङ समाज	सम्पदा पूर्वाधार	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००
५९	बजार अनुगमन कार्यक्रम	वाणिज्य	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
६०	महिला सशक्तिकरण सम्बन्धी विभिन्न दिवस मनाउने कार्यक्रम	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	४	पटक	२,००,०००.००
६१	मातृभाषा प्रवर्धन	भाषा तथा संस्कृति	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००
६२	लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध सचेतना कार्यक्रम	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
६३	लि वर्ड कार्यक्रम साझेदारी	शासन प्रणाली	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,५०,०००.००
६४	व्यवसायिक सिप तथा रोजगार मेला	गरीबी निवारण	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
६५	विपद् प्रतिकार्य, पुन स्थापना तथा पूर्वतयारी	विपद् व्यवस्थापन	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
६६	सडकको क्षेत्राधिकार निर्धारण तथा लगत कट्टा कार्यक्रम	शासन प्रणाली	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
६७	साझा सुविधा केन्द्र सञ्चालन तथा	उद्योग	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड -	१	पटक	२,५०,०००.००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	व्यवस्थापन			सङ्घीय सरकार - नगद			
६८	सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण सहजीकरण	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३	पटक	३,००,०००.००
६९	सार्वजनिक सुनुवाई तथा गुनासो व्यवस्थापन तथा सुशासन प्रवर्धन	शासन प्रणाली	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
७०	ह्याङ्ला दोलखा काठमाण्डौ समाज	भाषा तथा संस्कृति	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००
७१	हस्तलेखन सुधार कार्यक्रम	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
७२	होम स्टे सहरे मेलुङ ४	भाषा तथा संस्कृति	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
७३	होर्डिङ बोर्ड तथा नागरीक वडापत्र	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
७४	विविध कार्यक्रम खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०७१.००
७५	अनुगमन, मूल्याङ्कन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२६११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	२	पटक	२,००,०००.००
७६	सहकारी संस्थाको सघन अनुगमन तथा	वित्तीय क्षेत्र	२२६११	राजस्व बाँडफाँड -	१	पटक	५०,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	नियमन			सङ्घीय सरकार - नगद			
७७	सिभिल ल्याव स्थापना	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	२२६११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
७८	भ्रमण खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२६१२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	३	पटक	५,००,०००.००
७९	भ्रमण खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२६१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	३	पटक	५,००,०००.००
८०	भ्रमण खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२६१२	आन्तरिक स्रोत - नगद	३	पटक	५,००,०००.००
८१	विशिष्ट व्यक्ति तथा प्रतिनिधि मण्डलको भ्रमण खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२६१३	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००
८२	अन्य भ्रमण खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२६१९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००
८३	उत्कृष्ट न्याय सम्पादन गर्ने स्थानीय तहको अवलोकन भ्रमण	कानुन तथा न्याय	२२६१९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
८४	विविध खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	८,१०,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		प्रशासनिक					
८५	विभिन्न बैठक सञ्चालन तथा व्यवस्थापन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२७२१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	५	पटक	५,००,०००.००
८६	सभा सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२७२१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	२	पटक	६,००,०००.००
८७	भँगेरी मा.वि. शैक्षिक सुधार मेलुङ १	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२५३११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
८८	भीम मा.वि. धनुके शैक्षिक सुधार मेलुङ ४	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२५३११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
८९	२ नं. दुग्ध प्रशोधन केन्द्र अनुदान	सहकारी	२५३१५	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,५०,०००.००
९०	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी दोलखालाई अनुदान	स्वास्थ्य	२५३१५	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
९१	मेलुङ गाउँपालिका भित्र कार्यक्षेत्र रहेका ५ वटा प्रहरी चौकीहरूलाई मासिक १० लिटर ईन्धन र वार्षिक २०००० सवारी साधन मर्मत खर्च तथा अन्य खर्च अनुदान	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२५३१५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	४	पटक	२,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
९२	३५ दिनभित्र जन्मदर्ता गराउनेलाई सुत्केरी प्रोत्साहन भत्ता वितरण कार्यक्रम	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२७१११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१० ०	पटक	५,००,०००.००
९३	३५ दिनभित्र मृत्युदर्ता गराउनेलाई किरिया खर्च सहायता कार्यक्रम	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२७१११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१४ ०	पटक	७,००,०००.००
९४	आकस्मिक कोष	विपद् व्यवस्थापन	२७२१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
९५	उद्दार राहत तथा पुनर्स्थापना खर्च	विपद् व्यवस्थापन	२७२१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
९६	ग्याविन जाली वितरण	विपद् व्यवस्थापन	२७२१२	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	१०,००,०००.००
९७	त्रिपाल तथा टनेल प्लाष्टिक वितरण	विपद् व्यवस्थापन	२७२१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
९८	पाईप वितरण	विपद् व्यवस्थापन	२७२१२	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	१०,००,०००.००
९९	विपद् व्यवस्थापन कोष	विपद् व्यवस्थापन	२७२१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	२	पटक	५,००,०००.००
१००	विपद् व्यवस्थापन कोष	विपद् व्यवस्थापन	२७२१२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	२	पटक	५,००,०००.००
१०१	अन्य सामाजिक सहायता	शासन प्रणाली	२७२१९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१०	पटक	४,००,०००.००
१०२	अन्य सामाजिक सहायता	शासन प्रणाली	२७२१९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१०	पटक	६,००,०००.००
१०३	घरभाडा	कार्यालय	२८१४२	राजस्व बाँडफाँड -	५	पटक	५,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		सञ्चालन तथा प्रशासनिक		सङ्घीय सरकार - नगद			
१०४	सवारी साधन तथा मेशिनरी औजार भाडा	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२८१४३	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	६	पटक	६,००,०००.००
१०५	अन्य भाडा	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२८१४९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
१०६	पालेको वन भक्तपुर सडक भल नियन्त्रण योजना मेलुङ २	विपद् व्यवस्थापन	३११११	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
१०७	डाँडाखर्क स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५,००,०००.००
१०८	थामी समुदायको सामुदायिक भवन निर्माण मेलुङ ७	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	४,००,०००.००
१०९	प्रशासकीय भवन निर्माण निरन्तरता	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,००,०००.००
११०	प्रशासकीय भवन निर्माण निरन्तरता	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	५०,००,०००.००
१११	प्रशासकीय भवन निर्माण निरन्तरता	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,५०,००,०००.००
११२	वडा नं. १ वडा कार्यालय भवनको भुक्तानी दिन बाँकी	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१२,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
११३	वडा नं. ३ को प्रशासकीय भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४०,००,०००.००
११४	वडा नं. ५ को प्रशासकीय भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१२,००,०००.००
११५	फर्निचर तथा फिक्चर्स	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३११२३	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
११६	फर्निचर तथा फिक्चर्स	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३११२३	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
११७	आरुबोट ग्रामिण सडक मेलुङ ६	यातयात पूर्वाधार	३११५१	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
११८	आरुबोटे ग्रामिण सडक मेलुङ ६	यातयात पूर्वाधार	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	४,००,०००.००
११९	ओखेनी ढाँडपानी सडक निर्माण योजना मेलुङ ३	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
१२०	ओखरबोट मुलपानी सडक स्तरोन्नती मेलुङ ४	यातयात पूर्वाधार	३११५१	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१२१	ओखरबोट मुलपानी सडक स्तरोन्नती योजना मेलुङ ४	यातयात पूर्वाधार	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००
१२२	कुडार कालिकास्थान सडक मेलुङ २	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	८,००,०००.००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
१२३	काकलिङ बुद्धचोक मार्ग (भञ्ज्याङ मुकुने खण्ड) सडक निर्माण योजना मेलुङ ३	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
१२४	कोईरालाबोट सडक मेलुङ ४	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१०,००,०००.००
१२५	दुम्बा चिलाउने विसान सडक योजना मेलुङ ४	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
१२६	देविथान ऐसेलुचौर सडक मेलुङ २	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
१२७	धारापानी सडक मेलुङ ४	यातयात पूर्वाधार	३११५१	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
१२८	पैंया टुनिको बोटदेखि आहालडाँडा सम्मको नयाँ सडकको ट्र्याक निर्माण मेलुङ ४	यातयात पूर्वाधार	३११५१	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
१२९	पिपलडाँडा वडा कार्यालय भञ्ज्याङ सडक मेलुङ २ र ३ (समपुरक ३० प्रतिशत)	भाषा तथा संस्कृति	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	६०,००,०००.००
१३०	पौवा टिङ्ग्री गर्वे हुँदै तीनपिप्ले जोड्ने सडक मेलुङ ६ र ७ (समपुरक ३० प्रतिशत)	यातयात पूर्वाधार	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	१	पटक	५७,००,०००.००
१३१	फलाटे कल्टे शैलुङ सडक मेलुङ ३	यातयात पूर्वाधार	३११५१	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
१३२	बालुवामोड कर्कले चैतेघाट सडक स्तरोन्नती योजना	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५,००,०००.००
१३३	बाँसबोटे सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१९,००,०००.००
१३४	बिरौटा सार्की गाउँ सडक स्तरोन्नती मेलुङ ७	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१३५	भञ्ज्याङ खाँडादेवी ग्रामिण सडक मेलुङ ७	यातयात पूर्वाधार	३११५१	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१३६	भण्डार घर पाखर्क सडक योजना मेलुङ ५	यातयात पूर्वाधार	३११५१	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
१३७	मुकुने शहिद पार्क भुबलडाँडा सडक स्तरोन्नती योजना मेलुङ ३	यातयात पूर्वाधार	३११५१	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
१३८	मेलुङ मानेडाँडा निकासी मिल्तिखोला रामेछाप सडक मेलुङ ५ र ६ (समपुरक ३० प्रतिशत)	यातयात पूर्वाधार	३११५१	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	१,०००.००
१३९	मेलुङ मानेडाँडा निकासी मिल्तिखोला रामेछाप सडक मेलुङ ५ र ६ (समपुरक ३० प्रतिशत)	यातयात पूर्वाधार	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५६,९९,०००.००
१४०	माझ बारी साँघु फुर्के सल्ला मेलुङ ४	यातयात पूर्वाधार	३११५१	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
१४१	सल्लेनी जुके सडक मेलुङ ४	यातयात पूर्वाधार	३११५१	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
१४२	स्वामीको बोट रुम्टी वडा कार्यालय सडक स्तरोन्नती मेलुङ ७	यातयात पूर्वाधार	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	४,००,०००.००
१४३	काफ्ले साना सिँचाई (पोखरी) निर्माण मेलुङ ६	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५५	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	४,००,०००.००
१४४	पोखरी थापाटोल सिँचाई योजना मेलुङ ४	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१४५	फड्केखोला सिस्नेरी बाखा फर्म सिँचाई योजना मेलुङ ६	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
१४६	बेताने बेंशी थोपा सिँचाई योजना मेलुङ ७	यातयात पूर्वाधार	३११५५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
१४७	अरले खानेपानी मेलुङ ४	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१४८	कल्छे अम्बोटे खानेपानी योजना मेलुङ ४	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
१४९	कल्लेरी जोगिगाउँ खानेपानी मेलुङ ७	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१५०	कालिमाटी भुजेलटोल डाँडामाथी खानेपानी योजना मेलुङ १	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
१५१	कोईरालाबोट बुद्धपार्क धारा निर्माण योजना मेलुङ ४	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
१५२	गहुँखोरिया खानेपानी ढाँडे मेलुङ ३	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
१५३	गाउँपालिका कार्यालयमा खानेपानी व्यवस्थापन	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	८,००,०००.००
१५४	छिपछिपे हर्कटे ढुङ्ग्रेडाँडा खानेपानी मर्मत योजना मेलुङ ४	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
१५५	छिरुवा लहरे सहरे गुम्बा आहालडाँडा खानेपानी योजना मेलुङ ४	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
१५६	जोरधारा आहाले खानेपानी मुहान संरक्षण मेलुङ ४	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
१५७	ठूलोवन कुवा मुहान खानेपानी योजना मेलुङ ४	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१५८	फड्केखोला तल्लो बावियाखर्क खानेपानी योजना मेलुङ ४	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
१५९	माथिल्लो दुम्बा भस्मे खोला देखि तल्लो दुम्बा मुहान खानेपानी योजना मेलुङ ४	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१६०	सुनारपानी टोल/डाँडा टोल खानेपानी मेलुङ ६	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	४,००,०००.००
१६१	सिमखोला मुहानको ट्याङ्की मर्मत योजना मेलुङ ६	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
१६२	सिम्टे ऐसेलु चौर खानेपानी मेलुङ १	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१६३	हिले थापाटोल खानेपानी मेलुङ ६	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	४,००,०००.००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
१६४	कर्णकाली मन्दिर निर्माण योजना मेलुङ ७	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	८,००,०००.००
१६५	कर्णकाली मन्दिर पदमार्ग निर्माण मेलुङ ७	यातयात पूर्वाधार	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००
१६६	कूल देवता मन्दिर निर्माण निकासी खत्री गाउँ मेलुङ ५	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१६७	कामीखोला पहिरो नियन्त्रण मेलुङ ४	विपद् व्यवस्थापन	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
१६८	कालापोखरी पिकनिक पार्क मर्मत मेलुङ ४	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
१६९	कालिकादेवि मन्दिर निर्माण मेलुङ १	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१७०	कालिनाग मन्दिर सिमाको पातल मेलुङ १	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००
१७१	कोईरालाबोट पैदल मार्ग निर्माण योजना मेलुङ ६	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
१७२	खानी गाउँ पहिरो नियन्त्रण भुजेल टोल मेलुङ ७	विपद् व्यवस्थापन	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१७३	खोप्राडाँडा कार्तिकेश्वर महादेव डवली पैदलमार्ग निर्माण मेलुङ ७	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१७४	गोलेगाउँ बस्ती संरक्षण योजना मेलुङ ४	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
१७५	चुच्चे ढुङ्गा ट्याङ्की मर्मत तथा रुद्राक्ष संरक्षण मेलुङ ४	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१७६	चुच्चे ढुङ्गा दलितटोल गोरेटोबाटो निर्माण योजना मेलुङ ४	यातयात पूर्वाधार	३११५९	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	१,५०,०००.००
१७७	जुकेपानी कोईरालाबोट गोरेटोबाटो निर्माण योजना मेलुङ ४	यातयात पूर्वाधार	३११५९	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	१,५०,०००.००
१७८	ज्यामिरबोटे सिँढी तथा धारा निर्माण मेलुङ ६	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१७९	टिङ्ग्री तीनतले देउराली गोरेटोबाटो निर्माण योजना मेलुङ ७	यातयात पूर्वाधार	३११५९	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	१,५०,०००.००
१८०	डबली पूरानो हस्पिटल सिँढी निर्माण योजना मेलुङ ६	यातयात पूर्वाधार	३११५९	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	१,७५,०००.००
१८१	ढलेबर ठाडे घाट गोरेटो बाटो निर्माण योजना मेलुङ २	यातयात पूर्वाधार	३११५९	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
१८२	तल्लो दुम्बा महादेव संरक्षण मेलुङ ४	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
१८३	तल्लो दुम्बा महादेवथान संरक्षण मेलुङ ४	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१८४	थापागाउँ कूलपूजा घर निर्माण मेलुङ २	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
१८५	दुम्बाखोला बतासेडाँडा गोरेटोबाटो निर्माण योजना मेलुङ ४	यातयात पूर्वाधार	३११५९	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	२,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
१८६	देविथान मन्दिर (भिमसेन) मेलुङ १	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	४,००,०००.००
१८७	दियाले डाँडा काकलिङ मुर्ती स्थापना मेलुङ ६	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१८८	नबीन प्रतिक्षालय देखि जम्बुपाखा मुलबाटो पैदलमार्ग निर्माण योजना मेलुङ ३	यातयात पूर्वाधार	३११५९	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	१,७०,०००.००
१८९	निकासी खोला पारी पिङ हाल्ने डाँडा देखि मूलबाटो पैदल मार्ग निर्माण योजना मेलुङ ६	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,५०,०००.००
१९०	निको भुमे मन्दिर र थामी समुदाय भवन निर्माण मेलुङ ७	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
१९१	निगासी हिल्सा गुम्बा बाटो निर्माण सल्ले पाखा मेलुङ ६	यातयात पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
१९२	पँधेरो खोला बरबोट जम्मटे गोरेटो बाटो मर्मत योजना मेलुङ ७	यातयात पूर्वाधार	३११५९	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	१,९९,०००.००
१९३	पैंयाखेत काफ्ले काउले अरअरे मेलुङ ४	यातयात पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
१९४	पाटी देखि जम्बोटे बाटो निर्माण मेलुङ ७	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
१९५	पोखरी बैङ्क सडक स्तरोन्नती बैङ्क आउने बाटो मर्मत मेलुङ ४	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
१९६	फुँयालडाँडा स्वामीको बोट घाट गोरेटोबाटो निर्माण मेलुङ २	यातयात पूर्वाधार	३११५९	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	७७,८२४.००
१९७	फुँयालडाँडा स्वामीको बोट घाट गोरेटोबाटो निर्माण मेलुङ २	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	७२,१७६.००
१९८	फलेक घर पहिरो नियन्त्रण मेलुङ ४	विपद् व्यवस्थापन	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
१९९	बौद्ध विहार तथा मगर समाज मेलुङ ७	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५,००,०००.००
२००	भित्री दुदिले भञ्ज्याङ पैदलमार्ग निर्माण योजना मेलुङ ५	यातयात पूर्वाधार	३११५९	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	३,५०,०००.००
२०१	मुडुला कार्की कूल मन्दिर फुर्के सल्ला मेलुङ ४	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५,००,०००.००
२०२	शैलुङ डाँडा रिगसुम गोम्पो सेवा समाज	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	११,०००.००
२०३	शैलुङ डाँडा रिगसुम गोम्पो सेवा समाज	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,८९,०००.००
२०४	सत्यश्वर महादेव मन्दिर निर्माण मेलुङ १	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२०५	सत्यश्वर मा.वि. ग्राउण्ड मर्मत सुधारको भुक्तानी दिन बाँकी मेलुङ १	युवा तथा खेलकुद	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	६,५०,०००.००
२०६	सेतिदेवि मन्दिर निर्माण मेलुङ ७	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
२०७	सेतिदेवी आ.वि. घेराबार मेलुङ ७	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२०८	समपुरक कोष	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	९,००,०००.००
२०९	सल्लेपाखा गुम्बा पैदलमार्ग निर्माण योजना मेलुङ ६	यातयात पूर्वाधार	३११५९	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	१,७५,०००.००
२१०	स्वाती ओडारे घतानी दियाली मन्दिर मेलुङ ५	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५,००,०००.००
२११	साङ्छेन गुम्बा कूलडाँडा भेड्पु मेलुङ ४	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२१२	हल्लिने ढुङ्गा संरक्षण मेलुङ ४	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	बागमती प्रदेश - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
८०३२३५०४२०१ मेलुङ गाउँपालिका वडा नं. १							
२१३	पशुपालन	पशुपन्छी विकास	२११२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१०,००,०००.००
२१४	मर्मत तथा सम्भार खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
२१५	प्रहरी पोष्टलाई मसलन्द सामग्री सहायता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
२१६	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,५०,०००.००
२१७	कार्यालय व्यवस्थापन	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
२१८	बैठक सञ्चालन तथा व्यवस्थापन/ खाना तथा खाजा	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
२१९	शिक्षा	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५,००,०००.००
२२०	स्वास्थ्य	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२२१	ओलीको सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
२२२	फापरखोरिया हिन्दुस्ताने सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२२३	भँगेरी पहरीखर्क सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२२४	भँगेरी हात्तीढुङ्गा सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
२२५	मानेडाँडा भँगेरी सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार -	१	पटक	४,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
				समानीकरण अनुदान			
२२६	सत्यश्वर कात्तिके सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	६,५०,०००.००
२२७	सिमापातल सन्सारी हात्तीढुङ्गा सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
२२८	कालिदह शिबालय सिँचाई	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,५०,०००.००
२२९	भालुखोला सिँचाई	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
२३०	स्वाती सिँचाई	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
२३१	खानेपानी गुठ आहालडाँडा	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
२३२	ठूलोचौर चोथ्राघारी खानेपानी	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
२३३	नव डाँडा खानेपानी	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
२३४	भातेचौर तारबार खानेपानी	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
२३५	रुम्बाको टोल खानेपानी	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
२३६	लुकेको गहिरो खानेपानी	खानेपानी तथा	३११५६	नेपाल सरकार -	१	पटक	१,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		सरसफाइ		समानीकरण अनुदान			
२३७	चैतेघाट पाटी तथा मन्दिर	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२३८	भईपरी आउने पुंजीगत	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३१५११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१०,००,०००.००
८०३२३५०४२०२ मेलुङ गाउँपालिका वडा नं. २							
२३९	वडा कार्यालय बगैंचा मर्मत सम्भार	कृषि	२२२३१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,५०,०००.००
२४०	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,५०,०००.००
२४१	बैठक सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
२४२	५० प्रतिशत अनुदानमा सुन्तला र केरा खेती बिस्तार कार्यक्रम	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
२४३	फलफुल तथा खाद्यान्न बाली बिस्तार कार्यक्रम	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
२४४	दुग्ध चिस्यान केन्द्र अनुदान	सहकारी	२५१२१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
२४५	कैजले कल्लेरी सडक निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	८,००,०००.००
२४६	कल्लेरी कल्कले पिपलडाँडा सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१२,००,०००.००
२४७	देउपुजे थापागाउँ सडक सोलिङ	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२४८	खानेपानी तथा सिँचाई मर्मत	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५५	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,५०,०००.००
२४९	भाँटाघारी सिँचाई	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२५०	रिठ्ठेछाँगा सिँचाई	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२५१	खानेपानी तथा सिँचाई मर्मत	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,५०,०००.००
२५२	कालिका मा.वि. को कक्षाकोठा भुँई ढलान तथा सेतिदेवि आ.वि. भवन घेराबार र गोरेटो बाटो निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
२५३	गन्धेखोला भल नियन्त्रण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२५४	च्यानडाँडा सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२५५	डाँडागाउँ गोरेटोबाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार -	१	पटक	३,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
				समानीकरण अनुदान			
२५६	मानेडाँडा गोलेगाउँ गोरेटो बाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
८०३२३५०४२०३ मेलुङ गाउँपालिका वडा नं. ३							
२५७	बैठक भत्ता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११४१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
२५८	सञ्चार	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२११२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
२५९	ईन्धन	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
२६०	सवारी साधन मर्मत	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१३	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
२६१	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,५०,०००.००
२६२	तालिम तथा गोष्ठी	कार्यालय सञ्चालन तथा	२२५१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		प्रशासनिक					
२६३	काँडे बाईबल मण्डली स्तरोन्नती	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००
२६४	दलित बस्ती सामुदायिक भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	७,००,०००.००
२६५	बाटुले सामुदायिक भवन स्तरोन्नती	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२६६	भञ्ज्याङ ओखेनी सामुदायिक भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	७,००,०००.००
२६७	ढाँडपानी देविथान पोखे सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५,००,०००.००
२६८	देविथान खोला सडक निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
२६९	मुकुने काँईला कार्की टोल सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
२७०	माने भञ्ज्याङ सडक मर्मत	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५,००,०००.००
२७१	लक्ष्मी मा.वि. अखौंले सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२७२	आरुखर्क थोपा सिँचाई	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५५	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
२७३	घडेरीखोला माझगाउँ खानेपानी	खानेपानी तथा	३११५६	नेपाल सरकार -	१	पटक	२,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		सरसफाइ		समानीकरण अनुदान			
२७४	भैंसे घडेरी खानेपानी	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
२७५	रातेखोला दोभान खानेपानी	यातयात पूर्वाधार	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,५०,०००.००
२७६	गुराँस आर्यघाट निर्माण	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
२७७	गुराँसे सेतिदेवि मन्दिर पहिरो व्यवस्थापन	विपद् व्यवस्थापन	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५०,०००.००
२७८	च्यासीघारी दोभान आर्यघाट निर्माण साविक वडा नं. ९	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२७९	दोभान आर्यघाट निर्माण साविक वडा नं. ६	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
८०३२३५०४२०४ मेलुङ गाउँपालिका वडा नं. ४							
२८०	पानी तथा विजुली	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
२८१	वडा कार्यालय बगैंचा व्यवस्थापन	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२३१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
२८२	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	कार्यालय	२२३११	राजस्व बाँडफाँड -	१	पटक	३,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		सञ्चालन तथा प्रशासनिक		सङ्घीय सरकार - नगद			
२८३	दलित महिला उद्यमी साबुन तालिम	मानब संशाधन विकास	२२५२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२८४	बैठक व्यवस्थापन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
२८५	बालक्लब चित्रे	शासन प्रणाली	२५३१५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५०,०००.००
२८६	कालिदेवी कृषि सहकारीसँगको समन्वयमा कृषि यन्त्रिकीकरण कार्यक्रम	कृषि	३११२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२८७	ओखरखोला मुलपानी सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
२८८	जुके मन्दिर भञ्ज्याङ सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२८९	ढुङ्ग्रेडाँडा महादेवथान कालिपोखरी सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,५०,०००.००
२९०	लामाटार डाँडाखेत सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२९१	कोईरालाबोट खानेपानी सिँचाई मर्मत	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
२९२	अँधेरी बुद्धचोक खानेपानी मर्मत	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
२९३	चोत्रेधारा मुहान मर्मत रिठ्ठाबोट	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
२९४	ढाँडस्वारा सिद्देश्वरी खानेपानी मर्मत	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
२९५	तीनधारा खानेपानी मुहान मर्मत	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
२९६	फड्केखोला कामीबारी खानेपानी मुहान मर्मत धनुके	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
२९७	शहरे मुलपानी खानेपानी मर्मत	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
२९८	सुकुटेपाखा तल्लो आँगेटार खानेपानी	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
२९९	सरङथली खानेपानी मुहान मर्मत	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,५०,०००.००
३००	आहालडाँडा मन्दिर मर्मत	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३०१	गाराङ गणेशस्थान मन्दिर निर्माण	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३०२	ढुङ्गेश्वारा आहाले मन्दिर मर्मत	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
३०३	ढोकेडाँडा छ्योर्तेन मर्मत	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३०४	नागथान पोखरी निर्माण	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,५०,०००.००
३०५	प्रसादेडाँडा माने मर्मत	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
३०६	पिपलबोट संरक्षण छिपिगाउँ	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३०७	बिर सिं टोल मन्दिर निर्माण	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,५०,०००.००
३०८	मानेडाँडा पाखाघर माने मर्मत	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३०९	सेतिदेवी मन्दिर मर्मत लामाटार	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,५०,०००.००
३१०	सेतिदेवी महादेव मन्दिर मर्मत तल्लो आँगेटार	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,५०,०००.००
३११	स्वाँरा डाँडा माने मर्मत	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,५०,०००.००
३१२	साङ्गे छ्योलिङ गुम्बा मर्मत गोलेगाउँ	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३१३	सिद्देश्वर आ.वि. भवन मर्मत	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,५०,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
३१४	सिमखेत कालिदेवी मर्मत	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,५०,०००.००
३१५	भईपरी आउने पुँजीगत	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३१५११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१०,००,०००.००
८०३२३५०४२०५ मेलुङ गाउँपालिका वडा नं. ५							
३१६	पानी तथा बिजुली	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	६०,०००.००
३१७	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२५,०००.००
३१८	सवारी साधन मर्मत	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१३	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२५,०००.००
३१९	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,१०,०००.००
३२०	४ वटा विद्यालयका विद्यार्थीलाई पोषाक वितरण	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५,००,०००.००
३२१	बैठक सञ्चालन तथा व्यवस्थापन खर्च	कार्यालय	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड -	१	पटक	१,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		सञ्चालन तथा प्रशासनिक		सङ्घीय सरकार - नगद			
३२२	वडास्तरीय खेलकुद (अध्यक्षकप भलिबल)	युवा तथा खेलकुद	२२५२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३२३	भ्रमण खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२६१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	८०,०००.००
३२४	काउले फड्के सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३२५	दाँथे पहिरो सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
३२६	प्रसाद खाने चौर पाखे सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१३,००,०००.००
३२७	पूरानो हेल्थपोष्ट जुम्ल्याहाटोल सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३२८	पाटिगैरा आरुखर्क सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३२९	बोद्लेखोला (सल्ले) RCC पुल निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	६,००,०००.००
३३०	मानिडाँडा कालिन्चोक सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
३३१	हवल्दारटोल गैरीटोल निगासी प्रा.वि.	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार -	१	पटक	६,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	सडक स्तरोन्नती			समानीकरण अनुदान			
३३२	गैरीस्वाँरा थोपा सिँचाई	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३३३	ठूलोपँधेरा थोपा सिँचाई	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३३४	तल्लो गिरीगाउँ विक टोल खानेपानी मर्मत	यातयात पूर्वाधार	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
८०३२३५०४२०६ मेलुङ गाउँपालिका वडा नं. ६							
३३५	पानी तथा बिजुली	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
३३६	सञ्चार महसुल	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२११२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
३३७	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
३३८	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
३३९	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	कार्यालय	२२३११	राजस्व बाँडफाँड -	१	पटक	३,००,०००.००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		सञ्चालन तथा प्रशासनिक		सङ्घीय सरकार - नगद			
३४०	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रलाई आवश्यक सामग्री खरिद अनुदान	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२५३१२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
३४१	सवारीसाधन, मेशिनरी औजार तथा फर्निचर खरिद	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३११२१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
३४२	कृषक परिवारलाई ५० प्रतिशत अनुदानमा हाते ट्र्याक्टर वितरण	कृषि	३११२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५,००,०००.००
३४३	सवारीसाधन, मेशिनरी औजार तथा फर्निचर खरिद	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
३४४	सवारीसाधन, मेशिनरी औजार तथा फर्निचर खरिद	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३११२३	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
३४५	काफ्ले सडक योजना	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३४६	सडक तथा पुल निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
३४७	खानेपानी संरचना निर्माण तथा पाईप खरिद	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
३४८	गहते सिरान टोल खानेपानी गैराबारी योजना	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३४९	सुनारपानी टोल खानेपानी योजना	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३५०	ईन्द्रावती सिँढी निर्माण योजना	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३५१	कुबिण्डे आर्यघाट निर्माण योजना	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५,००,०००.००
३५२	छापटोल सिँढी निर्माण योजना	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३५३	त्रिभुवन मा.वि. सिँढी निर्माण योजना	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३५४	थङसेनटोल सिढिँ निर्माण योजना	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३५५	देउराली प्रतिक्षालय निर्माण योजना	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३५६	देउराली सिँढी निर्माण योजना	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३५७	धाराटोल गाउँखेत सडक ढलान योजना	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१०,००,०००.००
३५८	सेतिदेवी कृषि फर्म (एम बहादुर) संरक्षण योजना	कृषि	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
३५९	सानोमिल्ति देवीथान संरक्षण योजना	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३६०	सिँगरटोल सिँढी निर्माण योजना	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३६१	हिले सेतिदेवी मन्दिर निर्माण योजना	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
८०३२३५०४२०७ मेलुङ गाउँपालिका वडा नं. ७							
३६२	पानी तथा बिजुली र मर्मत तथा सुधार	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
३६३	पानी तथा बिजुली र मर्मत तथा सुधार	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२३१	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
३६४	वडा कार्यालय दैनिक मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
३६५	टपरी उत्पादन कार्यक्रम	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
३६६	ढाका बुनाई कार्यक्रम	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक	२२५२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		समावेशीकरण					
३६७	तिज विशेष कार्यक्रम	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५०,०००.००
३६८	दलित सशक्तिकरण तथा युवा खेलकुद कार्यक्रम	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
३६९	बाँदर नियन्त्रण कार्यक्रम	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
३७०	विपद् सहायता कार्यक्रम	विपद् व्यवस्थापन	२७२१३	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
३७१	स्थायी आवास पुनर्निर्माण अनुदान	सम्पदा पूर्वाधार	३११११	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३७२	कालिचौर सामुदायिक भवन	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,५०,०००.००
३७३	बिरौटा महादेवस्थान भजन घर निर्माण योजना	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,५०,०००.००
३७४	कृषि औजार खरिद तथा वितरण	कृषि	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
३७५	कृषि औजार सहयोग कार्यक्रम	कृषि	३११२२	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
३७६	ल्यापटप/व्याकअप खरिद	कार्यालय	३११२२	राजस्व बाँडफाँड -	१	पटक	१,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		सञ्चालन तथा प्रशासनिक		सङ्घीय सरकार - नगद			
३७७	वडा कार्यालय ब्याकअप जडान	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
३७८	चण्डीथान सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३७९	जरुवा कृषि सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३८०	सडक सरसफाइ	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५०,०००.००
३८१	सिस्नेरी बेताने बिरौटा सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	३,००,०००.००
३८२	झाँगाले पौवा सिँचाई	जलस्रोत तथा सिँचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
३८३	खोप्रा सिम सोह्रबिसे खानेपानी योजना	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
३८४	जरुवा मिल्ती खानेपानी योजना	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,५०,०००.००
३८५	थालीडाँडा खानेपानी मर्मत	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५०,०००.००
३८६	धाराखोला सिस्नेरी खानेपानी योजना	खानेपानी तथा	३११५६	नेपाल सरकार -	१	पटक	१,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		सरसफाइ		समानीकरण अनुदान			
३८७	निकोभुमे थामीबस्ती खानेपानी योजना	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
३८८	पाईप खरिद तथा खानेपानी मर्मत सुधार	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००
३८९	पौवा खानेपानी योजना	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५०,०००.००
३९०	सितली डुम्रे खानेपानी योजना	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,००,०००.००
३९१	सिस्नेरी जोगीगाउँ वैकल्पिक खानेपानी योजना	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
३९२	आँगे पुछार संरक्षण	विपद् व्यवस्थापन	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	५०,०००.००
३९३	आजादी मा.वि. विरौटा भवन मर्मत	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
३९४	जोगी डाँडा गाउँ सन्सारी मन्दिर निर्माण	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
३९५	जोगी समाधिघाट निर्माण सम्पन्न	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,५०,०००.००
३९६	फडके खोला गर्बे गोरेटोबाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१,००,०००.००
३९७	भूमेथान संरक्षण कालिचौर	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार -	१	पटक	१,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
				समानीकरण अनुदान			
३९८	मगर समुदायको बुद्ध स्तुपा निर्माण	सम्पदा पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	४,००,०००.००
३९९	मेलुङ स्वास्थ्य चौकी ट्रस निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	२,५०,०००.००
८०३२३५०४३०१ मेलुङ गाउँपालिका – शिक्षा							
४००	विद्यालय सहायक, विद्यालय सहयोगी तथा बाल विकास सहजकर्ताको थप पारिश्रमिक	शिक्षा	२११११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२२,३८,०००.००
४०१	विद्यालय सहायक, विद्यालय सहयोगी तथा बाल विकास सहजकर्ताको थप पारिश्रमिक	शिक्षा	२११११	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	२५,००,०००.००
४०२	शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारी परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम	शिक्षा	२११३५	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
४०३	गाउँ शिक्षा समितिको बैठक सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	शिक्षा	२११३९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१०	पटक	५०,०००.००
४०४	शैक्षिक पात्रो प्रकाशन कार्यक्रम	शिक्षा	२२३१५	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
४०५	ICT/EMIS/TPD लगायतका क्षमता विकास कार्यक्रम	शिक्षा	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	३	पटक	३,००,०००.००
४०६	अध्यक्ष विद्यार्थी भेटघाट तथा	शिक्षा	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड -	१	पटक	५०,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	अन्तरक्रिया कार्यक्रम			सङ्घीय सरकार - नगद			
४०७	अध्यक्षसँग युवा अन्तर्क्रिया तथा क्षमता विकास कार्यक्रम	शिक्षा	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
४०८	उत्कृष्ट विद्यालय/शिक्षक तथा विद्यार्थी प्रोत्साहन कार्यक्रम	शिक्षा	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	४,००,०००.००
४०९	कक्षा ८ परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	शिक्षा	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	४,००,०००.००
४१०	करार शिक्षक छनौट परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	शिक्षा	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१०	पटक	५,००,०००.००
४११	खेलकुद प्रवर्धन तथा खेल सहभागीता कार्यक्रम	शिक्षा	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	४,००,०००.००
४१२	गाउँपालिका स्तरीय परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	शिक्षा	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	४	पटक	८,००,०००.००
४१३	प्रधानाध्यापक तथा वि. व्य.स. बैठक सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	शिक्षा	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
४१४	राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन कार्यक्रम	शिक्षा	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	८,००,०००.००
४१५	विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा विद्यालयलाई अनुदान	शिक्षा	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
४१६	स्थानीय पाठ्यक्रम लेखन, प्रवोधीकरण, छपाई तथा वितरण	शिक्षा	२२५२२	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
४१७	स्थानीय पाठ्यपुस्तक लेखन, छपाई तथा	शिक्षा	२२५२२	आन्तरिक स्रोत - नगद	१	पटक	१०,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	वितरण कार्यक्रम						
४१८	नियमित विद्यालय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्यक्रम	शिक्षा	२२६११	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
८०३२३५०४३०२ मेलुङ गाउँपालिका – स्वास्थ्य							
४१९	महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम्सेविका तथा स्वास्थ्य कर्मचारी परिचालन तथा समीक्षा	स्वास्थ्य	२२५१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	N/A	३,००,०००.००
४२०	उत्कृष्ट स्वास्थ्यकर्मी पुरस्कार कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२०,०००.००
४२१	गाउँपालिकाको कार्यालयमा पोषण कर्नर तथा स्तनपान कक्ष निर्माण कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५०,०००.००
४२२	जटिल अवस्थाका सुत्केरीलाई अस्पताल लैजाँदाको यातायात खर्च कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	५	पटक	१,००,०००.००
४२३	पाँच ओटा स्वास्थ्य संस्था र आयुर्वेद औषधालयको MSS कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	४	पटक	२,००,०००.००
४२४	पोष्टमार्टमको यातायात खर्च	स्वास्थ्य	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१०	पटक	२,००,०००.००
४२५	मेलुङ स्वास्थ्य चौकीमा ल्याव सेवा निरन्तरता कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००
४२६	महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरूको सञ्चार तथा	स्वास्थ्य	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	२,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	वार्षिक समीक्षा						
४२७	महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरूको सम्मानजनक विदाई	स्वास्थ्य	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
४२८	स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००
४२९	आयुर्वेद औषधि वितरण	स्वास्थ्य	२५३१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,००,०००.००
४३०	स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई फर्निचर तथा अन्य आवश्यक सामग्री वितरण	स्वास्थ्य	२५३१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	१,००,०००.००
४३१	एम्बुलेन्स सञ्चालन तथा व्यवस्थापन (तलब भत्ता तथ एम्बुलेन्स मर्मत)	स्वास्थ्य	२६४१२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	२	पटक	५,००,०००.००
४३२	निःशुल्क स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि वितरण कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२७२१३	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	१०,००,०००.००
४३३	निःशुल्क स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि वितरण कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२७२१३	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
८०३२३५०४३०३ मेलुङ गाउँपालिका – कृषि							
४३४	पशुपन्छी ल्याव व्यवस्थापन	पशुपन्छी विकास	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
४३५	आकस्मिक कोष (कृषि सेवा)	कृषि	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३,५०,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
४३६	हेफर परियोजना अनुदान	कृषि	२६४१३	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	३९,२२,१७६.००
४३७	हेफर परियोजना अनुदान	पशुपन्छी विकास	२६४१३	नेपाल सरकार - समानीकरण अनुदान	१	पटक	६०,७७,८२४.००
४३८	पशुपन्छीको औषधि तथा औजार व्यवस्थापन	पशुपन्छी विकास	२७२१३	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	८,००,०००.००
४३९	पशुपन्छीको खोप व्यवस्थापन	पशुपन्छी विकास	२७२१३	राजस्व बाँडफाँड - सङ्घीय सरकार - नगद	१	पटक	५,००,०००.००
८०३२३५०४५११ सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (शसर्त अनुदान)							
४४०	आधारभूत तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तर्गतका शिक्षक/कर्मचारीहरू समेत)	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	१०,५७,००,०००.००
४४१	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	८०,१७,०००.००
४४२	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान	१	N/A	१२,४२,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
				(बैदेशिक)]			
४४३	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	१	N/A	२४,३०,०००.००
४४४	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	१	N/A	११,९१,०००.००
४४५	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	१०	N/A	२४,०४,०००.००
४४६	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	७९,६४,०००.००
४४७	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	२,०९,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	परिषद अन्तर्गतका शिक्षक/कर्मचारी, प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)						
४४८	स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य चौकी, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, अस्पताल तथा आयुर्वेद औषधालयहरूमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरूको स्वीकृत दरवन्दी अनुसारको तलब, महँगी भत्ता र पोषाक भत्ता	स्वास्थ्य	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	२,४०,००,०००.००
४४९	एम.आई.एस.अपरेटर र फिल्ड सहायक पोशाक भत्ता	तथ्याङ्क प्रणाली	२११२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	२०,०००.००
४५०	गरीबसँग विश्वेश्रर कार्यक्रमका सामाजिक परिचालको पोशाक खर्च	गरीबी निवारण	२११२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१०,०००.००
४५१	रोजगार संयोजकको पोसाक	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२११२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१०,०००.००
४५२	गरीबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमको लागि सामाजिक परिचालकको मसलन्द खर्च	गरीबी निवारण	२२३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१०,०००.००
४५३	रोजगार सेवा केन्द्र सञ्चालन खर्च (मसलन्द, अनुगमन/ईन्धन, रोजगारीमा खटिनु पूर्व अभिमुखीकरण, अन्य विविध खर्च)	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२३१९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१,००,०००.००
४५४	उद्यम विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक (एकमुष्ट)	उद्योग	२२४१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	८,५४,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
४५५	कृषि स्नातक करार	कृषि	२२४१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	५,२५,०००.००
४५६	गरीबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमको लागि सामाजिक परिचालकको पारिश्रमिक	गरीबी निवारण	२२४१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	१,९५,०००.००
४५७	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमका पोषण सहजकर्ताको पारिश्रमिक	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२४१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	३,००,०००.००
४५८	रोजगार संयोजकको तलब	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२४१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	५,६८,०००.००
४५९	स्थानीय तहका MIS Operator को लागत साझेदारी अन्तर्गत सङ्घीय सरकारले व्यहोर्ने ७ महिनाको पारिश्रमिक बापतको रकम (बाँकी ६ महिनाको सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यहोर्ने)	तथ्याङ्क प्रणाली	२२४१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	२,४९,०००.००
४६०	स्थानीय तहका फिल्ड सहायकको लागत साझेदारी अन्तर्गत सङ्घीय सरकारले व्यहोर्ने ७ महिनाको पारिश्रमिक बापतको रकम (बाँकी ६ महिनाको सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यहोर्ने)	तथ्याङ्क प्रणाली	२२४१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	२,३१,०००.००
४६१	गरीबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम लघु उद्यम विकास	उद्योग	२२५१२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	३,३६,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	मोडेलमा नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्ने						
४६२	CBIMNCI कार्यक्रम (कार्यक्रम समीक्षा, स्थलगत अनुशिक्षण)	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१,००,०००.००
४६३	आ.व. २०८१।८२ मा स्थापना भएका पकेट विकास कार्यक्रमको निरन्तरता	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	६,००,०००.००
४६४	आन्तरीक रोजगारी प्रवर्द्धनका लागि वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरूलाई उद्यमशीलता प्रवर्द्धन कार्यक्रम	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१,००,०००.००
४६५	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम (आयुर्वेद औषधालय)	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	६,००,०००.००
४६६	कृत्रिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रम	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	५०,०००.००
४६७	क्षयरोगका जोखिम समूह तथा स्वास्थ सेवाको पहुँच कम भएका समुदायमा सक्रिय क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम र पि.बि.सि. बिरामीका घरपरिवारका सदस्यहरूको सम्पर्क परीक्षण	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१,०५,०००.००
४६८	कृषि तथा पशु सेवाका एक गाँउ एक प्राविधिकहरूको तलब भत्ता	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	३,७०,०००.००
४६९	कृषि, पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याङ्कअध्यावधिक कार्यक्रम	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	३०,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
४७०	किशोरकिशोरी स्वास्थ्य सेवा	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	८७,०००.००
४७१	किसान सूचीकरण कार्यक्रम	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	३,००,०००.००
४७२	गरीबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम लागु भएका स्थानीय तहमा कार्यक्रम सञ्चालन खर्च	गरीबी निवारण	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१,८५,०००.००
४७३	गरीबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम उद्यमीको स्तरोन्नती (आवश्यकता पहिचानका आधारमा पुनर्ताजगी र एडभान्स सिप विकास तालिम कार्यक्रम)	उद्योग	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	७०,०००.००
४७४	नियमित तथ्याङ्कको गुणस्तर वृद्धिका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरूको मासिक बैठक, डाटा भेरिफिकेशन तथा भ्यालिडेशन एवम् अर्धवार्षिक र वार्षिक समीक्षा	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	२,००,०००.००
४७५	प्रजनन् रुग्णता स्वास्थ्य सेवा	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१,७८,०००.००
४७६	परिवार योजना सेवा	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	२०,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
४७७	पशुपन्छीमा महामारी/आकस्मिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	५०,०००.००
४७८	पारिवारीक खेति प्रवर्द्धन कार्यक्रम	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	७,००,०००.००
४७९	पोषण कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	७,२८,०००.००
४८०	पोषणमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धन	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [युरोपियन युनियन - नगद अनुदान (बैदेशिक)]	१	N/A	७,००,०००.००
४८१	बाख्रा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	४,००,०००.००
४८२	म स्वास्थ्य मेरो सामुदाय स्वास्थ्य घरटोलमा स्वास्थ्य प्रवर्धन कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	४,६०,०००.००
४८३	मानसिक स्वास्थ्य प्रवर्धन तथा आत्माहत्या रोकथाम सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	५०,०००.००
४८४	राष्ट्रिय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम (पोसाक प्रोत्साहन र यातायात खर्च)	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	३६,००,०००.००
४८५	रोजगार संवाद मञ्चको सञ्चालन	सामाजिक सुरक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त	१	N/A	२५,०००.००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
		तथा संरक्षण		अनुदान चालु			
४८६	वीउ आलु उत्पादन कार्यक्रम	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	८,७५,०००.००
४८७	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	१	N/A	३,४३,०००.००
४८८	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	१	N/A	१,७०,०००.००
४८९	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	११,३७,०००.००
४९०	शैक्षिक सुशासनका लागि सँस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण	१	N/A	२,१५,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
				(बैदेशिक)]			
४९१	शैक्षिक सुशासनका लागि सँस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	७,१२,०००.००
४९२	शैक्षिक सुशासनका लागि सँस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	१	N/A	१,०७,०००.००
४९३	श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान सम्बन्धी क्रियाकलाप सञ्चालन	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	२५,०००.००
४९४	स्थानीय तह तर्फ मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, रक्तसञ्चार, न्यानो झोला, सुरक्षित निःशुल्क गर्भपतन र नवजात शिशुको निःशुल्क उपचार कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	६,५०,०००.००
४९५	स्थानीय तह मार्फत मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम सञ्चालन	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	८,७४,०००.००
४९६	स्थानीय तहको साझेदारीमा नियमित खोप सुदृढीकरण, नियमित खोपमा विद्यालय केन्द्रित खोप अभियान	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	५,६३,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	सञ्चालन, सरसफाई प्रवर्द्धन कार्यक्रम निरन्तरता, खोपबाट बचाउन सकिने रोगहरूको खोजपड्ताल तथा निगरानी, पूर्ण खोप सुनिश्चतता र दिगोपनाका लागि व्यवस्थापन खर्च						
४९७	सुनौला हजार दिनका विपन्न महिलाको पोषण सुधारको लागि आयआर्जन अनुदान	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [युरोपियन युनियन - नगद अनुदान (बैदेशिक)]	१	N/A	७,००,०००.००
४९८	समुदाय स्तरमा नसर्ने रोग सम्बन्धी स्क्रिनिङ्ग (फागुन महिना) तथा जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१,५०,०००.००
४९९	सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा वृद्धि गर्नका लागि कम्तिमा ५ जनाको समूहमा प्रविधि हस्तान्तरण	उद्योग	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१,४०,०००.००
५००	स्वास्थ्य चौकी (आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र) को न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम (अभिमुखीकरण, समीक्षा, फलो अप , अनुगमन तथा सुदृधिकरण समेत)	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१,१७,०००.००
५०१	आकस्मिक अवस्थामा औसधि एवम्	स्वास्थ्य	२२६११	नेपाल सरकार - शसर्त	१	N/A	९५,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	ल्याव सामाग्री ढुवानी र स्थलगत अनुशिक्षण तथा सुपरिवेक्षण तथा क्षयरोग कार्यक्रमको योजना तर्जुमा तथा कोहर्ट विश्लेषण			अनुदान चालु			
५०२	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	३०,९१,०००.००
५०३	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	१	N/A	९,३३,०००.००
५०४	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	१	N/A	४,६२,०००.००
५०५	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाइ अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	४,०३,०००.००
५०६	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाइ अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. -	१	N/A	१,२१,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
				सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]			
५०७	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाइ अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	१	N/A	६०,०००.००
५०८	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	१	N/A	२,४९,०००.००
५०९	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१६,६४,०००.००
५१०	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	१	N/A	५,०२,०००.००
५११	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. -	१	N/A	७,२८,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
				सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]			
५१२	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	१	N/A	३,६१,०००.००
५१३	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	२४,११,०००.००
५१४	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	४,८६,०००.००
५१५	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	१	N/A	७३,०००.००
५१६	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	१	N/A	१,४७,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
५१७	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत)	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	१	N/A	१,९८,०००.००
५१८	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत)	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	१	N/A	४,००,०००.००
५१९	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत)	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१३,२७,०००.००
५२०	रोजगार आयोजना सञ्चालनको लागि ज्याला रकम (क्रियाकलाप कार्यान्वयनको लागि स्थानीय तहले कम्तीमा शतप्रतिशत रकम साझेदारी गर्नुपर्नेछ।)	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२७११२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	२७,७२,०००.००
५२१	विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि छनौट भएका (कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	शिक्षा	२७२११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान	१	N/A	३८,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
				(बैदेशिक)]			
५२२	विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि छनौट भएका (कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	शिक्षा	२७२११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	१	N/A	७७,०००.००
५२३	विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि छनौट भएका (कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	शिक्षा	२७२११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	२,५७,०००.००
५२४	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	शिक्षा	२७२११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	१	N/A	१,००,०००.००
५२५	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	शिक्षा	२७२११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	३,३१,०००.००
५२६	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	शिक्षा	२७२११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	१	N/A	४९,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
५२७	आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि खरिद	स्वास्थ्य	२७२१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१२,८३,०००.००
५२८	मृगौला प्रत्यारोपण गरेका, डायलाइसिस गराइरहेका, क्यासर रोगी र मेरूदण्ड पक्षघातका विरामीहरूलाई औषधि उपचार खर्च बापत मासिक रु ५ हजार दरले उपलब्ध गराइने रकम	स्वास्थ्य	२७२१९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१८,४०,०००.००
५२९	दोलखा जिल्ला मेलुङ्ग गा.पा.- ६ मा तीन पिप्ले-कोशमुनी सडक स्तरोन्नती कार्य।	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान पुँजीगत [आन्तरिक ऋण - नगद (आन्तरिक ऋण)]	१	N/A	२५,००,०००.००
५३०	मानेडाँडा-भूमेस्थान – मिल्ती खोला सडक - मेलुङ - ९ दोलखा	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान पुँजीगत [आन्तरिक ऋण - नगद (आन्तरिक ऋण)]	१	N/A	७०,००,०००.००
५३१	१. घ्याङखोला गैरी चर्नवती झो.पु.,२. घ्याङखोला च्यासेघारी झो.पु.	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान पुँजीगत [आन्तरिक ऋण - नगद (आन्तरिक ऋण)]	१	N/A	६,००,०००.००
८०३२३५०४५१२ सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (विषेश अनुदान)							
५३२	नलिडाँडा दोबाटे काँडे भिरमुनी	शिक्षा	३११५६	नेपाल सरकार - विषेश	२	N/A	५०,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	लामाटोल खानेपानी मेलुङ ३			अनुदान पुँजीगत [आन्तरिक ऋण - नगद (आन्तरिक ऋण)]			
८०३२३५०४५१३ सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम(समपुरक अनुदान)							
५३३	पिपलडाँडा वडा कार्यालय भन्ज्याङ सडक मेलुङ २ र ३	शिक्षा	३११५१	नेपाल सरकार - समपुरक अनुदानपुँजीगत [आन्तरिक ऋण - नगद (आन्तरिक ऋण)]	१	N/A	१,४०,००,०००.००
८०३२३५०४५२२ प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (विषेश अनुदान)							
५३४	माध्यमिक तहमा शून्य दरबन्दी भएका सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा अनिवार्य विषय शिक्षकका लागि शिक्षण सहयोग अनुदान	शिक्षा	२११११	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	१७,०४,०००.००
५३५	विद्यालय नर्सको तलब भत्ता	शिक्षा	२११११	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	३३,९५,०००.००
५३६	स्थानीय न्यायिक सहजकर्ता कार्यक्रम (पारिश्रमिक तथा पोषाक खर्च)	कानुन तथा न्याय	२११११	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	२,३१,०००.००
५३७	डाँडा खर्क स्वास्थ्य चौकी सुदृढीकरण मेलुङ ५	स्वास्थ्य	२२३१९	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१०,००,०००.००
५३८	पशु स्वास्थ्य क्लिनिक सञ्चालन तथा	कृषि	२२३१९	बागमती प्रदेश - शसर्त	१	N/A	५,००,०००.००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	व्यवस्थापन मेलुङ २			अनुदान चालु			
५३९	सहरे सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई सुदृढीकरण मेलुङ ४	स्वास्थ्य	२२३१९	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१०,००,०००.००
५४०	पाखेडाँडा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ मेलुङ ५ सञ्चालन अनुदान निरन्तरता (जनशक्ति)	स्वास्थ्य	२२४१३	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१०	N/A	५,००,०००.००
५४१	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि समुदायमा आधरित पुनर्स्थापना सहयोग कार्यक्रम	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१	पटक	३,००,०००.००
५४२	एकीकृत कृषि कार्यक्रम वडा नं. ४	कृषि	२२५२२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	५,००,०००.००
५४३	बाखा प्रवर्द्धन कार्यक्रम मेलुङ ४	कृषि	२२५२२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	५,००,०००.००
५४४	बाबु आमा बिहिन बालबालिका संरक्षण कार्यक्रम	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	९६,०००.००
५४५	बाल विवाह अन्त्यका लागि समुदाय परिचालन कार्यक्रम	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२२	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	१,५०,०००.००
५४६	उत्पादनमा आधरित दुधमा प्रोत्साहन अनुदान	कृषि	२५२२१	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१	पटक	५,००,०००.००
५४७	दुग्ध प्रवर्धन कार्यक्रम (डेरी प्रवर्द्धन	कृषि	३११३१	बागमती प्रदेश - विषेश	१	N/A	२५,००,०००.००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलाप	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	लक्ष	इकाई	विनियोजन
	तथा गाईभैंसी पालन) वडा नं. २			अनुदान चालु			
५४८	कोपिला पाखर्क गिरीगाउँ लामाटोल ऐरेलु माने सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	३५,००,०००.००
५४९	लहरेमाने आँपबोटे देउराली सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान चालु	१	N/A	४०,००,०००.००
५५०	कालीचौर खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना मेलुङ गापा ७ दोलखा	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान पुँजीगत	१	N/A	२५,००,०००.००
५५१	झोर खोला खानेपानी वडा नं. १	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	बागमती प्रदेश - विषेश अनुदान चालु	१	N/A	४५,००,०००.००
५५२	सिमपाखा गहते सिउँडीघारी सिँचाइ योजना मेलुङ गापा ६ दोलखा	खानेपानी तथा सरसफाइ	३११५६	बागमती प्रदेश - शसर्त अनुदान पुँजीगत	१	N/A	२५,००,०००.००
८०३२३५०४५२३ प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (समपुरक अनुदान)							
५५३	पोवा टिङगरी गर्वे हुँदै तीनपिप्ले जोड्ने सडक मेलुङ ६ र ७	यातयात पूर्वाधार	३११५१	बागमती प्रदेश - समपुरक अनुदान पुँजीगत	१	N/A	१,३३,००,०००.००
५५४	मेलुङ मानेडाँडा निकासी मिल्तीखोला रामेछाप सडक मेलुङ ५ र ६	यातयात पूर्वाधार	३११५१	बागमती प्रदेश - समपुरक अनुदान पुँजीगत	१	N/A	१,३३,००,०००.००
कूल जम्मा							**५६,२४,६५,५९७.००**

खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना, आयोजना क्लष्टर इकाईको वार्षिक बजेट विनियोजन

आ.व. २०८२।८३

बजेट रु.मा

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		विनियोजन		कैफियत
				परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	
अ) पुँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू								
४	पोषण सुरक्षा सुधार							
११.३.१४.९	कार्यक्रम लागु भएका गा.पा. हरूका लागि child anthropometrics assessment tools खरिद (child height/length board and weighing scale)	३११२२	पटक	१	४.८६		१२२०००	
११.६.१३.४४४	आयोजना लागु भएका गा.पा हरूमा स्तनपान कक्ष सुधारमा सहयोग	३११२३	सङ्ख्या	४	४.८०	१	१२००००	
११.३.१०.९०१	FFS र crop cutting का लागि PH meter र moisture meter खरिद (PH meter 8, moisture meter 4 वटा)	३११२२	सङ्ख्या	८	१.७६	२	४४०००	
क) पुँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:					११.४२		२८६०००	

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		विनियोजन		कैफियत
				परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू								
२	जलवायु र पोषण मैत्री कृषि प्रविधि अवलम्बन तथा प्रसार							
१.३.५.१०	बोयर बाखाको मल्टिप्लायर हर्ड स्थापना तथा परिचालन- Follow up Support	२६४१३	सङ्ख्या	२	४.६४	१	२३२०००	
१.३.५.११	बाखापालन प्रवर्द्धन कर्यक्रम- Follow up support	२६४१३	सङ्ख्या	३२	५५.०४	८	१३८०००	
१.३.५.१२	दुग्ध उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम- Follow up support	२६४१३	सङ्ख्या	१३	१९.११	३	४४१०००	
१.३.५.१३	ग्रामिण कुखुरापालन प्रवर्द्धन कर्यक्रम- Follow up support	२६४१३	सङ्ख्या	६	३.२४	१	५४०००	
११.५.१५.१०	साना सिँचाइ कार्यक्रम	२६४२३	सङ्ख्या	५३	७९.५	१३	१९५००	
२.७.१५.१२५१	सिजनल तरकारीको विउ वितरण	२२५२२	पटक	२	६		१५००००	
२.७.१५.१२६९	आलुको बिज वृद्धि गर्ने कृषक समूहहरूलाई आलुको PBS tubers सहयोग -ढुवानी समेत	२२५२२	सङ्ख्या	१००००	२		५००००	
२.७.१५.१२६७	बिजवृद्धि गर्ने कृषक समूहहरूलाई मूल विउमा	२२५२२	मे.टन	२.२	३		७५०००	

क.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		विनियोजन		कैफियत
				परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	
	सहयोग-ढुवानी समेत (धान-०.४, मकै-०.४, गहुँ-०.6 मे.टन)							
२.७.१५.१२७१	कृषक तथा कृषक समूहहरू लाई गहुँको उन्नत विउ वितरण -ढुवानी समेत	२२५२२	मे.टन	५	५		१५००००	
२.७.१५.१२७२	कृषक तथा कृषक समूहहरू लाई मकैको उन्नत विउ वितरण -ढुवानी समेत	२२५२२	मे.टन	१०	९		२०००००	
२.७.१५.१२७०	कृषक तथा कृषक समूहहरूलाई बिउ आलु वितरण -ढुवानी समेत	२२५२२	मे.टन	५०	४७.५		११०००००	
२.७.१५.१४३६	कृषक तथा कृषक समूहहरू लाई धानको उन्नत बिउ वितरण- ढुवानी समेत	२२५२२	मे.टन	५	४		७५०००	
२.७.१५.१४३७	कृषक तथा कृषक समूहहरू लाई चैते धानको उन्नत बिउ वितरण- ढुवानी समेत	२२५२२	मे.टन	२	१.६		५००००	
२.७.१५.२७९९	बाली उत्पादन प्रर्वद्धन कार्यक्रम	२६४१३	सङ्ख्या	२७	१०८	७	२८०००००	
२.७.१५.२८९६	कृषकहरूको फर्ममा बाली सम्बन्धी उन्नत प्रविधिहरूको प्रर्दशन कार्यक्रम	२२५२२	सङ्ख्या	३२	९.६	८	२४००००	

क.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		विनियोजन		कैफियत
				परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	
२.७.१५.२८९२	आयोजनाबाट गठित विउ उत्पादक समूहहरूलाई सहयोग कार्यक्रम (बाली निरीक्षण, lab test, seed sampling, ट्यागिङ्ग, ब्यागिङ्ग लगायत साम्रगी खरिदमा सहयोग)- follow up support)	२६४१३	सङ्ख्या	४	६		१५०००	
२.७.१५.३९७७	गत आ.व को कृषक पाठशालाको निरन्तरता (मकैको ९ वटा, धानको ८ वटा)	२२५२२	सङ्ख्या	१७	२०.८३	५	६१३०००	
२.७.१८.२१	पशु स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन (गाँउपालिकाहरू सङ्गको सहकार्यमा vaccine, vet medicines तथा अन्य logistics समेत)	२२५२२	पटक	४	१४	१	३५००००	
२.७.१८.११३४	घाँसको विउ वितरण (विउ/सेट्स/वेर्ना)	२२५२२	पटक	२	२		५००००	
२.७.१८.२०६९	बाख्रापालन प्रवर्द्धन कार्यक्रम (पहिलो वर्षका लागि)	२६४१३	सङ्ख्या	३०	९८.४	७	२२९६०००	
२.७.१८.२०७७	आयोजना लागु भएका	२२५२२	सङ्ख्या	३	६	१	२०००००	

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		विनियोजन		कैफियत
				परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	
	गाँउपालिकाहरूमा AI Unit स्थापना तथा सुधारमा सहयोग (Follow up support for new AI units in FANSEP II)							
२.७.१८.२०७८	आयोजनाबाट निमार्ण भइसकेका AI Unit हरूको सुधारमा सहयोग (FANSEP का AI unit हरूमा)	२२५२२	सङ्ख्या	२	४		५००००	
२.७.१८.२०७६	FANSEP मा गठित बोयर बाख्राको मल्टिप्लायर हर्ड समूहहरूलाई सहयोग कार्यक्रम (follow up support)	२६४१३	सङ्ख्या	३	६		०	
२.७.१८.२०७५	बोयर बाख्राको मल्टिप्लायर हर्ड स्थापना तथा परिचालन (नयाँ समूहहरूमा पहिलो वर्षका लागि in FANSEP II)	२६४१३	सङ्ख्या	२	१३.३४		६७०००	
२.७.१८.२०७०	ग्रामिण कुखुरा पालन प्रवर्द्धन कार्यक्रम (पहिलो वर्षका लागि)	२६४१३	सङ्ख्या	१५	४५.३	३	९०६०००	
२.७.१८.२०७१	दुग्ध उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२६४१३	सङ्ख्या	१७	३९.६१	५	११६५०००	

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		विनियोजन		कैफियत
				परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	
	(पहिलो वर्षका लागि)							
२.७.१८.२०८६	समुदायमा घाँसबाली स्रोत केन्द्र तथा नर्सरीको स्थापना (follow up support)	२६४१३	सङ्ख्या	४	८	१	२०००००	
२.७.१८.२०९०	कृषकहरूको फर्ममा पशुपन्छी सम्बन्धी CSA तथा उन्नत प्रविधिहरूको प्रदर्शन कार्यक्रम	२२५२२	सङ्ख्या	३०	९	८	२४००००	
२.७.१८.२४८१	गत आ.व.को पशुपन्छी पाठशालाको निरन्तरता (Carry over of livestock FFS)	२२५२२	सङ्ख्या	१७	२३.८	४	५६००००	
२.७.२५.११५६	आकास्मिक बाली संरक्षण सेवा	२२५२२	पटक	४	२		५००००	
२.७.२५.११५५	क्रप कटिङ्ग	२२५२२	सङ्ख्या	६००	३.६	१५०	९००००	
२.७.२५.५५३	कृषक पाठशाला स्थापना तथा सञ्चालन (बाली, तरकारी)	२२५२२	सङ्ख्या	२७	५४	७	१४०००००	
२.७.२५.५५४	कृषक पाठशाला स्थापना तथा सञ्चालन (पशुपन्छी)	२२५२२	सङ्ख्या	१९	५८.३३	५	१५३५०००	
२.७.२५.७३५	पशुपन्छीको गोठ सुधार तथा गोठेमल व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रर्दशन	२२५२२	सङ्ख्या	७०	३५	१८	९०००००	
							२०३०७०००	
३	**आयस्तर वृद्धि तथा विविधीकरण**							

क.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		विनियोजन		कैफियत
				परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	
५.१.११.३२६	पुरक अनुदान कार्यक्रम (कृषि /पशुपन्छीको उत्पादकत्वमा सुधार, प्रशोधन तथा मुल्य अभिवृद्धि आदि)	२६४१३	सङ्ख्या	६२	३७२.०	१५	९००००००	
१.२.४.१७९	गाँउपालिका स्तरीय multistakeholder dialogue platform को वैठक सञ्चालन	२११३४	सङ्ख्या	८	२.५४	२	६४०००	
२.६.५.१३२	Gender Mainstreaming सम्बन्धी गाँउपालिका स्तरीय तालिम (२ दिने)	२२५१२	सङ्ख्या	४	६.४	१	१६००००	
२.६.५.१३८	उत्पादक समूहहरू लाई Productive Alliances सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम	२२५१२	सङ्ख्या	४	४.०	१	१०००००	
२.६.५.२३५	उत्पादक समूहहरूका प्रतिनिधिहरू लाई व्यवसायिक योजना तयारी, ESMF तथा उद्यमशीतला विकास तालिम (३ दिने- जिल्लास्तरीय)	२२५१२	सङ्ख्या	४	११.००	१	२७५०००	
२.६.५.४७९	कृषक/प्राविधिकहरूलाई गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम	२२५१२	पटक	४	२.००	१	५००००	

क.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		विनियोजन		कैफियत
				परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	
२.६.६.४१७	साना तथा पुरक अनुदान प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूलाई ESMF सम्बन्धी अभिमुखीकरण (१ दिने)	२२५१२	सङ्ख्या	४	२.०	१	५००००	
११.६.९.१०३	ग्रामीण बजार, सङ्कलन केन्द्र तथा हाटबजारहरूको सुधार/पुनर्स्थापनामा सहयोग	२६४२३	सङ्ख्या	२	३०	१	१५०००००	
२.७.२५.११५४	कृषि व्यवसाय पाठशाला सञ्चालन	२२५२२	सङ्ख्या	४	१२.०	१	३०००००	
							११५०००००	
४	**पोषण सुरक्षा सुधार**							
५.१.११.२६९	साना अनुदान कार्यक्रम (पोषण सुरक्षामा सुधार)	२६४१३	सङ्ख्या	३७	१८५	९	४५०००००	
५.१.११.३४१	घरबारी पोषण बगैंचा कार्यक्रम सञ्चालन (follow up support)	२६४१३	सङ्ख्या	६८	७४.८०	१३	१४३००००	
२.४.१४.७	पोषण सम्बन्धी सूचना निमार्ण गरी स्थानीय रेडियोहरूबाट प्रसारण	२२३१५	पटक	१२	२.४	३	६००००	
२.६.५.६३	विद्यालय शिक्षकहरूलाई स्थानीय कृषिजन्य खाद्य	२२५१२	पटक	६	३.०	२	१०००००	

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		विनियोजन		कैफियत
				परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	
	पदार्थको महत्व र उपभोग सम्बन्ध; तालिम/अभिमुखीकरण							
२.६.५.१४५	स्थानीय खाद्य तथा पोषण सुरक्षा समितिको सिप अभिबद्धीका लागि गा.पा. स्तरीय अन्तर्रक्रिया कार्यक्रम (१ दिने)	२२५१२	सङ्ख्या	४	२.०	१	५००००	
२.६.५.१४६	विद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई स्थानीय कृषि जन्य खाद्य पदार्थको महत्व र उपभोग सम्बन्धी तालिम/ अभिमुखीकरण (१ दिने)	२२५१२	सङ्ख्या	६	३.००	२	१०००००	
२.६.५.१४७	महिलाहरूका लागि स्थानीय पोषणयुक्त खाद्य परिकार तयारी तथा गुणस्तर सुधार सम्बन्धी गा.पा. स्तरीय तालिम (प्रर्दशन समेत,१ दिने)	२२५१२	सङ्ख्या	४	३.२	१	८००००	
२.६.५.१४८	आमा समूह, महिला समूह, सामाजिक परिचालक, म.स्वा.स्व.से तथा change agents हरू लाई local nutrition Imapct Pathway	२२५१२	सङ्ख्या	८	४.०	२	१०००००	

क.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		विनियोजन		कैफियत
				परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	
	तथा सम्बन्धित भूमिकाको बारेमा गाँउपालिका स्तरीय तालिम (१ दिने)							
२.७.१५.१४३०	घरबारी पोषण बगैंचा कार्यक्रम सञ्चालन	२६४१३	सङ्ख्या	६३	९१.३५	१७	२४६५०००	
२.७.२५.६२७	पोषण पाठशाला स्थापना तथा सञ्चालन (follow up support program for second year, गत आ.व.को निरन्तरता)	२२५२२	सङ्ख्या	१४	२०.६५	३	४४३०००	
२.७.२५.६२७	पोषण पाठशाला स्थापना तथा सञ्चालन (पहिलो वर्षका लागि खर्च)	२२५२२	सङ्ख्या	१४	२०.३	३	४३५०००	
२.७.२५.७४९	स्थानीय माध्यामिक विद्यालयमा घरबारी पोषण बगैंचा स्थापनाका लागि सहयोग गर्ने	२२५२२	सङ्ख्या	८	४	२	१०००००	
२.७.२७.१९	स्थानीय कृषि मेला तथा प्रर्दशनीमा सहभागिताका लागि सहयोग	२२५२९	सङ्ख्या	२	१	०	२५०००	
२.७.२७.२०	विश्व खाद्य दिवस, आमाको दुध खुवाउने सप्ताह, पोषण दिवस आदि स्थानीय कार्यक्रममा	२२५२९	सङ्ख्या	४	२	१	५००००	

क.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		विनियोजन		कैफियत
				परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	
	सहभागी एवम् सञ्चालनार्थ सहयोग							
							९९४००००	
कूल जम्मा खर्च							४२०९००००	
नोटः								
१. यो बजेटमा केहि परिमाण र बजेट फिल्डको तत्कालिन माग साथै प्रगति परिस्थिति अनुसार हेरफेर हुन सक्नेछ।								
२. चार वटै गाउँपालिकाको प्रतिनिधित्व हुने गरी गरिने कार्यक्रमको लागि क्लष्टर स्तरीय बजेट र कार्यक्रमहरू यसमा समावेश गरिएको छैन।								
३. आयोजनाको कूल बजेट आ.व. २०८२/८३ को लागि रु १९६१३५०००।०० रहेको छ।								

मेलुङ कृषि तथा पशु व्यवसायमा आधारित साना किसान तथा युवा उद्यमशीलता कार्यक्रमको वार्षिक बजेट विनियोजना

आ.व २०८२/८३

क्र.सं.	गतिविधिको नाम	ईकाई	दर	परिमाण	जम्मा बजेट	कैफियत
	सामाजिक पुँजी तथा तालिम					
१	समूह सञ्जाल गठन तथा अभिमुखीकरण	सङ्ख्या	३५००	३	१०,५००	
२	समूह सञ्जालको बैठक	सङ्ख्या	३०००	७	२१,०००	सबै वडा
३	युवा समूह गठन तथा अभिमुखीकरण	सङ्ख्या	५०००	२	१०,०००	
४	पूर्व सहकारी शिक्षा तालिम	सङ्ख्या	३०००	१०	३०,०००	सबै वडा
५	युवाहरुको आधारशीला तालिम	सङ्ख्या	१५०००	३	४५,०००	
६	जलवायुमैत्री पशुको उचित व्यवस्थापन तालिम	सङ्ख्या	१००००	५	५०,०००	
७	लोकल कुखुरा पालन तालिम	सङ्ख्या	५०००	५	२५,०००	वडा नं. ७
८	स्वस्थ दुध उत्पादन तालिम	सङ्ख्या	१५०००	४	६०,०००	वडा नं. १, २, ३ र ४,
९	दुग्धजन्य पशुपालन तालिम	सङ्ख्या	१५०००	४	६०,०००	वडा नं. १, २, ३ र ४,
१०	जैविक विषादी तयारी तालिम तथा सामग्री	सङ्ख्या	१५०००	१०	१५०,०००	सबै वडा
११	जैविक मल/झोल मल व्यवस्थापन	सङ्ख्या	५०००	१०	५०,०००	सबै वडा
१२	परियोजना समापन	सङ्ख्या	१९५००	१	१९,५००	
	पशु वितरण तथा ढुवानी					
१३	बङ्गुरका पाठा प्रदान	सङ्ख्या	६५००	७०	४५५,०००	सबै वडा
१४	गाई वितरण (५०%)	सङ्ख्या	५००००	१५	७५०,०००	
१५	भैंसी वितरण (५०%)	सङ्ख्या	५००००	२५	१,२५०,०००	वडा नं. १,२ र ४
१६	माछाको भुरा सहयोग	व्यक्ति सङ्ख्या	७५००	३	२२,५००	वडा नं. ७
१७	माछा पालक कृषकका लागि अनुदान सहयोग	व्यक्ति सङ्ख्या	५००००	३	१५०,०००	वडा नं. ७
	बागवानी तथा ढुवानी					
१८	घाँसको बिउ सहयोग	उद्यमी सङ्ख्या	२४७५०	२	४९,५००	सबै वडा

क्र.सं.	गतिविधिको नाम	ईकाई	दर	परिमाण	जम्मा बजेट	कैफियत
१९	घाँसको बिरुवा सहयोग	उद्यमी सङ्ख्या	८२५००	१	८२,५००	सबै वडा
२०	तरकारी/फलफुलका बिउ/बिरुवा	समूह सङ्ख्या	२५०००	८	२००,०००	सबै वडा
२१	बिउ उत्पादन	परिवार सङ्ख्या	१००००	३	३०,०००	वडा नं. १ र ६
२२	अन्य उच्च मूल्यका कृषि उत्पादन सहयोग	परिवार सङ्ख्या	१०००	१५०	१५०,०००	सबै वडा
२३	Indigenous crop promotional support	परिवार सङ्ख्या	२०००	५०	१००,०००	वडा नं. २ र ६
२४	तरकारी/फलफुलका बिउ/बिरुवा (अमिला जातका)	समूह सङ्ख्या	७५०००	४	३००,०००	वडा नं. १, ३,४, ६
२५	तरकारीको बिउ सहयोग	परिवार सङ्ख्या	५००	१५०	७५,०००	वडा नं. ३,४,५,६ र ७
२६	प्लाष्टिक टनेल सहयोग	परिवार सङ्ख्या	६०००	४०	२४०,०००	सबै वडा
२७	मल्चिङ प्लाष्टिक सहयोग	परिवार सङ्ख्या	१०००	२००	२००,०००	सबै वडा
२८	टिमुरको बिरुवा सहयोग	परिवार सङ्ख्या	१०००	१००	१००,०००	वडा नं. ३, ५ र ६
२९	नगदेबालीको पकेट क्षेत्र विकास	परिवार सङ्ख्या	४०००	२५	१००,०००	वडा नं. ५
	कृषि सामाग्री तथा आपुर्ति					
३०	लोकल कुखुराको लागि भ्याक्सिन	डोजका सङ्ख्या	५	४०००	२०,०००	वडा नं. ७
३१	ह्याचरी स्थापना सहयोग	सामाग्री सङ्ख्या	१२५०००	२	२५०,०००	वडा नं. ७
३२	ठुला पशुको गोठ सहयोग	गोठको सङ्ख्या	१००००	६५	६५०,०००	सबै वडा
३३	साना पशुको खोर निर्माण	खोरको सङ्ख्या	१५०००	५०	७५०,०००	सबै वडा
३४	साना सिँचाई सहयोग	समूह सङ्ख्या	४०००	५०	२००,०००	सबै वडा
३५	लोकल कुखुराको खोर निर्माण	खोरको सङ्ख्या	१००००	२५	२५०,०००	वडा नं. ७
३६	स्रोत केन्द्र स्थापना	सङ्ख्या	४००००	२	८०,०००	सबै वडा
३७	साना दाना उद्योगलाई सामाग्री सहयोग	सामाग्री सङ्ख्या	१०००००	२	२००,०००	वडा नं. २ र ३
३८	चाफ कटर सहयोग	सामाग्री सङ्ख्या	१७०००	१०	१७०,०००	वडा नं. १,२,र ४
३९	चिलिङ भ्याट सहयोग	सामाग्री सङ्ख्या	३२००००	३	९६०,०००	वडा नं. १, ३, र ४
४०	कृषि प्रसोधन तथा प्याकेजिङ	सङ्ख्या	५००००	२	१००,०००	वडा नं. २ र ३
४१	क्रेट सहयोग	सामाग्री सङ्ख्या	५००	२००	१००,०००	सबै वडा
४२	सुन्तलाबाली संरक्षण	उद्यमी सङ्ख्या	१०००	६५	६५,०००	वडा नं. १ र ४

क्र.सं.	गतिविधिको नाम	ईकाई	दर	परिमाण	जम्मा बजेट	कैफियत
४३	दुधको क्यान सहयोग	सामाग्री सङ्ख्या	३६००	७५	२७०,०००	वडा नं. १, २, ३, ४
४४	युवा उद्यमीका लागि अनुदान (कृषि व्यवसाय)	उद्यमी सङ्ख्या	१०००००	१	१००,०००	वडा नं. ७
	कृषि सामग्री तथा आपूर्ति					
४५	क्षेत्रगत वित्तीय अनुशिक्षण	व्यक्ति दिन	२५००	१०	२५,०००	सबै वडा
४६	केभ परिचालन	व्यक्ति महिना	७५००	३०	२२५,०००	सबै वडा
४७	तालिम अनुगमनका लागि स्रोत व्यक्ति परिचालन	व्यक्ति दिन	२५००	४०	१००,०००	सबै वडा
४८	एक स्वास्थ्य	सङ्ख्या	३०००	१०	३०,०००	सबै वडा
४९	एकीकृत बजारीकरण ईभेन्ट	सङ्ख्या	१००००	५	५०,०००	सबै वडा
५०	डेरी व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग (मिलान कोष)	डेरीको सङ्ख्या	१०००००	२	२००,०००	वडा नं. १ र २
५१	व्यापारीसँगको B2B बैठक	सङ्ख्या	१००००	२	२०,०००	
५२	विमा कम्पनीसँगको B2B बैठक	सङ्ख्या	१००००	२	२०,०००	
५३	केभ र प्राविधिकसँगको संयुक्त बैठक	सङ्ख्या	१००००	२	२०,०००	
५४	बैङ्क तथा वित्तिय संस्थासँगको B2B बैठक	सङ्ख्या	२४५००	१	२४,५००	
५५	PMCC बैठक	सङ्ख्या	२५०००	३	७५,०००	
५६	PMCC फिल्ड भिजिट	सङ्ख्या	१५०००	२	३०,०००	
५७	वडा स्तरीय PMCC बैठक	सङ्ख्या	१००००	२१	२१०,०००	
५८	सामाजिक परीक्षण	सङ्ख्या	२००००	१	२०,०००	
	जम्मा			५५९६	१०००००००	

मुख्य क्रियाकलापगत बजेट विनियोजन

आ.व. २०८२/०८३

कृषि

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
१	फलफुल विकास कार्यक्रम	८,००,०००.००
२	बागवानी विकास कार्यक्रम	४०,७२,१७६.००
३	विविध	९३,५०,०००.००
४	माटो व्यवस्थापन	९,००,०००.००

उद्योग

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
५	उद्यमशीलता विकास कार्यक्रम	५,८६,०००.००
६	विविध	१०,६४,०००.००
७	लघु, घरेलु तथा साना उद्योग नियमन तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	४,००,०००.००

सहकारी

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
८	सहकारी संस्थाको प्रवर्द्धन र विकास कार्यक्रम	४,५०,०००.००

वित्तीय क्षेत्र

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
९	वित्तीय संस्था अनुगमन कार्यक्रम	५०,०००.००

जलस्रोत तथा सिँचाई

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
१०	विविध	३,००,०००.००
११	लघु तथा साना सिँचाई कार्यक्रम	३४,५०,०००.००

पशुपन्छी विकास

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
१२	पशु विकास सेवा कार्यक्रम	८८,७७,८२४.००

वाणिज्य

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
१३	व्यापार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	५०,०००.००

शिक्षा

क्र.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
१४	आधारभूत तह शिक्षा कार्यक्रम	१२,००,०००.००
१५	प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विद्यालय शिक्षा कार्यक्रम	६७,८८,०००.००
१६	पाठ्यमक्रम र पाठ्य सामग्री वितरण कार्यक्रम	१५,००,०००.००
१७	विविध	१९,३४,९९,०००.००
१७.१	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	३०,९१,०००.००
१७.२	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	४,६२,०००.००
१७.३	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	९,३३,०००.००

आयुर्वेद सेवा

क्र.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
१८	अन्य	३,००,०००.००
१९	एकिकृत खोजपड्ताल	३,००,०००.००

औषधि उत्पादन

क्र.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
२०	आयुर्वेदिक औषधि उत्पादन	३,००,०००.००

औषधि खरिद

क्र.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
२१	निःशुल्क स्वास्थ्य औषधि खरिद/ढुवानी	१५,००,०००.००

क्षमता अभिबृद्धी

क्र.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
२२	अन्य	२०,०००.००

गुणस्तर मापन तथा नियमन

क्र.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
२३	स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर नियमन	२,००,०००.००
२४	अन्य	३,००,०००.००
२५	अन्य	२,००,०००.००

पोषण कार्यक्रम

क्र.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
२६	स्तनपान प्रवर्द्धन कार्यक्रम	५०,०००.००

२७	कार्यालयको लागि फर्निचर तथा फिक्चर्स	१,००,०००.००
२८	अन्य	२,००,०००.००

महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविका

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
२९	महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविका भत्ता	२,००,०००.००
३०	सम्मानजनक विदाई	१,००,०००.००

रक्तसञ्चार सेवा

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
३१	अस्पतालमा रक्तसञ्चार सेवाको सुनिश्चितता	१,००,०००.००

प्रसूती कार्यक्रम

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
३२	पूर्व प्रसूती कार्यक्रम	१,००,०००.००
३३	अन्य	३,८२,००,०००.००

एम्बुलेन्स सेवा

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
३४	एम्बुलेन्स खरिद तथा व्यवस्थापन	५,००,०००.००

खानेपानी तथा सरसफाइ

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
३५	खानेपानी आपूर्ति कार्यक्रम	१,३७,००,०००.००
३६	विविध	५०,००,०००.००

भाषा तथा संस्कृति

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
३७	विविध	६५,००,०००.००
३८	सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण कार्यक्रम	११,००,०००.००

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
३९	अपाङ्ग सम्बन्धी कार्यक्रम	३,००,०००.००
४०	महिला सशक्तिकरण तथा उत्थान कार्यक्रम	९,००,०००.००
४१	सामाजिक समावेशीकरण	२,४६,०००.००

युवा तथा खेलकुद

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
४२	खेलकुद	९,५०,०००.००

सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
४३	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	६९,००,०००.००

यातायात पूर्वाधार

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
४४	ग्रामीण सडक निर्माण र स्तरोन्नति तथा मर्मत कार्यक्रम	७८,५०,०००.००
४५	कृषि सडक निर्माण र स्तरोन्नति तथा मर्मत कार्यक्रम	३,००,०००.००
४६	पुल तथा पुलेसा निर्माण एवम् मर्मत कार्यक्रम	१०,००,०००.००

झोलुङ्गेपुल कार्यक्रम

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
४७	विविध	५२,६९,०००.००
४७.१	१. घ्याङखोला गैरी चर्नवती झो.पु., २. घ्याङखोला च्यासेघारी झो.पु.	६,००,०००.००

सडक

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
४८	सडक निर्माण र स्तरोन्नति तथा मर्मत कार्यक्रम	६,३०,५०,०००.००

भवन, आवास तथा सहरी विकास

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
४९	बस्ती तथा आवास व्यवस्था	१४,५०,०००.००
५०	सार्वजनिक भवन निर्माण	६,५७,००,०००.००
५१	सरकारी भवन/सार्वजनिक स्थल मर्मत सम्भार	१५,००,०००.००

शहरी विकास कार्यक्रम

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
५२	विविध	९८,००,०००.००
५२.१	दोलखा जिल्ला मेलुङ्ग गा.पा.-६ मा तीन पिप्ले-कोशमुनी सडक	२५,००,०००.००

	स्तरोन्नती कार्य।	
५२.२	मानेडाँडा-भूमेस्थान - मिल्तीखोला सडक - मेलुङ - ९ दोलखा	७०,००,०००.००

सम्पदा पूर्वाधार

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
५३	सम्पदा पूर्वाधार	१,१९,५०,०००.००

विपद् व्यवस्थापन

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
५४	विविध	१,००,०००.००
५५	विपद्पूर्व तयारी, खोज तथा उद्दार, राहत सामग्रीको पूर्व भण्डारण कार्यक्रम	५,००,०००.००
५६	स्थानीयस्तर विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य कार्यक्रम	६०,००,०००.००

मानव संशाधन विकास

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
५७	विविध	३,००,०००.००

कानुन तथा न्याय

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
५८	कानुन तथा न्याय	१२,३१,०००.००

शासन प्रणाली

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
५९	शासनप्रणाली	२३,००,०००.००

तथ्याङ्क प्रणाली

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
६०	पञ्जीकरण अभिलेखीकरण	५,००,०००.००

गरीबी निवारण

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
६१	गरीबी निवारण	६,००,०००.००

योजना तर्जुमा र कार्यन्वयन

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
६२	योजना तर्जुमा र कार्यन्वयन	१०,००,०००.००

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
६३	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	५,००,०००.००

कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक

क.सं.	मुख्य कार्यक्रम/मुख्य क्रियाकलाप	विनियोजन
६४	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	६,९९,६२,५९७.००
६४.१	अनुगमन, मूल्याङ्कन खर्च	२,००,०००.००
६४.२	अन्य कार्यालय सञ्चालन खर्च	५,००,०००.००
६४.३	अन्य भत्ता	२,००,०००.००
६४.४	अन्य भ्रमण खर्च	३,००,०००.००
६४.५	अन्य भाडा	२,००,०००.००
६४.६	अन्य सम्पत्तिहरूको सञ्चालन तथा सम्भार खर्च	२,००,०००.००
६४.७	अन्य संस्था सहायता	२,००,०००.००
६४.८	इन्धन - अन्य प्रयोजन	२,००,०००.००
६४.९	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	१०,७५,०००.००
६४.१०	इन्धन (पदाधिकारी)	२०,००,०००.००
६४.११	कर्मचारी तालिम खर्च	५,००,०००.००
६४.१२	कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	१,००,०००.००
६४.१३	कर्मचारीको बैठक भत्ता	२,००,०००.००
६४.१४	करार सेवा शुल्क	१,७०,००,०००.००
६४.१५	कार्यक्रम खर्च	१,००,०००.००
६४.१६	घरभाडा	५,००,०००.००
६४.१७	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	२,००,०००.००
६४.१८	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	१३,००,०००.००
६४.१९	पदाधिकारी बैठक भत्ता	१९,००,०००.००
६४.२०	पुस्तक तथा सामग्री खर्च	१०,००,०००.००
६४.२१	पानी तथा बिजुली	७,१०,०००.००
६४.२२	फर्निचर तथा फिक्चर्स	१०,००,०००.००
६४.२३	बिमा तथा नवीकरण खर्च	३,००,०००.००
६४.२४	भईपरी आउने पुँजीगत	२०,००,०००.००
६४.२५	भ्रमण खर्च	१५,८०,०००.००
६४.२६	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	५,५०,०००.००
६४.२७	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	१६,००,०००.००

६४.२८	विविध कार्यक्रम खर्च	५,००,०७१.००
६४.२९	विविध खर्च	८,१०,०००.००
६४.३०	विशिष्ट व्यक्ति तथा प्रतिनिधि मण्डलको भ्रमण खर्च	३,००,०००.००
६४.३१	सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर सञ्चालन खर्च	५,००,०००.००
६४.३२	सञ्चार महसुल	१५,५०,०००.००
६४.३३	सभा सञ्चालन खर्च	११,००,०००.००
६४.३४	सेवा र परामर्श खर्च	२०,००,०००.००
६४.३५	सवारी साधन तथा मेशिनर औजार भाडा	६,००,०००.००
६४.३६	सवारी साधन मर्मत खर्च	२०,००,०००.००
६४.३७	सार्वजनिक उपयोगिताको सेवा खर्च	२,००,०००.००
६४.८	सिप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	२,००,०००.००
कूल जम्मा		५६,२४,६५,५९७.००

क्षेत्रगत बजेट विनियोजन

क्र.सं.	क्षेत्र/उपक्षेत्र	विनियोजन
१	**आर्थिक विकास**	**३,०३,५०,०००.००**
१.१	कृषि	१,५१,२२,१७६.००
१.२	उद्योग	२०,५०,०००.००
१.३	सहकारी	४,५०,०००.००
१.४	वित्तीय क्षेत्र	५०,०००.००
१.५	जलस्रोत तथा सिँचाई	३७,५०,०००.००
१.६	पशुपन्छी विकास	८८,७७,८२४.००
१.७	वाणिज्य	५०,०००.००
२	**सामाजिक विकास**	**२८,१२,५३,०००.००**
२.१	शिक्षा	२०,२९,८७,०००.००
२.२	स्वास्थ्य	४,२६,७०,०००.००
२.३	खानेपानी तथा सरसफाइ	१,८७,००,०००.००
२.४	भाषा तथा संस्कृति	७६,००,०००.००
२.५	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	१४,४६,०००.००
२.६	युवा तथा खेलकुद	९,५०,०००.००
२.७	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	६९,००,०००.००
३	**पूर्वाधार विकास**	**१६,७८,६९,०००.००**
३.१	यातयात पूर्वाधार	७,७४,६९,०००.००
३.२	भवन, आवास तथा सहरी विकास	७,८४,५०,०००.००
३.३	सम्पदा पूर्वाधार	१,१९,५०,०००.००
४	**सुशासन तथा अन्तर सम्बन्धित क्षेत्र**	**१,३०,३१,०००.००**
४.१	विपद् व्यवस्थापन	६६,००,०००.००
४.२	मानव संशाधन विकास	३,००,०००.००
४.३	कानुन तथा न्याय	१२,३१,०००.००
४.४	शासन प्रणाली	२३,००,०००.००
४.५	तथ्याङ्क प्रणाली	५,००,०००.००
४.६	गरीबी निवारण	६,००,०००.००
४.७	योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन	१०,००,०००.००
४.८	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	५,००,०००.००
५	**कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक**	**६,९९,६२,५९७.००**
१	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	६,९९,६२,५९७.००
कूल जम्मा		५६,२४,६५,५९७.००

मेलुङ गाउँपालिकाको अनुरोध

- गाउँपालिकालाई बुझाउनु पर्ने कर दस्तुर शुल्क समयमै बुझाई सहयोग पुऱ्याऔं । प्रत्येक आर्थिक वर्षको पौष मसान्त भित्र सम्पत्ति कर बुझाऔं ।
- घर नक्सापास गरी ईजाजत पत्र लिएर मात्र निर्माणको कार्य गरौं । सडक अधिकार क्षेत्रको लागि छोडिएको जग्गामा कुनै पनि संरचना निर्माण नगरौं ।
- जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह र सम्वन्ध विच्छेद जस्ता घटना घटेको ३५ दिन भित्र दर्ता गरौं ।
- गाउँपालिकाबाट पुर्वस्वीकृति लिएर मात्र उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गरौं ।
- विकास निर्माणबाट भएका सबै संरचनाहरुको संरक्षण गरी राज्यप्रति जवाफदेही र जिम्मेवार बनौं । सार्वजनिक सम्पत्तिहरुको मर्मत-सम्भार, सुरक्षा तथा अभिलेखीकरणमा ध्यान दिऔं ।
- नहर तथा सिंचाई कुलोको मर्मत र संचालनमा सम्पुर्ण उपभोक्ता कृषकहरु सक्रिय सहभागी बनौं । सिँचाई प्रणालीको प्रभावकारी सञ्चालन गरी व्यवस्थित र भरपर्दो सिँचाईबाट उत्पादन बृद्धि गरौं । दिगो, भरपर्दो र विपद् प्रतिरोधी सिँचाई पूर्वाधार निर्माण गरी उत्पादन बढाऔं ।
- जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणको पूर्वाधार निर्माण गरी जनधनको क्षति न्यूनीकरण गरौं । जलाधार तथा कृषियोग्य जमिनको संरक्षण गरौं ।
- जलवायु परिवर्तनका असरबाट बचौं र बचाऔं । बाढीपहिरो, चटयाङ, हावाहुरी, डढेलो, भुकम्प, हिमपात, जस्ता प्राकृतिक विपत्तिबाट बचौं र बचाऔं ।
- पानीको स्रोत र वितरण प्रणाली सफा र सुरक्षित राखौं । दुषित पानी पिउनाले झाडापखाला, हैजा, टाइफाइट, आउँ, जण्डिस जस्ता रोग लाग्न सक्ने भएकाले सचेत रहौं ।
- असन्तुलित खानपान र जीवनशैलीका कारण हुने मधुमेह, उच्च रक्तचाप मस्तिष्कघातजस्ता रोगहरुबाट बचौं ।
- विषदीको प्रयोगबाट बचौं र बचाऔं । रासायनिक मलको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गरौं ।
- जथाभावी औषधीको प्रयोग नगरौं । लामखुट्टेको टोकाईबाट बचौं र बचाऔं ।
- चिसोबाट रुघाखेकी, भाइरल ज्वरो, छातीको समस्या, दम, निमोनिया, झाडापखाला, छाला चिलाउने र सुख्खा हुने, जोर्नी दुखाई, पिनास, टन्सिल, हृदयघात लगायतका स्वास्थ्य समस्या देखा पर्न सक्ने भएकोले सचेत बनौं । आफु र आफ्ना बालबालिकालाई निमोनियाबाट बचौं र बचाऔ ।
- फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरौं । शौचालयको सुरक्षित प्रयोग र सरसफाइ गरी संक्रमण हुनबाट बचौं । प्लाष्टिको प्रयोगमा न्यूनीकरण गरी वातावरण स्वस्थ्य राखौं । वायु प्रदुषणका असरबाट जोगिन सचेत रहौं ।
- चाडपर्वको समयमा खानपानमा ध्यान दिऔं । सभ्य रुपमा चाडपर्व मनाऔं । चाडपर्वमा तडक-भडक सहितको खर्च नगरौ । चाडपर्वमा जुवातास नखेलौं र मद्यपान नगरौं । चाडपर्व मनाउँदा सामाजिक सद्भाव कामय राखौं । चाडपर्वको बेला सुरक्षित यात्रा गरौं ।
- साईबर अपराधबाट बचौं । अनलाईन ठगी हुनबाट बचौं र बचाऔं । मोबाइलको लतबाट बालबालिकालाई बचाऔं ।
- ग्याँसको चुहावटबाट हुने दुर्घटनाबाट बचौं । आगो, हिटर वा गिजर प्रयोगमा होसियार अपनाऔं ।
- सूर्तीजन्य पदार्थको सेवनबाट विभिन्न किसिमका क्यान्सर (फोक्सो, मुख घाँटी, रगत, पेट लगायतका शरीरका अङ्गहरु), मुटुसम्बन्धी रोगहरु, हृदयघात, मस्तिष्कघात, दम, खोकी, क्षयरोग, निमोनिया र श्वासप्रश्वास सम्बन्धी दीर्घकालिन रोग लाग्ने भएकोले सुर्तीजन्य पदार्थ सेवन नगरौं ।
- अखाद्य, सडेगलेका वा म्याद नाघेको तथा अस्वभाविक रुपमा बढी मूल्य वा कम तौलका बस्तु खरिद गर्दा सचेत बनौं । सचेत उपभोक्ता बनौं । उपभोक्ता हक हितको संरक्षण गरौं ।
- जाति, धर्म, वर्ण र लिङ्गका आधारमा विवाद नगरौं । मिलेर अघि बढौं । सामाजिक अपराध र हिंसाबाट बचौं र बचाऔं । महिला हिंसाका घटनालाई कानूनी दायरामा ल्याऔं । लैङ्गिक हिंसाबाट सचेत बनौं । बालविवाहमुक्त समाज निर्माण गरौं, बालअधिकारप्रति संवेदशील बनौं । दाइजो प्रथा निरुत्साहित गरौं । अपाङ्गताको आधारमा भेदभाव नगरौं ।
- बैदेशिक रोजगारमा जानु अघि जान चाहेको देशको भाषा, कानुन र त्यहाँको संस्कृतिको आधारभूत जानकारी राखौं । बैदेशिक रोजगारमा जाँदा प्रचलित कानूनबमोजिम श्रम स्वीकृति लिएर मात्र जाऔं । नेपालको बैदेशिक रोगजार सम्बन्धी कानुनहरुको आधारभूत जानकारी राखौं । सीप सिकेर मात्रै बैदेशिक रोजगारीमा जाऔं । बैदेशिक रोजगारमा जानुअघि रोजगारदाता कम्पनीले दिने सेवा, सुविधा र लाग्ने खर्च यकिन गरेर मात्रै जाऔं । बैदेशिक रोजगारमा जाँदा भिजिट भिषामा नभई रोजगार/कामदार भिषामा जाऔं । वैदेशिक रोजगारमा हुने ठगीबाट बच्न बिचौलियाबाट सजग रहौं ।

मेलुङ गाउँपालिका

स्थानीय सरकार

मेलुङ गाउँपालिका

མེ་ལུང་ ག་ཨུཾ་པ་ལི་ཀཱ།

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

भेडपु, दोलखा

बागमती प्रदेश

Website: melungmun.gov.np,

E-mail: info@melungmun.gov.np & melungrmc@gmail.com

9851149201